

**KRONIKA OBCE LADCE
1996 - 1999**

KRONIKÁR: Branislav LIPTÁK

ROK
1996

ROK
1997

ROK
1998

ROK
1999

ÚVOD

ÚVOD

Rok 1996 bol v znamení netypického počasia. Dlhá zima trvala až do apríla, keď 1. - 4. tohoto mesiaca napadlo 30 cm snehu. Ďalšie mesiace boli veľmi suché a od polovice júla, v auguste a v septembri daždivé počasia. November - jeho prvá polovica bola teplá, veľmi priaznivá na zber úrody.

Politická situácia na Slovensku sa oproti predchádzajúcemu roku príliš nezmenila. Politický boj medzi vládnucou koalíciou a opozíciou naďalej vyúsťoval do osobných sporov. Veľa kritiky od prostých občanov smerovalo na kriminalitu, nezamestnanosť i na neprehľadnú privatizáciu.

Najväčšou politicko-administratívnou záležitosťou, ktorá sa týkala každého občana, bola **územná reorganizácia**. Na území Slovenskej republiky sa vytvorili nové územné celky: kraje a okresy. Reorganizácia sa uskutočnila v druhej polovici roka 1996 s definitívnou platnosťou od 1. januára 1997. Dňa 31. augusta 1996 **Krajský úrad** v Trenčíne a mesto Trenčín poriadali slávnosť oficiálneho vyhlásenia Trenčianskeho kraja, ktorého sa zúčastnili aj funkcionári a niektorí občania z Ladiec. Podobná oslava sa uskutočnila 11. októbra 1996 v **Ilave** na oslavu udelenia osvedčenia okresného sídla mestu Ilava. Bývalý okres Považská Bystrica sa rozdelil na tri okresy tak, ako to bolo pred rokom 1960: Považská Bystrica, Púchov a Ilava. Všetky tri sa pričlenili do Trenčianskeho kraja.

V **obci** samotnej sme zaznamenali viacero podujatí, akcií a aktivít, z ktorých spomeniem okresné oslavy výročia SNP v Ladcoch, Večer poézie a odhalenie pamätnej tabule Pavlovi Koyšovi, veľké rozšírenie plynofikácie, predĺženie vodovodného potrubia, modernizáciu telefónnej siete a niektoré ďalšie. O všetkých píšem podrobnejšie ďalej.

Občania opäť, tak ako v roku 1993, podávali tzv. majetkové priznanie podľa zákona SNR z roku 1992. Podávali ho všetky fyzické osoby, ktoré mali v Slovenskej republike trvalý pobyt. Majetkové priznanie sa podávalo na obecnom úrade do 30. apríla 1996 podľa stavu k 1. januáru 1996. Muselo obsahovať všetok nehnuteľný majetok, hnutelné veci, majetkové práva a iné majetkové hodnoty. Akcia slúžila najmä na to, aby správca dane zistil prírastky majetku. V Ladcoch podala priznanie drvivá väčšina občanov, ktorých sa to týkalo.

Na záver roka 1996 prehovoril v miestnom rozhlase starosta obce Ferdinand Bušík. Okrem iného želal občanom, aby bol nový rok 1997 rokom lásky a porozumenia, prial občanom vzájomnú úctu, ohľaduplnosť v rodinách, toleranciu v medziludských vzťahoch, pokoj a mier, vytrvalosť a optimizmus do budúcnosti.

Večer o 23.30 hodine dňa 31. decembra 1996 sa zišli občania na križovatke v Ladcoch, aby privítali nový rok 1997 a pripomenuli si 4. výročie vzniku Slovenskej republiky. K oslave pripravili aj ohňostroj.

OBYVATEĽSTVO OBCE

Počet obyvateľov

Na konci roku 1996 bolo v Ladcoch celkom **2667** obyvateľov.

Do obce sa prisťahovalo 34 osôb, spolu s novonarodenými pribudlo 59 obyvateľov. Odsťahovalo sa 32 občanov, spolu so zomretými ubudlo 68 obyvateľov. Takže sme zaregistrovali pokles počtu obyvateľov Ladiec o 9 občanov.

V roku 1996 sa narodili

Natália Gachová
Martin Letko
Marián Bielak
Patrícia Maárová
Lucia Kalusová
Natália Gajdošová
Veronika Makasová
Michaela Dolinková
Lucia Hermanová
Patrik Zajac
Tibor Baláž
Sebastián Hlavatý
Filip Kollár

Martin Mikuška
Simona Ďurovcová
Alexandra Majtánová
Alžbeta Balušíková
Erik Kvasnica
Erik Hofstädter
Adam Šotkovský
Patrik Kútny
Radovan Slávik
Dana Uričková
Mária Váňová
Anežka Horváthová
Kristián Minárik

Celkom sa narodilo 26 detí, z toho 13 chlapcov a 13 dievčat.

V roku 1996 zomreli

Živčič Ján (43)
Zajac Bohumír (63)
Kunčevová Mária (75)
Kalusová Mária (66)
Hatoka Emanuel (61)
Gajdošík Augustín (92)
Kočišíková Helena (73)
Slávik Milan (57)
Gerbelová Anna (89)
Kalusová Jozefína (58)
Kuman Karol (71)
Martinák Ladislav (82)
Kováčová Eva (81)
Hriadel Jozef (70)
Hrubo Milan (59)

Melicherová Jozefína (87)
Ďurovcová Simona (jeden deň)
Martináková Rozália (93)
Cibiček Jaroslav (66)
Szegényiová Katarína (75)
Rudinský Ján (76)
Margušová Mária (82)
Belian František (57)
Král Bohumil (49)
Kvasnicová Anna (84)
Lucký Augustín (88)
Janková Helena (80)
Petřík Vincent (71)
Štefancová Anna (73)
Holík Karol (42)

Szegényi Jozef (75)
Jánošík Štefan (70)
Bieliková Marta (64)

Král Valentín (70)
Gapko Tomáš (76)
Horváthová Anežka (1 mesiac)

Celkom zomrelo **36** občanov, z toho 16 žien a 20 mužov. Priemerný vek zomretých bol **71,4** roka. Do toho nie sú započítané deti, ktoré zomreli deň, resp. mesiac po narodení.

Najstaršími občanmi, ktorí v roku 1996 zomreli, boli Rozália Martináková 93-ročná a Augustín Gajdošík 92-ročný.

V tomto roku na následky ťažkej choroby zomrel aj náš bývalý občan a v nedávnom období právnik na obecnom úrade 72-ročný JUDr. Rudolf Beňo.

Občianske podujatia

Zbor pre občianske záležitosti, matrikárka obecného úradu za príspevku ďalších organizácií a inštitúcií v roku 1996 pripravili niekoľko aktov a podujatí.

Dňa 15. marca 1996 usporiadali **uvítanie detí** v obradnej miestnosti Obecného úradu v Ladcoch. Zúčastnilo sa ho 19 detí s rodičmi, starosta, účinkovali deti Materskej školy v Ladcoch a spevácky krúžok žien.

Podobné podujatie pre deti narodené v druhej časti roku 1996 pripravili 13. decembra 1996.

26. júna 1996 sa za spolupráce Zboru pre občianske záležitosti a Obecného úradu v Ladcoch konalo **odovzdávanie výučných listov** absolventom Odborného učilišťa v Ladcoch.

28. júna 1996 v obradnej miestnosti Obecného úradu sa rozlúčili s absolventami ôsmeho ročníka Základnej školy v Ladcoch.

Okrem týchto tradičných slávností treba ešte spomenúť stretnutie poslancov obecného zastupiteľstva a predstaviteľov politických strán, hnutí, organizácií a spolkov dňa 1. januára 1996, kde si pripomenuli 3. výročie vzniku Slovenskej republiky a zhodnotili rok 1995 v obci Ladce.

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO V LADCOCH V ROKU 1996

Obecné zastupiteľstvo v Ladcoch sa zaoberalo mnohými spoločenskými, ekonomickými, ekologickými a inými problémami, ktoré sa týkali bezprostredne občanov. V tejto časti kroniky vyberám opatrenia a uznesenia, ktoré riešili otázky v právomoci obecného zastupiteľstva tak, ako sa prerokovávali na jednotlivých zasadaniach počas roku 1996.

Hlavným poslaním zasadania dňa **25. januára 1996** bolo schválenie hospodárskych výsledkov v roku 1995 a schválenie rozpočtu na rok 1996.

Celkové príjmy v roku 1995 boli 10 643 000 Sk

z toho úver 1 200 000 Sk

Rozpočtové výdaje za rok 1995 6 519 000 Sk

Investičné výdaje 2 061 000 Sk.

V rozpočte na rok 1996 sa počítalo s vyššími výdavkami i príjmami.

Príjem 11 479 000 Sk

Výdaj 11 816 000 Sk

Prevod z roku 1995 je 1 482 000 Sk.

Na tom istom zasadaní konštatovali, že z obecného úradu odišiel Ing. Milan Pikora (naďalej bude pracovať na čiastočný úväzok). Odchádza aj právnik JUDr. Rudolf Beňo a na jeho miesto prijali JUDr. Ľudovíta Volníka, tiež na čiastočný úväzok.

Začala sa riešiť otázka výstavby garáží, na starosť to dostala stavebná komisia, ktorá neskôr vypracovala tri varianty.

Poslanci prerokovali a schválili vybudovanie odbočky z trasy plynovodu do Tunežíc k bytovkám v Záhradnej ulici.

Poslanci schválili návrh poplatkov na cintoríne a pohrebné služby v obci. Schválili ako záväzné nariadenie číslo 1/1996, ktorého časť uvádzam ďalej.

29. februára 1996 zvolili nového predsedu stavebnej komisie, ktorým sa stal Ing. Vojtech **Mikloši**. Toto zasadanie sa zaoberalo investičnými úlohami, ktoré sú pre obec veľmi nutné, ale nie sú pokryté rozpočtom. Išlo najmä o práce na verejnom osvetlení, miestnom rozhlase, rozšírenie cintorína a jeho ozvučenie, opravy chodníkov na Hviezdoslavovej ulici, opravy striech, izolácie bytoviek, plynifikácia, opravy pomníkov a ďalšie práce v hodnote okolo 4 miliónov korún.

Na zasadaní sa zaoberali aj prípravou osláv 600. výročia prvej písomnej zmienky o Tunežiciach. Poslanci poverili členov zastupiteľstva, ktorí sú z Tunežíc (J. Turzík, Kvasnica, Kováč), aby v spolupráci s ďalšími občanmi vypracovali návrh na podujatia v rámci týchto osláv.

Prerokovali iniciatívny návrh na projekt „Centrum voľného času“ pre mládež v obci s možnosťou realizovať ho v Dome kultúry v Ladcoch.

28. marca 1996 prerokovali poslanci otázku plynovodu, zmeny projektu na ulici Hviezdoslava.

Poslanci z Tunežíc informovali o príprave osláv 600 rokov Tunežíc.

1094

Z radov občanov sú ustanovené dve komisie: technická (vylepšenie verejných priestranstiev a budov) a kultúrna komisia na prípravu podujatí. Celkové náklady sa predpokladajú na 174 000 korún.

Pri obecnom zastupiteľstve bola ustanovená **finančná** komisia, ktorá bude v budúcnosti riešiť finančné záležitosti obce (rozpočet, vymáhanie nedoplatkov od podnikateľov, na dani z nehnuteľností a pod). Za predsedu zvolili **Pavla Faturu**.

16. apríla 1996 na zasadaní obecného zastupiteľstva poslanci jednomyselne odsúhlasili Všeobecne záväzné nariadenie o cintorínoch,

o prenájme miesta na cintoríne a poplatky za pohrebné služby.

Občania si budú platiť za vykopanie obyčajného hrobu 1000 Sk, prehĺbeného hrobu tiež 1000 Sk, za vykopanie hrobu pre dieťa 500 Sk a nemluvňa 200 Sk.

Všeobecne záväzné nariadenie o postupe pri úmrtí a o pohrebníctve sa v obci Ladce stalo platným od 1. mája 1996.

V úvodnom ustanovení sa uvádza, že správcom pohrebiska (cintorína) je Obecný úrad v Ladcoch. Stará sa, aby cintorín bol v poriadku a prideliuje miesta pre hroby, hrobky a urny. V ďalších častiach sa definujú pochovávacie obvody, hovorí sa o prepožičaní miesta pre hrob, stanovujú sa rozmery hrobových miest. Článok číslo 5 uvádza cenník za prepožičanie miest a to pre jednotlivcov a partnerov - manželov. Poplatky boli stanovené na 10 rokov - potom sa zvyšujú o 100 % a po 20 rokoch sa už miesta neprenajímajú.

V ďalšom ustanovení poslanci schválili zásady o dočasnom uložení mŕtveho, pochovávacej povinnosti, ukladaní telesných pozostatkov do hrobu a ďalších otázkach spojených s pochovávaním mŕtveho. Ukladá sa povinnosť pri akejkoľvek stavbe, či stavebnej úprave cintorína mať povolenie správcu cintorína - teda Obecného úradu v Ladcoch.

Všeobecne záväzné nariadenie ďalej uvádza, ako označovať hrobové miesta, ako sa o hroby starať, zánik práva na prepožičané miesto. Na záver schválili zásady o prístupe na cintorín, o správaní sa na cintoríne a sankcie pri porušovaní zásad.

(Všeobecne záväzné nariadenie v plnom znení je uložené aj v dokumentačnom archíve kroniky v časti roku 1996).

26. apríla 1996 prijali poslanci demisiu z funkcie poslanca obecného zastupiteľstva Milana **Bystrického** pre zdravotné dôvody

a pracovné zaneprázdnenie. Na jeho miesto nastúpil ďalší poslanec **Jozef Daňo** (za KDĽ). Na tomto zasadaní zložil predpísaný sľub poslanca. Poslanci schválili odpredaj bývalej predajne potravín v Horných Ladkoch Ing. Miroslavovi Váňovi a pre schátralosť budovy odsúhlasili 25%-nú zľavu z odhadovanej ceny. Ivete Zbínovej schválili prenájom priestorov bývalej školy v Tunežiciach na prevádzku pohostinstva.

1095

Dňa 30. mája 1996 sa uskutočnila opäť jedna zmena vo funkciách obecného zastupiteľstva. Novým zástupcom starostu (namiesto M. Bystrického) bol zvolený poslanec **Ján Turzík**.

Na tomto zasadaní schválili uzavretie skládky pevného domového odpadu od 1. júna 1996 (píšem o tom v časti „Životné prostredie“).

Hlavným bodom rokovania bolo však **Všeobecne záväzné nariadenie o podnikateľskej a obchodnej činnosti v obci**. Toto opatrenie upravovalo podnikateľskú činnosť na úseku vydávania súhlasu obce s umiestnením a začatím podnikateľskej činnosti. Pri obchodnej činnosti predajný a prevádzkový čas. Obecné zastupiteľstvo určilo za vykonávateľa tejto činnosti komisiu pre obchod a služby v obci.

V ďalších bodoch tohoto nariadenia stanovili, že podnikateľ je povinný požiadať obec o súhlas so začatím podnikateľskej činnosti. Obec nepovolí takú prevádzku, ktorá by ohrozovala a negatívne vplývala na životné prostredie, nezodpovedala zámerom obce v určitej lokalite a pod.

Stanovenie - schválenie predajného času určilo obecné zastupiteľstvo do kompetencie starostu obce a to i včítane zmien.

V nariadení sa ďalej spomínali povinnosti podnikateľa a to označenie a jeho náležitosti, povinnosti pri uzatváraní predajne - prevádzky, povinnosť označovať tovar cenovkami atď.

Všeobecne záväzné nariadenie v posledných častiach hovorí o porušovaní verejného poriadku a znečisťovaní životného prostredia. V závere stanovuje, kto môže vykonávať kontrolu: pracovníci obecného úradu vybavení osobitným poverením, členovia komisie pre obchod a služby, poslanci obecného zastupiteľstva a hlavný kontrolór obce.

27. júna 1996 veľa priestoru venovalo zasadanie otázkam skládky a zberu domového odpadu. Stanovili sa kritériá **separovaného zberu** a jeho materiálne zabezpečenie, čo si vyžiadalo náklady do 100 tisíc korún. Zaoberali sa aj otázkami výstavby diaľnice. Ing. arch. Ján Remo informoval o záverečnom prerokovaní projektu.

22. augusta 1996 schválili príspevok 35 000 Sk na zakúpenie počítačovej techniky pre novozriadenú Obchodnú akadémiu v Ilave.

Schválili odpredaj budovy č. 167 (časti) pre Ing. Róberta Rafaja na podnikanie (sklad textilu).

Zaoberali sa vážnou situáciou vo financovaní hlavných stavieb v obci, najmä plynovodu Ladce - Tunežice a uvažovali o prípadnej ďalšej pôžičke. Obecné zastupiteľstvo určilo ďalšieho sobášiaceho v starostovej neprítomnosti. Stal sa ním poslanec Miroslav **Kvasnica**.

Zasadanie, ktoré sa konalo **26. septembra 1996**, schválilo i odmietlo niekoľko požiadaviek občanov. Poslanci súhlasili so sumou 2 175 Sk na opravu kaplnky v Tunežiciach. Schválili rozšírenie úveru pre obec (na ďalšiu výstavbu) vo výške 2,5 milióna korún.

1096

Poslanci odmietli žiadosť Pavla Jesenského na zriadenie pohostinstva a obchodu s rozličným tovarom v budove, ktorá bola menovanému vrátená v rámci reštitúcií (bývalý OTEX).

Toto zasadanie sa zaoberalo aj mimoriadne dôležitou otázkou pre ďalšie úspešné fungovanie obce - pridelenie akcií Považskej cementárne obci Ladce. Poslanci obecného zastupiteľstva Ján Turzík, Jozef Daňo a pracovník Ing. Milan Pikora rokovali s podpredsedom NR Slovenskej republiky Jánom Ľuptákom, ktorý prisľúbil, že 10% akcií cementárne pridelia obci Ladce. Onedlho sa konalo zasadanie Fondu národného majetku, ktoré rozhodlo, že týchto 10% akcií sa prideli PORTLANDCEMENTU.

5. novembra 1996 prerokovali poslanci obecného zastupiteľstva viaceré žiadosti občanov o finančnú výpomoc a o zavedenie plynu a iné - väčšinou v súčasnosti nesplnené požiadavky.

19. decembra 1996 sa zaoberali jedinou otázkou - otázkou **nočného klubu**. Na zasadaní sa zúčastnili zástupcovia Okresného úradu - životného prostredia Ing. Ivanka a Ing. Mužík a zástupca nočného klubu p. Luciak.

Doterajšie nezrovnalosti boli nielen v odpore občanov k tomuto zariadeniu, ale i zákonné nezrovnalosti v používaní stavby, kde prevádzka funguje bez kolaudácie. Okresný úrad v Ilave dal prisľub, že v nasledujúcom roku obnoví rokovanie a dá celú vec do zákonného rámca.

V zastupiteľstve panuje názor, že slovo k celej záležitosti by mali mať aj občania - najmä tí najbližšie pri podniku bývajúci.

PRÍJMY Z DANÍ

Dane z nehnuteľností boli v roku 1996 základnými príjmami obce.

Daň z nehnuteľností sa tak, ako po iné roky, delila na daň z pozemkov a daň zo stavieb.

Daň z pozemkov sa týkala celkovej výmery 12 088 382 m² (orná pôda, trvalé trávnaté porasty, záhrady, stavebné pozemky a pod.). Predpis dane bol 578 885 Sk, zaplatená daňová povinnosť predstavovala sumu 369 552 korún.

Daň zo stavieb sa týkala bytových domov, stavieb poľnohospodárskej prvovýroby, chát, samostatne stojacich garáží, stavieb energetických a priemyslových, priestorov na podnikanie atď. Celkom to bolo 940 budov. Bytových domov bolo 608, garáží 213, rekreačných a záhradných chát 30. V tomto druhu dane bol predpis 1 027 184 Sk - zaplatená suma 995 647 korún.

Celkom 711 daňovníkov zaplatilo 1 325 199 Sk z predpisu 1 milión 600 tisíc korún. Väčšina dlžníkov (s väčšími sumami) boli

1097

podnikatelia, ale i niektorí občania - tí istí ako po minulé roky. Najväčším dlžníkom je však Poľnohospodárske družstvo Košeca, doteraz je to už 1 100 000 korún.

Občania boli aj v roku 1996 veľmi disciplinovaní, platili včas a v plnej výške. Od tých, ktorí nezaplatili (malí daňovníci - asi 5 000 Sk), obecný úrad daň vymáhal.

NAJDÔLEŽITEJŠIE STAVBY

V roku 1996 bol v obci veľký stavebný ruch na verejných stavbách. Popri bežných prácach na miestnych komunikáciách, údržbe domov a menších opravách, to boli tri hlavné stavby: podstatné rozšírenie trasy plynofikácie, predĺženie obecného vodovodu a zásadná modernizácia telefónnej siete. Sem patrí aj oficiálne započatie výstavby diaľnice Nemšová - Ladce, ktoré však konkrétne chotár obce ešte nezasiahlo.

Plynofikácia

Najväčší pokrok zaznamenala plynofikácia v Ladcoch práve v roku 1996. Jej trasa zasiahla už prakticky celú obec, okrem Horných Ladiec. Celkom mala trasa plynovodu na konci roka 1996 3 552 metrov, z toho v roku 1996 do Tunežíc 1 802 metrov, na ulici Cementárska 280 metrov a na ulici Hviezdoslavovej 516 metrov.

To umožnilo zaviesť plyn desiatkam domácností, včítane niektorých bytoviek.

Plynofikáciu v roku 1996 realizovali viaceré firmy. Najviac STAVIS, a.s., Žilina, FIVA Udiča, LAHOZ Ladce a Stavebno-servisný podnik Žilina.

Postupné zavádzanie plynu si vyžiadalo nemalé náklady. Trasa do Tunežíc 6 800 000 Sk, na ulici Cementárska 574 000 Sk a Hviezdoslavova ulica 849 000 korún - všetko na náklady obce Ladce.

V roku 1996 sa projekčne pripravovala plynofikácia Horných Ladiec, čím by sa tento proces až na domy, ktoré sú mimo vybudovaných trás, ukončil. Plynofikácia prispela k zlepšeniu ovzdušia a uľahčila život mnohým domácnostiam.

1098

Obecný vodovod

V roku 1995 prekročila trasa obecného vodovodu „hranicu“ železničnej trate. V roku 1996 sa už napojili prví účastníci na vodovodnú sieť z ulice Záhradnej (číslo 147, 148, 157 a ďalšie). Vodovodné potrubie v dĺžke asi 500 metrov si vyžiadalo náklady 2 milióny korún. Urýchlené zavedenie vodovodu zo základnej siete obecného vodovodu si vyžiadala nefunkčnosť vodárne umiestnenej medzi bytovkami a železničnou stanicou.

Modernizácia telefónnej siete

Veľká modernizácia sa uskutočnila v rekonštrukcii telefónnej siete. Nová ústredňa a prakticky neobmedzené množstvo telefónnych staníc cez najnovší kabelizačný systém - to sú výsledky veľmi nákladných prác (hradili Spoje) po celý rok 1996. Modernizácia si vyžiadala veľké výkopové práce, ktoré vykonávala firma z Košíc, zamestnávajúca poväčšine občanov Rómov. Technické práce uskutočnili pracovníci Spojov. Káble zaviedli prakticky v každej ulici, pracovali systematicky, takže život občanov príliš neznepríjemňovali. Výsledok sa ukázal v menšej poruchovosti, ale i v tom, že desiatky občanov si zaviedlo telefónne stanice, ktoré Spoje (na rozdiel od minulosti) zaviedli vo veľmi krátkom čase.

a príprava výstavby Ladce - Sverepec

Dňa 29. novembra 1996 predseda vlády SR Vladimír Mečiar slávnostne otvoril úsek diaľnice Chocholná - Nemšová a súčasne poklepal základný kameň úseku Nemšová - Ladce. Otvorením úseku Chocholná - Nemšová sa odťažila doprava cez mesto Trenčín a diaľnica sa priblížila až po Dubnicu. Dňa **2. novembra** 1996 sa začali konkrétne stavebné práce na úseku Nemšová - Ladce, keď predtým vydal Okresný úrad v Ilave na túto stavbu stavebné povolenie.

Občanov Ladiec však zaujíma aj pokračovanie výstavby diaľnice z Ladiec do Sverepeca. Preto uvádzam aj niektoré najdôležitejšie údaje o tomto úseku, ako ich uvádza Rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Považskej Bystrici zo dňa 30. apríla 1996, ktoré bolo publikované na výveskách v Ladcoch od 10. mája 1996 do 28. mája 1996.

Diaľnica D - 1 Ladce - Sverepec sa dotýka územia obcí Beluša (Hloža, Podhorie), Visolaje, Sverepec a **Ladce**. Dá sa povedať, že tento úsek bude oveľa náročnejší ako úsek Nemšová - Ladce. Dlhý bude 9,5 km, bude mať mimoúrovňovú križovatku (Beluša), na diaľnici bude

1099

12 mostov, nad diaľnicou 3 a mimo 14 mostných objektov. Tak ako predchádzajúci úsek si stavba vyžiada preložky cesty, provizórne napojenie, protihlukové clony, oporné múry atď.

Projekt, ktorý bol zverejnený aj v našej obci predpokladá, že diaľnica bude hlavnou spojnicou v smere západ - východ a zároveň bude súčasťou medzinárodnej európskej cesty č. 50.

Najviac nás zaujíma trasa diaľnice. Z Ladiec bude cez železničný nadjazd pokračovať po jestvujúcej ceste č. I/61, ktorá bude pri Hloží a Beluši pokračovať (jestvujúca cesta bude ľavý prúd diaľnice). Potom nasleduje križovatka s možnosťou napojenia na cestu č. I/61 pred motorestom Zákruta. Ďalej pokračuje nad obcou Visolaje, preklenie motokrosový areál vo Sverepci a končí pred Považskou Bystricou neďaleko „Božej lúky“.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Otázka životného prostredia sa v Ladcoch v ostatných rokoch stávala čoraz vážnejšou. Na jednej strane sa znížila prašnosť z Považskej cementárne, na druhej strane sa zhoršil stav v odpadovom hospodárstve. Obecný úrad a obecné zastupiteľstvo v Ladcoch po celý rok 1996 tieto

otázky riešil zásadne. Prijal a začal realizovať množstvo opatrení na zlepšenie situácie.

„Divoké skládky“

Jednou z negatívnych stránok bol zvyšujúci sa počet tzv. divokých skládok. Vznikali v Horných Ladkoch v Hliníku, Na kopanici, pri ovocnom sade i pri ceste za cementárňou, v obci pri Poľnohospodárskom družstve a pri železničnej stanici. V Tunežiciach pri nadjazde popri železničnej trati. Obec dala tieto skládky likvidovať a súčasne upozornila občanov, že zakladanie nových skládok sa bude pokutovať od 500 do 5 000 Sk.

Vývoz odpadu

V obci bolo v roku 1996 takmer 800 domácností, z ktorých 120 nevlastnilo smetnú nádobu. Podľa Všeobecne záväzného nariadenia o poriadku v obci bola každá domácnosť povinná mať aspoň jednu smetnú nádobu. Občania si ju mohli zakúpiť na obecnom úrade za 390 korún (skutočná hodnota bola 800 Sk - zvyšok hradil obecný úrad). V roku 1996 platil **system žetónov**, ktoré si majiteľ zavesil na nádobu a tým si sám reguloval odvoz. Cena žetónu bola 8 Sk, ale s rastúcimi nákladmi na odvoz a inými okolnosťami, o ktorých sa zmieňujem ďalej, sa cena zvyšovala až na 12 Sk a 15 Sk pre podnikateľov.

1100

Zrušenie skládky

Dňa 30. júna 1996 sa definitívne uzavrela skládka pevného domového odpadu v Ladkoch. Odpad z obce sa začal voziť na skládku do Dubnice nad Váhom. Cena za uloženie tony, včítane odvozu, bola okolo 450 korún. Za jeden sobotňajší vývoz zaplatila obec okolo 6 000 Sk. Ročná produkcia odpadu v obci sa počítala na 2 000 ton.

Rekultivácia skládky

Po zrušení skládky odpadu v Ladkoch sa nastolila otázka rekultivácie pozemku, na ktorom skládka bola a jej opätovné začlenenie do okolitej krajiny. S rekultiváciou sa začalo vyrovnávaním terénu a zavázaním hlinito-piesčitej a ílovitej pôdy. V ďalšom - podľa prijatého projektu - sa predpokladá návoz humusu a potom biologická rekultivácia výsadbou drevín (najmä topoľ a osika). Spolu sa plánuje vysadiť okolo 3 000 sadeníc. Náklady budú viac ako pol milióna korún.

Separovaný zber odpadu

Obecné zastupiteľstvo prijalo v roku 1996 opatrenie na separovaný zber domového odpadu a obecný úrad túto úlohu začal od 1. júla 1996 plniť. Podľa skúseností z iných miest a obcí začal sa separovaný zber v domácnostiach v rodinných domoch na ulici Vážska a Kollárová. Celý systém založili na pravidelnom odvoze vriec spred domov v presne stanovenom termíne a súčasne každému účastníkovi odovzdali vrecia, na ktorých bolo označenie o aký druh odpadu ide.

V klasifikácii odpadu boli: papier, plasty, železný (plechový) šrot a sklo. Obecné zastupiteľstvo schválilo zakúpenie 12 kontajnerov, papierové vrecia a vytlačenie letákov, všetko v sume okolo sto tisíc korún. Predpokladalo sa, že zavedením separovaného zberu v celej obci sa celkový objem ostatného odpadu zníži na 50% súčasného stavu.

Koncom novembra 1996 spôsobilo problémy vypovedanie zmluvy zo strany pracovníkov KUKA-vozu, ktorí prestali zväždať domový odpad. Obecný úrad riešil kalamitu, ktorá vyústila do preplnených popolníc, náhradným odvozom. V decembri sa už situácia zlepšila a odvoz bol viac-menej pravidelný.

1101

Ochrana prírody

V ochrane prírody - konkrétne v parku, sa nedosiahli pre nedostatok financií nijaké podstatné pokroky. O hospodárení s lesným fondom píšem v časti Lesné družstvo.

Obecný úrad dostal prípis z odboru životného prostredia Okresného úradu v Považskej Bystrici, v ktorom mu oznamuje, že v chotári Ladiec bol ako chránený strom schválený **buk lesný**, nachádzajúci sa na parcele 1912-časť (pri chate MUFLÓN). Strom bol chránený aj predtým. Mnoho stromov v okrese však označenie „chránený“ stratilo.

**OBCHOD A SLUŽBY
PRE OBČANOV**

Obchodná sieť a poskytované služby v obci sa v roku 1996 nejakým podstatne nerozšírili. Podľa mienky bol počet obchodov s potravinami a pohostinstiev dostatočný. I tak nastali niektoré zmeny, ktoré možno pokladať za aktívum, ale i také, ktoré situáciu zhoršili.

V potravinárskom sortimente naďalej fungoval obchod AMV (samoobsluha), ktorý bol najväčší, s najväčším obratom i sortimentom. Podnikateľ Hofstädter prevádzkoval obchod s potravinami, mäsom a mäsovými výrobkami (v bývalom obecnom dome), ale v septembri otvoril aj novú predajňu (bývalá Jednota), ktorú zrekonštruovali na samoobsluhu. Miroslav Zajac rozšíril predajňu „Lahôdky“ o predaj mäsa (bývalý LAHOZ). Naďalej boli otvorené obchody s potravinami v Tunežiciach (Jednota), v Horných Ladcoch (Miroslav Váň) a potraviny Jozefa Daňu. Daniela Rosinová otvorila v októbri predajňu zeleniny v novovybudovanom stánku pri hlavnej ceste.

Pohostinstvá boli v roku 1996 otvorené tie isté ako v predchádzajúcom roku: CENTRIK, KOPYTO, bývalý LAHOZ - teraz Miroslav Zajac, bistro VERONIKA a v budove bývalej školy v Tunežiciach Iveta Zbínová.

Občania naďalej nakupovali drogistický tovar v drogérii A. Zábojníkovej. Definitívne uzavreli obchod s textilom OTEX a budovu prevzal jej pôvodný majiteľ Pavol Jesenský. Iba čiastočne ho nahradil novovybudovaný drevený stánok (na tržnici) - majiteľka Iveta Daňová. Po určitej prestávke opäť začal predaj dámskeho oblečenia Pavol Riecky (LUX).

Z malých a stredných podnikov nastali zmeny v niektorých **službách**. Okrem autoopravovní, ktoré fungovali už predtým, zriadila sa nová v priestoroch bývalého SEAT, ktoré odkúpil ďalší súkromný podnikateľ (Šotkovský).

Najviac podnikateľov sa zaoberalo obchodom a spracovaním **dreva**. Najväčším podnikom bola píla a drevospracujúci podnik Antona Jendrola, výroba paliet Jozefa Chovanca a obchod s drevom Jozefa Škutu.

Stavebnou činnosťou a obchodom so stavebninami sa zaoberala firma LAHOZ a niektorí podnikatelia popri zamestnaní. Kameňosochárske práce i naďalej poskytovala firma Antona Bieloňa.

Ďalej treba spomenúť firmu PALIVEX sídliacu v kultúrnom dome (obchod s palivami), podnik Pavla Kubáňa spracovanie zeleniny a mrazených výrobkov. Občanom boli k dispozícii dva stánky s predajom novín, časopisov a tabakových výrobkov.

Zmena sa udiala aj v budove bývalej drogérie (pôvodná četnícka stanica). Nový majiteľ Ing. Róbert Rafaj ju dal zrekonštruovať a zriaďuje v nej sklad textilu.

K službám patril aj dvojtýždenný rozvoz plynu propan-butan a týždenný zber šatstva pre čistiareň.

I naďalej v obci **chýbala** predajňa domácich potrieb a elektrosortiment, holičstvo i niektoré iné služby, ktoré neboli pre podnikateľov dosť atraktívne.

Osobitnou udalosťou bolo zriadenie erotického salónu (časť bývalého obchodu P. Kubáňa vedľa hlavnej cesty). Vyvolalo to viacero protestov zo strany starších občanov i niektorých cirkevných činiteľov. So zriadením nesúhlasilo ani obecné zastupiteľstvo, o čom píšem v časti „Zasadania obecného zastupiteľstva“.

ŠKOLY V ROKU 1996

Materská škola v Ladcoch

V školskom roku 1995 - 1996 boli v Materskej škole v Ladcoch v prevádzke 4 triedy s 90 deťmi.

Riaditeľkou bola i naďalej Irena **Gajdošíková**. Ani v obsadení tried nenastali takmer nijaké zmeny. V tomto školskom roku tu pôsobili učiteľky Pikáľková, Alena Svádová, Alena Kukučková, Irena Gajdošíková, Viera Kováčová, Anna Grmanová, Táňa Kukuliašová, Vladimíra Ďurechová. Okrem nich pracovali v Materskej škole správne zamestnankyne (kuchárky, upratovačky a pracovníčky v práčovni). Práčovňa slúžila nielen tejto škole, ale aj jedálni v Základnej škole v Ladcoch, MŠ Hloža, Škole v prírode „Alžbetín“ v Belušských Slatinách a Škole v prírode Mojťín.

Vo výchovnom procese sa riadili Programom výchovnej práce pre materské školy. Všetky úlohy a poznatky rozvíjali hravými formami a metódami práce. Za zmienku stoja viaceré akcie poriadané pre deti,

1103

ale aj také, ktorými deti prispeli k zdárnemu priebehu niektorých celoobecných podujatí. Okrem iných akcií organizovali:

- Kultúrny program pri posedení pre prestárlych občanov, pri uvítaní novonarodených detí, pri oslave vyhlásenia Slovenskej republiky (3. výročie).
- Pre deti a rodičov pripravili vo februári fašiangový karneval.
- V marci a apríli organizovali návštevy kina, obecnej knižnice, vychádzky do prírody, rôzne ekohry a výsadbu stromčekov v rámci „Dňa zeme“.
- Mimoriadne sa v roku 1996 vydaril Medzinárodný deň detí, najmä jeho súťaživé hry „Hľadanie rozprávkového pokladu“, súťaž o najkrajší

model zo stavebníc a športové hry.

Učiteľky Materskej školy sa už tradične zúčastnili okresnej súťaže vo výrobe učebných pomôcok a ako v minulosti, aj teraz získali výborné umiestnenia - Irena Gajdošíková a Anna Grmanová prvé miesta.

V rezorte školstva je stále málo finančných prostriedkov na prevádzku škôl. I tak sa uskutočnili niektoré nutné opravy: oprava strechy v celom areáli školy, oprava atiky, kanalizácie, lakovanie dverí, všetko v náklade okolo 150 000 Sk. Náklady by boli iste oveľa väčšie, nebyť pomoci Obecného úradu v Ladcoch a Považskej cementárne, ktorí v priebehu roka pomáhali zabezpečovať údržbu budov Materskej školy.

Boli aj ďalší sponzori (obchodníci R. Hofstädter, Jozef Daňo, podnik Slovák Košeca), ktorí prispeli podľa svojich možností. Vedenie školy si pochvaľovalo aj spoluprácu s Odborným učilišťom v Ladcoch.

Zaznamenali sme aj poľutovaniahodné udalosti. Bola to už v poradí ôsma krádež vlámaním do budovy Materskej školy. Preto bol namontovaný bezpečnostný systém za namalé náklady - 27 000 Sk.

Základná škola v Ladcoch

Vedenie školy sa v tomto roku nezmenilo.

Riaditeľkou bola Mgr. Mária **Letková**,
zástupkyňou riaditeľky Mgr. Ľudmila Vráblová,
výchovnou poradkyňou Mgr. Mária Bednáriková.

V personálnom obsadení nastali niektoré zmeny. Zo školy odišli Eleonóra Macková, Eva Počarovská, Anton Pavelka a zo školského klubu Alena Zaťková. Do školy nastúpili noví pedagógovia: Mgr. Jarmila Remová, Soňa Burdejová, Mgr. Valentína Kyselíková a do školského klubu Beata Magicová. V škole pôsobilo celkom 22 pedagogických pracovníkov, traja katechéti a 10 správnych zamestnancov.

Škola mala 329 žiakov, z toho 161 dievčat a 168 chlapcov.

1104

Do Základnej školy v Ladcoch, tak ako do všetkých v Slovenskej republike, sa dostal program „Čisté ruky“, ktorého hlavným cieľom bola tolerancia a vzájomné rešpektovanie medzi kolegami, ale aj humanizácia vzťahov medzi žiakom a učiteľom.

Prostredníctvom psychologičky Mgr. Zlatice Baricovej a triednych učiteľov sa úspešne šírila protidrogová prevencia medzi žiakmi.

Súčasťou výchovného pôsobenia bola enviromentálna výchova rôznymi formami, vrátane zájazdov, vychádzok, výletov.

Školský klub mali možnosť žiaci navštevovať v mimovyučovacom čase. Využívalo to okolo 40 žiakov 1. - 5. ročníka. Mesačný poplatok bol 20 Sk. Medzi najužitočnejšie aktivity patrili krúžky zdravotnícky, šikovných rúk, ekologický a športový. Ten posledný mohli navštevovať aj žiaci mimo klubu.

Krúžkovú činnosť v škole zabezpečovali pedagogickí pracovníci. Úspešne pracoval krúžok literárno-dramatický, dramatický pre prvý ročník, krúžok francúzskeho jazyka, nemeckého jazyka, spevácky krúžok, strelecký, šachový, športový (chlapcov a dievčat), dopravný, počítačový (viedol rodič Ing. Neipl). Z kultúrnej oblasti to bol ešte dychový súbor, ktorý viedol František Letko, učiteľ ZUŠ v Ilave a tanečný krúžok pod vedením Oľgy Hlavatej, učiteľky ZUŠ v Ilave.

Plavecký výcvik sa tak ako každoročne, usporiadal v krytej plavárni v Púchove pre žiakov 3. ročníka. Absolvovalo ho 40 žiakov.

Lyžiarsky výcvik bol vo februári 1996 s dennou dochádzkou na lyžiarske terény v Mojtíne. Zúčastnilo sa ho 36 žiakov 7. ročníka ZŠ.

Medzi významné udalosti v Základnej škole patrila beseda žiakov 5. - 8. ročníka s básnikom a dramatikom Jaroslavom Rezníkom. Vydarené podujatie zakončili autogramiádou. Jaroslav Rezník napísal do kroniky školy tieto verše ako spomienku:

Kde z piesne nikdy neubúda,
kde kvetmi kvitne každá stráň,
je tvoj diel zeme, tvoja hruda,
tak si ju chráň, tak si ju chráň!

So spomienkou na krásnu, inšpiratívnu a aktívnu besedu so žiakmi Vašej školy

Jaroslav Rezník

Ladce, 12.4.1996

Rodičovské združenie pracovalo pod nasledovným vedením:

Viera Remová, predsedkyňa,

Mária Bednáriková, tajomníčka,

Ing. Daniela Kalusová, hospodárka.

Ďalšími členmi výboru boli všetci triedni dôverníci.

Z jednotlivých aktivít pre zábavu detí i pre získanie finančných prostriedkov na činnosť, treba spomenúť tanečnú zábavu, Medzinárodný deň detí i podiel rodičov na úprave tried a zakúpenie kníh pre žiakov s výborným prospechom v hodnote 2 600 korún.

Medzi mimoriadne udalosti v škole patrila chrípková epidémia. Choroba nadobudla najväčšie rozmery pred Vianocami 1995, keď v triedach chýbalo až 40% žiakov. Keďže obdobná situácia bola na celom Slovensku, vyhlásila ministerka školstva od 18. decembra 1995 chrípkové prázdniny, potom nasledovali riadne vianočné prázdniny a žiaci sa vrátili do školy až 8. januára 1996.

Finančná situácia v Základnej škole nebola ani v opisovanom roku priaznivá. O to viac si vážili sponzorov, ktorí prispeli k tomu, aby mohla škola normálne fungovať. Boli to najmä Považské cementárne, ktoré venovali 8 000 Sk na kancelárske potreby, zaplatili autobus na exkurziu, zabezpečili mreže na okná, nábytok do kancelárií, kopírovali tlačivá a pod. Obecný úrad venoval 7 000 korún na učebné pomôcky pre 1. - 4. ročník, 2 500 korún na exkurziu, 5 000 Sk na pomôcky do kabinetov, uhradili plavecký výcvik atď. Slovák Košeca venoval škole náterové látky v hodnote 18 000 Sk.

Odborné učilište v Ladcoch

V školskom roku 1995 - 1996 bolo v učilišti 304 žiakov, z toho prvákov 81 (murár, maliar, zámočník, krajčírka).

V roku 1996 sa o žiakov staralo 13 učiteľov, 39 majstrov odborného výcviku, 19 vychovávateľov a 30 správnych zamestnancov.

Na čele školy bol riaditeľ PaedDr. Vladimír **Hromek**. Zástupcom pre všeobecné vzdelávanie bol Mgr. Miroslav Sňahničan a zástupcom riaditeľa pre odborné predmety Jozef Hladký.

Vedúci pre stavebné odbory bol Ján Filo, vedúcou pre záhradníkov Júlia Hromková, vedúcou pre krajčírky bola Margita Rudolfová.

Z ďalších funkcií to bola školská psychologička Emília Méderová, sociálna pracovníčka Jarmila Stachová, zdravotná sestra Anna Sláviková, vedúca školskej jedálne Mária Horváthová.

Vedúcim výchovy bol Marián Justh, od 1. septembra Stanislav Kret.

V roku 1996 zaviedli v škole dva nové učebné odbory:

- Inštalatér vodovodného zariadenia, ktorý je určený pre chlapcov a trvá tri roky. Zameraný bol na to, aby absolvent vedel samostatne inštalovať bytové vodovodné zariadenie.
- Služby a domáce práce je určený pre dievčatá. Odbor spája v sebe prvky krajčírskeho a záhradníckeho odboru spolu s varením a upratovaním.

Okrem výchovy a vyučovania vládol v škole čulý spoločenský a kultúrny život a tak ako v predchádzajúce roky, usporiadali aj tento rok množstvo športových podujatí a súťaží.

Žiaci učilišťa sa zúčastnili Celoslovenského behu všestrannosti. Ladce reprezentovalo družstvo dievčat (3. miesto) a chlapcov (5. miesto).

Pohár riaditeľa učilišťa mal jesennú a jarnú časť. V oboch kolách sa v kategórii dievčat víťazkami stali krajčírky z 2. ročníka a v kategórii chlapcov maliari. Aj tento rok sa súťažilo v ľahkoatletických disciplínach.

Medzi najvýznamnejšie podujatie patrili **Celoslovenské športové hry mládeže**, ktoré sa uskutočnili pre chlapcov v Michalovciach, pre dievčatá v Ladcoch.

Z chlapcov sa v dňoch 30. mája - 2. júna 1996 v Michalovciach najlepšie umiestnili Ján Facuna, ktorý bol prvý v behu na 100 m, v skoku do diaľky a druhý vo vrhu guľou. Ján Šedivý získal 2. miesto v skoku do výšky, rovnako druhý bol Ladislav Chamaj v behu na 1500 m. Futbalisti boli tretí a celkove sa učilište (chlapci) umiestnilo na 2. mieste.

Športové hry v Ladcoch boli v dňoch 22. - 24. mája 1996. Dlhoo ich pripravoval organizačný výbor: Vladimír Hromek, Miroslav Sňahničan, Dana Kretová, Stanislav Kret, Marián Justh, Mária Horváthová, Ján Filo, Anna Sláviková a Eva Riecka.

Pretekárky z celého Slovenska boli ubytované v priestoroch Domova mládeže v Ladcoch. Preteky mali dobrú organizačnú úroveň a konali sa na štadióne v Považskej Bystrici. Otvorenie bolo 22. mája a ukončenie 25. mája 1996. Dievčatá nezískali také dobré výsledky ako chlapci v Michalovciach. Najlepšia bola Martina Novotná, ktorá získala 1. miesto v behu na 100 m.

O to, že preteky sa mohli uskutočniť v takýchto rozmeroch sa pričínili mnohí sponzori, z ktorých si zmenu zaslúžia hlavne Ministerstvo školstva SR, Považská cementáreň, a.s., Ladce, Makyta Púchov, Slovák Košeca, VÚB Považská Bystrica, Veľkosklad hračiek LUAN Bratislava, BALLAY - mliekáraň Kotešová, Nestlé FORD Prievidza, Matador Púchov, Pivovar Ilava, Miroslav Dadák, Detský fond SR - pobočka v Ladcoch.

Najvýznamnejšou kultúrno-spoločenskou udalosťou roku 1996 však bolo **30. výročie** založenia školy. Oslavy sa konali dňa 25. októbra 1996 v priestoroch školy a kultúrneho domu. V rámci spomienkovej oslavy bolo slávnostné otvorenie, kultúrny program a módna prehliadka modelov zhotovených žiačkami učilišťa. Najväčším zážitkom však boli stretnutia bývalých zamestnancov školy, medzi ktorými nechýbal ani prvý riaditeľ školy - zakladateľ Odborného učilišťa - doc. Dr. Štefan Vašek, CSc. s manželkou, Karol Kuniak a ďalší. Medzi vzácnymi hosťami boli zástupcovia Ministerstva školstva SR, Krajského úradu v Trenčíne, Okresného úradu v Ilave, Obecných úradov z Beluše, Ladiec, Košeca. Nechýbali ani zástupcovia významných podnikov, sponzorov, sesterských škôl i škôl rovnakého zamerania z Českej republiky.

KULTÚRNY ŽIVOT V LADCOCH

Centrum voľného času

Obecné zastupiteľstvo v Ladcoch schválilo vypracovanie koncepcie činnosti Centra voľného času pri Dome kultúry v Ladcoch. Jeho koncepcia bola vytvorená v spolupráci telovýchovy a kultúrneho domu a jeho hlavným poslaním je skvalitňovať využívanie voľného času občanmi, najmä mládežou.

K tomu navrhli využiť všetky priestory kultúrneho domu, ktoré užívali doteraz, novozískané rekonštrukciou bývalej kotolne, priestory areálu futbalového ihriska a príslušné plochy. Predpokladá sa zriadenie počítačovej a spoločenskej miestnosti. V rekonštruovanej kotolni mienia zriadiť fitness centrum a saunu. Plánuje sa zriadiť ihriská pre tenis, basketbal a terén pre cyklotriál.

V koncepcii sa predpokladá zriadiť kluby - krúžky: počítačový, turistický, cyklotriálový, „REPETE“ a fitnesscentrum. Plánuje sa oživiť kurzová činnosť, zintenzívniť prácu knižnice. Plánuje sa organizovať rôzne súťaže, posedenia, z ktorých časť sa už v roku 1996 začala plniť. V októbri otvorili kurz šitia, za účasti žien z Ladiec.

Klub „REPETE“

Klub „REPETE“ slávnostne otvorili 5. októbra 1996. „Krstným otcom“ sa stal spevák populárnych piesní Robo Kazík, známy najmä z rovnomennej televíznej pesničkovej súťaže „Repete“. Činnosť tohoto klubu sa uskutočňuje v prístavbe kultúrneho domu, je určená staršej a strednej generácii, ktorá v posledných rokoch pociťuje nedostatok spoločenskej zábavy. Spoluorganizátorom bolo DCA-RÁDIO z Dubnice nad Váhom.

Druhé stretnutie členov klubu bolo 9. novembra 1996 za prítomnosti spevákov Heleny Vrtichovej a Zdena Sychru.

Odhalenie pamätnej tabule Pavlovi Koyšovi

Už tradične sa konal Večer poézie na počesť básnika, rodáka z Ladiec, Pavla Koyša. Tohoto roku bolo celé podujatie umocnené odhalením pamätnej tabule pri príležitosti nedožitých 65. rokov tohoto významného slovenského básnika.

Slávnosť sa konala dňa 3. októbra 1996 v priestoroch Kultúrneho domu v Ladcoch pod názvom **Koyšove Ladce 1996**.

Oslavy pripravil a riadil prípravný výbor v zložení:

Alžbeta Bušiková, Irena Dolinská, Helena Hanúsková, Dr. Leo Kaša, Monika Fábryová, Irena Gajdošíková, Marián Justh, Anna Kacinová, Mária Liptáková, Ing. Jozef Mikloš, Mgr. Ľudmila Vráblová.

Oslava sa začala popoludní na nádvorí pred kultúrnym domom koncertom dychovej hudby. Starosta obce potom privítal hostí, medzi ktorými bola manželka básnika JUDr. Margita Koyšová a sestra básnika. Medzi hosťami boli ďalej autor pamätnej tabule akademický sochár Tibor Bártfay, spisovateľ Osvald Záhradník, herci Anton Baláž, Juraj Sarvaš, speváčka Angela Vargicová, básnik Vojtech Kondrót a mnoho ďalších.

Ďalej privítali hostí Dr. Pavla Števčeka, generálneho riaditeľa úseku Ministerstva kultúry a predsedu Spolku slovenských spisovateľov, Dr. Milana Ferka, generálneho riaditeľa sekcií štátneho jazyka a národného písomníctva MK SR, odborárskych funkcionárov Mariána Mesiarika, Vladimíra Gazdika, Jaroslava Rezníka, spisovateľa a riaditeľa vydavateľstva Spolku slovenských spisovateľov. Medzi hosťami boli aj mnohí zástupcovia organizácií a inštitúcií, ktorí podujatie sponzorovali.

Recitačná súťaž

Po prvýkrát sa v roku 1996 v rámci oslavy konala recitačná súťaž. Vedúcou tejto časti bola Mgr. Ľudmila Vráblová. V porote zasadali: JUDr. Margita Koyšová, H. Kleinbauerová, A. Baláž, J. Sarvaš, V. Kondrót, Osvald Záhradník, J. Rezník a Mgr. Ľudmila Vráblová.

Súťažilo sa v dvoch kategóriách:

I. kategória - 5. - 8. ročník základných škôl

II. kategória - študenti stredných škôl.

V jednotlivých kategóriách sa na prvých miestach umiestnili Miroslava Eliášová z Ladiec (základné školy) a Zuzana Juríčková (Považská Bystrica) v druhej kategórii.

Ceny súťažiacim venovali Obecný úrad Ladce, Spolok slovenských spisovateľov a výtvarník Pavol Bley.

Odhalenie pamätnej tabule

Pamätná tabuľa, ktorej autorom je akademický sochár Tibor Bártfay, je umiestnená na budove kultúrneho domu. Je na nej reliéf hlavy básnika Pavla Koyša a nápis „Obec Ladce svojmu básnikovi“ 1932 - 1993.

Rámcový program tvoril koncert dychovej hudby, vystúpenie spevokolu z Košece, básne, ktoré predniesli S. Martauzová, Juraj Sarvaš, Vojtech Kondrót, Anton Baláž. Vystúpila aj speváčka Angela Vargicová.

Slávnosť otvoril starosta obce Ladce Ferdinand Bušík a slávnostný príhovor za Ministerstvo kultúry mal Pavol Števček. Slávnostné odhalenie vykonal Pavol Števček a Ferdinand Bušík.

Večer poézie

V rámci Večera poézie účinkovali: dychová hudba z Ladiec, spevokol z Košece, básne zo zbierky Pavla Koyša recitovali herci Anton Baláž a Juraj Sarvaš. Okrem nich spievala Angelika Vargicová. Slávnostný príhovor predniesol Dr. Milan Ferko, zástupca Ministerstva kultúry SR a za Spolok slovenských spisovateľov sa prihovoril Drahoslav Machala.

V ďalšej časti odovzdali ceny víťazom a umiestneným na ďalších miestach v recitačnej súťaži „Koyšove Ladce 1996“.

Na záver Večera poézie poďakovala všetkým moderátorka Alžbeta Bušíková a po básni, ktorú zarecitoval Anton Baláž, odznela pieseň „Zalet sokol biely vták“.

Podakovanie

Podakovanie za úspešné podujatie patrilo mnohým organizátorom, ktorým sa rozhodli poslať ďakovné listy. Osobitne tým, ktorí finančnými príspevkami toto podujatie umožnili. Patrili medzi nich:

Fond PRO SLOVAKIA, Považská cementáreň Ladce, Portlandcement, Matador Púchov, Prvá komunálna banka Považská Bystrica, IGNIS, s.r.o., Hlohovec, Považské osvetové stredisko, firma Miroslav Zajac a ďalší.

Podrobné vyhodnotenie podujatia, podmienky recitačnej súťaže a ďalšie podrobnosti sa nachádzajú v archíve - dokumentácii obecnej kroniky v Ladcoch.

Kino obecného úradu

Kino obecného úradu zaznamenalo ďalší pokles v návštevnosti. Premietali 56 filmov za veľmi nízkej účasti divákov. Návštevnosť 1749 znamená najnižšiu návštevnosť za posledné roky. Mladých ľudí, ktorí by mali byť potenciónálni diváci, odrádza vysoké vstupné, ktoré zase podmieňuje tzv. pevné nájomné za filmy. Najúspešnejším filmom bol „Deň závislosti“ - 126 divákov na jednom predstavení. Na mimoriadne úspešný film „Záhrada“ neprišiel ani jeden divák.

Knižnica

Po úmrtí dlhoročnej vedúcej knižnice prevzala túto funkciu Eva Riecka za pomoci Rudolfíny Rieckej (na polovičný úväzok, platil Obecný úrad v Ladkoch).

Najväčším problémom bol nedostatok financií na kúpu kníh a na obalovanie kníh (fólie). I napriek tomu v roku 1996 pribudlo 176 kníh, z čoho 80 kusov v hodnote 8 991 Sk zakúpil obecný úrad, 96 kníh bolo od sponzorov a dary súkromných osôb (pani Zlatica Baricová). Počet zväzkov narástol na 11 916, čo je najväčší počet zväzkov z knižníc obcí okresu.

Počet čitateľov bol stabilizovaný, ako po iné roky navštevovalo knižnicu celkom 233, z toho mládež 81. Čitatelia si za rok 1996 vypožičali 12 828 kníh.

Do činnosti knižnice v roku 1996 treba zaradiť aj osvetovú činnosť: výstavku kníh spojenú s predajom, súťaž v prednese poézie (spoluorganizátorstvo) a Mikulášsky večierok.

Ostatné podujatia

V roku 1996 bolo badať v budove kultúrneho domu určité oživenie, najmä sa zvýšilo využívanie priestorov hlavnej budovy i prístavby.

Okrem akcií, ktoré spomínam v iných častiach tohoto zápisu, sa vo veľkej sále kultúrneho domu usporiadalo 21 diskoték, väčšinou poriadaných súkromníkmi. Najzaujímavejšou však bola diskotéka poriadaná 15. októbra 1996 DJ - Internacional - Wien. Usporiadala ju Liga boja proti drogám a AIDS.

Vo väčšej miere sa začali využívať priestory spoločenskej miestnosti a kuchyne v prístavbe kultúrneho domu na rôzne rodinné slávnosti i podujatia organizácií a spolkov.

Pod vedením Ing. Gertrúdy Hrdinovej usporiadali kurz šitia i keď záujem nebol príliš veľký.

Na znížené úväzky pracovali v dome kultúry vedúca (Zdena Hriadelová), organizačný pracovník (Marián Justh), domovník - údržbár a tri upratovačky.

ORGANIZÁCIE A SPOLKY OBČANOV

Organizácie a spolky združujúce občanov v obci pracovali tak ako v minulosti - dobre i horšie. Najaktívnejšie boli záujmové organizácie, kde sa občania schádzali a vykonávali činnosť podľa svojich osobných záujmov (telovýchova, rybárstvo a pod.).

Dobrovoľná požiarna ochrana Základná organizácia v Ladcoch

V roku 1996 mala organizácia 28 členov, z toho 9 čestných. Jej činnosť usmerňoval výbor v zložení:

František **Meliš**, predseda

Štefan Kuman, podpredseda a veliteľ

Igor Kalus, podpredseda pre prevenciu

Ing. Karol Horký, tajomník

Marián Markuš, pokladník

Milan Kalus, strojník

Vincent Kalus, materiálno-technický referent

Jozef Bednárík, Vincent Kukuliaš, členovia revíznej komisie

Oproti roku 1995 sa podstatne zintenzívnila praktická činnosť požiarnych družstiev, o čom svedčí ich účasť na troch súťažiach, na ktorých dvakrát zvíťazili. Okrem toho uskutočnili významné zásahy:

- uvoľňovali ľady na Slatinskom potoku pri Základnej škole v Ladcoch
- hasili požiar v bytovke v Ladcoch
- zúčastnili sa protipožiarneho zásahu v Belušských Slatinách.

Požiarnici vykonali v marci 1996 preventívne prehliadky obytných budov (316) a osem v malých prevádzkach. V novembri potom vykonali dohliadky v 322 obytných budovách a v 8 malých prevádzkach. Nedostatky zistené pri prehliadkach odstránili majitelia zväčša už pri prehliadkach. Túto činnosť pokladali požiarnici za najdôležitejšiu, pretože pomáhala predísť požiarom.

Technické vybavenie bolo približne také ako v roku 1995. Mali k dispozícii požiarnu vozidlo AVIA s dvoma striekačkami a hasiacimi prístrojmi. Všeobecne platí, že vybavenie požiarnych zborov bolo nielen v našej obci nedostatočné.

Naproti tomu dobrá bola spolupráca s obecným úradom (najmä starostom obce, ktorý bol čestným predsedom), ktorý dotoval organizáciu 45 tisícami korún.

Pozitívny vývoj sme zaznamenali vo vzťahových otázkach s požiarnikmi v Považskej cementárni. Dobrá bola spolupráca v praktickej oblasti - pri cvičeniach i na súťažiach.

1112

Nový okresný výbor Dobrovoľnej ochrany bol ustanovený v **Ilave** 30. novembra 1996, do ktorého bol z Ladiec zvolený František Meliš.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

V roku 1996 mala organizácia 15 členov. V tomto roku ju navždy opustil aktívny člen partizánskych bojov v SNP a viacročný predseda Karol Kuman. Bol zvolený nový predseda a výbor v zložení:

Ing. Karol **Horký**, predseda

Jozef Rožník, hospodár

Anna Kresáčová, tajomníčka

Pavol Janík, Gizela Cahelová, členovia revíznej komisie.

Priemerný vek členov SZPB v Ladcoch bol 73,1 roka, preto sa činnosť zameriavala na fyzicky nenáročné podujatia. V roku 1996 zorganizovali pietnu spomienku na padlých spoluobčanov v cementárni a v obci (16. apríla 1996).

Spolupracovali pri príprave a uskutočnení osláv oslobodenia Ladiec (30. apríla 1996) i pri organizovaní osláv Slovenského národného povstania.

Tradičným sa stalo stretnutie s jubilantami - členmi organizácie.

Slovenský zväz zdravotne postihnutých

Organizácia združujúca zdravotne postihnutých mala v roku 1996 v našej obci 45 členov. Vo výbore organizácie boli:

Štefan **Kováčik**, predseda

Milan Rafaj, podpredseda

Mária Sláviková, pokladník

a členovia výboru: Maršovský Pavol, Ďuriš Ján, Chlebanová Zdenka, Zacková Margita.

Tento výbor zvolili na hodnotiacej schôdzi, ktorá bola v kultúrnom dome 28. apríla 1996.

V roku 1996 bola činnosť zväzu v Ladcoch mimoriadne pestrá a bohatá. Vyberám aspoň niektoré aktivity, ktoré obohatili život členov.

Tradične v apríli upratovali priestory pri kultúrnom dome. V máji poriadali spoločenské posedenie na chate Muflón v Ladcoch, na ktorom privítali aj hostí zo sesterskej organizácie z Domaníže a zo Svarepca. V júli poriadali dva zájazdy: do Vrátnej doliny a do Frívaldu, kde si pozreli Slovenský Betlehém. Na spätočnej ceste sa zastavili na spoločenské posedenie v Domaníži. V auguste sa zišli členovia organizácií Ladce a Svarepec vo Svarepci.

__1113

Vyvrcholením stretnutí viacerých organizácií bolo stretnutie v novembri 1996 pri príležitosti Dňa zdravotne postihnutých, ktoré pripravili v Kultúrnom dome v Ladcoch za prítomnosti členov z Púchova, Svarepca, Domaníže, Beluše a Dubnice nad Váhom.

Bez finančnej podpory by tejto činnosti nebolo. Najviac im prispela Považská cementáreň (5000 korún) a obecný úrad (3000 Sk).

Za dôležitú úlohu pokladali aj **právnú poradňu**, ktorú poskytovali svojim členom.

Slovenský rybársky zväz

Organizácia, ako jedna z troch, patrila do pôsobnosti mestskej organizácie v Dubnici nad Váhom, odkiaľ bola metodicky riadená, mala však vlastný deväťčlenný výbor s vlastným plánom a činnosťou. Vedená je ako organizácia číslo 3 llava, kde mala svoje sídlo, ale prakticky od svojho vzniku vo výbore najdôležitejšie funkcie zastávali občania Ladiec. V roku 1996 to bol Ján **Sloboda**, predseda, Bohuslav Ištvánik, tajomník, Libor Kvasnica, hospodár, Jozef Fatura, člen.

Organizácia mala v roku 1996 počet členov 264, ktorí pochádzali najmä z Ladiec, Košece, llavy i obcí ležiacich za Váhom. Z Ladiec bolo 58 dospelých členov a 18 detí.

Títo členovia boli opäť aktívni pri úprave brehov ramena kanála, pri údržbe a dostavbe Tunežických rybníkov, pri čistení a presvetlení Lúčkovského potoka a na iných priestoroch životného prostredia. Odpracovali takmer 1000 hodín.

Najzaujímavejšou akciou, ktorá má už svoju tradíciu, boli **preteky** v love rýb udicou. Konali sa na rybníkoch v Tunežiciach za účasti 156 rybárov. Mimoriadne veľká bola aj účasť divákov-občanov, ktorí sa naučili sem chodiť z rekreačných dôvodov a pre zábavu. Mimoriadne veľký bol počet ulovených rýb, z ktorých len kaprov bolo 87. Odmenili šesť pretekárov v poradí:

Radovan Malovec, Pavol Košťial, Rudolf Kvasnica, Timotej Šebek, Milan Pravda, Anton Novotný. Jednu z cien (v hodnote 500 Sk) venovala Považská cementáreň, Ladce.

Vo svojej činnosti pokračoval krúžok mladých rybárov pod vedením Ing. Jozefa Šedíka. Celkom 18 detí po absolvovaní teoretickej prípravy a praktických cvičení absolvovali skúšky zakončené pretekmi, po ktorých im vydali doklady oprávňujúce vykonávať výkon rybárskeho práva.

V roku 1996 urobili rybári ešte niekoľko prác, z ktorých spomeniem úpravu dna rybníka číslo 2, čo malo podstatný význam pre jeho zarybnenie.

1114

Postupne začali dávať do poriadku Lúčkovský potok, kde čistili jeho prítoky a koryto.

V roku 1996 si členovia rybárskeho zväzu pochvaľovali dobrú spoluprácu s viacerými organizáciami a inštitúciami. Osobitne to bola spolupráca s obecným úradom, Považskou cementárňou, Poľnohospodárskym družstvom v Košeci a s niektorými súkromnými podnikateľmi. Tradične dobrá bola spolupráca so Základnou školou v Ladcoch.

Organizácia Slovenského rybárskeho zväzu patrila v roku 1996 medzi najaktívnejšie organizácie v Ladcoch.

**Územný spolok Slovenského
červeného kríža
Ladce – Tunežice**

Členská základňa, v ktorej počet členov bol v minulých rokoch značne nadsadený, zaznamenala pokles na úroveň zväčša aktívnych členov. V spolku nastali niektoré zmeny, takže zloženie výboru bolo takéto:

Anna **Ištvániková**, predsedkyňa

Mgr. Gabriela Košťaliková, tajomníčka

Eva Tichá, pokladníčka

členovia výboru: Júlia Belianová

Božena Bezecná

Anna Králová

Ján Abrahámovský

Lýdia Sláviková

Valika Koišová

Margita Kantoríková.

Činnosť sa zameriavala na tradičné oblasti tohoto spolku: návštevy chorých a prestárlych občanov, pomoc sociálne odkázaným, na prácu s mládežou a darcovstvo krvi.

Opäť bola dobrá spolupráca so Základnou školou Ladce pri výcviku mladých zdravotníkov, pre ktorých usporiadali na záver celodenný výlet.

Pre členov Červeného kríža usporiadali zájazd, posedenie pri hudbe (na záver výročnej členskej schôdze) a prednášku.

Humánnym činom bola zbierka - finančná pomoc pre občianku, ktorej vyhorel byt a zber šatstva pre deti Osobitnej školy v Ilave, ktoré sú sociálne odkázané.

Ján Abrahámovský sa v tomto roku vzdal funkcie predsedu, ktorú vykonával k spokojnosti mnoho rokov, pre vážne ochorenie.

1115

Slovenský záhradkársky zväz

V tejto záujmovej organizácii je počet členov veľmi stabilizovaný. V roku 1996 to bolo 63 členov, ktorí si zvolili na čelo organizácie výbor:

Jozef **Martinák**, predseda

Pavol Kalus, tajomník

Juraj Letko, podpredseda

členovia: Štefan Češko, Jozef Čemeš, Štefan Mosorjak, Ervín Kalus.

V revíznej komisii boli Marián Kováčik a Vincent Kukuliaš.

Výbor zasadal jedenásťkrát a riešil aktuálne otázky, medzi ktoré patrila pomoc členstvu a poradenstvo, spolupráca s organizáciami (Slovenský zväz chovateľov, Základná škola v Ladcoch, Slovenský červený kríž), otázky sadu, vzťahy s Urbárskym spoločenstvom a vzťahy k obecnému úradu.

Členovia SZZ v roku 1996 odpracovali viac ako 500 hodín a to najmä pri prácach v ovocnom sade. V ňom zobrať na jeseň 1996 dovedna 3500 kilogramov jabĺk a pomerne dosť sena (časť prideliť členom).

Združenie technických a športových činností

Táto organizácia (bývalý ZVÄZARM) už našla v nových podmienkach svoje miesto aj v Ladcoch. V roku 1996 mala 60 členov, z ktorých väčšina bola nejakým spôsobom aktívna.

Výbor mal 11 členov na čele s predsedom Ing. Jozefom **Remom**.

Medzi významné akcie treba zaradiť preteky v **motokrose** usporiadané na Šatarnovici. Zúčastnilo sa na nich 16 jazdcov z celého

Slovenska a traja pretekári z Ladiec (Mražík, Kvasnica, Čurík). Z nich Slavomír Mražík skončil na 3. mieste.

Dňa 16. júna 1996 sa konala Rally cross - Veľká cena Považia v kameňolome Tunežice. Preteky mali cudzieho organizátora.

V dňoch 9., 10., 11. augusta 1996 nadviazala organizácia na tradíciu Zväzarmu v Ladcoch a usporiadala turistický zájazd do Nízkyh Tatier a Vysokých Tatier. Zúčastnilo sa 45 ľudí, z nich 13 vystúpilo na Tatranský Kriváň a 32 na Ďumbier.

**Telovýchovná jednota
Tatran cementáreň
Ladce**

Pre seniorov futbalového oddielu TJ Tatran cementáreň Ladce nebola sezóna 1995 - 1996 úspešná. V tabuľke V. ligy skončili na 13. mieste a spolu s Novou Dubnicou a Rajcom zo súťaže vypadli a zostúpili do I. triedy

1116

majstrovstva okresu. Za celú jarnú časť získali iba 6 bodov (za víťazstvo v Beluši a v Rajci kontumačne). Trénerom bol Ján Pavlačka a vedúcim mužstva Vladimír Chovanec.

Muži „B“ družstva hrali III. triedu v rámci okresu a skončili celkom uspokojivo na 3. mieste. Trénerom bol Milan Bajza, vedúcim družstva Ing. Anton Machala.

Dorast hral v sezóne 1995 - 1996 v I. triede okresného majstrovstva. Viedol si úspešne - obsadil 2. miesto a spolu s Belušou postúpili do V. ligy. Najlepším strelcom družstva a zároveň tretím v celej súťaži bol Michal Habánek. Trénerom bol Pavol Tichý, vedúcim Cyril Kulich.

Žiaci skončili na 10. mieste I. triedy okresného majstrovstva. Trénerom bol Pavol Melicher.

Od novej sezóny 1996 - 1997 pracoval výbor telovýchovnej jednoty v zložení:

Miroslav **Zajac**, prezident

Ing. Anton Machala, tajomník

Marián Holý, pokladník

Členovia: Dušan Porubčan

Jozef Daňo

Vladimír Chovanec.

Futbalový oddiel muži „A“ hral v I. triede majstrovstva okresu. V jesennej časti (1996) skončil na 5. mieste so stratou päť bodov

za vedúcou Domanižou. Trénerom bol Pavol Stratený, vedúcim Vladimír Chovanec.

Muži „B“ boli po jesennej časti tiež na 5. mieste. Trénerom bol Milan Bajza a vedúcim Dušan Porubčan.

Celkom úspešne si v 1. časti V. ligy viedol dorast - zatiaľ na 4. mieste. Trénerom bol Pavol Tichý, vedúcim Cyril Kulich.

Pod vedením trénera Pavla Melichera a vedúceho družstva Jaroslava Koyša sa o niečo zlepšili žiaci, ktorí boli v jesennej časti I. triedy na 7. mieste.

V TJ Tatran cementáreň Ladce vcelku pretrvávali tie isté problémy ako v posledných rokoch - nedostatok financií i keď Obecný úrad v Ladcoch (50 000 Sk) a Považská cementáreň sa snažili všemožne pomáhať.

Zlepšila sa organizovanosť, práca výboru, ale nič sa nezmenilo na tom, že telovýchovná jednota organizovala prakticky jediný šport a telovýchovnú aktivitu - futbal.

Zaznamenali sme iba niektoré aktivity (bez účasti telovýchovnej organizácie): cvičenie žien v telocvični Základnej školy v Ladcoch, cvičenia učňov Odborného učilišťa v Ladcoch vonku a v zime v telocvični ZŠ.

1117

Telovýchovná jednota Tatran Tunežice

V roku 1996 mala telovýchovná jednota v Tunežiciach 45 členov. Na čele organizácie boli členovia výboru:

Bohumil **Kvasnica**, predseda

Jozef Rožník, hospodár

členovia: Milan Letko

Dušan Minárik

Jozef Letko.

Futbalové mužstvo TJ Tatran v ročníku 1995 - 1996 vo IV. triede skončilo na 4. mieste a v súťaži slušnosti na 2. mieste.

Tréner Rudolf Kvasnica sa funkcie vzdal a tak mužstvo hralo bez trénera. Nahrádzal ho kapitán mužstva Jozef Mikuška.

Vedúcim mužstva tak ako po minulé roky bol Bohumil Kvasnica.

Hlavným sponzorom bol v roku 1996 Obecný úrad v Ladcoch, čiastočne aj Považská cementáreň a zmluvu o reklame mal Slovák Košeca. Celková finančná situácia v telovýchovnej jednote bola uspokojivá. Dobrá bola spolupráca s TJ Slovák Košeca, za ktorú hrali 6 hráči z Tunežíc.

Najväčší problém bol s cestovaním, ktorý riešili tak, že na zápasy chodili vlastnými autami.

Kladom činnosti v roku 1996 bolo, že sa oživil turistický oddiel. Zúčastnili sa tradičného výstupu na Vápeč.

V sezóne 1996 - 1997 reorganizovali futbalové súťaže. Družstvo TJ Tatran Tunežice zaradili do III. triedy okresu. Po jesennej časti 1996 skončili na 5. mieste.

Slovenský zväz chovateľov

Organizácia Slovenského zväzu chovateľov sa v roku 1996 zamerala na propagačné akcie v chovateľstve, na obchodnú činnosť a poradenské služby.

Výbor pracoval v zložení:

Milan **Jung**, predseda

Ladislav Černota, podpredseda

Anton Haršáni, tajomník

Ladislav Nagy, pokladník - hospodár.

Predsedom králikárskej a hydinovej komisie bol Ladislav Černota.

Členovia základnej organizácie (Kalus, Haršáni, Jung a Ďurikovič) sa zúčastnili na rôznych výstavách, kde doniesli dvadsať exponátov.

Dobrá bola spolupráca so Základnou školou v Ladcoch, kde v roku 1996 získali 5 žiakov za členov chovateľov.

1118

Ťažiskom pozornosti sa po vyriešení majetkových otázok stal Dom chovateľov, na ktorého oprave a údržbe odpracovali takmer 500 hodín a ušetrili tak organizácii okolo 25 000 korún.

Obchodná činnosť bola koncipovaná ako pomoc občanom i organizácii. V roku 1996 predali občanom okolo 5 000 kusov chovných kuričiek „Moravia“ a pre členov okolo 200 kusov výberových odrôd. Okrem toho veľké množstvo jatočnej hydiny hrabavej i vodnej. Predajom získala organizácia viac ako 20 tisíc korún.

Rok 1996 bol významným aj v tom, že organizácia v **Ladcoch** oslávila **40. výročie vzniku**. Na oslavu pozvali aj bývalých členov a hostí.

Matica slovenská

V roku 1996 mala organizácia Matice slovenskej 62 členov. Predsedom bol Ferdinand **Bušík**. Zloženie výboru sa oproti roku 1995 nezmenilo.

Dobrovoľný požiarny zbor v Tunežiciach

Organizácia Dobrovoľného požiarného zboru v Tunežiciach sa v roku 1996 konsolidovala. Viedol ju výbor:

Kvasnica Libor ml., predseda

Koiš Anton, veliteľ

Letko Milan, tajomník

Juríček Jaroslav, pokladník

Pagáč Juraj, strojník

členovia: Marguš Valentín

Melicher František.

Revízna komisia: Kováč František, Riečičiar Viktor.

V roku 1996 evidovali celkom 30 členov, čo znamená úbytok o 6 členov. Akcieschopné požiarné družstvo malo okrem veliteľa Antona Koiša a strojníka Juraja Pagáča 12 členov.

Na vykonávanie preventívnych prehliadok stanovili 5 dvojčlenných skupín. V apríli - októbri 1996 vykonali 86 prehliadok v obytných domoch a v 2 prevádzkach. Za rok uskutočnili v obci 10 a mimo obce 6 výjazdov techniky.

Z ostatnej činnosti ako dôkaz aktivity treba spomenúť účasť na súťažiach v Lednici a pri príležitosti výročia Požiarného zboru v Podhorí. V brigádnickej činnosti pracovali na detskom ihrisku a pri úprave, ošetrovaní požiarnej techniky a objektov, ktoré slúžia Dobrovoľnému požiarnemu zboru v Tunežiciach.

1119

LESNÉ DRUŽSTVO, URBÁRSKE SPOLOČENSTVO

Lesné družstvo v Ladcoch

Lesné družstvo v Ladcoch bolo v roku 1996 aktívne v hospodárskej činnosti, v zlepšení organizovanosti, v otázkach majetkovo-právneho vysporiadania, v ošetrovaní lesa a v ostatných činnostiach.

Vo vedení sa od predchádzajúceho roka nič nezmenilo. Výbor bol v zložení:

Jozef **Martinák**, predseda

Ing. Emil Záhradník, hájnik

Božena Majeríková, pokladník

Ing. Emil Remo, Valentín Bednárík, členovia

Rok bol úspešný v oblasti ošetrovania lesa, jeho záchrany pred škodcami a v obnove porastov. Pozornosť si zaslúži práca pri vysádzaní stromkov. Počas roka vysadili celkom 18 176 kusov, z toho na jar 12 200 a na jeseň 5 976 kusov. Nezostali iba pri výsadbe, ale o mladý porast sa i naďalej starali. Vykášali trávnu a burinu medzi stromkami takmer na 6 hektároch a na tej istej výmere urobili opatrenia na ochranu proti ohryzu zveri.

V dospelom lese robili ochranu proti kôrovcovi (lykožrút) tak, že spravili a rozmiestnili 40 m³ lapákov a 15 lapačov. V nich pravidelne vymieňali feronové sáčky.

Zaujímavá bola i ťažba dreva. Pri odstraňovaní kalamity a kôrovca **vyt'azili 850 m³ dreva.**

Za rok 1995 vyplatili s ročným oneskorením členom dividendy. Dôvodom oneskorenia bolo neúplné majetkovoprávne vysporiadanie viacerých členov a tým aj nejasnosti v podielníctve.

Urbárske spoločenstvo

V roku 1996 vlastnilo toto spoločenstvo 80 hektárov lesa, ktoré bolo v prenájme Štátnym lesom a 10 hektárov vlastnili členovia.

Pasienky užíval Slovenský zväz záhradkárov a Poľnohospodárske družstvo Košeca (stredisko Ladce).

Tzv. urbársky dom slúžil i naďalej ako samoobslužná predajňa potravín. V nájme ho mala firma AMV Žilina, s.r.o. (majiteľka Vyvozilová).

Výbor organizácie mal týchto členov:

Jozef **Martinák**, predseda

M. Kantoríková, pokladník

Členovia: Ing. Emil Záhradník, Ondrej Hriadel, Ing. Emil Remo.

1120

**Lesné družstvo a urbárske
spoločenstvo v Tunežiciach**

**Lesné družstvo a urbárske
spoločenstvo v**

Tunežiciach

Lesné družstvo a urbárske združenie v Tunežiciach viedol výbor na čele s Miroslavom **Kvasnicom**

a členmi: Jozef Češko ml.,
Ján Mikuška,
Jozef Mikuška ml.,
Mihálik,
Milan Bielik.

V dozornom výbore boli Dana Letková, František Letko ml., Vít'azoslav Kalus.

Lesná pôda patriaca urbariátu mala 43,23 hektára, Lesnému družstvu v Tunežiciach patrilo 121,47 hektára lesov. Pasienky urbárskeho združenia obhospodarovalo Poľnohospodárske družstvo Košeca.

POLITICKÉ STRANY A HNUZIA

Hnutie za demokratické Slovensko

Organizácia Hnutie za demokratické Slovensko v Ladkoch sa aktívne zapájala do politického života v obci. Jej zástupcovia organizovali, pomáhali organizovať alebo sa zúčastnili na všetkých politických a kultúrno-spoločenských aktivitách.

Medzi politickú činnosť patrila predovšetkým práca poslancov a starostu - volených za HZDS i spolupráca s inými stranami a hnutiami, organizáciami a inštitúciami pri organizovaní takých podujatí, akými boli odhalenie pamätnej tabule p. Koyšovi, recitačná súťaž, účasť na Vatre zvrchovanosti, okresné oslavy SNP v Ladkoch a ďalšie.

Mimo obce sa treba zmieniť o aktivitách na okresných zasadaniach HZDS a na jeho sneme, kde podporili administratívne rozdelenie a pridelenie okresného sídla mestu Ilava. Zástupcovia hnutia z Ladiec sa zúčastnili slávnostnej omše v Šaštíne, ktorá sa konala aj za prítomnosti premiéra SR V. Mečiara a arcibiskupa Sokola.

V roku 1996 bol predsedom HZDS v Ladkoch Miroslav **Záhradník**, učiteľ odborného výcviku v Odbornom učilišti v Ladkoch.

1121

Slovenská národná strana

Predsedom organizácie bol v roku 1996 naďalej Július **Šedík**.

Najvýznamnejším podujatím, ktoré organizácia SNS spolu s ďalšími organizáciami pripravila, boli oslavy výročia vyhlásenia zvrchovanosti Slovenska. Zúčastnilo sa na nich okolo 300 občanov, vrátane poslanca Národnej rady SR p. Šeptáka.

Organizáciu na celoslovenskom zjazde Slovenskej národnej strany v Žiline zastupoval Július Šedík.

Členská základňa organizácie sa nezmenila. Raz do mesiaca sa schádzali na schôdkach miestnej organizácie. Mimo obce sa zúčastnili na slávnostnom vyhlásení Trenčianskeho kraja a slávnosti novoustanoveného okresu v Ilave.

Komunistická strana Slovenska

V roku 1996 mala základná organizácia Komunistickej strany Slovenska v Ladcoch 24 členov. Predsedom organizácie po smrti dovtedajšej predsedkyne Jozefíny Kalusovej sa stal Ladislav **Černota**.

Okrem vnútroorganizačnej práce venovali pozornosť významným výročiam, najmä ako spoluorganizátori celookresných osláv výročia Slovenského národného povstania v Ladcoch za účasti politikov, poslancov (Kanis, Fico, Schmögnerová a ďalší).

Členovia organizácie sa zúčastnili na viacerých akciách mimo obce: Oslavy SNP vo Vrchteplej, oslavy na slovensko-moravskom pomedzí. Na II. zjazde KSS sa zúčastnil Dušan Saksa a spolu s Ladislavom Černotom aj na ustanovujúcej konferencii Trenčianskeho kraja a okresného ustanovujúceho zasadania v Ilave.

Z členov organizácie zastávajú významné funkcie:

Dušan **Saksa** (predseda Krajského výboru v Trenčíne)

Ladislav Černota (podpredseda Okresného výboru v Ilave).

Kresťansko-demokratické hnutie

Politická aktivita Kresťansko-demokratického hnutia v Ladcoch sa prejavovala najviac v práci poslancov v obecnom zastupiteľstve. Tu po odstúpení poslanca za KDH p. Bystrického nahradil ho v poradí ďalší poslanec za KDH Jozef Daňo.

Najväčšiu aktivitu prejavila poslankyňa MUDr. Martináková ako predsedkyňa komisie sociálnej a ďalšia členka M. Kantoríková.

Aj členovia KDH, podobne ako členovia ostatných politických strán a hnutí, sa zúčastnili aktívne na oslavách, ktoré som už menoval, ale i na Dni matiek, 65. výročia nedožitého narodenia rodáka Pavla Koyša.

Vo sviatok Sedembolestnej panny Márie - 15. septembra 1996 usporiadali púť s omšou na Skalke v Ladcoch.

Členovia KDH pripravovali výzdobu, starali sa o poriadok v kostole i na cintoríne, osobitne na hrobch rehoľných sestričiek.

POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s.

Zmeny v akciovej spoločnosti

V polovici mesiaca február sa uskutočnilo mimoriadne zasadanie - valné zhromaždenie a.s. Považská cementáreň Ladce, ktoré inicioval prvý akcionár Portlandcement, a.s.. Hlavným bodom programu bola zmena stanov. Z 15 navrhovaných zmien však bolo prijatých iba päť.

V marci 1996 došlo vo vedení k niektorým zmenám. V spoločnosti Považská cementáreň poverili vedením obchodného úseku Ing. Ľubomíra Martinku. Do výkonného čela spoločnosti Portlandcement bol menovaný Ing. Anton Janík.

Dňa 14. júna 1996 bolo valné zhromaždenie a.s. Portlandcement zvolané na prerokovanie a schválenie výročnej správy, ročnej účtovnej uzávierky a rozdelenia zisku. Na zasadaní sa zúčastnili vo veľkej väčšine zamestnanci cementárne.

17. decembra sa konalo valné zhromaždenie Považskej cementárne, a.s., Ladce. Znova išlo o zmenu stanov, čo sa i hlasovaním podarilo. Odstránili sa určité obmedzenia právomocí predstavenstva Považskej cementárne a spresnila sa kompetencia ostatných orgánov spoločnosti. Rozšíril sa počet členov predstavenstva o obchodného riaditeľa Ing. Ľubomíra Martinku.

Dňa 31. októbra 1996 bola podpísaná **zmluva o kúpe 10%** podielu a.s. Považská cementáreň medzi predávajúcim Fondom národného majetku SR a kupujúcim Portlandcement Ladce. Už na decembrovom valnom zhromaždení akcionári a.s. Portlandcement disponovali 68%-ným podielom hlasov. Zvýšenie vlastníckeho podielu malo význam pre stabilizáciu vlastníckych vzťahov v Považskej cementárni. Neprivatizovaný (štátny) podiel dával možnosť na špekuláciu prípadným majiteľom, rôznym firmám a jednotlivcom, ktorí nemohli mať záujem o rozvoj fabriky, investovanie a pod.

K reorganizácii podniku patrilo aj zrušenie výrobného úseku a technického úseku a zriadenie jedného výrobnotechnického (riaditeľ Ing. Jozef Mikušinec) a vytvorenie nového úseku kvality a stratégie (riaditeľ Ing. Pavel Martauz).

Výsledky v roku 1996

Cementárne i naďalej v rámci Slovenskej republiky patrili medzi nadbytkové kapacity. Oproti minulosti, kedy sa na domácom trhu umiestnilo okolo 4 miliónov ton cementu ročne, v ostatných rokoch je to iba 1,3 milióna ton. Prístup aj v roku 1996 bol čoraz ťažší i vinou zvýšenia tarifných položiek na železnici, ale i pre zvýšenie konkurencie. Klesol i vývoz na nemecký trh, kam Cementáreň v Ladcoch umiestňovala v posledných dvoch rokoch väčšinu svojej produkcie. Považská cementáreň na exportný pokles zareagovala včas a patrila v roku 1996 medzi cementárne s najväčším nárastom tovaru umiestneného na domácom trhu.

Dosahovaný predaj umožnil plynulú výrobu a tým nižšiu nákladovosť na opravy, skvalitniť výrobné, ekonomické i sociálne otázky. Tak sa dosiahli úspešné hospodárske výsledky, keď po prvý raz (po roku 1989) vyrobili a predali viac ako 500 000 ton cementu a to i napriek tomu, že stavebná sezóna bola pre dlhú zimu kratšia.

Udržali vysoký kvalitatívny štandard produkcie a vyrobili **nový sortiment** cementu CEM I 52,5 R vyrábaný podľa európskej normy. V krátkom čase sa uviedol na trh i do zahraničia. Špičkové parametre ho umožňujú použiť na náročné betónové konštrukcie.

Technika, rekonštrukcie a opravy

Osobitnou otázkou v cykle výroby a predaja bola **železničná vlečka**, patriaca do majetku Považskej cementárne, ale podľa zmluvy vykonávali Železnice SR dozor nad 42 výhybkami a 10,6 km úseku koľaje. Celý tento úsek bol v roku 1996 v dobrom stave, ale i tak sa uskutočnili opravy s nákladom 4 milióny Sk. Doprava sa stala jedným z limitujúcich článkov v cykle výroba - predaj. Ceny za prepravu po železnici stúpili v roku 1996 o 20%, no i tak sa najviac cementu prepravilo po železnici. Súčasne však Považská cementáreň pristupuje k budovaniu cisternovej dopravy.

V roku 1996 sa začala rekonštrukcia **cementovej mlynice**. Išlo o viaceré akcie (rekonštrukciu odprašovacieho zariadenia na cementovej mlynici CM III, výmena pancierových dosiek a iné). Postupne sa začínala aj rekonštrukcia CM I s termínom dokončenia v roku 1997. Dôvodov

modernizácie bolo niekoľko: opotrebovanie zariadenia a príprava na výrobu nových druhov cementu s vysokými parametrami. Na opravách sa podieľali

firmy CEVING z Přerova, POLATA Milevsko, KTE Nová Dubnica a niektorí domáci dodávatelia.

Vedenie cementárne rozhodlo, že zrealizuje výstavbu skladovej kapacity **slinku** o objeme 50 000 ton. V novembri 1996 vycestovali zainteresovaní do Českej republiky, kde niekoľko podobných kapacít už postavili. Súčasný stav skladovania je nevhodný a voľne skladovaná surovina podlieha skaze.

Ekologické opatrenia a výsledky

V minulosti si občania Ladiec a okolia skúsili svoje s prašnosťou Považskej cementárne. Jej vedenie každoročne, rok 1996 nevynímajúc, vynaložilo značné úsilie i finančné prostriedky na zníženie prašnosti. Tá sa markantne znížila - oproti roku 1970 o 90%.

Z areálu Považskej cementárne vyviezli niekoľko tisíc ton rôzneho odpadu, na miestach týchto „skládok“ vytvárali zelené plochy - trávniky a vysádzali okrasné stromky. Veľká pozornosť sa venovala aj údržbe a ošetrovaniu vytvorenej zelene. Vo výrobe sa pokračovalo v zlepšovaní životného prostredia a v zlepšovaní sociálnych zariadení.

Kolektívna zmluva

Kolektívna zmluva uzatvorená medzi Považskou cementárnou, a.s., Ladce, zastúpená predsedom predstavenstva Ing. Antonom Barčíkom a členkou predstavenstva Ing. Máriou Kebískovou a Základnou organizáciou odborového zväzu Považskej cementárne, zastúpenou jej predsedom Jánom Suchárom. Platnosť kolektívnej zmluvy bola od 1. apríla 1996 a potrvá do 3. marca 1998.

Kolektívna zmluva riešila vzťahy medzi zamestnávateľom a odborovou organizáciou. V nej sa zamestnávateľ zaväzuje vopred prerokovať s odborovou organizáciou zásadné otázky rozvoja akciovej spoločnosti.

Kolektívna zmluva okrem iného obsahovala pracovno-právne vzťahy, najmä otázky prijímania a prepúšťania zamestnancov, zmeny pracovného pomeru, pracovný čas, dovolenku, kvalifikáciu a rekvalifikáciu a i.

V jednej stati sa zaoberá bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci, ale i sociálnym zabezpečením, podmienkami pre reprodukciu síl. Medzi najzávažnejšie časti patrí tá, ktorá sa zaoberá mzdami, mzdovými tarifami, kde sa jasne odzrkadluje nárast miezd aj v budúcich rokoch.

Dlhopisy v prospech zamestnancov

Spoločnosť Portlandcement Ladce začala v prvom septembrovom týždni kupovať **dlhopisy** Fondu národného majetku SR. Po dohode s vedením Považskej cementárne a spoločnosti Portlandcement sa stanovili pravidlá odkúpenia dlhopisov, ktoré zvýhodnili zamestnancov cementárne - akcionárov a.s. Portlandcement a ich najbližších príbuzných. Ceny dlhopisov stanovili pre zamestnancov cementárne na 9 000 Sk, pre najbližších príbuzných (manžel - manželka) 8 000 Sk a ostatných rodinných príbuzných zamestnancov na 7 700 Sk. Zamestnanci a ich rodiny získali predajom dlhopisov viac ako 10 miliónov korún.

Priemerný **zárobok** v roku 1996 dosahoval u cca 450 zamestnancov podniku 11 400 Sk, z toho robotníci 10 050 korún. Tým vysoko prekročili celoštátny priemer.

Rôzne udalosti

Dve nové **chatky** postavili v zimných mesiacoch 1995 - 1996 pred podnikom. Chatky prevzala Považská cementáreň ako výmenu za nedobytnú pohľadávku z JZD Slušovice. Nové objekty umožnili poskytnúť ubytovanie cudzím pracovníkom spolupracujúcim s cementárňou.

Slovenský, český, poľský a maďarský cementársky zväz pokračoval v tradícii vzájomných stretnutí. V roku 1996 sa stretli vo Vyšegráde v Maďarsku. Činnosť jednotlivých zväzov so zameraním na spoločné aktivity predstavili prezidenti národných zväzov. Zaujímavosťou bolo, že na stretnutí sa so svojimi výrobkami predstavili aj najznámejší výrobcovia cementárskej techniky zo západnej Európy.

Regionálne združenie podnikateľov v našom regióne pod vedením Ing. Štefana Rosinu, generálneho riaditeľa Matador Púchov, sa pravidelne stretáva a rieši spoločné problémy. V roku 1996 sa stretli dvakrát. Z predložených ekonomických ukazovateľov vyplynulo, že prevládajú pozitívne trendy vývoja a väčšina firiem vykazuje kladný hospodársky výsledok.

Považská cementáreň nákladom 850 000 Sk realizovala investičnú akciu „Voda pre lom“. Zaviedli pitnú vodu z potrubia vodovodu. Bola to jedna z dôležitých akcií zlepšovania sociálnych a materiálnych podmienok v lome.

V mesiaci **júl** 1996 schválilo vedenie podniku novú **strážnu službu**. Stala sa ňou OBS Profit Topoľčany. Predchádzajúcu firmu - strážnu službu - vymenili, pretože si nedostatočne plnila povinnosti (vzmáhajúce sa krádeže).

Rakúsky cementársky zväz inicioval stretnutie s generálnymi riaditeľmi cementární v Slovenskej republike. Konalo sa vo Viedni 11. septembra 1996 za účasti všetkých podnikov zo Slovenska. Rakúska strana mala problémy s konkurenciou - dovozom cementu do Rakúska (zo Slovenska, Českej republiky, Talianska, Rumunska a Bulharska). Snahou bolo ujasniť si objemy dovozu do konca roku 1996 i v budúcnosti.

Cementáreň v Ladcoch bola v roku 1996 dodávateľom cementu na viaceré **diaľničné úseky**. Cementom CEM I 42,5 sa ako dodávateľa Doprastavu Žilina priamo zúčastnili na výstavbe diaľničných úsekov D 61, D 1 Chocholná - Skala a D1 Skala - Nemšová. V roku 1996 podpísali zmluvu (kúpa cementu) na ďalšie diaľničné úseky.

Dňa 29. novembra sa priestory veľkej sály Kultúrneho domu v Ladcoch zaplnili viac ako 270 dôchodcami. Na programe bolo vystúpenie generálneho riaditeľa Ing. Antona Barčíka a spoločenské posedenie.

Tradíciu zachovali aj pracovníci **lomu**, ktorí sa pri príležitosti sviatku svätej Barbory, patrónky baníkov, stretli v Beluškých Slatinách na spoločenskom posedení aj so svojimi manželkami.

V roku 1996 naďalej vychádzal občasník **Ladecký cementár**, ktorý redigoval redaktor Ferdinand Rybníček. Celkom vyšlo 5 čísel.

ŽELEZNIČNÁ STANICA V LADCOCH

Železničná stanica v Ladcoch (a jej podriadená stanica v Beluši) mala dovedna 47 zamestnancov. Pomerne vysoký stav pracovníkov bol spôsobený aj tým, že stanica bola určená na výcvik výpravcov.

Prednostom stanice bol Pavol **Fatura**.

Dopravná intenzita

Nakládka v roku 1996 bola o niečo nižšia ako v roku 1995. Príčinou bolo zrejme i zvýšenie prepravného na Železnici SR a stabilizácia výrobných výkonov v Považskej cementárni. V roku 1996 naložili 419 975 ton v 92 256 vozňoch. Okrem toho v Beluši 2 439 ton v 94 vozňoch.

Vykládka bola 221 499 ton v 11 352 vozňoch. Cez stanicu Ladce **prešlo** za rok 1996 takmer 16 500 vlakov nákladnej dopravy a rušňov a 22 141 vlakov s prepravou osôb.

Tržby z prepravy

Tržby oproti roku 1995 narástli na 124% v preprave **cestujúcich** a dosiahli výšku 500 000 Sk v Ladcoch a 302 000 Sk v Beluši.

Tržby z prepravy **tovaru** z dovozného dosiahli sumu 26 470 835 korún a pri vývoze 6 723 816 korún. V Beluši 1 064 pri dovoze a pol milióna korún pri vývoze.

Nehodovosť

V stanici Ladce sa zaznamenali tri dopravné nehody a to vykoľajenie vozidiel pri posune. Jedenkrát to bola nehoda na vlečke Považskej cementárne z viny pracovníkov posunu z cementárne, dvakrát z viny pracovníkov Železničnej stanice Ladce. Nehody nespôsobili väčšie škody a nedošlo ani k zraneniam. Pri jednej z nich však bola prerušená doprava na trati Žilina - Bratislava na 6 hodín.

VODNÁ ELEKTRÁREŇ

Organizačné zadelenie Vodnej elektrárne v Ladcoch v roku 1996 bolo takéto:

Slovenské elektrárne, a.s.
Vodné elektrárne Trenčín
Závod Dubnica nad Váhom
Vodná elektráreň Ladce.

Od 1. mája došlo v elektrárni k jednej personálnej zmene. Do dôchodku odišiel strojník majster Štefan Zacko, na jeho miesto menovali Pavla **Starečka** (pracovník strojnovej údržby VE Ladce).

Vo výrobe nespĺnili ukazovatele vo výrobe elektrickej energie - vyrobili 76 343 000 kWh, čo predstavuje plnenie na 97,63%.

Aj v roku 1996 vykonali viaceré opravy, výmeny technológie a údržbárske práce. Medzi nimi najmä generálna oprava rozvodne dodávateľským spôsobom za 49 800 000 Sk. To bola najväčšia a najdrahšia oprava. Ale ani ostatné opravy a výstavba neboli zanedbateľné:

- Výmena vtokového žeriavu o nosnosti 12 ton.
- Výstavba čističky odpadových vôd pre pracovníkov elektrárne a obyvateľov bytovej kolónie.
- Zateplili objekt elektrárne, pričom vymenili 35 kusov plastových okien.

V roku 1996 urobili viacero opráv budov elektrárne stavebného charakteru a bežné opravy strojového parku.

POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO

Plnenie výrobných a ekonomických úloh zabezpečovalo Poľnohospodárske družstvo Košeca cestou jednotlivých výrobných stredísk, teda aj nášho strediska v Ladcoch. Boli to úlohy stanovené na výročnej členskej schôdzi dňa 8. marca 1996. Úlohy boli stanovené s konkrétnymi ukazovateľmi pre rastlinnú a živočíšnu výrobu, pre mäsovýrobu, stavebnú činnosť a pomocné činnosti.

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba sa zabezpečovala na 1203 hektároch ornej pôdy a 1891 ha lúk a pasienkov. Obiloviny sa pestovali na 583 hektároch (401 ha pšenica, 84 ha jarný jačmeň, 43 ha tritikále, 40 ha raž, 15 ha ovos a 15 hektárov peluška).

Zrniny pestovali na ploche 598 hektárov s celkovou produkciou 2330 ton (priemer 3,89 tony z hektára).

Okopaniny pestovali na 133 hektároch s podielom zemiakov 24 ha, zeleniny 37 ha.

Olejniny pestovali na 178 ha, z toho repka olejná 140 ha, horčica 38 ha.

Krmoviny na ornej pôde pestovali na 114 hektároch. Jarné strukovinoobilné miešanky a kukuricu na ploche 168 ha. V roku 1996 trvalé trávnaté porasty zaberali 1891 hektárov.

Ako najekonomickejšie sa ukázali pestované zemiaky so ziskom 256 000 Sk a peluška so ziskom 161 tisíc korún. Naproti tomu stratové boli tritikále, raž a najmä zelenina. Petržlen paštrnák dokonca nestačili na jeseň zobrať z poľa.

Zo stredísk v rastlinnej výrobe najlepšie výsledky dosiahli strediská Ilava a **Ladce** (zisk 280 000 Sk). Ostatné strediská boli stratové.

Stredisko **Ladce** malo aj najmenšie náklady na jednotku produkcie (210 Sk) pri výrobe pšenice. Rovnako i pri výrobe jarného jačmeňa 283 Sk.

Ladce sa zaradili na prvé miesto v najnižších nákladoch pri výrobe repky (579 Sk) a na každom hektári boli ziskoví cca 100 korún.

Živočíšna výroba

Stavy hospodárskych zvierat v celom komplexe družstva k 31. decembru 1996 boli nasledovné:
Hovädzí dobytok 1 078 kusov, z toho kráv 517 kusov, čo je o 78 kusov menej ako v predchádzajúci rok.

1129

Ošípaných bolo 2 201 kusov, z toho prasníc 89 kusov.
Oviec chovali na družstve 223 kusov.

Úžitkovosť u dojníc bola najvyššia v stredisku **Ladce** 3 517 litrov na dojnicu a rok. Za rok 1996 dodalo celé družstvo 1 382 764 litrov a v drobnom predali 121 tisíc litrov.

Oproti predchádzajúcemu roku sa zlepšila kvalita mlieka. Najlepšie strediská boli Horná Poruba, Ilava a **Ladce**. Pre zlý stav v chove kráv zrušili v priebehu roka chov v Košeckom Podhradí.

Chov kráv bol v roku 1996 na celom družstve stratový vo výške 3 628 000 Sk, pričom v **Ladcoch** bola strata najnižšia - 371 000 korún. Celkový chov hovädzieho dobytku bol v Poľnohospodárskom družstve Košeca stratový o 8 638 000 korún.

V chove **ošípaných** za celý podnik dosiahli zisk 209 tisíc Sk, v kategórii prasníc však bola strata 1 063 000 Sk. Vo výkrme a predvýkrme ošípaných dosiahli kladný hospodársky výsledok + jeden milión 545 tisíc korún a to najmä na stredisku **Ladce**.

Celková úroveň hospodárenia

Jednotlivé strediská dosiahli v hospodárení takéto výsledky:

Košeca	- 3 102 000 Sk
Ladce	+ 395 000 Sk
Ilava	- 1 665 000 Sk
Koš. Podhradie	- 3 665 000 Sk
Horná Poruba	- 1 597 000 Sk
Špeciálne plodiny	- 525 000 Sk
Mäsovýroba	+1 109 000 Sk
Výstavba	- 175 000 Sk
Služby	+ 160 000 Sk

Celkove teda zaznamenali stratu 4 a pol milióna korún, čo je viac ako o dva milióny menej ako v roku 1995.

Nás najviac zaujímali výsledky dosiahnuté v stredisku **Ladce**, ktoré ako jediné zo stredísk zaoberajúcich sa priamo poľnohospodárskou výrobou dosiahlo **zisk**. Je to o to pozoruhodnejšie, že v roku predchádzajúcom (1995) zaznamenali stratu 1 148 000 Sk.

1130

Predstavenstvo

V predstavenstve Poľnohospodárskeho družstva Košeca nedošlo v personálnom obsadení k podstatnejším zmenám. Predstavenstvo zasadalo pravidelne mesačne. Zo zaujímavejších zasadaní vyberám novembrové, kde sa zaoberali otázkami strediska mäsovýroba. Odmietli mnohé návrhy na prenájom tohoto strediska a rozhodli, že i naďalej bude v pôsobnosti družstva.

Celkový stav pracovníkov ku koncu roka 1996 bol 241 pracovníkov, z toho 207 členov a 34 zamestnancov. Postupne sa mení aj štruktúrna skladba družstevníkov. Z prevahy žien v prvých rokoch družstiev sa postupne prechádza na prevahu mužov. V roku 1996 pracovalo v PD Košeca 146 mužov a 95 žien.

Zaujímavá je štruktúra vzdelania pracovníkov. S vysokoškolským vzdelaním to bolo 11 pracovníkov, s úplným stredoškolským vzdelaním 41 pracovníkov, so stredným odborným vzdelaním 146 a so základným vzdelaním 43 pracovníkov.

ÚVOD

Rok 1997 bol pre obec Ladce významným niektorými dominantnými udalosťami, ktoré značne ovplyvnili život v obci.

V tomto roku sme sa dočkali dlhoočakávanej výstavby **diaľnice D1**, úseku Nemšová - Ladce. Rýchly postup stavebných prác chodili obdivovať občania na svojich prechádzkach. Pred ich očami rástli násypy, objekty, fascinovalo ich nasadenie mechanizmov. Obec sa naplnila robotníkmi a technikmi, ktorí sa v obci stravovali i bývali. Tempo, ktoré stavbári nasadili dávalo predpoklady, že diaľnica bude ukončená na sklonku roku 1998 a obec sa oslobodí od zla, ktoré prináša doterajšia prehustená premávka.

Druhou udalosťou, ktorá spôsobila značný rozruch bola veľká **povodeň** so „storočnými vodami“. Vďaka za desaťročia budovanému systému priehrad, kanálov, stavidiel na rieke Váh, zasiahla povodeň Považie iba s minimálnymi škodami.

Tretia udalosť boli **oslavy** a priebežné akcie poriadané pri príležitosti **525. výročia** prvej písomnej zmienky o obci Ladce a **600. výročia** Tunežíc. Množstvo vydarených podujatí z oblasti kultúry, telovýchovy a spoločenského života prispeli k občianskemu povedomiu obyvateľov celej obce.

Demografický vývoj zostal na úrovni predchádzajúcich rokov, teda s malým poklesom počtu občanov. Zaznamenali sme mierny pokles nezamestnanosti i vďaka výstavbe diaľnice.

V kultúrnej oblasti sa dá hovoriť o čiastočnej zvýšenej aktivite a to aj v kultúrnom dome. Zaznamenali však aj uzavretie kina po jeho 75-ročnej existencii.

Obecný úrad musel riešiť množstvo problémov finančného charakteru, otázky domového odpadu, sociálne a kultúrne záležitosti, referendá o vstupe do NATO, bytové otázky a pod.

V aktivite politických strán a hnutí, rôznych záujmových organizácií a spolkov sa veľa nezmenilo. Štandard si udržiavali telovýchovné organizácie, Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Slovenský zväz

chovateľov, Slovenský rybársky zväz a niektoré iné. Majetkovo-právne konsolidovali svoje pomery v Lesnom družstve i urbáriátoch.

Všetky tri školy v obci okrem problémov pedagogických zápasili hlavne s ťažkosťami finančnými, ktoré okrem štátnych orgánov a obce pomáhali riešiť mnohí sponzori.

Rok 1997 možno pokladať za rok pokojný. Väčšina občanov prejavovala spokojnosť so správou obce. Znechucovali ich však politické spory a šarvátky v parlamente a iných celoštátnych orgánoch a inštitúciách.

1134

OBYVATEĽSTVO V ROKU 1997

Počet obyvateľstva v roku 1996 bol **2668**. Tento stav sa znížil k 31. decembru 1997 na **2637** obyvateľov.

V roku 1997 sa narodilo 30 detí, zomrelo 34 občanov. Do obce sa prihlásilo 21 a odhlásilo 48 obyvateľov.

Narodené deti v roku 1997

Kandráč David
Chleban Denis
Pastorek Adam
Kurtiš Mário
Kalusová Veronika
Haluska Jakub
Liščáková Dominika
Machala Patrik
Balogová Dominika
Čurík Patrik
Kováč Milan
Chovanec Vladimír
Košťaliková Tatiana
Šafariková Timea
Bielik Peter

Miháliková Iveta
Belko Adrián
Šrameková Romana
Janco Kevin
Koyšová Zuzana
Ďurovec Mikuláš
Gach Martin
Kvasnica Dominik
Sláviková Simona
Hrehušová Slávka
Habánková Dominika
Ďurovcová Denisa
Kvasnica Martin
Klimentová Klaudia
Koyš Tomáš

Kalusová Veronika zomrela po narodení.

**Občania, ktorí v roku
1997 zomreli**

Kalusová Mária (vo veku 81 rokov)
Gach Anton (67)
Janošíková Mária (94)
Martinák Jozef (73)
Vrábel Eduard (66)
Kalusová Veronika (novorod.)
Slávik Vincent (71)
Barica Miloslav (50)
Mikušincová Anna (86)
Mihálik Mikuláš (82)

—

1135

—

Peterková Emília (85)
Kvasnica Valent (49)
Záhradník Jozef (71)
Irba Ján (47)
Zelík Vincent (73)
Stopková Margita (69)
Faturíková Mária (69)
Bacharová Anna (39)
Hriadel Ján (65)
Zajac Marián (34)
Faturík Štefan (78)
Koiš Anton (49)
Beňo Pavol (54)
Záhradníková Anna (63)
Bielik Pavol (70)
Drábik Marián (59)
Holíček Ľudovít (70)
Češko František (75)
Hriadelová Valéria (72)
Galanský Eduard (71)
Binka Jozef (66)
Viszusová Oľga (66)
Šepták Vladimír (51)

Najstaršia občianka, s ktorou sme sa v roku 1997 rozlúčili bola Mária Janošíková (94 rokov), najmladšími občanmi, ktorí v roku 1997 zomreli boli Marián Zajac (34) a Anna Bachárová (39 rokov).

Priemerný vek zomretých bol veľmi nízky - 64 rokov (ak nerátame zomreté nemluvňa).

Zbor pre občianske záležitosti

Činnosť Zboru pre občianske záležitosti (ZPOZ) sa aj v roku 1997 vyznačovala pestrosťou a dobrou úrovňou podujatí. Medzi najemotívnejšie patrili podujatia uvítania detí do života, víťanie prváčikov v základnej škole i Deň matiek.

Veľmi záslužná bola pozornosť venovaná **starším občanom**. Členky ZPOZ-u navštívili viacerých občanov pri príležitosti dožitých 80, 85 a 90 rokov, ktorým odovzdali darčeky a poďakovali za mnohoročnú prácu v obci. „Posedenie so staršími občanmi“, ktoré sa konalo za prítomnosti viac ako 100 obyvateľov Ladiec starších ako 70 rokov, malo zvyčajnú veľmi dobrú úroveň. V rámci kultúrneho programu vystúpili žiaci škôl a folklórny súbor „Váh“ z Púchova.

1136

Medzi podujatia, ktoré plnili aj v roku 1997 svoju spoločenskú funkciu, patrila rozlúčka so žiakmi 8. ročníka Základnej školy v Ladcoch a slávnostné odovzdávanie výučných listov v Odbornom učilišti Ladce.

ZPOZ účinkoval pri občianskych pohreboch i pri uzavretí manželstiev v obradnej miestnosti obecného úradu.

Medzi netradičné podujatia patrili jubilejné sobáše: po 25 rokoch (deväť manželských dvojíc), po 50 rokoch (dve dvojice) a po 55 rokoch (dve manželské dvojice).

O celú činnosť sa starali:

Zástupca obecného úradu - hlavný rečník (starosta a poverený člen obecného zastupiteľstva).

Matrikárka - Ľubomíra Porubčanová, výtvarníčka pamätnej hudby - Irena Gajdošíková, hudobníci - Valter Fábry a Bohuslava Bušíková, fotografista - Luboš Habánek, recitátori - Alžbeta Bušíková, Anna Peterková, Bohuslava Bušíková a príhovory - Alžbeta Bušíková. Pod vedením Márie Liptákovej účinkovala spevácka skupina žien.

Výbor ZPOZ-u pracoval v zložení:

Alžbeta Bušíková, vedúca

Mária Liptáková, Irena Gajdošíková, Ľubomíra Porubčanová.

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

Zasadania v roku 1997

Zasadania obecného zastupiteľstva sa konali pravidelne - najmenej raz do mesiaca. Boli vždy verejné, čo však občania využívali iba minimálne. V ďalšej časti uvádzam niektoré zo zasadaní aj s ich hlavným obsahom.

Najviac sa poslanci zaoberali otázkami, ktoré obec ťažili najviac - finančnými problémami. Pozornosť však venovali aj ostatným aktivitám, najmä sociálnym problémom, kultúrnym, školským, telovýchovným a pochopiteľne otázkam výstavby obce a životného prostredia.

Zasadanie **16. januára 1997** sa zaoberalo odstúpením z poslaneckého mandátu Ľudmily **Vráblovej**. Podľa štatútu obce postúpil na jej miesto ďalší kandidát z volieb v roku 1994 Július **Šedík**, ktorý prevzal aj funkciu predsedu školskej a kultúrnej komisie. Na tomto zasadaní schválili odkúpenie nehnuteľností od Jaroslava Koyša na rozšírenie cintorína v Ladkoch.

23. januára 1997 sa konalo mimoriadne zasadanie obecného zastupiteľstva, na ktorom schválili rozpočet obce na rok 1997. V novom rozpočte najväčšie položky v časti „príjem“ tvorili dotácie daňového úradu

(2,8 milióna Sk), výber daní z nehnuteľností (1,630 milióna), bytové hospodárstvo (2,6 milióna) a odpredaj akcií cementárne (4,2 milióna Sk). Vo výdajoch najväčšie čiastky plánovali na splátku úveru a úrokov v sume 2,590 milióna korún, bytové hospodárstvo 4,250 milióna Sk, samospráva 1,75 milióna Sk, nové investície 2,5 milióna Sk atď. Celkove počítali v rozpočte s príjmami 12 686 000 Sk a takmer so 14 miliónmi výdavkov.

V roku 1996 boli príjmy 19 779 000 Sk a výdavky 18 931 000 Sk.

Na tomto januárovom zasadaní súhlasili s odpredajom nehnuteľnosti - budovy bývalej organizácie ZVÄZARM (mala ju v bezplatnom užívaní) firme Jendrol (stolárstvo).

Ďalšie zasadania sa konali 27. marca, 24. apríla, 29. mája 1997, kde prerokovávali otázky kultúry, problémy s komunálnym odpadom, sociálne otázky, rôzne finančné výpomoci, vnútroorganizačné veci a pod.

28. júna 1997 prerokovali **petíciu** občanov Tunežíc o rozšírenie časti plynovodu v časti ulice P. O. Hviezdoslava. Rozšírenie tak, ako ho navrhovali, je technicky neriešiteľné. Obecný úrad zorganizoval rokovanie za účasti podpísaných občanov, Slovenského plynárenského priemyslu, Dopravného inšpektorátu a Slovenskej správy ciest.

Ďalšia petícia občanov sa týkala ulice Ľudovíta Štúra - jej obyvateľov, ktorí žiadali zákaz vjazdu ťažkým motorovým vozidlám zo stavby diaľnice. Otázku prerokovali so stravbyvedúcim Ing. Šmotlákom. Dohodli sa na zákaze vjazdu ťažkých vozidiel, výnimku tvorili osobné autá a autobusy prevážajúce pracovníkov diaľnice. Vedenie sa zaviazalo ulicu pravidelne

čistiť a polievať, čo dodržali. Najväčšou akciou však bolo pokrytie celej ulice L. Štúra a Kukučínovej **asfaltobetónovým kobercom**.

Na júnovom zasadaní prerokovali otázku nepokrytia rozpočtu na všetky potrebné práce v obci, čo nastolilo otázku ďalšieho úveru. Ďalej sa poslanci uzniesli pre absolútnu nerentabilnosť ukončiť činnosť miestneho **kina** (viď časť „kultúra“).

Dňa **24. júla 1997** sa konalo mimoriadne zasadanie obecného zastupiteľstva s hlavným bodom programu: zriadenie **Štábu civilnej obrany**. Štáb bol menovaný v zložení:

Ferdinand **Bušík**, náčelník

Ján Turzík, zástupca náčelníka

členovia: Július Šedík,

MUDr. Ivan Hrdina,

Ing. Jozef Mikušinec,

František Meliš.

Velitelia jednotiek:

- poriadková: Jozef Daňo
- úkrytová: MUDr. Jaroslava Martináková
- požiarna: Ing. Vojtech Miklóši
- telekomunikačná: Ján Kvasnica.

1138

Ďalšie zasadania boli 18. augusta a 25. septembra 1997. Na **septembrovej** schôdzi sa zúčastnili zástupcovia cementárne generálny

riaditeľ Ing. Anton Barčík a Ing. Kebísková. Na zasadaní dohodli tzv. splátkový kalendár na odpredaj akcií Portlandcementu, a.s. od obce **Ladce**. Obec odpredáva 4 200 akcií v celkovej hodnote 4,2 milióna Sk.

V ďalšom období sa dostala kvôli tejto otázke obec do sporu s cementárňou. K nedobrému vzťahu prispel aj týždenník Hlas robotníkov zo dňa 3. októbra 1997 (číslo 39, nachádza sa v archíve kroniky obce). Časopis uverejnil rozsiahly článok bez vypočutia druhej strany (obecného úradu). Odpoveď uvernil potom starosta obce v Ladeckých zvestiach číslo 5 (tiež sa nachádza v archíve kroniky). Tu obecný úrad argumentuje potrebou financií na konkrétne akcie. To sú aj dôvody na odpredaj akcií:

- Úhrada 690 tisíc korún na dodávky tepla do bytov a materskej školy.
- Meracie zariadenia tepla do bytoviek budú stáť viac ako milión Sk.
- Okresný úrad Ilava uzavrel skládku komunálneho odpadu. Rekultivácia bude stáť 1,5 milióna korún. Štát prispieva 900 tisícami korún, ktoré musí obec v prípade neuskutočnenia akcie vrátiť štátu.
- Ďalšie výdavky sa týkajú plynofikácie v Horných Ladcoch za viac ako 1 milión Sk a dokončenie v Tunežiciach 500 000 Sk.
- Rekonštrukcia kotolne slobodárne 1 milión Sk, rekonštrukcia kotolne

- ZŠ takmer 5 miliónov Sk s príspevkom štátu 1,7 milióna korún.
- K tomu ešte vracanie dlhu v Prvej komunálnej banke (v roku 1997 vrátiť dva milióny Sk).

Na **objasnenie** situácie zasadalo dňa **3. októbra 1997** obecné zastupiteľstvo. Dohodli sa na menovaní komisie: Pavol Fatura, MUDr. Jarmila Martináková, Daniela Cahelová, Ferdinand Bušík, ktorá bude mať na starosti spoluprácu a rokovanie s vedením Portlandcementu. Poslanci ďalej súhlasili so zrušením žaloby na Krajskom súde v Trenčíne, ktorú podali pre neplnenie záväzkov Portlandcementu a žiadajú o dement na článok v Hlase robotníkov.

Ostatné zasadanie obecného zastupiteľstva sa konalo v **decembri 1997**, ktorého hlavným bodom bolo čiastočné zhodnotenie práce poslancov a obecného úradu v roku 1997.

Volebné obvody

V roku 1997 sa mohli občania bývajúci v jednotlivých častiach obce obrátiť so svojimi pripomienkami na jednotlivých poslancov takto:

Jozef **Daňo** - ulica P. O. Hviezdoslava č. 93 - 117

Daniela **Cahelová** - ulica J. Kráľa č. 424 - 474

Pavol **Fatura** - ulica Ľ. Štúra 215 – 286

1139

Viktor **Lihocký** - ulica J. Kráľa 475 - 531

MUDr. Jarmila **Martináková** - P.O. Hviezdoslava 4 - 92

Ing. Vojtech **Miklóši** - ulica Záhradná 138 - 158

- ulica P. O. Hviezdoslava 122 – 137

Jozef **Peterka** - ulica Ľ. Štúra 183 – 214

- ulica J. Kollára 287 – 330

Ing. arch. Ján **Remo** - ulica Cementárska 160 - 182

Július **Šedík** - ulica M. Kukučina 332 – 367

- ulica Vážska 369 – 423

Ján **Turzík** - ulica Ľ. Podjavorinskej 64 – 89

ulica J. G. Tajovského 90 – 106

František **Kováč** - ulica P.O. Hviezdoslava 1 - 63, 153 - 181.

**Orgány štátnej správy
a ostatné inštitúcie**

Po reorganizácii štátnej správy sa v roku 1997 občania iba pomaly orientovali v nových inštitúciách v okresnom sídle **Ilava**, prípadne v iných mestách.

- V budove Okresného úradu v Ilave na Mierovom námestí sa nachádzali odbory katastrálny, sociálnych vecí, bytovej politiky, CO a obrany.
- V budove pri železničnom priecestí sídlili odbory životného prostredia, štátnej veterinárnej správy, pozemkový, poľnohospodársky a lesného hospodárstva.
- V bývalej budove hostinca pri železničnej stanici bol umiestnený odbor školstva a odbor kultúry.
- V budove Slovenskej automobilovej dopravy umiestnili odbor živnostenský a ochrany spotrebiteľa a odbor požiarnej ochrany.

Pasové oddelenie sa nachádzalo v Považskej Bystrici, ale žiadosti sa mohli podávať aj v Dubnici nad Váhom.

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru bolo v Ilave s detašovaným pracoviskom v Dubnici n/V.

Okresný a krajský súd sa nachádza v Trenčíne, Okresná vojenská správa v Považskej Bystrici.

Národný úrad práce je v Ilave (bývalý Okresný stavebný podnik).

RÔZNE PODUJATIA A AKTIVITY OBČANOV

Referendum o vstupe do NATO

Referendum predchádzali mnohé spory okolo tzv. štvrtej otázky. Časť poslancov (opozícia) sa snažila, aby sa medzi otázky referenda dostala aj otázka voľby prezidenta republiky vo všeobecných voľbách. Otázka napokon zaradená nebola.

Na referende sa v celoštátnom meradle i v obci Ladce nezúčastnil dostatočný počet voličov a tí, ktorí prišli, hlasovali väčšinou proti vstupu do NATO. Referendum bolo pre nedostatok voličov neplatné.

Výsledky v Ladcoch: Referendum sa konalo 23. a 24. mája 1997 v dvoch okrskoch. Celkom bolo na zozname 1 582 voličov, zúčastnilo sa však iba 248. Na jednotlivé otázky odpovedali:

1. otázka	áno - 79 hlasov	nie - 150 hlasov
2. otázka	áno - 23	nie – 185
3. otázka	áno - 29	nie – 179

Zvonica v Horných Ladcoch

V predchádzajúcich rokoch sa obnovila tradícia konania omše vždy 14. septembra na sviatok Povýšenia kríža v kaplnke - na kopci v Horných Ladcoch. Po jej úprave v predchádzajúcich rokoch sa v roku 1997 realizovalo postavenie štýlovej zvonice pri kaplnke. Obecné zastupiteľstvo poskytlo finančné prostriedky na postavenie zvonice a Farský úrad v Košeci zakúpil zvon.

Na horeuvedený sviatok zvonicu posvätili.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Problémy so skládkami domového odpadu

Podľa programu odpadového hospodárstva okresu Ilava existencia legálnych skládok v počte sedem bola dovolená do roku 1996 (Ilava, Tuchyňa, Pruské, Bolešov, Košeca, Ladce a Zliechov). Okresný úrad životného prostredia v Ilave vydal obci Ladce **nesúhlas** na prevádzkovanie skládky domového odpadu. Skládka bola situovaná v ochrannom pásme diaľničného úseku Nemšová - Ladce. Termín ukončenia skládky 30. jún

1996 sa dodržal. To malo vplyv na ďalší spôsob likvidácie domového odpadu v obci.

V roku **1997** odvážali odpad na skládku v Dubnici nad Váhom, ktorej majiteľom bola Spoločnosť pre stredné Považie. Cena za uloženie odpadu vrátane dopravy bola 500 Sk za tonu.

V tomto roku sa z obce odviezlo 483 300 kg pevného domového odpadu. Okrem toho ešte 71 000 kg z veľkých kontajnerov. Za uloženie na skládke zaplatila obec takmer 350 000 Sk a za odvoz 376 tisíc korún. Príspevok občanov nepresahuje 150 tisíc korún.

Všeobecne záväzné nariadenie

Mnohé problémy s pevným domovým odpadom, najmä stále trvajúce „divoké skládky“ na viacerých lokalitách v obci, prinútili obecné zastupiteľstvo prijať Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch. V nariadení sa uvádzajú poplatky, ktorými sa občania majú podieľať na likvidácii odpadu, pričom obecné zastupiteľstvo vychádza zo zásady, že každý občan je nejakým spôsobom producentom domového odpadu.

Sem zahrnuli občanov, ktorí nevlastnia smetné nádoby, vlastníkov nádob, občanov, ktorí sa zúčastňujú separovaného zberu, súkromníkov i podnikateľov.

Separovaný zber odpadu

Separovaný zber domového odpadu (železo, papier, plasty, sklo) si vyžiadal značnú sumu už v príprave. Po zakúpení vriec, nálepiek, kontajnerov sa začal v roku 1997 separovaný zber sľubne rozvíjať. Za rok 1997 sa takýmto spôsobom zozbieralo 1,48 tony skla, 1,75 tony železa a značné množstvo plastov a papiera.

1142

Na sklonku roka 1997 sa uzatvorila zmluva s Recyklačným strediskom v Dubnici nad Váhom, ktoré bude od roku 1998 realizátorom triedeného zberu v obci Ladce.

Park v Ladcoch

Situácia v záchrane parku v obci sa nezmenila. Park spolu s kaštieľom je majetkom Rádu milosrdných sestier, t.č. v prenájme Odborného učilišťa v Ladcoch. Limitujúcim faktorom je i naďalej nedostatok

finančných prostriedkov. Škola organizovala bežné úpravy, čistenie a iné práce, ktoré si nenárokujú financie.

Bociany v roku 1997

V tomto roku prileteli bociany 12. apríla. O hniezdo pri križovatke sa uchádzalo viacej bocianov. Mrazy, ktoré sme zaznamenali začiatkom apríla pripravili o život jedného z nich - zamrzol na nádvorí Poľnohospodárskeho družstva v Ladcoch.

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ

Po štyroch rokoch zavedenia dane z nehnuteľností sa ukázalo, že si občania na ňu zvykli a drvivá väčšina si svoje povinnosti plní načas. Príjmy z tejto dane znamenali pre obec značný, i keď nie rozhodujúci príjem a zväčša sa aj v roku 1997 použili na financovanie služieb pre obyvateľov obce.

Daň z pozemkov

Na výmeru 356,5 hektára ornej pôdy bola vyrúbená daň 174 449 Sk. Zaplatené bolo 27 870 korún. Na nedoplatkoch - aj za minulé roky - evidovali viac ako pol milióna korún (Poľnohospodárske družstvo, Košeca). Trvalé trávnaté porasty vo výmere 314 hektárov zaťažili daňou vo výške 37 tisíc Sk. Aj tu, pri neplatení Poľnohospodárskym družstvom so sídlom v Košeci, zaznamenali platbu iba 1 134 Sk.

Na 28,5 hektárov záhrad bola vyrúbená daň 39 991 Sk - zaplatené bolo takmer všetko.

Lesné družstvo v Ladcoch i v Tunežiciach zaplatilo daň za 352 hektárov lesných pozemkov 43 000 Sk v plnej výške.

V obci evidujeme 67,6 hektárov zastavanej plochy. Predpis dane bol 94 741 Sk. Zaplatené bolo 51 000 Sk - rozdiel je opäť takmer celý na konto Poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Košeci.

1143

V rozlohe 100 hektárov sú evidované ostatné plochy. Príslušná daň 210 000 Sk bola takmer celá vyrovnaná.

Spolu bolo predpísané 599 000 Sk dane z pozemkov, zaplatené 369 000 Sk.

Daň zo stavieb

Tento druh dane sa v roku 1997 platil z 509 bytov, 3 stavieb poľnohospodárskej prvovýroby, 29 rekreačných chat, 214 samostatne stojacich garáží, 36 stavieb priemyslu a energetiky, 44 stavieb podnikateľskej činnosti a iné. Spolu 938 stavieb, na ktoré vyrúbili 1 032 859 Sk dane. Poplatníci poukázali 951 356 Sk (opäť chýba platba Poľnohospodárskeho družstva v Košeci).

Nedoplatky za roky 1993 - 1997 boli spolu 1 453 655 Sk, z čoho Poľnohospodárske družstvo v Košeci (za stredisko Ladce) v dani za pozemky a stavby dlhuje 1 382 948 Sk.

OBCHOD A SLUŽBY

V obchodnej činnosti a v poskytovaní služieb nastali v roku 1997 niektoré zmeny. Znamenali zlepšenie, iné však naopak občanom neprospeli.

Okrem existujúcich pohostinstiev v roku 1996 (Centrik, Kopyto, Tunežice, Pod gaštanmi), pribudlo ďalšie U SABU - v budove, kde bolo pohostinstvo a potom predajňa Otex. Majiteľmi sú dediči hostinca z dvadsiatych rokov - rodina Jesenských. Nového majiteľa má hostinec Pod gaštanmi - J. Václava.

Ing. Róbert Rafaj v budove bývalej drogérie po rozsiahlej rekonštrukcii budovy zriadil veľkoobchod s textilom - firmu TEMPO-MÓDA, predaj textilu a módnych doplnkov. Malopredajnú časť však v druhej polovici roka zatvorili.

Z potravinárskych predajní zrušili ďalšiu predajňu, mäsiarstvo a potraviny Hoffstädter pri hlavnej ceste (bývalý obecný dom). Majiteľ presťahoval predaj mäsa do predajne umiestnenej v bývalej Jednote. Zatvorili aj malú stánkovú predajňu zeleniny otvorenú v roku 1996 (D. Rosinová). Zatvorili predajňu novín, tabakových výrobkov pri železničnom prechode (PNS) a pre odsťahovanie majiteľky (Vaninová) aj dámske kaderníctvo.

Ďalej boli občanom k dispozícii:

- Podniky zaoberajúce sa spracovaním dreva
- Podnikatelia v stavebnej činnosti, obchod so stavebninami - LAHOZ, kameňosochárske práce Antona Bieloňa
- Spracovanie zeleniny (Kubáň)
- Opravovne áut

- Rozvoz plynu propan - butan.

Aj v roku 1997 chýbali v obci predajne domácich potrieb, holičstvo a niektoré ďalšie - pre podnikateľov málo atraktívne služby.

VÝZNAMNÉ VÝROČIA A UDALOSTI

525. výročie prvej písomnej zmienky o obci Ladce

Výročie najstaršej známej písomnej zmienky o obci **Ladce** sa stalo príležitosťou oboznámenia občanov s históriou obce, ale i s jej dnešnými problémami. Oslavy boli rozložené na celý rok 1997 a nejakým spôsobom sa ich zúčastnili i spolupracovali všetky organizácie a inštitúcie v obci. Jednotlivé podujatia riadila a sledovala komisia obecného úradu pre kultúru rozšírená o ďalších zainteresovaných.

O všetkých podujatiach píšem v jednotlivých častiach týkajúcich sa spomínaných inštitúcií a organizácií.

Hlavná časť osláv sa konala v Kultúrnom dome Ladce v dňoch 22. a 23. augusta 1997 za účasti mnohých občanov.

22. augusta 1997 to bolo **slávnostné zhromaždenie** orgánov obecnej samosprávy, štátnych orgánov, podnikateľov, zástupcov spoločenských organizácií, spolkov, politických strán a hnutí. Pozvaní a prítomní boli aj zaslúžilí občania, bývalí predsedovia MNV, zástupcovia Krajského úradu z Trenčína, Okresného úradu z Ilavy, poslanec NR SR Rastislav Šepták a zástupcovia podnikov.

Na zhromaždení odovzdali Ďakovné listy a pamätné vázy i „Cenu starostu obce“, ktorú v tomto roku dostali František Letko ml. za obetavú prácu pri vedení dychového orchestra mladých a Irena Gajdošíková, riaditeľka Materskej školy v Ladcoch.

Pri tejto príležitosti odznelo viacej príhovorov. Hlavný prejav mal starosta obce Ferdinand Bušík a po ňom prierez dejinami Ladiec kronikár obce Branislav Lipták.

Za veľkej účasti občanov sa dňa 23. augusta konala **verejná oslava** výročia Ladiec. Na zhromaždení bol bohatý kultúrny program: Ladčanka,

Nemšovanka, dychový orchester mladých. Občania si vypočuli prejav starostu obce F. Bušíka a zabavili sa na tanečnej zábave s občerstvením.

V nedeľu - 24. augusta 1997 odohrali futbalový zápas „starí páni Ladce“ - poslanci NR SR (píšem podrobnejšie v časti „Telovýchova“).

V týchto dňoch bola otvorená **VÝSTAVA** dokumentov z dejín obce Ladce a Tunežice. Výstava na 15 paneloch prezentovala najdôležitejšie známe fakty od pravekého osídlenia po dnešok. Formou viac ako 200 fotografií, dokumentov, mapiek, grafov a textu sa divák dozvedel o živote v obci, v kaštieli, panstve a hrade Košeca, o živote v 18. a 19. storočí. Osobitné miesto je venované pomerom v dvadsiatych a tridsiatych rokoch, odboju, Slovenskému národnému povstaniu, povojnovej obnove a budovaniu obce v päťdesiatych až deväťdesiatych rokoch. Návštevníci našli fakty o výstavbe hydrocentrály, k životu v kláštore, poľnohospodárskemu družstvu. Osobitné panely mali školstvo, kultúra, telovýchova i organizácie a spolky v obci. Autor libreta Branislav Lipták venoval osobitnú pozornosť histórii a súčasnosti Cementárne v Ladcoch a nezabudol ani na slávnych rodákov básnika Pavla Koyša a vedca Jozefa Kvasnicu. Branislav Lipták spracoval aj publikáciu - stručný prehľad dejín Ladiec (asi 200 strán textu a fotografií). Publikácia pre nedostatok finančných prostriedkov však nevyšla.

Výstava z dejín Ladiec bola technicky inštalovaná ako stála expozícia. Až do konca roka ju navštevovali žiaci škôl i ostatní občania.

600. výročie prvej písomnej zmienky o obci Tunežice

Na rok 1997 pripadlo výročie najstaršej písomnej (známej) zmienky o obci **Tunežice** (1397). Oslavy v Tunežiciach riadila osobitná komisia na čele s Bohumilom Kvasnicom. Mnohé podujatia (spomínam v jednotlivých častiach tohoto zápisu kroniky) sa začali už v máji 1997 a pokračovali až do októbra 1997. Výročie vzbudilo veľký záujem o dejiny Tunežíc u občanov všetkých vekových skupín.

Hlavné podujatie bolo 11. októbra 1997 v preplnenej osvetovej besede v Tunežiciach. Na podujatí sa zúčastnil starosta obce Ferdinand Bušík a kronikár obce Branislav Lipták, ktorý uskutočnil besedu o dejinách Tunežíc.

Starosta obce odovzdal zaslúžilým občanom Tunežíc Ďakovné listy. Na zhromaždení sa podával pravý poľovnícky guláš a koncertoval detský dychový orchester z Ladiec.

K tomuto výročiu vyšla brožúra faktov o histórii Tunežíc. Autor Branislav Lipták na 24 stranách uvádza najzaujímavejšie momenty z dávnej i nedávnej minulosti Tunežíc. Brožúra obsahuje dokumenty z praveku osídlenia i najstaršej známej listine kráľa Žigmunda Luxemburského

z roku 1397, v ktorej sa Tunežice spomínajú. Ďalšia časť sa týka obdobia panstva hradu Košeca, nasleduje zoznam živelných pohrôm a zoznam richtárov, starostov, predsedov MNV v obci. Pod hlavičkou História - ľudia - udalosti sú zachytené všetky významné udalosti v obci Tunežice od konca 19. storočia po dnes. Osobitné časti publikácie sa zaoberajú školstvom, kultúrou, mládežníckym hnutím, telovýchovou i históriou kameňolomu. Záver je venovaný najznámejšiemu rodákovi profesorovi Kvasnicovi.

V rámci šesťstoročnice usporiadali aj ďalšie podujatia. Medzi najvydarenejšie patrila akcia pre deti - 31. mája 1997 - maľovanie na asfalt „Farebný svet detí“. V ten istý deň sa občania zúčastnili váľania májov a vypočuli si koncert dychovky.

Iné spomienkové stretnutia a oslavy

Deň zvrchovanosti občania oslávili 27. júla 1997 v priestoroch pri kultúrnom dome. Organizovala ho SNS a prítomný bol aj poslanec SNS v NR SR Rastislav Šepták.

Občania obce a zástupcovia organizácií a obecného úradu položili pri príležitosti **Slovenského národného povstania** veniec k pomníku padlých a zavraždených obetí.

V Ladkoch sa tradičné **váľanie májov** uskutočnilo 31. mája 1997.

7. septembra 1997 usporiadal starosta obce slávnostný obed pri príležitosti hodov v Tunežiciach. Pozvaní boli najmä občania, ktorí sa zaslúžili o udržiavanie kaplnky v Tunežiciach. Postavená bola v roku 1922, teda pred 75. rokmi.

14. septembra mali **hody** aj v Horných Ladkoch. V kaplnke sa slúžila omša a rím.-kat. farár z Košece Jozef Petrek posvätil touto farou zakúpený zvon. Umiestnený je v novopostavenej zvonici, ktorú za príspevia obecného úradu postavili občania Horných Ladiec.

Obecný úrad v spolupráci s Miestnym spolkom Slovenského červeného kríža usporiadal v kultúrnom dome **Deň matiek**. Účinkovali všetky súbory z Ladiec a prihovril sa starosta obce Ferdinand Bušík.

Dňa 31. decembra 1997 o 24.00 hodine pri kultúrnom dome poriadal Obecný úrad v Ladkoch oslavu 5. výročia vzniku Slovenskej republiky. Asi 150 účastníkov malo možnosť vypočuť si dychovku, vidieť ohňostroj.

ŠKOLY V LADCOCH

Materská škola

V roku 1997 boli v prevádzke Materskej školy v Ladcoch 4 triedy s celkovým počtom 98 detí. Z toho boli 2 triedy 5 - 6 ročných (predškoláci), jedna trieda 4 - 5 ročných a jedna 2,5 - 4 ročných detí.

Riaditeľkou školy bola aj v tomto roku Irena **Gajdošíková**. O deti sa staralo osem učiteliek. O prevádzku sa staralo 8 pracovníčiek.

Ku škole patrila práčovňa, ktorá prala bielizeň aj pre Základnú školu a školskú jedáleň v Ladcoch, Materskú školu v Hloží, Školu v prírode v Beluškých Slatinách, čím bola plne vyťažená.

Po rozdelení okresu patrila MŠ pod Školskú správu v Ilave, kde bola inšpektorkou pre materské školy v okrese Ilava Eva Poláčková.

Problém nedostatku financií trval aj v tomto roku. Peniaze sotva stačili na čistiace prostriedky a opravy havarijného stavu. Podľa vyhlášky Ministerstva školstva z roku 1994 vyberali mesačne 150 Sk na jedno dieťa ako školné a tieto peniaze odvádzali štátu. Vďaka tomu, že rodičia odsúhlasili 20 Sk na jedno dieťa mesačne, ušetrili sa prostriedky aj na zakúpenie najnutnejších vyučovacích pomôcok.

Medzi najväčších sponzorov patrili Obecný úrad v Ladcoch, Považská cementáreň, Ladce a niektorí ďalší. Pri príležitosti 525. výročia prvej písomnej zmienky o Ladcoch odovzdal poslanec SNS R. Šepták Materskej škole v Ladcoch farebný televízor.

V apríli 1997 zažili v poradí už 9. vlámačku za posledných šesť rokov (ukradli farebný televízor).

Už tradične bola bohatá mimoškolská činnosť žiakov i učiteľov školy. Vynikli najmä pomôcky vyrobené učiteľmi školy, ktorými obohatili okresnú výstavu, najmä však výchovný proces s deťmi. Medzi najlepšie patrila pomôcka I. Gajdošíkovej „Kreslíme si zvieratká“. S detskými prácami prispeli na výstavu „Lego, oco, mama a ja“ v Dubnici nad Váhom.

Spolu s rodičovským združením pripravili fašiangový karneval, vianočnú besiedku s Mikulášom, výstavu výtvarných prác (aj účasť na okresnej výstave).

Aj v roku 1997 sme opäť videli deti Materskej školy pri rôznych príležitostiach s kultúrnym programom. Boli to najmä akcie Zboru pre občianske záležitosti (posedenie so staršími občanmi, vítanie detí, Deň matiek atď.).

Základná škola

V školskom roku 1996 -1997 bolo v Základnej škole v Ladcoch dosť personálnych zmien. Odišli Jarmila Remová, Valentína Kyselicová, Oľga Ďurechová. Nastúpili Želmíra Hanajíková, Jana Rosinová, Beata Magicová. V škole učila aj dôchodkyňa Nadežda Ištvániková a začas zastupoval Michal Kukučka. Stanislavu Cvečkovú, administratívnu pracovníčku, vymenila Ľubica Záhradníková.

Vo **vedení** školy sa nič nezmenilo:

riaditeľka Mária **Letková**,
zástupkyňa Ľ. Vráblová,
výchovná poradkyňa Mária Bednáríková.

V apríli 1997 vo veku 40 rokov zomrela Zora Bačová, vedúca školskej jedálne. Od 16. mája 1997 sa vedúcou stala Marta Daňová.

Základná škola mala v 14 triedach **314 žiakov**.

Najzložitejšou otázkou, ktorú musela škola riešiť, bola opäť otázka nedostatku financií a z toho vyplývajúce problémy, ktoré nepriamo vplývali na celkovú činnosť školy. Čiastočne ju pomáhali prekonávať sponzori, najmä Obecný úrad v Ladcoch, Považská cementáreň, ale i Reštaurácia Kopyto, Odborné učilište v Ladcoch a ďalší, ktorí prispeli finančne, vykonali rôzne práce pri údržbe, zakúpili pomôcky na vyučovanie a pod.

V **mimoškolskej** výchove zriadili v škole rôzne krúžky: literárno-dramatický, šachový, športový, strelecký, počítačový, prírodovedecký, šikovných rúk a iné. Ako po každý rok sa zúčastňovali rôznych vzdelávacích súťaží a olympiád. V týchto súťažiach získali žiaci školy viacej popredných umiestnení: 1. miesto v okresnej matematickej olympiáde (M. Grman), 1. a 2. miesto v obvodnom kole Hviezdoslavovho Kubína. Dobre sa na súťažiach umiestnili žiaci aj v ľahkej atletike, šachoch a basketbale.

Jednou z najvydarenejších akcií bola výstava žiackych prác pod názvom Deťom mier a lásku inštalovaná v kultúrnom dome.

V dňoch 5. - 9. júna 1997 sa zúčastnilo 11 žiakov školy na poznávacom zájazde vo Francúzsku.

Medzi mimoškolské aktivity patrili **zbery** rôznych surovín, na ktorých získali finančné prostriedky vo výške 15 230 Sk.

Ako každý rok sa uskutočnil zdokonaľovací plavecký výcvik žiakov 3 - 8. ročníka. Dvadsať žiakov 4. ročníka bolo v škole v prírode (Podskalíe). Pretože si za pobyt museli žiaci platiť - zúčastnilo sa ich sotva 50%.

V školskej jedálni sa stravovalo takmer 90 žiakov. Za obedy platili 13 - 15 Sk. Mliečne desiate v tomto roku zrušili.

Školský klub navštevovali žiaci z 1. stupňa - celkom 53 žiakov. Pracovali v dvoch oddeleniach pod vedením kvalifikovaných vychovávateľiek.

Z najvýznamnejších **materiálových akcií** sme zaznamenali maľovanie telocvične, školskej jedálne a školského klubu. Práce realizovali

1149

žiaci Odborného učilišťa v Ladcoch bezplatne. Farby a iné potreby na maľovanie poskytla Považská cementáreň, a.s., Ladce.

Rodičovské združenie pomáhalo škole finančne, materiálne i organizačne. Výbor združenia pracoval v zložení:

Viera Remová, predsedkyňa,

Mgr. Mária Bednáriková, tajomníčka,

Ing. Danko Kalusová, pokladníčka.

Ďalšími členmi boli všetci triedni dôverníci.

Medzi najvýznamnejšie podujatia organizované združením rodičov a školou patrila Deň detí dňa 30. mája 1997. Pre dážď sa podujatie konalo v priestoroch chodieb školy.

V roku **1997 po opustení školy** sa žiaci rozmiestnili: na 4-ročné štúdium (18 žiakov), 3-ročné štúdium (13), 2-ročné 1 žiak. Do **deviateho ročníka** postúpilo 14 žiakov.

Odborné učilište

V školskom roku 1996 - 1997 bolo prijatých 99 žiakov v profesiách murár, maliar, stolár, zámočník, inštalatér, záhradník, krajčírka, služby a domáce práce. V druhom ročníku bolo 74 a v treťom 110 žiakov.

Vo **vedení** školy nastali niektoré zmeny.

Vedenie bolo nasledovné:

PaedDr. Vladimír **Hromka**, riaditeľ

Mgr. Miroslav Sňahničan, zástupca pre teoretické vyučovanie

Jozef Hladký, zástupca pre odbornú výučbu

Stanislav Kret, zástupca pre mimoškolskú výchovu

Ing. Eva Daňová, zástupca pre ekonomicko-technické služby.

Hlavní majstri:

Ján Filo - pre stavebný odbor

Anna Orihelová - pre krajčírky

Júlia Hromková - pre záhradníctvo.

Výchovno-vyučovací proces zabezpečovalo v 21 triedach 12 učiteľov, 38 majstrov odborného výcviku a vychovávateľov a 10 nepedagogických pracovníkov.

Okrem vyučovacieho procesu a odborného výcviku venovali značnú pozornosť mimoškolským aktivitám, kultúrno-spoločenskej a športovej činnosti.

Z hľadiska odbornej výchovy medzi najsledovanejšie patrila Celoslovenská súťaž zručnosti v učebných odboroch murár, maliar, ktorá sa konala v dňoch 16. - 18. apríla v Ladcoch. Súťažili 2-členné družstvá

1150

v praktickej a teoretickej časti. V odbore maliar i murár získali družstvá OU Ladce prvé miesta. Rovnako sa umiestnili aj jednotlivci.

Prvýkrát poriadali súťaž v umeleckom prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín. Najlepší postúpili do celoslovenskej súťaže odborných učilíšť v Novej Vsi nad Žitavou.

V máji a na jeseň 1997 sa uskutočnili tradičné ľahkoatletické preteky o pohár riaditeľa školy. Najúspešnejší boli maliari a stolári, z dievčat krajičky.

Celoslovenské športové hry sa konali v roku 1997 v Trnave (chlapci) a v Kysuckom Novom Meste (dievčatá). Chlapci skončili celkovo tretí a dievčatá štvrté.

V septembri 1996 sa konal v Bratislave míting mládeže v atletike (SPECIAL OLYMPICK SLOVAKIA), kde bol veľmi úspešný žiak OU Ladce Ján Facura (prvé miesta získal v skoku do diaľky a v behu na 100 metrov).

Žiaci sa zúčastnili ešte na okresnom kole cezpoľného behu v Púchove a celoslovenského behu všestrannosti. Ujal sa i turnaj v malom futbale zmiešaných družstiev, v ktorom hrali spolu žiaci a učitelia. Na turnaji súťažili družstvá: Ladce I., Ladce II., Gymnázium Považská Bystrica, SPŠ S Pov. Bystrica.

Po niekoľkých rokoch stagnácie obnovili v učilíšti činnosť **turistického krúžku**, s ktorým usporiadali niekoľko vydarených akcií.

Popri týchto všetkých aktivitách najdôležitejším však zostali podujatia poriadané vo vnútri učilíšta, najmä tie, ktoré boli v rámci internátu, teda pre tých, ktorí zostávajú v škole i mimo vyučovania.

Pre celú školu usporiadali množstvo akcií, z ktorých spomeniem aspoň niektoré: Ples mladých, karneval, súťaž Miss OU, Misák OU, výchovno-zábavné podujatia, vedomostné kvízy, Stopercentný muž, Dokonalé dievča, Koleso šťastia, Risk atď.

V škole sa udomácnili krúžky aerobik, dramatický, športové atď.

Za zmienku stojí ešte, že deti v štátnej starostlivosti (prišli do OU z detských domovov) strávili letné prázdniny v Báji (Maďarsko - Balatón) a potom aj v Nízkych Tatrách (nižná Boca).

KULTÚRNY ŽIVOT V OBCI

Kultúrny život v obci bol aj v roku 1997 v značnej miere limitovaný finančnou podporou z obce a ostatných organizátorov a sponzorov.

Medzi organizátorov patrili najmä obecný úrad prostredníctvom kultúrneho domu, všetky tri školy, niektoré organizácie a politické strany a zčasti aj cementáreň.

Kultúrne súbory

Medzi aktívne súbory patrila **dychová hudba** dospelých, v ktorej sa uskutočnila určitá reorganizácia, vrátil sa bývalý vedúci Emil Martinák a zaviedli pravidelné skúšky. Dychovka účinkovala na všetkých oslavách, viacerých zábavách a takmer na všetkých pohreboch v obci i mimo nej.

Dychová hudba **mladých** pod vedením Františka Letku ml. účinkovala pri všetkých oslavách v obci, zvýšila sa jej kvalita, ale znížil sa počet hráčov.

Pri kultúrnom dome je zriadený tanečný súbor, ktorý už viac rokov i za sťažných podmienok (generačné zmeny členov) úspešne nacvičuje a zúčastňuje sa úspešne rôznych súťaží. Vedúcou bola Bohúnka Lihocká.

Spevácky krúžok žien nezaznamenal nijaké podstatné zmeny. Účinkovali na niektorých sobášoch a privítaniach detí v obradnej miestnosti obecného úradu a na občianskych pohreboch v Ladkoch i Tunežiciach.

V roku 1997 sme si pripomenuli 20-te výročie založenia **AMFI - klubu**, ktorého členovia v minulosti zbierali ceny na okresných, krajských i celoslovenských súťažiach amatérskych filmárov. Pri tejto príležitosti obnovili činnosť. Mnohí z nich prešli však na nové techniky - video.

Klub REPETE

Klub založili už v roku 1996 pri Kultúrnom dome v Ladcoch. O jeho význame a poslaní som písal v zápise z roku 1996. Po úspešných vystúpeniach v klube počas minulého roka usporiadali v roku 1997 iba jedno stretnutie s úspešným slovenským spevákom Dušanom Grúňom. Pripravovali veľké stretnutie so spevákmi, hercami i samotným autorom celej súťaže Repete Ivanom Krajíčkom. Ten však zomrel a tak myšlienka poskytnúť zábavu strednej a staršej generácii sa neuskutočnila.

1152

Koyšove Ladce

Obecný úrad v Ladcoch, Klub priateľov poézie Pavla Koyša, Spolok slovenských spisovateľov, Považské kultúrne stredisko v Považskej Bystrici usporiadali dňa 24. októbra 1997 v Kultúrnom dome Ladce tradičné stretnutie priateľov poézie.

V rámci programu sa uskutočnila **regionálna súťaž v umeleckom prednese** slovenskej ľúbostnej poézie a prózy, pietny akt položenia kytice kvetov k pamätnej tabuli Pavla Koyša a večer **poézie básnika** Pavla Koyša.

Vyhlasovateľom súťaže boli Považské regionálne kultúrne stredisko a Obecný úrad v Ladcoch. Spoluorganizátormi Spolok slovenských spisovateľov a Klub priateľov poézie Pavla Koyša. Cieľom súťaže bolo podnietiť záujem mládeže o pôvodnú slovenskú ľúbostnú poéziu. Súťažilo sa v dvoch kategóriách: - študenti SŠ a SOU
- dospelí občania.

Predsedom poroty bol spisovateľ Peter Ševčovič a členovia: Anton Baláž, Ing. Jozef Mikláš, M. Letková.

Účasť súťažiacich bola nízka, úroveň veľmi dobrá. Organizátori konštatovali, že každý ročník treba pripraviť v spolupráci s Ministerstvom kultúry a Ministerstvom školstva SR, Národným literárnym centrom, Národným osvetovým centrom a rozšíriť súťaž na oblasť celého Slovenska.

Pietny akt sa konal na nádvorí kultúrneho domu pred pamätnou tabuľou Pavla Koyša. V programe vystúpili Mária Kráľovičová, Anton Baláž, Darinka Letková, Magda Uhliariková a Adriana Kozingerová s harmonikárom Ladislavom Vaňom.

Prejav mal starosta obce Ferdinand Bušík, ktorý spolu s JUDr. Margitou Koyšovou, manželkou zosnulého básnika, položil kyticu kvetov k pamätnej tabuli.

Večer poézie sa konal za účasti občanov, ale predovšetkým Margity Koyšovej, Jána Majerníka (Spolok slovenských spisovateľov), Vojtecha Kondróta, Jána Lenču, Petra Ševčoviča, Ing. Antona Barčíka, Márie Kráľovičovej, Antona Baláža, Dr. Vladimíra Čerevku a ďalších vzácných hostí.

V programe vystúpili predseda poroty súťaže v prednese poézie P. Ševčovič a Dr. Vladimír Čerevka. Ing. Jozef Mikláš informoval o založení **Klubu priateľov poézie Pavla Koyša** (9. októbra 1997 v Bratislave). Na zhromaždení v Bratislave zvolili správnu radu a schválili stanovy. Predsedom sa stal Dr. Vladimír Čerevka, podpredsedníčkou JUDr. Margita Koyšová, tajomníkmi Ing. Jozef Mikláš a Dr. Bohuš Bičan, hospodárkou Elena Hanislová. Členmi sú Ferdinand Bušík, Ing. Jaroslav Hlinický, Vojtech Kondrót, Anton Baláž.

Program na všetkých podujatiach moderovala Alžbeta Bušíková.

Celé podujatie malo aj v roku 1997 ochotných sponzorov: Považské cementárne, a.s., Ladce, Matador Púchov a ďalších.

1153

Kino kultúrneho domu

Kino v Ladcoch po 75. rokoch od jeho vzniku (r.1922) zatvorili pre absolútnu nerentabilnosť. Vzhľadom na vysoké požičovné za filmy (v priemere 1500 Sk za jeden film a deň) a nízku návštevnosť sa rozhodlo obecné zastupiteľstvo kino zatvoriť od 1.8.1997. Dovtedy odohrali v kine iba 15 filmov.

Obecná knižnica

Knižnica aj v roku 1997 pokračovala v dobrej práci, hoci ju trápili tie isté neduhy - málo finančných prostriedkov na nákup kníh. V tomto roku zakúpili 118 kníh v hodnote 16 246 Sk (z dotácie obecného úradu).

Občania mali k dispozícii dovedna 12 051 zväzkov. Z tejto pomerne veľmi bohatej knižnice si v roku 1997 požičiavalo **223 čitateľov**. Knižnica zaznamenala **4 219 návštevníkov a 12 363 výpožičiek**.

V roku 1997 usporiadali dve výstavy, jednu spojenú s predajom kníh a v apríli besedu s deťmi Materskej školy v Ladcoch.

Významnejšie podujatia

Okrem už spomínaného posedenia klubu REPETE vystúpili v Ladcoch skupina SENZUS a skupina ANDER Z KOŠÍC s pomerne

veľkou návštevnošťou (300 a 400 divákov), akú sme v Ladcoch nezaznamenali už viac rokov.

Z tanečných zábav spomeniem Katarínsku - poriadajú Poľovníckym združením Bukovina, najmä však na vysokej kultúrnej úrovni poriadajú PLES CEMENTÁROV. Na plese privítali okrem iných aj podpredsedu NR SR Jána Ľuptáka s manželkou. O zábavu sa starali hudby Solid a Záhorácki strýci. Súčasťou bolo predtancovávanie a módna prehliadka z Makyty.

Pri príležitosti MDD pre žiakov miestnych škôl zahráli Andersenovu rozprávku **Slávik** členovia divadelného súboru Mladá múza z Ilavy.

V roku 1997 sa v kultúrnom dome uskutočnilo dovedna **27** diskoték, ktoré organizovali rôzne súkromné firmy.

Kultúrny dom bol využívaný i na rôzne obchodné účely ako predaj kobercov, štyrikrát rôzne trhy, predaj spotrebného tovaru.

V priestoroch kultúrneho domu sa konali aj rôzne rodinné oslavy, využívali ich miestne školy, najmä Odborné učilište v Ladcoch. Kultúrny dom bol využívaný vo väčšej miere ako v roku 1996.

Iné vystúpenia, podujatia, akcie spomínam v častiach „školstvo“, „oslavy“ a „ZPOZ“.

1154

POLITICKÉ STRANY A HNUZIA V ROKU 1997

Situácia v činnosti politických strán a hnutí sa v obci v roku 1997 nezmenila. Navonok sa prejavovali v činnosti obecného zastupiteľstva, na verejných podujatiach a niektorých ďalších aktivitách.

Členovia strán a hnutí sa plne zapojili do organizovania 525. výročia prvej písomnej zmienky a obci Ladce a iných oslavách, ktorých boli spoluorganizátori.

Hnutie za demokratické Slovensko

Delegáti, resp. členovia vedenia HZDS sa zúčastnili na okresnom sneme v Ilave, na okresných zasadaniach HZDS, na krajskom sneme v Trenčíne a pod. Za dôležitú treba pokladať prácu v obecnom zastupiteľstve a v rôznych komisiách. Na čele hnutia bol v roku 1997 výbor v zložení:

Miroslav **Záhradník**, predseda
Mgr. Ľudmila Vráblová, podpredsedkyňa
Daniela Cahelová, pokladník
členovia: Ing. arch. Ján Remo

Ján Turzík.

Kresťansko-demokratické hnutie

V roku 1997 sa toto hnutie venovalo najmä organizácii Roku evanjelizácie, kde pripravili päť stretnutí - prednášok a besied - za spoluúčinkovania správcu Fary v Košeci Jozefa **Petreka**.

Členovia KDH pracujú v obecnom zastupiteľstve ako členovia - poslanci a v rôznych komisiách. Medzi najaktívnejších patrila MUDr. Jarmila Martináková, predsedníčka sociálnej komisie.

V septembri organizovali posviacku zvona na novopostavenej zvonici v Horných Ladkoch.

Najväčšou akciou však bola úprava priestorov okolo kostola v Ladkoch. Betónovali chodníky, žľaby na odtok vody pred kostolom. Tieto práce mali hodnotu do 100 000 korún.

1155

Slovenská národná strana

Táto strana sa prejavila navonok organizovaním Vatry zvrchovanosti 25. júna 1997 za účasti okolo 100 občanov.

Oveľa vyššiu účasť zaznamenali na inom podujatí: futbalovom zápase bývalých hráčov TJ Tatran Ladce s poslancami NR SR, ktorý sa konal 24. augusta 1997 pri príležitosti 525. výročia prvej písomnej zmienky o obci Ladce. Výťažok z tohoto zápasu venovali MŠ v Ladkoch. V mužstve poslancov nastúpili okrem iných R. Šepták, Garaj, Poliak, Cupper, Andel, Koláriková, Cingel (všetko poslanci NR SR) a ďalší hostia.

Dňa 15. septembra zasadala v Ladkoch Okresná rada SNS. Okrem členov rady sa jej zúčastnili poslanec R. Šepták, Ing. Zábojník, J. Baška, MUDr. Obložinský a predsedovia MO SNS z okresu Ilava.

Rok 1997 - jeho záver 31. decembra 1997 a vznik Slovenskej republiky - 5. výročia, pomáhali organizovať i členovia Slovenskej národnej strany v Ladkoch.

Predsedom organizácie MO SNS Ladce bol Július Šedík.

V roku 1997 mala Komunistická strana Slovenska v Ladcoch v priemere **24** členov. Činnosť organizácie popri vnútroorganizačných otázkach spočívala v príprave, prípadne spoluorganizovaní spoločensko-politických podujatí. Išlo najmä o:

- 42. výročie oslobodenia obce Ladce
- Celookresné oslavy SNP vo Vrchteplej
- Celoslovenské oslavy 80. výročia VOSR v Nitre.

Na čele organizácie bol výbor:

Ladislav **Černota**, predseda ZO KSS

Dušan Saksa, hospodár

členovia výboru: Anton Haršáni, Jaroslav Koyš, Ing. Vojtech Miklóši

Jozef Peterka, Ján Čemeš, st.

Dňa 19.12.1997 sa v kultúrnom dome uskutočnila výročná členská schôdza, na ktorej bol zvolený nový výbor:

Ing. Karol **Horký**, predseda

Anton Haršáni, tajomník

členovia: Ján Čemeš, Jaroslav Koyš, Ing. Vojtech Miklóši.

Rudolf Galanský, revízor ZO KSS.

ORGANIZÁCIE A SPOLKY V LADCOCH – ČINNOSŤ V ROKU 1997

TJ Tatran Ladce

Činnosť tejto organizácie bola zameraná najmä na **futbal**. Rok 1997 bol v tomto smere úspešný v oddieloch dospelých, dorastu i žiakov.

V roku 1997 bol na čele organizácie výbor:

Miroslav **Zajac**, prezident

Ing. Anton Machala, tajomník

Marián Holý, pokladník

členovia: Vladimír Chovanec, vedúci „A“ mužstva

Dušan Porubčan, vedúci „B“ mužstva

Cyril Kulich, vedúci dorastu

Pavol Čurík, hospodár

Jozef Daňo.

V sezóne **1996 - 1997** dohralo „**A**“ mužstvo súťaž I. triedy okresnej súťaže s hráčskym kádrom:

Pavol Stratený - tréner,

Faturík Ján, Milan Hriadel, Černík Štefan, Fatura Andrej, Hujo Daniel, Jamrich Ján, Juríček Jozef, Koyš Jaroslav, Kret Stanislav, Mosorjak Vladimír, Nemečkaj Vladimír, Galko Miroslav, Píša Jozef, Prekop Miroslav, Stratený Pavol, Štefanec Ferdinand.

Skončili na treťom mieste a spolu s Domanižou, Košecou, Ilavou a Pružinou postúpili do preorganizovanej **V. ligy**. Mužstvo posilnili hráči Peter Kušík, Ladislav Loužecký, Pavol Šelestiak, Roman Filiač a ďalší.

V tej istej sezóne „**B**“ mužstvo hralo v III. triede okresnej súťaže. Trénermi mužstva boli Milan Bajza a Štefan Zábojník. Družstvo zo siedmich účastníkov skončilo na 3. mieste s 19 bodmi a skóre 25:24.

Dorast účinkoval v V. lige. Družstvo sa umiestnilo na 5. mieste so 40 bodmi a skóre 45:37. Najlepšími strelcami boli Marek Čemeš (16 gólov) a Michal Habánek (13). Trénerom bol Pavol Tichý.

Žiaci v I. triede okresnej súťaže hrali spolu s jedenástimi družstvami a skončili na 6. mieste s 29 bodmi a skóre 50:45. Trénerom bol Pavol Melicher a vedúcim družstva Jaroslav Koyš.

Sezóna 1997 - 1998, jesenná časť, bola pre „**A**“ mužstvo v V. lige v znamení striedavých úspechov. Po 15. kolách skončili predbežne na 8. mieste, teda presne v strede tabuľky. V priebehu jesennej časti 6 zápasov vyhrali, 3 hrali nerozhodne, 6 prehrali a získali 21 bodov a pasívne skóre 17:19.

Muži „B“ hrali v III. triede (skupina B). V jesennej časti skončili na 7. mieste (9 účastníkov), keď 4 zápasy vyhrali, 4 prehrali a získali 12 bodov s pasívnym skóre 15:21. Najlepším strelcom bol Ing. Anton Machala so 6 gólmi.

Dorastenci boli najúspešnejším mužstvom z Ladiec v jesennej časti súťaží. Hrali v V. lige a predbežne skončili na **prvom mieste** s 29 bodmi (4 body náskok pred Dohňanmi). Úspech dosiahli pod vedením trénera Pavla **Tichého** a vedúceho družstva Cyrila Kulicha. Najlepším strelcom bol opäť Marek Čemeš s 9 gólmi.

Žiaci sa umiestnili po jesennej časti I. triedy okresnej súťaže na 5. mieste so 16 bodmi.

Iné telovýchovné aktivity

V rámci osláv 525. výročia prvej písomnej zmienky o obci Ladce usporiadali turnaj o Pohár starostu obce. Z 12 mužstiev sa Ladčania umiestnili na 5. mieste.

Dňa 10. mája 1997 otvorili **prípravku futbalistov** - deti narodené v rokoch 1988 - 1991.

Dňa 11. mája organizovali **jarný pochod** do Horoviec a späť.

Na konci roka 1997 organizovali tradičný **Silvestrovský turnaj**.

Po trojročnej prestávke z iniciatívy Márie Kalusovej a RNDr. Ivety Liptákovej začali ženy opäť cvičiť v telocvični Základnej školy v Ladcoch (zo začiatku v kultúrnom dome). Základom cvičenia bola kalanetika, na úvod a záver aerobik. Ženy (10 - 15) sa stretávali raz do týždňa.

TJ Tatran Tunežice

Na čele organizácie bol výbor v zložení:

Bohumil **Kvasnica**, predseda

Jozef Rožník, hospodár

členovia: Milan Letko, Jozef Minárik, Jozef Letko, Cák Štefan ml.

Trénerom mužstva v jarnej časti bol Miroslav Vrábel. Prestal trénovať, pretože na tréningoch bola slabá účasť. V ročníku 1997 - 1998 bol hrajúcim trénerom Jozef Mikuška z Košec. Vedúcim mužstva bol Bohumil Kvasnica.

V ročníku 1996 - 1997 hrali v III. triede okresnej súťaže, kde sa umiestnili na 3. mieste. Najlepším strelcom bol Ivan Kandráč.

V jesennej časti ročníka 1997 - 1998 nenastali takmer nijaké zmeny v hráčskom kádri. V súťaži si viedli úspešne, keď v prvej časti skončili na 3. mieste s 13 bodmi.

V rámci osláv 600 rokov prvej písomnej zmienky o Tunežiciach usporiadali futbalový **turnaj** o Pohár starostu obce. Zvítazilo mužstvo

Beluše pred Prejťou, Tunežicami a Ladcami „B“. Turnaj mal veľmi dobrú

športovú i spoločenskú úroveň. Na ihrisku koncertovala dychová hudba Ladčanka, podával sa guláš a iné občerstvenie.

V letných mesiacoch sa zintenzívnila **brigádnicka činnosť**. Upravili okolie ihriska, hraciu plochu, natreli bariéry a zabezpečili Unimobunku pre rozhodcov. Zastrešili a opravili plechový sklad, vybudovali ručnú studňu.

Združenie športových a technických činností

Táto organizácia venovala pozornosť dvom úsekom činnosti: turistika a motorizmus.

Automotoklub pripravil v roku 1997 viacero podujatí, z ktorých zaujal motokrosový pretek organizovaný v júli na Šatárnovici za účasti 18 pretekárov. Za AMK Ladce závodili Slavomír Mražík, Peter Kvasnica, Roman Čurík, Matuščín. Z nich sa Slavomír Mražík umiestnil najlepšie - skončil na 3. mieste.

V októbri 1997 pripravili motokrosový pretek na Šatárnovici za účasti 20 pretekárov, z toho boli Mražík Slavomír a Kvasnica Peter z Ladiec. Obaja pre poruchu strojov pretek nedokončili.

Slavomír **Mražík** sa zúčastnil aj na majstrovstvách Slovenska.

Turistický oddiel usporiadal v auguste 1997 10-dňový autobusový zájazd do Chorvátska. Zúčastnilo sa na ňom 17 členov s rodinnými príslušníkmi.

Na čele organizácie Združenia technických a športových činností v Ladcoch bol Ing. Jozef **Remo**.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

Organizácia mala na konci roka 1997 14 členov. Aj v tomto roku pokračoval prirodzený úbytok v dôsledku úmrtia dvoch členov - účastníkov odboja. Členov stále ubúda i napriek tomu, že sú prijímaní rodinní príslušníci (možnosť podľa stanov organizácie).

Činnosť riadil výbor:

Ing. Karol **Horký**, predseda
Jozef Rožník, hospodár
Anna Kresáčová, tajomníčka
Pavol Janík, člen revíznej komisie
Gizela Cahelová.

__1159

Priemerný vek členstva bol 73,8 roka, preto sa činnosť zameriavala na fyzicky nenáročné podujatia, spoluorganizovanie a účasť na podujatiach v obci v rámci rôznych výročí, najmä SNP, 1. máj a pod. Najčastejšie spolupracujú s organizáciou KSS, spokojní boli so starostlivosťou, ktorú im preukazoval obecný úrad a starosta obce.

**Slovenský zväz
zdravotne postihnutých**

Ku koncu roka 1997 mala Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Ladcoch **52** členov. V tomto období bol výbor v zložení:

Štefan **Kováčik**, predseda

Ján Košťalik, podpredseda

Členovia: Margita Zacková

Milan Rafaj

Zdenka Chlebanová

Pavol Maršovský.

Pokladníkom bola Mária Sláviková.

Výbor v roku 1997 pripravil pre svojich členov viacero zaujímavých podujatí. Patrili medzi ne dva zájazdy do Rajeckej Lesnej. V auguste 1997 pri príležitosti 600. výročia prvej písomnej zmienky o Tunežiciach usporiadali posedenie pri dychovke. Na posedení sa zúčastnili aj členovia SZZP zo Sverepca, Beluše, Domaniže a Púchova.

Na základe družobnej dohody sa zúčastnili na podobných podujatiach v Beluši, Domaniži, Sverepci a Považskej Bystrici.

V decembri usporiadali pre deti členov Mikulášsky večierok za účasti 60 členov, detí a hostí.

Organizácii sa dostalo pomoci od obecného úradu 3 000 Sk a od cementárne 4 000 Sk. Prispeli i súkromní podnikatelia, najmä tovarom.

Dobrovoľný požiarny zbor

DPZ v Ladcoch podporovaný obecným úradom sa riadil osobitnými ustanoveniami prijatými v obci Ladce, ktoré platia pre členov požiarného zboru i pre občanov. V roku 1997 stál na čele organizácie výbor:

František **Meliš**, predseda

Štefan **Kuman**, veliteľ

Karol Horký, tajomník

Markuš Marián, pokladník

Igor Kalus, strojník.

V mesiaci jún sa zúčastnili po prvýkrát na súťaži v okrsku **Ilava**.

Cez Vianoce sme boli svedkami **požiaru** staršieho domu (jeden z najstarších v obci) na Štúrovej ulici 201. Dom bol neobývaný a požiar vznikol vo vnútri domu. Škody neboli príliš veľké aj vďaka včasnému zásahu požiarnikov z Dubnice nad Váhom.

Požiarny zbor v **Tunežiciach** pracoval priemerne ako už po viaceré roky. Zomrel veliteľ Anton Koiš, ktorý dovtedy organizáciu prakticky riadil.

V roku 1997 sa počet členov menil - úmrtím i prijatím nových členov. Na konci roku 1997 ich bolo 56. Výbor organizácie v Ladcoch pracoval v zložení:

Jozef **Martinák**, predseda
Emil Martinák, podpredseda
Juraj Letko, hospodár
Pavol Kalus, tajomník
Členovia: Ján Čemeš,
Štefan Češko,
Štefan Mosorjak,
Ervín Kalus.

Revízná komisia: Marián Kováčik.

Väčšinu pozornosti venovali údržbe a ďalšiemu zveľadeniu sadu. Prihnojovali stromky, urobili rez stromkov, kosili trávu a d'atelinu a zbierali úrodu. Okrem toho museli opraviť ploty na ochranu neustále sa zväčšujúceho počtu krádeží. Vyrobili nové praktické regále na uskladňovanie ovocia.

Úroda v sade bola v roku 1997 dobrá. Z nej časť pripadla členom podľa odpracovaných hodín a časť ponúkli na predaj. Záujem u občanov nebol veľký i keď ceny boli nízke. Ovocie ponúkli aj do ZŠ a Odborného učilišťa v Ladcoch, súčasne ponúkli ovocie Materskej škole v Ladcoch ako sponzorstvo.

Pri príležitosti **40. výročia** založenia Slovenského zväzu záhradkárov odmenili za dlhoročnú činnosť niektorých členov organizácie v Ladcoch. Republikový výbor odmenil Jozefa Martináka a Ferdinanda Košťialika „Pamätným listom“ a knižničnou publikáciou k tomuto výročiu. Na tejto schôdzi vyhodnotili okrem iného i prácu v sade a konštatovali, že sa odrobilo cca 1200 hodín a že medzi najaktívnejších patrili Jozef Martinák, Emil Martinák, Juraj Letko, Pavol Kalus a J. Čemeš.

**Miestny spolok
Slovenského červeného kríža**

Miestny spolok Slovenského červeného kríža zamieroval v roku 1997 svoju činnosť na tri hlavné oblasti. Na sociálnu, bezpríspevkové darcovstvo krvi a na zdravotnícku výchovu.

Vyškolené dobrovoľné opatrovatelky boli ochotné poskytnúť krátkodobú opatrovateľskú službu chorým a osamoteným osobám.

Darilo sa získavať i mladých ľudí na darcovstvo krvi, ktorí sa aktívne zapojili do akcie Vianočná kvapka krvi a do akcie Valentínska kvapka krvi.

Miestny spolok už niekoľko desaťročí úspešne spolupracuje s **mladými** zdravotníkmi - deťmi Základnej školy v Ladcoch, kde sú založené krúžky Mladý zdravotník I. a II. stupňa. Aj v roku 1997 sa zúčastnili na rôznych súťažiach, kde preukázali značné vedomosti v poskytovaní tzv. predlekárskej pomoci.

Predsedníčkou Miestneho spolku Slovenského červeného kríža Ladce - Tunežice bola v roku 1997 Anna **Ištvániková**.

Slovenský rybársky zväz

Rybári z Ladiec patria do organizácie Ilava, ktorá mala v roku 1997 približne 270 členov. I v roku 1997 zaujímali naši občania popredné funkcie vo výbore tejto organizácie. Predsedom bol Ján **Sloboda**, občan Ladiec.

Predmetom vážnych starostí sa stal **rybník**, ktorý po minulé roky vybudovali obetavou prácou naši rybári. Toto dielo spadá do sféry výstavby **dialnice** a bolo teda otázkou, do akej miery sa zachová, či zlikviduje.

Spomínaný rybník sa stal dejiskom už tradičných pretekov v love rýb udicou v máji 1997. O obľúbenosti tohoto podujatia svedčí stále sa zvyšujúca účasť pretekárov, ale najmä občanov, ktorí si na toto pekné prostredie zvykli. V roku 1997 súťažilo 193 rybárov, rekordná účasť v doterajšej histórii pretekov. Víťazom sa stal František Gajdošík s 394 bodmi. Aj na ďalších bodových miestach skončili naši občania - rybári: Pavol Košťalik, Pavol Maršovský a Pavol Nemeč.

Vo vodnej nádrži Prejta boli 10. mája preteky detí. Zúčastnili sa ich aj naši najmladší rybári pod vedením Ing. Jána Šedíka, ktorý vedie krúžok v obci už niekoľko rokov.

Vynikajúci bol priemerný úlovok na člena (dospelého) 30 kg, v iných organizáciách okolo 10 kg.

Pomerne veľké škody, ktoré sa prakticky nedajú vyčíslieť, spôsobila rybárom letná povodeň.

Poľovnícke združenie „Bukovina“ Ladce obhospodaruje revír v celkovej výmere 2047 hektárov. Z toho lesná plocha 965 ha, poľná 1065 ha a vodná plocha 17 hektárov. Revír sa nachádza v katastroch Ladce, Tunežice, Hloža a Podhorie.

Väčšina členov svojimi odpracovanými hodinami pri rôznych činnostiach na ochranu zvere má zásluhu na tom, že Poľovnícke združenie Bukovina sa zaraďuje medzi najlepšie.

V roku 1997 zápasili členovia s problémom prítomnosti voľne sa pohybujúcich psov v lesných a poľných revíroch a otázkou pytliactva, ktoré sa v posledných rokoch dostalo rozmohlo. V roku 1997 vytvorili preto hliadky, najmä v lokalitách Podhorie, Horné Ladce - Háj a lúky Pod Kalištom.

Organizácia žien

Ženy stredného a staršieho veku nezabudli na bývalú organizáciu žien, ktorá desaťročia patrila medzi najaktívnejšie v obci. V Ladcoch založili pod vedením Ireny Suranovej prípravný výbor na založenie organizácie, ktorá existuje v Slovenskej republike pod názvom **Demokratická únia žien**.

Rovnakú snahu prejavili aj ženy v **Tunežiciach** pod vedením Emílie Kvasnicovej.

Slovenský zväz chovateľov

Organizácia chovateľov patrila v roku 1997 medzi najlepšie organizácie v obci. Jej činnosť bola orientovaná na tri oblasti: chovateľskú, ekonomickú a organizačnú.

Organizačná činnosť:

Výročná schôdza sa konala 23. februára 1997. Na schôdzi sa konštatovalo, že organizácia má 21 členov.

Zvolili výbor:

Milan **Jung**, predseda

Anton Haršáni, tajomník

Ladislav Nagy, hospodár

Ladislav Černota, predseda odbornej komisie chovu králikov

Viktor Lihocký, predseda odbornej komisie chovu hydiny

Pavol Kalus, predseda kontrolnej komisie.

V roku 1997 doriešili majetkovoprávne záležitosti - vysporiadanie objektu „Dom chovateľov“. Dňom 1.10.1997 sa tento objekt stal majetkom organizácie Slovenského zväzu chovateľov v Ladcoch. Takto mohli pristúpiť k úprave objektu a jeho okolia, mohli priestory oplotiť. Venovali na to sumu 22 000 Sk.

Organizácia zabezpečila účasť svojich členov na viacerých výstavách. Na výstave mladých králikov v septembri 1997 v Letanovciach, na Celoštátnej výstave drobného zvieratstva v Nitre.

V januári sa uskutočnila slávnostná členská schôdza pri príležitosti 50. výročia založenia organizácie chovateľov v Ladcoch, za účasti predstaviteľov obce, cementárne i starých - žijúcich členov.

Chovateľská činnosť:

Hlavné poslanie videli v rozširovaní čistokrvného chovu drobných zvierat. V roku 1997 chovali 120 kusov čistokrvných sliepok v troch plemenách: oravky, hemšírky a austrálanky. Ďalej chovali 235 kusov čistokrvných sliepok plemena Morávia, ktoré v Slovenskej republike však nebolo uznané.

V chove králikov sa zamerali na čistokrvné plemená Novozélandský biely, Činčila veľká, Nemecký obrovitý strakoš, Kastorex, Belgický obor.

V roku 1997 bolo tetovaných 42 kusov králikov z uvedených plemien. Chovatelia Kalus Pavol, Haršáni Anton, Lihocký Viktor a Ďurikovič Ivan sa zúčastnili so svojimi králikmi na výstave Považie drobného zvieratstva.

Ekonomická činnosť:

Táto činnosť najviac pomáhala občanom, ktorí si prostredníctvom organizácie chovateľov zabezpečovali svoj chov. Bola to súčasne časť činnosti, ktorá zabezpečovala finančné prostriedky na udržiavanie Domu chovateľov a ostatné aktivity organizácie.

V priebehu roka predali sliepky chovné, jatočné, brojlerky konzumné, kurence 3 - 9 týždňové, húsence vo veľkých množstvách s celkovým ziskom 42 000 Sk.

Matica slovenská

Organizácia pracovala v roku 1997 na čele s predsedom Ferdinandom **Bušikom** a ďalšími členmi: Anna Kacinová, Alena Suchárová, Mária Letková a ďalší.

LESNÉ DRUŽSTVO A URBARIÁTY

Lesné družstvo Ladce

Vedenie Lesného družstva sa v roku 1997 nezmenilo. Vo výbore boli:

Jozef **Martinák**, predseda

Ing. Emil Záhradník, hájnik

Božena Majeríková, pokladník

Ing. Emil Remo, Valentín Bednárík, členovia.

Bohatá bola činnosť výboru a členov v lesoch. Za rok 1997 vysadili 8 650 kusov stromkov a uskutočnili výrub nežiadúcich drevín v Háji. O novovysadené stromky sa starali vykášaním trávy a buriny medzi stromkami na výmere viac ako 12 hektárov. Na 6 hektároch vykonali ochranu proti ohryzu zverou. Najaktuálnejšia bola ochrana proti škodcom (lykožrút), pričom spravili 12 m³ lapákov a 15 lapačov s pravidelnou výmenou feronových sáčkov.

Celkom odpracovali pri ošetrovaní lesných porastov 475 dní.

Pri odstraňovaní kalamity (kôrovec) a z polomu vyťažili 314 m³ dreva.

Ustálila a spresnila sa členská základňa, takže v roku 1997 mohli vyplatiť **podiel** za rok 1996.

Urbárske spoločenstvo Ladce

Urbárske spoločenstvo v Ladcoch i naďalej vlastnilo **lesy**. 80 hektárov bolo v prenájme Štátnych lesov a 10 hektárov v spoluvlastníctve členov. 55 hektárov pasienkov je v prenájme Poľnohospodárskeho družstva v Košeci a Slovenského záhradkárskeho zväzu. Urbársky dom - predajňa potravín - bol i v roku 1997 v prenájme AMV, s.r.o., Žilina (Vyvozilová). Značné náklady si vyžiadala plynofikácia tejto predajne.

Naďalej prebiehalo majetkovo-právne vysporiadanie členov. Podiely za rok 1996 vyplatili v roku 1997.

Urbárske spoločenstvo v roku 1997 viedol i naďalej výbor:

Jozef **Martinák**, predseda

Mária Kantoríková, pokladník

Ing. Emil Záhradník, člen

Ing. Emil Remo, člen

Ondrej Hriadel, člen.

**Združenie urbárníkov a členov
Lesného družstva Tunežice,
pozemkové spoločenstvo**

Počet členov v tomto spojenom družstve je t.č. 51 a taký istý počet akcií. Časť lesného družstva vlastní 124 hektárov lesa. Časť urbáriátu (58 členov) vlastní 42,4 hektárov lesných pozemkov a 23 hektárov pasienkov po oboch stranách Váhu.

Združenie bolo riadené výborom v zložení:

Miroslav **Kvasnica**, predseda
Ján Mikuška, podpredseda
Vítazoslav Kalus, tajomník
Daniela Letková, pokladník
Jozef Mikuška, člen výboru.

V dozornej rade je predsedom Jozef **Češko** a členmi František Letko a Milan Mihálik.

Funkciu odborného lesného hospodára vykonáva Ing. Peter Sagan, Opatová.

Podľa lesného hospodárskeho plánu v roku 1997 vyťažili 23 plnometrov duba, 80 plm. ihličnatej (kalamitnej) guľatiny. Členom združenia pripravili podľa záujmu takmer 50 plm. palivového dreva.

V roku 1997 vysadili 1000 sadeníc smrekovca opadavého (červený smrek) a 400 sadeníc smreka obyčajného. V rámci boja proti kôrovcovi zrezali 4 veľké smrekky, ktoré olúpali a so zárodkami halúzie a kôru okamžite spálili. Tento zákrok bol výsledkom neustáleho sledovania zdravia lesného porastu.

V roku 1997 vzniklo regionálne združenie súkromných vlastníkov pôdy v Trenčíne. Vedenie združenia v Tunežiciach so zámermi tohoto združenia súhlasilo a mieni sa stať jeho členom.

V roku 1997 v rámci reštitučného zákona začali úradné rokovania o pozemky, ktoré zabrali do dobývacieho priestoru **kameňolomu**. Išlo o plochu 12,3 hektára. Okresný úrad, odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v Ilave nároky uznal a kauza bude mať ďalšie pokračovanie.

V januári 1997 podpísali so Slovenskou správou ciest, riaditeľstvo v Bratislave, zmluvu o budúcej zmluve o odpredaji časti pozemkov združenia (5,5 hektára) pod stavbu **diaľnice**.

POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s., LADCE

Celková situácia v roku 1997

I keď sa výrobe a predaju cementu v roku 1997 darilo, vedenie podniku žilo a pracovalo v neustálom napätí. Spôsobovalo ho slovenské a zahraničné prostredie, v ktorom sa cement vyrábal a najmä predával.

Slovenské cementárne vyviezli v roku 1990 iba 44 tisíc ton cementu. V roku 1995 to bolo už 1,57 milióna ton a v roku 1996 1,19 milióna ton. Exportovať začali najmä do Rakúska a Nemecka. Situácia sa zmenila najmä preto, že do týchto krajín začali platiť kvóty, rôzne ochranárske a cenové opatrenia. Časy, keď sa v Rakúsku dalo zaradiť na jednej tony cementu až 300 Sk sú už preč a na ceny začali mať vplyv aj iné opatrenia.

Jedným z nich je neustále sa zvyšujúca cena za dopravu, hlavne cez Českú republiku, čo spôsobilo, že cena cementu na vývoz musí byť nižšia ako na domácom trhu.

Slovenskému a českému cementu začali (i keď nie kvalitou) konkurovať i rumunskí a bulharskí cementári.

V Ladcoch k týmto problémom pribudli v roku 1997 problémy technické, organizačné a finančné, vyplývajúce zo značných **investícií** do technológie a výstavby kapacít. Ing. Anton Barcík, generálny riaditeľ, sa na niektoré problémy v roku 1997 díval optimisticky. Napr. v III. štvrtroku sa podarilo dosiahnuť najväčšie objemy výroby a predaja - najvyššie v doterajšej histórii.

Úspechy a problémy v roku 1997 možno zhrnúť do týchto bodov:

- V predaji platí, že vzhľadom na rast prepravných nákladov a pokles kurzov nemeckej marky a českej koruny, klesá rentabilita predaja exportu.
- Preukázalo sa, že prístup k opravám hlavne na začiatku roka sa odrazil v spoľahlivosti chodu výrobných agregátov.
- Už druhý rok sa ukázalo ako správne predzásobovanie polotovarov - slinkom.
- Skúsenosti so zákazníkmi presvedčili, že kvalita nie je to, čo stanovuje norma, ale to, čo zákazník požaduje za svoje peniaze.
- Zmena orientácie zákazníkov na dodávky cementu autocisternami potvrdila správnosť spolupráce s firmou Eurokontor, ktorá v plnom rozsahu zvládla prepravu po ceste na úkor predraženej železničnej prepravy.
- Zvýšenie podielu predaja paletizovaného cementu potvrdil zmysel investícií do baliarne.

Finančná situácia v priebehu celého roka bola napätá z dôvodu vysokého objemu investícií koncentrovaných do prvých mesiacov roku 1997. Do konca roka prekročili objem 80 miliónov korún, čo je najviac od čias rekonštrukcie v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch.

V zamestnaneckej otázke oproti iným cementárňam nedošlo v Ladcoch k redukcii pracovníkov. Priemerná mzda sa pohybuje na úrovni 12 000 Sk.

Majetkové zastúpenie akcionárov Považskej cementárne, a.s.

V roku 1997 akcie Považskej cementárne, a.s., vlastnilo 5 vlastníkov v takýchto podieloch:

Portlandcement, a.s., Ladce - 69,24%

Na základe takéhoto, majoritného množstva akcií, môže Portlandcement – zamestnanecká a.s., rozhodovať na Valnom zhromaždení prakticky o všetkom. Prípadný predaj akcií si vyžaduje schválenie valným zhromaždením, čo je dobrá záruka proti špekulatívnym predajom.

Taxconntenta, s.r.o., Bratislava - 20%

Obec Ladce (po odpredaji) - 3,76%

Reštitučný fond - 3%.

Akcie zmenili v roku 1997 majiteľa. Novým vlastníkom sa stal Stavemat, s.r.o., Bratislava.

Fond národného majetku SR - 4%

Aj tu sa zmenil majiteľ - akcie prešli na Obchod s cennými papiermi.

Organizačné zmeny

Od apríla 1997 došlo postupne k niektorým organizačným zmenám v cementárni. Rozšírili sa niektoré činnosti a.s. Portlandcement. Predovšetkým to bol priamy výkon obchodných činností spoločnosti pre a v mene Považskej cementárne i nákup produkcie od Považskej cementárne za účelom ďalšieho predaja.

To si vyžiadalo prechod pracovníkov obchodného úseku Považskej cementárne do Portlandcementu. Táto sa takto stala zamestnávateľskou organizáciou pre činnosť dopravnú, obchodnú a pre výkon opravárenských prác na stredisku opravovne Raj vozňov.

Tieto zmeny priniesli zmenu vo vedení spoločnosti. Do vedenia a.s. Portlandcement bol predstavenstvom menovaný **Ing. Ľubomír Martinka** (dovtedy obchodný riaditeľ PS).

Mimoriadne valné zhromaždenie

Konalo sa 23. júna 1997. Hlavným bodom bolo schválenie rozšírenia podnikania Považskej cementárne, a.s. Ide o tieto činnosti:

- vykonávanie trhacích prác - clonové odstrelly
- neverejná cestná osobná doprava
- ochrana majetku a osôb
- predaj pohonných hmôt
- predaj nehnuteľností
- prenájom motorových vozidiel
- technické testovanie a analýza mimo úradných meraní
- oprava a údržba motorových vozidiel
- reklamné činnosti
- oprava a údržba elektrických strojov a prístrojov
- oprava a údržba vyhradených elektrických zariadení
- výroba tepla, elektrickej energie a ich odpredaj.

Zasadanie predstavenstva a dozornej rady

Koncom marca zasadalo **predstavenstvo PC** v kompletnom zložení:

Ing. Anton **Barcík**, predseda

Ing. I. Horváth, Ing. Mikušinec, podpredseda

Ing. P. Baranec, Ing. M. Kebísková, Ing. Ľ. Martinka.

Na programe boli aktuálne problémy: plnenie úloh od začiatku roka 1997, obchodný plán, výročná správa za rok 1996 a príprava valného zhromaždenia.

V apríli 1997 sa prakticky rovnakým materiálom zaoberala **dozorná rada** v zložení:

JUDr. B. Čanády, predseda

J. Kvorca, M. Pavlásek. A. Malovec, Š. Sakala.

Výroba a technické opatrenia

Výrobu zvládli v roku 1997 aj vďaka viacerým technickým rekonštrukciám, opravám, zlepšeniu technických a technologických postupov i organizácii práce.

V máji 1997 ukončili rekonštrukciu **cementovej mlynice CM1**. Vďaka tomu sa dosiahlo zvýšenej jemnosti vyrábaného cementu. Ďalším

1169

ziskom je zvýšenie hodinových výkonov linky, zníženie merných spotrieb i zníženie emisií prachových častí do ovzdušia. Počas takmer polročnej skúšobnej prevádzky vykonali všetky garančné skúšky, ktoré potvrdili dosiahnutie všetkých požadovaných parametrov. Rekonštrukcia linky stála viac ako 40 miliónov korún.

Generálne opravy v roku 1997 sa vyznačovali, v porovnaní s minulými, veľkým rozsahom prác a nákladov. Na pokrytie potrieb pracovníkov sa použili cudzie firmy, čo zvýšilo náklady. Opravy v roku 1997 stáli 28,5 milióna korún.

Lomové hospodárstvo pracovalo za lepšej organizácie práce a znižovaní nákladov. Spomením aspoň niektoré z opatrení: V doprave pristúpili k zefektívneniu tak, že zastaralé a ekonomicky nákladné autá T 815 postupne vymieňali za nové - vysokovýkonné typu KOMATSU, VOLVO a BELAZ. Významným prínosom bola kúpa vysokovýkonného nakladača WA 600 KOMATSU.

Náklady sa znižovali pri odbornom výkone vŕtacích a trhacích prác. Tieto práce poskytovali aj iným lomom (Nové Mesto, Doprastav).

Výroba sa riadila možnosťami **predaja**, pri ponechaní si určitých zásob slinku, cementu i niektorých nových výrobkov cementárne.

Predaj cementu v roku 1997

Ministerstvo hospodárstva SR vyhlasuje každoročne súťaž „Najlepší exportér“ roka. Vo februári 1997 súťaž vyhodnotili (za rok 1996). Medzi podnikmi vo svojej kategórii Považská cementáreň, a.s., Ladce, získala už po druhýkrát (predtým v roku 1995) toto vzácne ocenenie.

Podmienky na predaj cementu sa v roku 1997 neustále zhoršovali. Niečo som naznačil v úvode tejto časti kroniky.

Výsledky predaja:

Na domáci trh predali celkom 373 999 tony cementu všetkých druhov. Do zahraničia (najmä Rakúsko a Nemecko) vyviezli 204 278 tony. Najviac sa doma i v zahraničí predával cement DIN 32,5 R - viac ako 240 tisíc ton. Najmenej sa predalo v januári 8500 ton, najviac v septembri - 73 000 ton. Spolu za rok 1997 to bolo 578 278 ton.

V roku 1997 sa dobre predávali **nové výrobky** cementárne: LANOVA - 4 788 ton, LASULFEX - 14 100 ton a slinok 1 038 ton.

1170

Prvý spoločný podnik

Považská cementáreň, a.s., Ladce, prvýkrát vo svojej histórii opustila hranice obce založením spoločného podniku - **betonárky** v Bratislave. Názov podniku je INSTA Betón, s.r.o., Bratislava. Podiel cementárne je 50%. Založenie podniku umožnilo otvoriť novú výrobnú aktivitu vo výrobe betónu, ktorú cementáreň doteraz nikdy nezabezpečovala a druhou výhodou je, že sa umožnilo dodávať cement do Bratislavy, kde je trvalý rozvoj stavebných kapacít. V betonárke je inštalované zariadenie ELBA 105, je plnoautomatizovaná, postavená na vlastnom pozemku, disponuje dostatočnými zásobami štrku, cementu a vlastným recyklingom.

Ďalšou kapacitou na výrobu betónu je betonárka postavená v areáli cementárne - o tom píšeme v časti „Diaľnica“.

Niektoré mimovýrobné aktivity

V máji 1997 sa v Bratislave v areáli INCHEBA uskutočnil 18. ročník medzinárodného stavebného veľtrhu CONECO 97. Na výstave sa zúčastnila Považská cementáreň, a.s., Ladce v spoločnej expozícii s firmou INSTA Betón, s.r.o., Bratislava, ktorej spoluvlastníkom je aj Považská cementáreň.

V januári sa 11 zamestnancov Považskej cementárne, a.s., zúčastnilo autobusového zájazdu do **Mníchova** na **výstavu** stavebného materiálu

V júni 1997 v **Berlíne** bolo odborné kolokvium 600 odborníkov z 80 krajín na tému výmuroviek a prevádzky rotačných pecí. Na kolokviu sa zúčastnili pracovníci Považskej cementárne, a.s., ktorí konštatovali, že ladecké skúsenosti v tejto oblasti sú veľmi dobré.

Slovenská humanitná rada, ktorá združuje 142 humanitných a charitatívnych organizácií, občianskych iniciatív a nadácií v prospech zdravotne postihnutých a sociálne odkázaných občanov, rozhodla oceniť prejavy ľudskosti a pomoci blížnym cenou Dar roka. V nominácii bola aj Považská cementáreň, a.s.

Futbalový turnaj ku Dňu stavbárov sa konal tradične začiatkom júla 1997. Zúčastnili sa na ňom družstvá: výroba, údržba, opravovňa vozňov Raj a lom - doprava. Pohár riaditeľa podniku **vyhralo** mužstvo **údržby**, keď vo finále zvíťazilo nad výrobou 4 : 1.

1171

ŽELEZNIČNÁ STANICA V LADCOCH

Prednostom Železničnej stanice v Ladcoch bol v roku 1997 Pavol **Fatura**. Stanica spolu s nesamostatnou stanicou Beluša - pridelenou k Ladcom mala 45 zamestnancov.

Veľkým kladom činnosti stanice, všetkých jej zamestnancov bol fakt, že celý rok nebolo v stanici nijakej nehody.

Zaujímavý je pohľad na **dopravnú intenzitu** v roku 1997. Priamy vplyv na nakládku v ŽS Ladce mala výstavba diaľnice a postupný prechod cementárne na využívanie autocisterien. Celkom naložili 340 799 ton v 7 479 vozňoch (z toho v Beluši 2 544 ton v 85 vozňoch). Zníženie oproti roku 1996 bolo okolo 96 000 ton.

Vo vykládke v ŽS Ladce nastal pokles takmer o 50 000 ton - vyložili 171 400 ton v 3 862 vozňoch. V stanici Beluša sa viac ako štyrikrát zvýšila vykládka na 17 129 ton v 447 vagónoch. Zvýšenie je zásluhou vykládky piesku firmy Belobrad.

V roku 1997 prešlo cez ŽS Ladce 15 140 vlakov nákladnej prepravy a rušňov a 22 951 vlakov s prepravou cestujúcich.

Tržba z prepravy **cestujúcich** sa takmer nezmenila. V Ladcoch to bolo 495 192 Sk a v Beluši 299 318 Sk.

Tržba z prepravy **tovaru** bola ovplyvnená zvýšením taríf z 26 470 835 Sk v roku 1996 na viac ako 45 miliónov korún v roku 1997. V Beluši to bolo 1 485 000 Sk.

VODNÁ ELEKTRÁREŇ LADCE

Presný názov Ladeckej elektrárne je: Slovenské elektrárne, a.s., Vodné elektrárne Trenčín, o.z. Závod Dubnica nad Váhom, Vodná elektrárňa Ladce.

V roku 1997 určoval plán Vodnej elektrárni Ladce vyrobiť 79452 MWh elektrickej energie, čo splnili na 95,2%.

V personálnom obsadení VE Ladce nenastali podstatné zmeny - jeden pracovník, Dominik Košťalik, odišiel do invalidného dôchodku.

V roku 1997 urobili viaceré opravy, ktoré si vyžiadali značné finančné náklady. Urobili **rekonštrukciu** ZZKV - **rozvodne** za viac ako 27 miliónov korún. Uskutočnila sa generálna oprava hradidlových tabúl a mechanizmov hradenia v cene 3,2 milióna korún.

V tomto roku uviedli do prevádzky **čističku** odpadových vôd z Vodnej elektrárne a bytoviek pri VE Ladce.

1172

Zrekonštruovali 66 tonový mostný **žeriav**, ktorý bol zastaralý i nebezpečný pre obsluhu.

Ďalej vykonali dve bežné opravy strojov TG1 a TG2 podľa pravidiel ročného plánu údržby. Okrem toho vymenili 10 tonový žeriav na vtokovej časti VE za 12 tonový žeriav, ktorý slúži na manipuláciu tabúl pomocného hradenia. Žeriav má hodnotu 2,5 milióna korún. Okrem týchto veľkých opráv a technologických investícií začali v roku 1997 budovať zberné jímky dažďových vôd pod transformátormi aj s čističkou.

Povodeň 1997

Podstatne nemali veľké problémy s výrobou. Stroje TG1 a TG2 išli nepretržite na plný výkon 15 MW a cez jalovú priepusť sa prepúšťalo 80 - 100 m³/s.

V dňoch 7. - 11. júla 1997 sa do koryta Váhu prepúšťalo maximálne 1855 m³/s, čo predstavovalo objem tzv. storočnej vody.

V jednotlivých dňoch prepúšťali takéto množstvá vody:

- 7. júl 1997 - 1100 m³/s
- 8. júl 1997 - 1500 m³/s
- 9. júl 1997 - 1855 m³/s
- 10. júl 1997 - 1650 m³/s
- 11. júl 1997 - 786 m³/s

V ďalších dňoch voda upadla a situácia na rieke Váh sa znormalizovala.

Vďaka zregulovanému korytu rieky Váh a vystavanému derivačnému kanálu s priehradami sa podarilo takmer bez následkov zložiť návalové vody.

DIAĽNICA NEMŠOVÁ – LADCE

Veľkolepý diaľničný program Vlády Slovenskej republiky sa začal v roku 1997 výsostne dotýkať aj našej obce. Občania Ladiec boli svedkami nebývalého nasadenia ľudí i techniky, stavebného ruchu, ktorý nemá v našom okolí obdoby. Naposledy niečo podobné zažili v rokoch 1932 - 1936 pri výstavbe hydrocentrály a čiatočne v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch pri výstavbe cementárne. Podľa predbežných informácií (komplexnejšiu správu uvediem v zápise za rok 1998 a 1999 - po úplnom dokončení úseku Nemšová - Ladce) sa stavbárom, najmä podnikom Doprastav Mlynské Nivy Bratislava, Hydrostav Bratislava a niektorým menším firmám podarilo splniť úlohy stanovené na rok 1997 a tak si vytvoriť predpoklad pre úspešný priebeh prác v roku 1998 a 1999.

1173

Jednou zo základných otázok bolo **majetkové vysporiadanie** majiteľov pôdy so Slovenskou správou ciest. Občania boli upovedomení vo výveskách a v miestnom rozhlase, aby sa prihlásili u firmy Realita v Považskej Bystrici, ktorá v tejto činnosti zastupovala Slovenskú správu ciest. Vlastníctvo pôdy, spadajúcej pod výstavbu diaľnice, mohlo byť preukázané na základe výpisu z evidencie nehnuteľností - listu vlastníctva z pozemkovej knihy, alebo dedičského rozhodnutia.

Niektoré ťažkosti, najmä vplyv na **životné prostredie**, hlučnosť áut prechádzajúcich cez obec, nečistota komunikácií a iné vzťahové otázky medzi stavbármi a obcou sa riešili na porade dňa 22. júla 1997 medzi zástupcami Doprastavu, Slovenskej správy ciest a Obecného úradu v Ladcoch.

Riešili sa problémy dotýkajúce sa pôsobenia dopravy cez miestne komunikácie v Ladcoch a Tunežiciach na stavbu. Doprava ťažkých strojov, mechanizmov a áut znečisťovala prostredie, hluk a exhaláty zneprijemňovali život občanov, najmä na Štúrovej ulici. Po dohode sa vymedzili trasy prechodu áut, ich rýchlosť. Čistenie komunikácií zabezpečovala obec - náklady hradil Doprastav. Najvýznamnejšia dohoda sa týkala polozenia **asfaltového** koberca po celej Štúrovej ulici až po hostinec Kopyto. Asfaltový koberec položili už v letnom období 1997. Doprastav, Hydrostav a ďalšie podniky splnili postupne všetky požiadavky obce a po vybudovaní komunikácií mimo obec sa doprava cez Ladce a Tunežice znížila na minimum.

Vedúcim diaľničného úseku Nemšová - Ladce bol v roku 1997 Ing. Šmotlák. Na úseku dlhom 16 kilometrov 600 metrov práce značne pokročili, čo bolo vidieť nielen na cestnom telese, kde prakticky ukončili

základné násypy. To pri konečnom rátaní bude 1 200 000 kubíkov zeminy, štrkov a iných materiálov. Jedným z najväčších dodávateľov tohoto materiálu bol kameňolom v Tunežiciach, ktorý po päťročnom zastavení znova pustili do plnej prevádzky s výkonmi, ktoré v histórii kameňolomu ešte nezaznamenali. Slovenská správa ciest zaradila do zoznamu zemníkov aj lom Butkov a Klárovú baňu. Z toho dôvodu obnovili asfaltový povrch na ceste Ladce - Horné Ladce - kameňolom Butkov.

Veľkou udalosťou v prospech výstavby diaľnice, najmä betonáží stavebných objektov, bolo vybudovanie **betonárky** Doprastavu v areáli Považskej cementárne, a.s., Ladce. Betonárka v prepravných betonárskych domiešavačoch dodáva všetok betón na stavby diaľnice. Plneautomatizovaná výrobná betónu ELBA EMA 85 s hodinovým výkonom 104 m³ so zabezpečenou ekológiou patrí medzi najmodernejšie na Slovensku s perspektívou vyrábať aj po skončení výstavby diaľnice. Zvýšená preprava do betonárky a z betonárky si vyžiadala spevnenie existujúcich komunikácií pri Nozdroviciach, za železnicou v Tunežiciach a za cementárňou.

Z väčších stavieb na diaľnici ukončili, alebo na konci roka 1997 na dobrom stupni rozostavanosti boli premostenia cez kanál a železnicu, podchody pod diaľnicu pre miestne komunikácie, odvodňovacie stavby a ďalšie. Občanov upútala najmä stavba premostenia pri Vodnej elektrárni Ladce (cez kanál a železnicu). Tento objekt modernými metódami s použitím mohutných prefabrikátov staval Doprastav. Začal sa budovať vjazd na diaľnicu smer Žilina i smer Trenčín.

Povodeň, ktorú spôsobili dlhotrvajúce dažde v lete 1997 mali vplyv na meškание prác v hodnote okolo 40 miliónov korún. Vďaka tomu, že bolo už čiastočne navezené cestné teleso sa v podstate vytvorila ochranná hrádza, čím sa predišlo väčším škodám a zatopeniu objektov Poľnohospodárskeho družstva – stredisko Ladce. Meškание spôsobené povodňou stavbári čoskoro dohonili.

V súvislosti s diaľnicou sa veľa hovorilo o rybníku v Tunežiciach. Zatiaľ zostal nedotknutý i keď krásne prírodné prostredie sa stratilo výstavbou pilónov pre diaľničné teleso, ktoré obchádza samotný rybník, ale je v jeho bezprostrednej blízkosti.

Výstavba diaľnice vytvorila nové **spoločensko – sociálne** prostredie. Obec bola zrazu plná cudzích ľudí, neznámych ľudí – stavbárov od Bratislavy, Nitry, Komárna, Dunajskej Stredy, zo Záhoria a z ďalších častí Slovenska. Mnohí z nich boli maďarskej národnosti.

Stovky pracovníkov diaľničného úseku Nemšová – Ladce **bývali** aj v Ladcoch a okolí (Košeca, Podhorie, Hloža a inde). Ubytovali sa po súkromných domoch a bytoch, väčšina však v rôznych ubytovniach

(cementáreň, pre tieto účely upravená administratívna budova v kameňolome Tunežice, v hotelových zariadeniach a pod.). Stravovali sa na rôznych miestach, u nás v reštaurácii Kopyto, závodná jedáleň Považskej cementárne, v kultúrnom dome, kde obedy vozili z chaty Gilianka.

K dobru všetkým – občanom Ladiec i stavbárom – treba pripísať, že počas roka 1997 nedošlo k vážnejším rozporom medzi Ladčanmi a pracovníkmi diaľnice.

Jeden mladý pracovník po páde z veľkej výšky stavby Doprastavu zomrel.

Celkovú náladu občanov vo vzťahu k výstavbe diaľnice možno charakterizovať ako veľmi optimistickú. Diaľnica očividne rastie a presvedčuje i najväčších pesimistov, že obec si čoskoro vydýchne od preťaženej prepravy, ktorá dávno prekročila únosnú mieru.

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Pri príležitosti 525. výročia prvej písomnej zmienky o obci Ladce a 600. výročia Tunežíc sme si pripomenuli osobnosti – rodákov z Ladiec a Tunežíc, ktorí dosiahli významné úspechy vo svojej práci a stali sa známymi v celoštátnom meradle. Ďalej uvádzam ich stručné životopisy a činy, ktorými sa preslávili.

Pavel Koyš

Slovenský básnik, narodený 8. januára 1932 v Ladcoch, zomrel v roku 1993 v Bratislave.

Pôsoobil ako mládežnícky funkcionár, novinár, šéfredaktor časopisu Mladá tvorba, riaditeľ vydavateľstva Smena, pracoval vo Zväze slovenských spisovateľov, bol riaditeľom Slovenského filmu a napokon ministrom kultúry.

Už vo svojej prvotine Hviezdy na zemi (1959) sa predstavil mladý básnik ako osobnosť. Od krásnych básní o domove, vlasti, rodine a láske sa dostáva aj k rozsiahlej publicistike. I keď tematických okruhov básní Pavla Koyša bolo veľa, doménou zostáva ľúbostná poézia, ktorá uchvátila najmä mládež.

V ďalších rokoch vychádzajú zbierky básní: Čakám ťa, láska moja (1963), Srdce (1965), Rozmrazovanie srdca (1967), Ukrutná vernosť (1968), Koľko rokov je k úsmevu (1970). Za veľmi úspešnú zbierku sa pokladajú L'úbostné variácie (1972) i Vyznanie lásky (1975). Nasleduje celý rad úspešných zbierok, ktoré vychádzajú takmer každý rok. Z posledných je to výber Chcem tvoje leto (1986) a v roku 1987 dve zbierky Riava a Rozmýšľanie.

V roku 1996 odhalili na Kultúrnom dome v Ladcoch básnikovi Pavlovi Koyšovi pamätnú bustu, ktorej autorom bol akademický sochár Tibor Bártfay.

Po smrti básnika sa v Ladcoch každoročne konali Večery poézie Pavla Koyša a súťaž v prednese poézie. Ročník 1995 bol umocnený „krstom“ novej básnickej zbierky vydanej posmrtno „Miloval vás básnik“.

Profesor RNDr. Jozef Kvasnica, Dr.Sc.

Narodil sa v Tunežiciach dňa 17. marca 1930, zomrel v Prahe dňa 23. novembra 1992.

Bol absolventom trenčianskeho gymnázia. Po ukončení štúdia na Karlovej univerzite v Prahe pracoval takmer štyri roky v Moskve u akademika Leva Davidoviča Landaua, laureáta Nobelovej ceny za fyziku. Tam sa stretáva aj s akademikom J. Kopicom, tiež nositeľom Nobelovej ceny.

1176

Jozef Kvasnica sa neskôr stal profesorom Karlovej univerzity, vedúcim katedry matematickej fyziky a šéfredaktorom medzinárodného časopisu „Czechoslovak Journal of Physics“. Jeho vedecké práce spadajú do odboru termodynamiky, štatistickej fyziky, jadrovej fyziky, kvantovej teórie poľa a teórie termonukleárnej plazmy. Publikoval 16 vynikajúcich kníh – učebníc.

Jeho hlavným poľom pôsobnosti však bolo učenie, prednášky na vysokej škole, inštitúciách a vedeckých konferenciách.

Prejavom jeho vedeckej a ľudskej veľkosti bola nominácia na Nobelovu cenu v roku 1993. Toho sa však profesor Jozef Kvasnica už nedožil.

Doc. PhDr. Ladislav Mikuška, CSc.

Narodil sa 29. novembra 1928 v Tunežiciach, zomrel 19. júna 1987 v Bratislave.

Stredoškolské štúdium ukončil na Gymnáziu v Trenčíne, potom na Filozofickej fakulte Univerzity J.E. Purkyně v Brne. V rokoch 1967 – 1968, 1971, 1976 absolvoval postgraduálne kurzy v Moskve. Pôsobil ako docent pre odbor ruského jazyka v Bratislave. Od roku 1976 bol vedúcim katedry a od roku 1985 dekanom Prírodovedeckej katedry.

Vedecky pracoval najmä v oblasti ruskej odbornej terminológie. V pedagogickej práci sa zameriaval na hľadanie nových metodických postupov a na tvorbu vysokoškolských skrípt z jazyka ruského pre poslucháčov prírodovedeckých odborov. Bol autorom 18 takýchto textov.

Pracoval aj ako publicista v rôznych časopisoch, ale spolupôsobil aj ako organizátor súťaží v prednese ruskej poézie a prózy (Puškinov pamätník) a v iných oblastiach. Patril medzi našich najvýznamnejších rusistov.

Absolventi vysokých škôl z Tunežíc

Pri príležitosti 600. výročia prvej písomnej zmienky o Tunežiciach si občania spomenuli aj na skutočnosť, na ktorú sú obzvlášť hrdí. V tejto malej obci, dnes miestnej časti Ladiec od konca II. Svetovej vojny ukončilo vysokoškolské vzdelanie 49 občanov, čo je na taký malý počet obyvateľov skutočne veľa. Prvým absolventom vysokej školy bol MUDr. Jozef **Letko**, narodený 20. septembra 1923.

1177

POL'NOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO so sídlom v Košeci

K najväčším pozitívam hospodárenia družstva patrilo v roku 1997 trvalý proces ekonomickej a výrobnnej konsolidácie, ktorý sa prejavil poklesom stratovosti. V roku 1995 bola stratovosť 6 667 000 Sk, v roku 1996 už 4 508 000 Sk a v roku 1997 vo výške 2 200 000 Sk.

Stanovené úlohy družstva vychádzali z prijatého uznesenia členskej schôdze, ktorá sa konala dňa 7. marca 1997 v Kultúrnom dome v Ladcoch. Úlohy boli schválené a stanovené na jednotlivé výrobné strediská. Podľa toho sa úlohy zabezpečovali nasledovne:

Rastlinná výroba

Štruktúra rastlinnej výroby vychádzala z využitia celej výmery pôdneho fondu, ktorý k 1. januáru 1997 predstavoval **3 124 hektárov**, na ktorých pestovali hlavné plodiny s produkciou v tonách:

pšenica ozimná	370 hektárov	1 656 ton
pšenica jarná	22	58
raž	83	222
jačmeň ozimný	20	93
jačmeň jarný	95	392

Obiloviny spolu zasiali na 590 hektároch, namiesto 616 ha. Urodilo sa 2 422 ton obilia. Okrem toho pestovali pelušku na 10 hektároch, repu ozimnú na 115 ha, cukrovú repu na 60 hektároch, kukuricu na 86 ha, miešanky na 60 ha a zemiaky na 20 hektároch.

Zníženie výmery zasiatych obilovín spôsobil záber **pôdy na výstavbu diaľnice**.

Pri hodnotení strediska **záhrada** vychádzajú samé negatíva. Nedosiahli tu plánované výnosy, ba vo výrobe kapusty zaostali až o 60% za plánom.

Živočíšna výroba

Stavy hospodárskych zvierat sa postupne konsolidovali. Hovädzieho dobytku chovali spolu 1 036 kusov, z toho 503 dojníc. Celkový stav ošípaných bol 1 635 kusov, prasníc 68 kusov. V družstve chovali 279 oviec, čo bolo o 56 kusov viac ako predchádzajúci rok. Stav bahníc bol 147 kusov.

Výrazný nárast nastal v dosahovanej **úžitkovosti dojníc**, kde dosiahli priemernú dojivosť na dojniciu 3 510 litrov. Pritom najvyššia úžitkovosť sa dosiahla na stredisku **Ladce – 3 768 litrov**.

1178

Zlepšenie nastalo aj v kvalitatívnom zatriedení mlieka. Najväčšie zatriedenie v „Q“ a v I. triede dosiahlo stredisko Horná Poruba 89,22%. Ladce boli tretie so 48,25% a v II. triede 48,5%. Celkom podnik dosiahol zatriedenie v „Q“ a v I. triede 72,04%, čo bolo lepšie o 18% ako v roku predchádzajúcom.

Realizačnú cenu za 1 liter mlieka dosiahli v Ladcoch 8,23 Sk, keď nákladovosť na výrobu litra mlieka bola 8,98 Sk (najmenej v celom družstve).

Celkom sa odchovalo 426 kusov **teliat**, z toho v Ladcoch 88 kusov.

Chov **ošípaných** sa zabezpečoval v Košeci a v **Ladcoch**. Priemerný prírastok pri chove dosiahli 0,58 kg za deň.

Zvýšená, ale nie dostatočná pozornosť sa venovala chovu **oviec**, kde vzhľadom na vysoké zastúpenie trvalých trávnatých porastov by mohla byť výroba oveľa vyššia.

Náklady na výrobu

Efektívnosť výroby spočívala aj v roku 1997 najmä vo výške nákladov. Náklady boli v strediskách Košeca, Ladce a Ilava menšie, ako stanovoval plán. V ostatných strediskách boli mínusové.

Podľa jednotlivých plodín boli náklady vysoké pri pestovaní repky a pri cukrovej repe, v stredisku Ilava bola na výmere 42 hektárov strata dokonca 334 000 Sk.

V roku 1997 predstavovala celková strata v rastlinnej výrobe 1 620 000 Sk – z toho takmer celú sumu má na svojom konte záhrada.

V živočíšnej výrobe bol chov hovädzieho dobytku stratový 6 570 000 Sk, chov ošípaných ziskový 1 232 000 Sk.

Zaujímavý je pohľad na hospodárenie z hľadiska jednotlivých

stredísk:

Košeca	- 827 000 Sk
Ladce	+ 12 000 Sk
Ilava	- 2 072 000 Sk
Košecké Podhradie	- 2 301 000 Sk
Horná Poruba	- 1 711 000 Sk
Záhrada	- 887 000 Sk
Stavbári	- 23 000 Sk
Služby	+ 197 000 Sk
Bitúnok	+ 2 245 000 Sk

Z uvedeného vidieť, že so ziskom hospodárili iba strediská **Ladce**, služby a bitúnok. Celkove sa strata znížila, ako som to uviedol v úvodnej časti.

Stratové strediská nedosiahli plánované výkony najmä v živočíšnej výrobe, ale i v pestovaní niektorých plodín v strediskách a záhrade.

Správa družstva

Na čele Poľnohospodárskeho družstva Košeca stálo predstavenstvo, ktoré rozhodovalo o najzákladnejších otázkach, pričom jednotlivé strediská vykonávali každodennú činnosť vo výrobe samostatne.

Predstavenstvo bolo v priebehu roka doplnené Ing. Pavlom Palčekom, keď sa miesto uvoľnilo po p. Balajovej (odišla z podniku).

V družstve bolo na začiatku **543 členov** družstva, z toho pracujúcich 207 a nepracujúcich 336. Podľa jednotlivých profesií pracovalo

v družstve najviac traktoristov – 35, ošetrovateľov dojnic – 31, v strážnej službe 28 pracovníkov. Pracovníkov technicko-hospodárskych bolo na strediskách 21 a na správe v Košeci 14. V rastlinnej výrobe to bolo 12 pracovníkov, vodičov 17, opravárov 11, v mäsovýrobe 8, vo výstavbe 6 pracovníkov atď.

Za rok 1997 prijali celkom 23 zamestnancov a z rôznych dôvodov ukončili pracovný pomer s 53 pracovníkmi. Členská základňa sa znížila o 23 členov, z toho 13 členov požiadalo o zrušenie členstva a 10 členov zomrelo.

Stav členskej základne k 31. decembru 1997 bol **520 členov**, z toho 169 pracujúcich a 351 nepracujúcich. Okrem členov družstva bolo v podniku aj 40 zamestnancov. Teda celkový stav **pracujúcich bol 209**.

ÚVOD

V roku 1998 dominovali v Ladcoch tri závažné udalosti. Voľby do parlamentu, voľby do obecného zastupiteľstva a starostu obce a dokončenie jedného prúdu diaľnice D1. Najmä tá posledná zmenila podmienky života na nepoznanie. V parlamentných voľbách zvíťazila

v Ladcoch jasne HZDS, vo voľbách do obecného zastupiteľstva sa vymenili takmer všetci poslanci a nový je aj starosta obce.

Ukončila sa plynofikácia na časti Hviezdoslavovej a Kalinčiakovej ulice v Tunežiciach a niektorých častiach Ladiec, takže chýba plynofikovať najmä Horné Ladce a väčšiu časť Tunežíc. Vodovod priviedli stavbári až po križovatku.

Celkove nemožno hovoriť o zvyšovaní aktivity občanov ani o zlepšení vzťahu k vlastnej obci. Súvisí to aj s tým, že hlavnými životnými otázkami boli aj v roku 1998 ekonomické otázky.

Z organizácií a spolkov najlepšie fungovali záujmové – z nich najviac Slovenský rybársky zväz, Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Telovýchovná jednota, Slovenský zväz chovateľov a niektoré ďalšie.

Podstatné zmeny nenastali ani v obchodnej činnosti a v poskytovaní služieb.

Svoje - najmä finančné - problémy museli v roku 1998 riešiť aj všetky tri školy, pretože dotácie ani príspevky sponzorov a rodičov nestačili.

Železnica, Vodná elektrárň riešili svoje špecifické problémy. Považská cementárň naďalej investovala do rekonštrukcie, do dopravy a riešila problémy vývozu cementu do zahraničia.

Rok 1998 bol rušný na politické udalosti, najmä v celoslovenskom meradle, priniesol mnoho nového aj v obci. Signalizoval však i ďalšie zhoršovanie životnej úrovne v budúcom roku – 1999.

V roku 1998 nenastal v Ladcoch nijaký osobitný pohyb obyvateľstva. K 31. decembru 1998 bolo v oboch častiach obce dovedna **2 619** obyvateľov.

Narodené deti

1. Češková Dáša	15. Jamrichová Júlia
2. Lihocký Juraj	16. Cibičková Viktória
3. Janešiková Silvia	17. Zbínová Tamara
4. Fabová Paulína	18. Gajdošík Matej
5. Petretti Giulia	19. Kalusová Dominika
6. Pravda Samuel	20. Mosorjak Vladimír
7. Kováčová Martina	21. Gábelová Natália
8. Mikušinec Jozef	22. Balážová Petra
9. Turza Marek	23. Kandráč Václav
10. Černuška Martin	24. Pavlačka Vlastimil
11. Mierny Michal	25. Bohdorová Sabína
12. Faturová Dominika	26. Šebek Patrik
13. Mihálik Daniel	27. Barninec Michal
14. Micháľková Lucia	

Celkom sa narodilo 14 dievčat a 13 chlapcov.

Zomrelí občania

1. Kráľová Jolana (75 rokov)	19. Hanzel Milan (31)
2. Kučera Martin (71)	20. Hanzlová Zuzana (34)
3. Prekop Rudolf (69)	21. Hanzlová Simona (7)
4. Mikuška Pavol (56)	22. Pastieriková Marta (40)
5. Peterka Karol (66)	23. Bednáríková Jolana (84)
6. Kovalčíková Klára (64)	24. Hrdina Pavel (71)
7. Melicherová Mária (91)	25. Mikula Jozef (74)
8. Kukuliaš Jozef (76)	26. Kukuliaš Pavol (75)
9. Vendrinský Milan (66)	27. Muth Tibor (61)
10. Abrahámovský Ján (64)	28. Kvasnica Ondrej (78)
11. Faturík Jozef (73)	29. Bielik Vincent (75)
12. Kosa Tibor (45)	30. Mičianová Mária (74)
13. Malacha Karol (71)	31. Špánik Emil (91)
14. Faturík Jaroslav (71)	32. Letková Zuzana (18)
15. Zeman Ladislav (66)	33. Marková Helena (86)
16. Koyš Peter (11)	34. Šeptáková Soňa (64)
17. Gašpar Marián (22)	35. Záhradník Rudolf (74)
18. Klvaňa Stanislav (72)	

Priemerný vek zomretých bol v roku 1998 **61,9** roka. Pomerne nízky priemer spôsobila smrť detí a mladých ľudí, zvlášť po tragédiách (autonehodách) rodiny Hanzelovej (3 obeť) a Zuzany Letkovej.

Už niekoľko rokov pozorujeme väčší počet úmrtí mužov ako žien. V roku 1998 to bolo 24 mužov a iba 11 žien.

Ako najstarší zomreli Emil Špánik (91), Mária Melicherová (91) a Helena Marková (86).

Nepriaznivý bol pomer narodených (27) k počtu zomrelých (35).

Neustále sa znižujúci počet narodených nemožno jednoznačne zdôvodniť. Jedna z príčin bola určite sociálna: nezamestnanosť, neistota, nedostatok bytov i nízky počet uzatvorených manželstiev.

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO

Zasadania

Obecné zastupiteľstvo v Ladcoch, tak ako po iné roky, zasadalo pravidelne podľa vopred stanoveného plánu. Hlavné body rokovania sa týkali hospodárenia obce, sociálnej starostlivosti, výstavby obce, školstva, kultúry a ďalších otázok. Z jednotlivých zasadaní som vybral problémy, ktoré mohli i ovplyvniť podstatnejším spôsobom život v obci, alebo zaujali niečím osobitným.

Dňa **29. januára 1998** upravili stránkové dni na obecnom úrade na pondelok, stredu a piatok. Na tom istom zasadaní doplnili cenník za prepožičanie miest na cintorínoch v Ladcoch a Tunežiciach. Rozhodli, aby sa oba cintoríny ozvučili novou technikou pre doprevádzanie obradov hudbou a pre Dom smútku v Tunežiciach odsúhlasili zakúpenie chladiaceho boxu. Poslanci odmietli žiadosť o kúpu pozemku medzi oboma budovami obecného úradu na výstavbu rodinného domu. Prerokovali účtovnú uzávierku za rok 1997 a schválili ju.

Zasadanie **26. februára 1998** venovali najmä prediskutovaniu odpredaja akcií PORTLANDCEMENTU. Na zasadaní vystúpil aj riaditeľ PC Ing. Peter Šumaj.

26. marca 1998 poslanci obecného zastupiteľstva schválili prísediach na súde. Stali sa nimi Ján Raček, Alena Suchárová, Alžbeta Bušíková, Pavol Kalus. Na zasadaní v apríli schválili potom aj Ing. Zuzanu Mihálikovú. Na marcovom zasadaní konštatovali, že v domoch č. p. 60, 66, 97 na Hviezdoslavovej ulici sa vyskytla závadná voda obsahujúca meď a olovo.

29. apríla 1998 opäť prerokovali otázky závadnosti, ale aj iné otázky súvisiace s vodou. Zakázali používať hydrant pri kultúrnom dome na polievanie ihriska, riešili upchávanie kanalizácie a iné otázky z oblasti vodného hospodárstva. Poslanci diskutovali o využití rodinného domu pri cintoríne (odkúpenie od Jaroslava Koyša). Návrhy boli rôzne: na prestavbu na dom smútku, využívanie Združením športových a technických činností.

Dňa **28. mája 1998** na zasadaní obecného zastupiteľstva súhlasili s odpredajom 12 724 akcií Považskej cementárne s odôvodnením, že sú plánované investičné akcie vo výške 3 180 000 Sk.

Súhlasili s odpredajom vozidla KUKA firme Marina Pedersen, ktoré ho má v prenájme a vykonáva ním odvoz pevného domového odpadu.

30. júla 1998 zaujali poslanci stanovisko k zákonu o trhoviskách a rozhodli povoliť predaj v obci

- služby občanom (oprava dáždnikov, brúsenie nožov a nástrojov)
- ambulánny predaj (ovocie a zelenina) v dňoch pondelok, streda, piatok, sobota.

Najzavážnejšie rozhodnutie sa však týkalo finančných otázok a to zobrať úveru vo výške 3 milióny korún na zabezpečenie akcií: plynifikácia Tunežíc, podtlak pod starú cestu, plynifikácia rodinných domov za predajňou AMV, kotolňa DK a bytových jednotiek, rozšírenie vodovodu na ulici Cementárska.

Mimoriadne zasadanie **12. augusta 1998** bolo venované voľbám a predvolebnej kampani, o čom píšem v časti „Voľby“.

Dňa **27. augusta 1998** prerokovali žiadosť Poľnohospodárskeho družstva Košeca o odpustenie dane z nehnuteľností za rok 1998. Po overení faktov a okolností na zasadaní obecného zastupiteľstva dňa

29. októbra 1998 schválili odrátanie 50% daní. Poslanci schválili 30 000 Sk ako príspevok na zakúpenie elektrovarhanov do kostola v Ladcoch.

Na tomto zasadaní rozhodli, že v komunálnych voľbách v roku 1998 budú občania voliť 12 poslancov do obecného zastupiteľstva a starostu (9 poslancov v okrsku Ladce a 3 v okrsku Tunežice).

Starosta oznámil občanom, že obec Ladce bola zapísaná do Heraldického registra Slovenskej republiky.

Na zasadaní **29. októbra 1998** poslanci súhlasili s poskytnutím budovy bývalého MNV v Tunežiciach na modlitebňu.

Dňa **5. novembra 1998** sa konalo mimoriadne zasadanie obecného zastupiteľstva, ktoré sa zaoberalo voľbami do obecného zastupiteľstva a voľbou starostu.

Poslanci schválili bezodplatný prevod plynovodu vetvu D a vetvu E v dĺžke 454 metrov a prípojku LPE v dĺžke 55,3 m pre Slovenský plynárenský podnik, š.p. 02 Žilina.

Volebný program (hodnotenie)

V tomto čase sa hodnotil aj **volebný program** a niektoré akcie, či pomoc zariadeniam a inštitúciám za 4 roky činnosti súčasného obecného zastupiteľstva, starostu obce a obecného úradu. Časť z neho – vyjadrenú v sumách výdavkov uvádzam:

Vodovod - pretiahnutie potrubia pod železnicu, napojenie vodárne a dotiahnutie potrubia k pomníku padlých – 3 559 000 Sk

Plynovod – (v Ladcoch a Tunežiciach) 11 474 000 Sk

Údržba ciest, odvodnenie a vybudovanie parkoviska v náklade 1 626 000 Sk

Zahrnutie smetiska podľa nariadenia Okresného úradu Ilava - 1 704 000 Sk

Finančná podpora **škôl** 151 000 Sk

Zaplatenie 2 miest v Evanjelickom dome v Košeci 200 000 Sk.

Podpora telovýchovy v Ladcoch a Tunežiciach 570 000 Sk

Zaplatenie za osvetlenie ulíc 576 000 Sk

Výdaje za prevádzku cintorínov 211 000 Sk

Príspevok na cirkevné objekty 101 999 Sk

Doplácanie na odvoz a uloženie komunálneho odpadu 1 612 000 Sk.

Výdavky obecného rozpočtu za jednotlivé roky boli takéto:

1994 - 8 950 000 Sk

1995 - 9 060 975 Sk

1996 - 18 917 000 Sk

1997 - 15 550 000 Sk

1998 - približne ako v roku 1997.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zlepšenie v oblasti **ovzdušia a hluku** nastalo po odklonení autodopravy na diaľnicu D1. Podstatne sa znížil prejazd áut, najmä kamiónovej dopravy.

Zmeny nenastali v zamorovaní ovzdušia cementárňou, kde v predchádzajúcich rokoch došlo k podstatnému zníženiu a tento stav zostal aj v roku 1998.

Pre obec veľmi **podstatnou otázkou** bol **odvoz odpadu**.

Už od roku 1996 (zrušenie skládky v Ladcoch) sa odpad vozil do Dubnice nad Váhom – skládka LUŠTEK. Skladné sa opäť zvýšilo a v roku 1998 to bolo 625 Sk za tonu. Celkom obec zaplatila v priemere 55 tisíc korún mesačne.

120 domácností (z 800 domácností celkom) nevlastnilo smetnú nádobu.

Zaobstarat si mohli popolnice za výhodných podmienok, keď z ceny 800 Sk za jednu popolnicu občan platil 390 korún – zvyšok obecný úrad.

Pokračoval tzv. separovaný zber odpadu. Každá domácnosť dostala vrecia, do ktorých diferencovane ukladali odpad (papier – plasty – kovy – sklo). Celkom 714 domácností sa do separovaného zberu zapojilo. Odpad sa odvážal jedenkrát mesačne.

Ceny za odvoz odpadu boli stanovené na osobu: 12 Sk pri triedenom zbere a 12 Sk za vývoz PDO mesačne.

I keď platobná disciplína občanov je pomerne dobrá, obec doplácala na odvoz odpadu viac ako 250 000 Sk.

Viacere problémy však nastali ku koncu roka s vykupovaním (odberom) niektorých separovaných druhov odpadu.

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ

Od roku 1998 platila novela zákona NR SR o dani z nehnuteľností. Doplnila sa o časť – **daň z bytov**. Túto daň v roku 1998 zaplatilo iba 8 daňovníkov (900 Sk).

Daň z pozemkov

Spolu bola zdanená výmera 12 386 625 m², z toho väčšina lesné pozemky (3,57 milióna metrov štvorcových), orná pôda (3,64 milióna m²) a trvalé trávnaté porasty (3,1 milióna m²). Zvyšok tvorili ostatné plochy (záhrady, zastavané plochy a nádvorcia, stavebné pozemky a ostatné).

Predpis dane na pozemky bol 492 000 Sk – zaplatené 375 000 Sk. Predpis bol však aj na nedoplatkoch (PD Košeca a niekoľko menších nedoplatkov) v sume 1 132 000 Sk, čo zostalo i naďalej nezaplatené.

Daň zo stavieb

Sem patrili: bytové domy a príslušenstvá k nim (627), stavby poľnohospodárskej prvovýroby a skleníky (5), rekreačné chaty (29), samostatne stojace garáže (214), priemyselné, energetické stavby (36), stavby na ostatnú podnikovú a zárobkovú činnosť (46), ostatné stavby (5). Spolu dani podliehalo 962 stavieb. Celkom obec vyrúbila daň 1 004 944 Sk. Zaplatené bolo 934 000 Sk. Boli však aj nedoplatky, najmä u PD Košeca. Disciplína v platení dane u občanov však bola dobrá.

V sumáre daň z nehnuteľností za rok 1998 bola predpísaná v sume 1 444 472 Sk a zaplatená v sume 1 340 638 Sk.

OBCHOD A SLUŽBY V ROKU 1998

Málo zmien sme zaznamenali v obchodnej činnosti a v službách poskytovaných občanom.

V predaji **potravín** a v pohostinstve sa takmer nič nezmenilo. Naďalej občanom slúžili obchody:

AMV, s.r.o. – majiteľka Vyvozilová, Žilina (budova urbariátu)

Hoffstädter Rado – predajňa potravín a mäsa. V druhej časti roka otvoril

na poschodí tej istej budovy predajňu s domácimi potrebami a textilom

Jozef Daňo – predajňa potravín

Miroslav Váň – predajňa potravín v Horných Ladcoch

Jednota – potraviny Tunežice.

Vo všeobecnosti takáto sieť obchodov s potravinami do množstva i sortimentu postačovala.

V pohostinstve fungovalo tak ako v roku 1997 päť podnikov. Takýto stav pokladali občania za privysoký i keď vďaka výstavbe diaľnice všetky prosperovali. Boli to:

Kopyto – hostinec a reštaurácia

Centrik – pohostinstvo

Pod gaštanmi – pohostinstvo

Veronika – bistro

Pohostinstvo v Tunežiciach (v bývalej škole).

V textilnej oblasti fungovali predajne:

Predaj textilu a galantérie – Daňová (pri križovatke)

Predaj lacného textilu – v budove pri križovatke

LUX – dámsky textilný tovar (renovovaná predajňa – Pavol Riecky)

V budove bývalej četníckej stanice pokračoval v činnosti veľkoobchod s textilom (Ing. Róbert Rafaj).

V budove na križovatke, po určitej adaptácii, zriadili v roku 1998 predajňu **záhradníckej techniky** a záhradkárskych potrieb včítane semien. Predajňa bola vyhľadávaná aj zákazníkmi mimo Ladiec.

V Ladcoch v priestoroch suterénu Domu kultúry bol zriadený krajčírsky salón (p. Riecka) a v priestoroch Materskej školy **kozmetický salón**.

V roku 1998 naďalej fungovali podniky zaoberajúce sa spracovaním dreva, kameňosochárstvo, opravovne áut, podnikatelia

v stavebnej činnosti, podnik na spracovanie a mrazenie zeleniny a erotický salón.

Budovu bývalej kantíny (Pod gaštanmi) – jej časť a stavebný dvor prevzala stavebná firma zo Svrepca, kde sprostredkúvala a predávala stavebný materiál.

1189

Dobré služby občanom poskytovala predajňa **drogérie** (Zábojníková) a **novinový stánok**, dobre situovaný v strede obce (Remo).

Dobre fungoval rozvoz plynu propan-butan i keď jeho spotreba, vďaka plynifikácii obce, poklesla.

Ovocie a zeleninu predávali v obchodoch s potravinami – osobitná predajňa v roku 1998 nebola. Najviac však v jarných, letných a jesenných mesiacoch poslúžili trhovci, ktorí predávali na tržnici v strede obce.

V roku 1998 naďalej chýbali služby: dámske kaderníctvo, holičstvo, predaj a oprava obuvi.

VOĽBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky boli vyhlásené zákonom NR SR zo dňa 20. mája 1998.

Predvolebná kampaň

V televízii, rozhlase a v tlači sme boli svedkami predvolebnej kampane v podobe ostrej výmeny názorov ústiacou až do osobných útokov, osočovaniu a nekultúrnosti. Osobitne nechutné aféry v televíznom vysielaní sa občanom nepáčili a vyjadrovali k nim svoju nespokojnosť. Predvolebný boj sa odohrával v podstate medzi vládnu koalíciu a Slovenskou demokratickou koalíciu. V opozícii boli ďalej Strana demokratickej ľavice a Maďarská koalícia.

Predvolebná kampaň v **Ladcoch** sa niesla v pokojnom prostredí. Konalo sa viacero mítingov, ktoré organizovali politické strany a hnutia v obci, v okresnom sídle a v krajskom sídle v Trenčíne. Mítingy, až na výnimky, mali pomerne nízku účasť.

15. mája 1998 v Kultúrnom dome v Ladcoch bolo stretnutie občanov s poslancami SNS Jozefom Prokešom a Rastislavom Šeptákom.

Miestna organizácia HZDS pripravila stretnutie s poslancom NR SR Mariánom Vankom. To isté hnutie pozvalo občanov na stretnutie

s podpredsedom HZDS Augustínom Mariánom Húskom a kandidátmi na poslancov. Stretnutie sa konalo 19. augusta 1998.

23. augusta sa konalo stretnutie s poslancom SNS Rastislavom Šeptákom. Na tomto stretnutí koncertovala dychová hudba Nemšovanka.

Obvodný výbor Strany demokratickej ľavice v Ilave organizoval na konci augusta v Ladcoch predvolebné stretnutie spojené so spomienkou na Slovenské národné povstanie. Na stretnutí sa zúčastnil poslanec NR SR Ľubomír Fogaš.

1190

29. augusta sa značný počet občanov zúčastnil na stretnutí s kandidátmi na poslancov organizované HZDS v Ilave. Prítomný bol, okrem iných, predseda NR SR Ivan Gašparovič.

V športovej hale v Dubnici nad Váhom organizovalo predvolebný míting Hnutie za demokratické Slovensko, na ktorom bol prítomný Vladimír Mečiar, predseda vlády Slovenskej republiky. Na stretnutí bolo pomerne dosť občanov Ladiec.

Organizácia volieb

Občania – voliči dostali včas „Oznámenie o voľbách“ a rozsiahly zoznam zaregistrovaných kandidátov všetkých politických strán a hnutí, ktoré sa zúčastnili na voľbách.

Politické strany a hnutia a ich vyžrebované čísla:

1. Hnutie za demokratické Slovensko
2. Maďarské ľudové hnutie
3. Národná alternatíva Slovenska
4. Strana maďarskej koalície
5. Naše Slovensko
6. Béčko – Revolučná robotnícka strana
7. Strana občianskeho porozumenia
8. Slovenská demokratická koalícia
9. Slovenská národná strana
10. Nezávislá iniciatíva
11. Slovenská ľudová strana
12. Hnutie tretej cesty

13. Strana demokratickej ľavice
14. Komunistická strana Slovenska
15. Jednotná strana pracujúcich
16. Združenie robotníkov Slovenska
17. Slovenská národná jednota

1191

Priebeh volieb – komisie

Voľby sa v Ladcoch uskutočnili v dňoch 25. a 26. septembra 1998 v **dvoch** okrskoch: Ladce a Tunežice.

V okrsku číslo 1 bola desaťčlenná okrsková volebná komisia, ktorá riadila voľby v tomto okrsku:

Jozef **Daňo**, predseda komisie (SDK)
Miroslav Zajac, podpredseda komisie (SOP)
Roman Šedík, SNS
Anna Kušnírová, SDL'
Miroslav Záhradník, HZDS
Jozef Peterka, KSS
Jozef Seidl, ZRS
Mgr. Ľudmila Vráblová
Ľubica Záhradníková
Tatiana Demitrová, Hnutie tretej cesty

V okrsku číslo 2 (Tunežice) bola deväťčlenná komisia:

Ing. Emil Záhradník, predseda komisie (HZDS)
Pavol Körmendy (Košeca), podpredseda komisie (Hnutie tretej cesty)
Pavol Habánek, SNS
Jozef Prekop (Košeca), SDL'
Marta Daňová, SDK
Daniel Šotkovský, SOP
Viktor Melicher, HZDS
Oľga Pagáčová
Ján Čemeš, KSS

Okrem uvedených členov bolo v každej komisii 8 náhradných členov.

Výsledky volieb

Voľby prebehli absolútne pokojne, kultúrne a s vysokou účasťou voličov.

Účasť v celoštátnom meradle bola 84,2 % z oprávnených voličov. Na Slovensku získali jednotlivé strany a hnutie takýto počet hlasov (v %) a počet poslaneckých kresiel:

HZDS	- 27 %	- 43 poslancov
SDK	- 26,33	- 42
SDL'	- 14,66	- 23
MK	- 9,12	- 15
SNS	- 9,07	- 14
SOP	- 8,01	- 13

1192

V okrese Ilava boli zvolení za poslancov (SDK) občania Novej Dubnice Milan Hort a Jozef Krumpolec. Za Slovenskú národnú stranu sa poslancom stal opäť náš rodák Rastislav **Šepták**.

V Trenčianskom kraji (381 000 voličov) jednotlivé subjekty získali: HZDS 40,4%, SDK 20,5%, SDL' 14,5%, SNS 13%, SOP 5,8% hlasov.

V Ilavskom okrese dali občania 37 793 platných hlasov, z toho pre HZDS 44,2%, SDK 18,9%, SDL' 11,9%, SNS 13,9% a SOP 5,7%.

Výsledky v Ladcoch:

Výsledky v celej obci Ladce (okrsok Ladce a okrsok Tunežice) dopadli najlepšie pre HZDS, ktoré získalo 824 hlasov.

Ďalej uvádzam prehľad **strán a hnutí**, ktoré v jednotlivých okrskoch a potom celkove v celej obci získali najviac hlasov.

OKRSOK č. 1 (Ladce)

Celkový počet osôb v zoznamoch: **1627**

Volieb sa zúčastnilo: **1312**

Počet platných hlasov: **1306**

HZDS	- 628 hlasov
SDK	- 197
SNS	- 178
KSS	- 84
SOP	- 77
ZRS	- 19

A ďalšie strany s menším počtom hlasov.

OKRSOK č. 2 (Tunežice)

Celkove oprávnených voličov v zoznamoch: 372

Volieb sa zúčastnilo: 321

Platné hlasy: 320

HZDS - 196 hlasov
SNS - 34
SDL' - 33
SDK - 23
SOP - 13
KSS - 10

CELKOVÝ VÝSLEDOK V OBCI – **1643 voličov**, čo je **83%** z celkového počtu oprávnených voličov.

Podľa jednotlivých strán a hnutí získalo HZDS 824 hlasov, SDK 220, SNS 212, SDL' 134, KSS 94, SOP 90, ZRS 20, Naše Slovensko 6 hlasov atď.

1193

VOĽBY DO OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA A STAROSTU OBCE

Termín volieb bol pôvodne stanovený na 13. – 14. novembra 1998. Poslanci NR SR na doporučenie Ústavného súdu zmenili niektoré ustanovenia volebného zákona a tým sa aj odsunul termín komunálnych volieb na 18. a 19. decembra 1998.

Predtým musela volebná komisia a obecny úrad vykonať niekoľko administratívnych opatrení. Patrílo medzi ne odoslanie **pozvánok** s presnými pokynmi o voľbách všetkým občanom s volebným právom.

**Obvody, okrsky,
volebné komisie**

Voľby sa konali v **dvoch obvodoch**: Ladce a Tunežice. Zriadené boli tri okrsky (volebné miestnosti) s volebným časom:

18. decembra (piatok) od 14.00 - 22.00 hodiny

19. decembra (sobota) od 7.00 - 14.00 hodiny.

Voľby v obci riadila **miestna volebná komisia** v zložení:

Ing. Emil Záhradník, HZDS – predseda

Jozef Peterka, KSS – podpredseda

Zuzana Habánková – SNS

Jozef Belko – KDH

Miroslav Sňahničan – SOP.

Zapisovateľkou komisie bola Ľubomíra Porubčanová, pracovníčka obecného úradu.

Voľby **v okrskoch** (jednotlivých volebných miestnostiach) riadili okrskové komisie:

č. 1 – Ladce:

Branislav Lipták, Vladimír Chovanec, Jarmila Bieliková, Ľudmila Sláviková, Ľubica Záhradníková (predsedníčka)

č. 2 – Ladce:

František Zelík, Ľubica Šedíková, Pavol Tichý, Mária Bednáriková, Tatiana Demitrová.

č. 3 – Tunežice:

Ing. Vojtech Miklóši, Pavol Letko, Ing. Daniela Kalusová, Oľga Melicherová, Michal Cahel.

1194

Kandidátky

Kandidátka na **poslancov** mala v Ladcoch 30 kandidátov z politických strán:

Hnutie za demokratické Slovensko, Kresťansko-demokratické hnutie, Komunistická strana Slovenska, Slovenská národná strana, Strana občianskeho porozumenia a nezávislý kandidát.

V Tunežiciach mala kandidátka iba 5 mien. V Ladcoch mohli občania zvoliť 9 poslancov, v Tunežiciach 3 poslancov. Budúce obecné zastupiteľstvo malo teda mať **dvanásť poslancov**.

Na funkciu **starostu** obce kandidovali Ferdinand Bušík (SNS), Peter Marguš (nezávislý), Jozef Martinák (nezávislý), Ing. arch. Ján Remo (HZDS), Mgr. Dušan Saksa (KSS).

Voľbám nepredchádzala nijaká intenzívna predvolebná kampaň. Kandidáti na starostu F. Bušík a Ing. arch. J. Remo vydali letáky, v ktorých propagovali svoj volebný program. Niektoré politické strany a hnutia robili skôr **osobnú** predvolebnú agitáciu za svojich kandidátov. Priebeh obdobia pred voľbami i priebeh samotných volieb bol absolútne pokojný.

Výsledky volieb

V zoznamoch voličov bolo zapísaných dovedna **1990 voličov**.

Pri voľbách vydali voličom **1170** obálok a toľko ich aj voliči odovzdali. Z celkového počtu odovzdaných obálok s volebnými lístkami bolo **1119** platných pre voľbu poslancov a **1128** pre voľbu starostu.

Celková účasť voličov v obci Ladce bola 58%, čo sa v rámci okresu i Slovenska pokladá za dobrú účasť. Miestna volebná komisia bola toho názoru, že účasť bola ovplyvnená nevhodným termínom a nepokojnou hladinou politiky v SR.

Za poslancov do obecného zastupiteľstva boli zvolení:

Juraj Letko	SOP	506 hlasov
Daniela Cahelová	HZDS	347
Milan Bajza	KSS	345
Gabriela Košťaliková	HZDS	282
Jozef Daňo	KDH	249
Jozef Chovanec	SNS	242
Marián Justh	SOP	241
Milan Kukuliaš	HZDS	213
Jozef Fatura	HZDS	201
Peter Pilný (Tunežice)	SNS	165
Miroslav Kvasnica (Tunežice)	HZDS	156
František Kováč (Tunežice)	HZDS	123

1195

Ďalší kandidáti na poslancov v Ladcoch skončili nasledovne: Miroslav Zajac, Július Šedík, Mgr. Aurélia Baricová, Roman Šedík, Ing. Miroslav Daňo, Miroslav Záhradník atď.

Najväčšia pozornosť sa sústredila na voľbu **starostu obce**.

Najviac hlasov získal a stal sa starostom na volebné obdobie 1998 – 2002 **Ing. arch. Ján REMO** (471 hlasov). Ján Remo bol v čase volieb 45-ročný, ženatý, otec dvoch detí. Povoláním architekt – majiteľ proj. kancelárie v Považskej Bystrici.

Ďalší z kandidátov, doterajší starosta Ferdinand **Bušík**, dostal 419 hlasov, Peter Marguš 96, Mgr. Dušan Saksa 74 a Jozef Martinák 68 hlasov.

Z volebného programu nového starostu:

- Finančná analýza – aktíva a pasíva obce, možnosti úverov a iných finančných zdrojov.
- Rozvinutie partnerskej spolupráce všetkých zložiek (cementáreň, školy, podnikateľské subjekty, organizácie).
- Sprehľadnenie činností obecného úradu a zastupiteľstva a informovanosť občanov.
- Vypracovať urbanistický projekt obce s podrobným riešením sietí plynu,

vody, kanalizácie, komunikácií vrátane chodníkov, parkovacích plôch, dobudovaním centra obce, cintorína, vyčlenenie plôch pre novú výstavbu garáží atď.

- Zrekonštruovať niektoré objekty slúžiace občanom (pošta, dom smútku, autobusové zastávky, tržnica, zdravotné stredisko a pod.)
- Podporiť podnikateľské aktivity a služby občanom.
- Vytvárať lepšie možnosti na využitie voľného času detí, mládeže i dospelých.
- Podporovať kultúrny rozvoj a spolupracovať so školskými zariadeniami a ďalšie aktivity smerujúce na vytváranie lepších podmienok života v obci.

CELOŠTÁTNE REFERENDUM

V dňoch 25. a 26. septembra 1998 sa súbežne s voľbami do Národnej rady SR konalo celoštátne referendum, ktoré malo rozhodnúť o tom, či sú občania za to, aby Národná rada Slovenskej republiky prijala ústavný zákon, ktorým sa zakáže privatizácia strategických podnikov:

- Západoslovenské energetické závody, š.p., Bratislava
- Stredoslovenské energetické závody, š.p., Žilina
- Východoslovenské energetické závody, š.p., Košice
- Slovenský plynárenský priemysel, š.p., Bratislava
- Slovenské elektrárne, a.s., Bratislava
- Transpetrol, a.s., Bratislava.

Na prípravu a priebeh referenda boli v obci stanovené **okrskové komisie.**

Okrskok č. 1 (Ladce)

Ing. arch. Ján Remo, predseda

Ľubica Šedíková, podpredseda

František Zelík

Oľga Kalusová

Jozef Martinák

Okrsok č. 2 (Tunežice)

Ján Turzík, predseda
Roman Cahel
Jaroslav Koyš
Ladislav Kalus
František Pilný

Ku každej komisii boli určení štyria náhradníci.

V Ladcoch bolo 1609 oprávnených voličov. Na referende sa zúčastnila väčšina, celkom 997 voličov. „ÁNO“, teda súhlas s prijatím ústavného zákona, vyslovilo 755 voličov.

V Tunežiciach bolo 371 oprávnených voličov. Na referende sa zúčastnilo 266, z ktorých „ÁNO“ vyslovilo 237 voličov.

Referendum **v obci Ladce** bolo na základe účasti - vysoko nad 50% - platné a aj počet odpovedí „ÁNO“ 1112 proti 211 „NIE“ svedčil o tom, že občania Ladiec **sú za prijatie tohto zákona.**

Ale v rámci Slovenskej republiky sa na referende zúčastnilo iba 44,06% oprávnených voličov, teda pod stanovených 50% a preto referendum už z hľadiska účasti **bolo vyhlásené za neplatné.**

1197

ŠKOLSTVO V OBCI

Materská škola

V školskom roku 1997 – 1998 navštevovalo Materskú školu v Ladcoch **91 detí** v štyroch triedach. V tomto roku sa zamerali na ekovýchovu, rozvíjanie estetického cítenia, výtvarné a pracovné zručnosti detí.

Sedemčlenný kolektív učiteliek a deväť správnych zamestnancov viedla aj v tomto roku Irena **Gajdošíková.**

Prvýkrát patrila škola pod správu Okresného úradu – odbor školstva v Ilave, kde inšpektorkou pre materské školy bola PaedDr. Beata Tomíková.

V MŠ už tradične pod vedením učiteliek pripravili mnohé podujatia mimo bežného výchovného procesu. Medzi najkrajšie patrili Vianočné besiedky s Mikulášom, karnevaly a iné. Prvýkrát organizovali podujatie „Podťe s nami do rozprávky“, ktoré malo mimoriadny úspech. V rámci výtvarnej a pracovnej výchovy sa zúčastnili na výstave „Lego, oco, mama a ja“ v Dubnici nad Váhom a na výstave „Ahoj, svet“ v Ilave.

Deti pod vedením učiteliek prispeli kultúrnymi programami na akciách ZPOZ-u a na Dni matiek.

Z pedagogického hľadiska významnou bola spolupráca s 1. ročníkom Základnej školy v Ladcoch, ktorá sa prejavila v návštevách, spoločných cvičeniach a ďalších aktivitách.

Hospodárske otázky opäť ako aj v predchádzajúcich rokoch robili najväčšie ťažkosti. Tým, že financovanie prešlo celé na okres sa situácia ešte zhoršila. Okres s problémami financoval vodu, teplo a elektrickú energiu. Ostatné výdavky muselo vedenie MŠ riešiť sponzorsky. Rodičia odhlasovali mesačný poplatok 20 Sk, resp. 50 Sk podľa veku dieťaťa. Okrem toho (podľa novelizovanej vyhlášky MŠ SR) platili rodičia mesačný poplatok 100 Sk za dieťa.

Takúto nedobrá finančnú a materiálnu situáciu pomáhali riešiť **sponzori**, najmä Obecný úrad Ladce, Považská cementáreň v Ladcoch i Odborový zväz pri cementárni.

Základná škola

Otvorenie nového školského roka 1997 – 1998 sa uskutočnilo na nádvorí Základnej školy v Ladcoch 2. septembra 1997.

Aj v tomto roku sa uskutočnilo viacero personálnych zmien. V škole pribudli Mgr. Anna Boleková, E. Bosniaková, Šárka Ďurišová, Slávka Kalusová, Karin Košinová.

Vedenie ZŠ zostalo nezmenené:

Mgr. Mária **Letková**, riaditeľka,

Mgr. Ľudmila Vráblová, zástupkyňa riaditeľky,

Mgr. Mária Bednáriková, výchovná poradkyňa.

V škole vyučovalo 15 učiteľov a 2 katechétky. Ďalej pôsobili dve vychovávateľky v školskom klube, vedúca školskej jedálne (Marta Daňová), upratovačky, pracovníčky kuchyne a školník.

Do vyučovacieho procesu boli v tomto roku zaradené nepovinné predmety: ekológia, cvičenia z matematiky, francúzština a nemčina.

Na prvom stupni boli okrem 4. ročníka všade paralelné triedy. Na druhom stupni boli po dve triedy okrem 6. a 9. triedy. Spolu ZŠ v Ladcoch navštevovalo **328 žiakov**.

Školský klub pracoval v dvoch oddeleniach, spolu 49 detí.

Rodičovské združenie vyvíjalo podobné aktivity ako po roky minulé. Zabezpečili plenárne zasadanie a triedne schôdzky rodičov. Odhlasovali jednotný finančný príspevok 50 a 20 Sk na rodinu. Dňa 6. decembra pripravili „Mikuláša“, ktorý zavítal do každej triedy.

Plavecký výcvik v tomto školskom roku absolvovali žiaci 3. ročníka v krytej plavárni v Novej Dubnici na náklady rodičovského združenia.

Lyžiarsky výcvik sa uskutočnil vo februári 1998 na Mojttíne. Zúčastnilo sa ho 30 žiakov 8. ročníka.

Dňa 10. marca 1998 zorganizovali **besedu** so slovenským spisovateľom Milanom Húževkom. Po zaujímavej besede nasledovala autogramiáda.

V školskej jedálni sa počet stravníkov pohyboval od 105 do 110. Stravná jednotka bola v tomto roku 15 Sk.

V máji a júni 1998 bolo viac ako 80 žiakov v škole v prírode. Tento rok to bolo v stredisku Papradno – Podjavorník. Poplatok za žiaka bol pomerne vysoký – 1000 Sk.

Počas celého roka organizovali v ZŠ **zber** druhotných surovín. Takto získala škola takmer 17 000 Sk.

Žiaci školy pod vedením svojich učiteľov boli aktívni i úspešní v mnohých okresných, krajských i celoslovenských súťažiach. Najmä v podujatiach Hviezdoslavov Kubín, v olympiáde vo francúzskom jazyku a v matematike. Niektorí žiaci patrili medzi najúspešnejších riešiteľov na Slovensku. Z ďalších súťaží spomeniem: „Poznaj a chráň!“, zdravotnícku súťaž, chemickú olympiádu, technickú olympiádu, výtvarnú súťaž.

V športových súťažiach zožali žiaci školy úspechy v cezpoľnom behu, vo futbale, volejbale, v ľahkej atletike a šachu.

Základ ku všetkým týmto úspechom treba vidieť v rôznych **záujmových krúžkoch**, ktorých bolo celkom 12.

V hospodárskych otázkach za najvýznamnejšiu treba pokladať **plynofikáciu** školy, kde sa vybudovali jednotlivé kotolne. Na plynofikáciu finančne prispeli Okresný úrad v Ilave a Obecny úrad v Ladcoch.

Dodávateľom boli Vojenské stavby Bratislava. Plynofikácia však v roku 1998 dokončená nebola.

Cez Vianoce 1997 vykradli neznámi páchatelia školu. Zničili mnohé pomôcky a odniesli počítač, videoprehrávač a ďalšie cenné a pre školu potrebné pomôcky.

V júli 1998 odišla na dôchodok doterajšia riaditeľka školy **Mária Letková**. Novou riaditeľkou ZŠ sa stala Mgr. Ľudmila **Vráblová** a zástupkyňou riaditeľky Mgr. Monika **Fábryová**.

Odborné učilište

V tomto školskom roku nastúpilo do školy 82 nových žiakov (27 dievčat a 55 chlapcov) do odboru murár, maliar, stolár, stavebný zámočník, záhradník, krajčírka, služby a domáce práce.

V druhom ročníku bolo 90 žiakov, v treťom 68 žiakov, spolu teda **240 žiakov** učilišťa.

Vo všeobecno-vzdelávacích predmetoch, odborných predmetoch a v praktickej výučbe dovedna pracovalo 49 učiteľov a učiteľov odborného výcviku. Okrem nich bolo 17 skupinových vychovávateľov a nočných vychovávateľiek.

O žiakov, ich ubytovanie, stravovanie a iné nutné práce spojené s chodom učilišťa sa staralo ďalších 27 pracovníkov.

Okrem vyučovania a odborného výcviku bolo aj v tomto roku pre učilište charakteristické množstvo **mimoškolských aktivít**.

V októbri družstvá chlapcov a dievčat reprezentovali školu v Beňadikovej na Celoslovenskom behu všestrannosti.

Chlapci obsadili 2. miesto na Vianočnom futbalovom turnaji, ktorý sa konal v Bratislave.

Vo februári 1998 boli úspešní (4. miesto) chlapci na stolnotenisovom turnaji v Šahách.

Na veľmi dobrom 3. a 4. mieste sa umiestnili chlapci OU Ladce na špeciálnej olympiáde v lyžovaní v marci 1998 na Štrbskom plese.

V apríli 1998 sa konal v Bratislave Beh okolo Slovnaftu. V unifikovanom behu na 1. mieste skončila dvojica Kret – Materna a prvá bola i Kristína Gáborová v behu na 400 metrov.

Medzi tradičné podujatia, organizované každoročne, patrila súťaž o Pohár riaditeľa školy. Uskutočnila sa v máji 1998 v ľahkej atletike pre chlapcov i dievčatá.

Celoslovenské hry mládeže odborných učilíšť dievčat sa konali v máji v Mojmírovciach. Získali viacero prvenstiev a i celkove skončili na 1. mieste zo všetkých učilíšť na Slovensku. Celoslovenské športové hry chlapcov boli tiež v máji v Trnave. Chlapci skončili v celkovom hodnotení na 6. mieste.

1200

Neoddeliteľnou súčasťou odbornej výchovy sú každoročné **súťaže zručnosti**. V tomto roku sa konali školské kolá v odboroch: zámočník, služby a domáce práce, stolári, krajčírky, maliari a murári. Vo všetkých týchto odboroch sa konali aj celoslovenské kolá. Najúspešnejšie boli krajčírky, ktoré na celoslovenskom kole v Novej Vsi nad Žitavou skončili na druhom mieste.

Záverečné skúšky sa konali v dňoch 17. – 24. júna 1998. Slávnostné odovzdanie výučných listov bolo 24. júna 1998 za prítomnosti starostu obce.

V domove mládeže bolo na začiatku roka ubytovaných 95 žiakov, z toho 30 v ústavnej starostlivosti. Z veľkého množstva kultúrnych, športových a spoločenských aktivít spomeniem iba niektoré. Zo športových to boli minifutbalová liga, volejbal, stolný tenis, halový hokej a iné. Chlapcov a dievčatá priťahovali vedomostné a hádankárske súťaže i kvízy, spoločenské a kultúrne podujatia.

Ekonomické otázky boli aj v tomto roku veľmi napäté. Z najnutnejších opráv a rekonštrukcií spomeniem aspoň niektoré: oprava a výmurovka dvoch kotlov, oprava strechy nad zámočníckym blokom, nákup paliva, liekov, počítačová sieť, ochranné pracovné pomôcky pre žiakov a zamestnancov, náradie pre odbornú prax a mnohé ďalšie. Všetky opravy a nákupy sa starostlivo zvažovali a realizovali sa iba tie najnutnejšie. Ťažkosti mali aj s nájomným, ktoré platia majiteľom objektov, kde do roku 1998 prešli s dvojmesačným sklzom.

Výstavba internátov, ktorá je najpálčivejšou otázkou spojenou s kvalitným výchovným procesom, zostala aj v tomto roku iba ilúziou.

KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT V OBCI

Kultúrna činnosť v obci kvantitatívne i kvalitatívne nepokročila ani v roku 1998. Prakticky v područí financií sa však konalo niekoľko mimoriadnych podujatí, ktoré mali vysokú kultúrnu hodnotu.

Limitujúcimi ukazovateľmi pre hodnotenie kultúrnej činnosti v roku 1998 sa stali opäť otázky: **tvorivá** činnosť, alebo **pasívne** prijímanie kultúrnych akcií. Ani jedno, ani druhé sa v tomto roku uspokojivo nerozvíjalo. Záujem o aktívnu – tvorivú kultúrnu činnosť možno kladne hodnotiť iba v tanečnom krúžku (vedúca B. Fabová), v ženskom speváckom krúžku a v dychových hudbách dospelých a mládeže. Iný, aktívny prejav okrem škôl v Ladcoch – Materskej, Základnej a Odborného učilišťa, sme nezaznamenali.

Pasívny – spotrebiteľský prístup ku kultúre je tak ako všade závislý od toho, čo sa ponúkalo, za akú cenu. To všetko súvisí so záujmom, ale

__1201

často i so solventnosťou občanov, najmä mládeže. Tomu sa podriadili i organizátori kultúrneho života v obci. Ponuky, často i podradných programov sú za vysoké sumy, takže sa neobjednávajú.

Kultúrne programy známejších umelcov z radov populárnej hudby sme v Ladcoch videli iba na podujatiach poriadaných cementárňou (ples, stretnutie s dôchodcami a pod.).

Ďalšou otázkou, ktorú riešil Obecný úrad v Ladcoch, bolo využívanie priestorov domu kultúry. Ustálil sa názor, že za súčasnej ekonomickej situácie bol kultúrny dom málo využívaný. Je to iba čiastočne pravda, pretože toľko priestorov v takej malej obci budú iba ťažko využívané každý deň.

Priestory kultúrneho domu boli využívané i mimo vyslovene kultúrnych podujatí. V roku 1998 tu bolo napr. 5 diskoték poriadaných

súkromnými podnikateľmi, rádiom DCA a inými, niekoľko zábav, z ktorých najvyššiu úroveň mal Ples cementárov a Katarínska zábava poľovníkov. Boli tu svadobné hostiny (7), kary, posedenia pri príležitosti životných jubileí a iné. Priestory dosť využívali miestne školy, najmä Odborné učilište a Základná škola v Ladcoch. Usporiadali sa slávnosti a posedenia organizácií a spolkov, napr. Deň matiek (dvakrát), Deň stavbárov, podujatia s dôchodcami (cementáreň a obecný úrad).

V kultúrnom dome sa konali výročné schôdze organizácií a spolkov, predvolebné zhromaždenia, voľby atď.

Najvýznamnejšia schôdza bola Okresná konferencia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých (okresy Považská Bystrica, Púchov a Ilava).

Zanedbateľné nie sú ani rôzne predajné trhy a výstavy, ktoré sa v kultúrnom dome usporiadali a pomohli občanom v nákupe spotrebného tovaru.

Ako trvalá hodnota pokračuje výstava faktov z histórie Ladiec inštalovaná v priestoroch vedľa knižnice.

Treba dodať, že časť priestorov starej prístavby je obsadená súkromnou firmou PALIVEX a niektoré miestnosti sa prenajímali pre stavbárov diaľnice a stavbárov Vojenských stavieb. Najviac je využívaná nová prístavba, ktorá svojimi priestormi a zariadením najviac vyhovuje rôznym spoločenským a kultúrnym aktivitám.

Takmer vôbec nie je využívané kino domu kultúry. Kino je stále zatvorené – v roku 1998 sa premietali tri filmy: „Herkules“, „Titanic“, „Votrelec IV.“.

O niektorých ďalších, zatiaľ nespomenutých akciách, píšem v ďalších častiach kroniky.

Koyšove Ladce

Toto tradičné podujatie sa konalo 23. októbra 1998 v Ladcoch. Uskutočnilo sa v troch častiach:

- Súťaž v umeleckom prednese pôvodnej slovenskej ľúbostnej poézie.
- Položenie kytice k pamätnej tabuli Pavla Koyša.
- Spomienkový večer na básnika P. Koyša pri príležitosti 5. výročia jeho úmrtia.

Usporiadateľom bol Obecný úrad v Ladcoch, Klub priateľov poézie Pavla Koyša v Bratislave a Považské osvetové stredisko v Považskej

Bystrici. Svoj podiel na usporiadaní mali aj Spolok slovenských spisovateľov, Národné literárne centrum a Národné osvetové centrum. Záštitu prevzalo opäť Ministerstvo školstva SR.

Na podujatí sa okrem domácich zúčastnili i viacerí vzácní hostia: manželka básnika JUDr. M. Koyšová, sestra A. Kreubauerová, umelci: Anton Baláž, Vojtech Kondrót, Peter Ševčovič, Darina Letková, Jozef Bachratý, Angela Vargicová a ďalší.

Súťaž, ktorá mala tri kategórie, hodnotila porota: Anton Baláž, Vojtech Kondrót, Peter Ševčovič, Eva Žibrúnová a Helena Martinková.

Medzi vzácnymi hosťami za Ministerstvo školstva sa podujatia zúčastnil PaedDr. Gejza Sádecký, Csc.

Obecná knižnica

Na konci roka 1998 vlastnila Obecná knižnica v Ladcoch **12 128 zväzkov**. Ich hodnota bola 382 tisíc korún. V tomto roku zakúpila knižnica 87 kníh v hodnote 9 557 Sk, ktoré poskytol obecný úrad. Niekoľko kníh pribudlo darom od občanov.

Počet čitateľov sa pohyboval na úrovni predchádzajúceho roka. Celkom bolo **241 čitateľov**, z toho 89 do 14 rokov, 51 do 18 rokov a ostatných 101.

Čitatelia knižnicu navštívili takmer 4 000 krát a vypožičali si 12 705 zväzkov.

Knižnica okrem výpožičiek usporiadala **besedu** s deťmi a uskutočnila výstavu kníh spojenú s predajom.

Vedúcou knižnice v roku 1998 bola Eva **Riecka**.

1203

Zbor pre občianske záležitosti

Aktivita Zboru pre občianske záležitosti neochabla ani v roku 1998. Tí istí členovia ako v roku 1997 na čele s Alžbetou **Bušíkovou** (predsedníčka) a matrikárkou – Ľubomírou Porubčanovou, vyvinuli veľmi dobrú činnosť, ktorá v značnej miere pomohla vo vytváraní medziľudských vzťahov.

Medzi podujatia, ktoré mali odozvu, patrili:

Dve uvítania detí do života v obradnej miestnosti obecného úradu, dva občianske sobáše a tri občianske pohreby.

Dvojice členiek ZPOZ-u trinásťkrát navštívili občanov pri vysokých životných jubileách s blahoželaním a malými pozornosťami.

Tradičné stretnutie s občanmi nad sedemdesiat rokov sa konalo za prítomnosti okolo 200 občanov. Obsahom stretnutia aj tento rok bol príhovor, kultúrny program a spoločenské posedenie.

Okrem uvedených akcií usporiadal ZPOZ slávnosť vydávania výučných listov v Odbornom učilišti Ladce, rozlúčku so žiakmi 8. ročníka Základnej školy v Ladcoch , vítanie prváčikov v ZŠ a veľkú oslavu Dňa matiek.

ZAÚJÍMAVÉ UDALOSTI V OBCI V ROKU 1998

Kláštorný zvon

Za pomoci obecného úradu znova inštalovali zvon na veži kaštieľa. Pred rokmi to bola kláštorná zvonica, ktorú zrušili v roku 1952. V roku 1998 pri príležitosti ladeckých hodov sa zvon znovu ozval a mal by vyzváňať vždy o 12.00 a 18.00 hodine.

Cvičenie CO

V súlade s plánom hlavných úloh v oblasti obrany, bezpečnosti a ochrany obyvateľstva sa 20. mája konalo **súčinné cvičenie** na Obecnom úrade v Ladcoch. Jeho cieľom bolo precvičiť vznik krízovej situácie v dvoch námetoch. Predbežné opatrenia a evakuácia obyvateľov z dôvodu prelomenia priehrady vodného diela Liptovská Mara. Rozhodcom bol Jozef Palček, starosta obce Košeca.

1204

Návšteva profesora Antona Hlinku

Návšteva sa konala 24. apríla 1998 za prítomnosti starostu Ladiec a poslanca NR SR Rastislava Šeptáka. Po omši mal profesor Anton Hlinka príhovor v kultúrnom dome za prítomnosti mnohých občanov Ladiec a okolia.

Televízne „Smiechoty“

Do finále televíznej relácie Smiechoty sa 21. decembra 1998 kvalifikoval aj náš občan Marián Justh, vychovávateľ v Odbornom učilišti Ladce. Jeho videoklip mu vyhral dvojtýždňový zájazd na ostrov Rhodos.

POLITICKÉ STRANY A HNUTIA

Hnutie za demokratické Slovensko

Hnutie za demokratické Slovensko – obecná organizácia mala v roku 1998 v Ladcoch najviac členov - 48. Bola najaktívnejšia spomedzi politických strán a hnutí v obci a získala si veľa priaznivcov, čo sa ukázalo v parlamentných i komunálnych voľbách, kde získali suverénne najviac hlasov. Do obecného zastupiteľstva získali polovicu zo všetkých poslancov (6) a za HZDS kandidoval aj novozvolený starosta.

V predvolebnom období organizovalo HZDS niekoľko stretnutí pod heslom „Hájime záujmy demokratického Slovenska“. Z významných politikov sa na stretnutí zúčastnil A.M. Húska a mnohí ďalší. Pred komunálnymi voľbami usporiadali verejné zhromaždenie, kde predstavili kandidátov a poslancov do obecného zastupiteľstva a kandidáta na starostu obce.

V roku 1998 pracovalo predstavenstvo Hnutia za demokratické Slovensko v obci Ladce v takomto zložení :

Miroslav **Záhradník**, predseda
Mgr. Ľudmila Vráblová, podpredsedníčka
členovia: Daniela Cahelová
Ing. arch. Ján Remo
Ján Turzík

1205

Komunistická strana Slovenska

V roku 1998 mala Komunistická strana Slovenska v Ladcoch 22 členov. Úbytok proti predchádzajúcim rokom vznikol úmrtím členov a tým, že noví sa neprijímali.

Základnú organizáciu riadil výbor v zložení:

Ing. Karol **Horký**, predseda
Ing. Vojtech Miklóši, podpredseda
Anton Haršáni, tajomník
Jaroslav Koyš, hospodár
Ján Čemeš, člen výboru.

Hlavné zameranie činnosti bolo orientované na spoluorganizovanie osláv v obci, okresných osláv SNP vo Vrchteplej a krajských osláv pri príležitosti výročia oslobodenia, 1. mája a výročia SNP.

V druhej polovici roka organizovali predvolebnú kampaň, pričom výsledky do parlamentu ani do obecného zastupiteľstva nepokladali za uspokojivé.

V závere roka sa venovali otázkam súvisiacim s konaním mimoriadneho zjazdu KSS, ktorý sa konal 12. decembra 1998 v Bratislave. Na zjazde sa zúčastnil člen organizácie KSS v Ladcoch - Dušan Saksa.

Kresťansko-demokratické hnutie

Členovia KDĽH organizovali niektoré aktivity brigádnickeho charakteru. Boli to akcie na cintorínoch, okolo kostola, ale najmä na chóre v kostole, kde sa robila generálna oprava tak, že sa zväčšil priestor pre ďalších veriacich. Na novoinštalovaný zvon v kaštieli namontovali aparatúru na načasovanie zvonenia.

Do komunálnych volieb išli so 6 kandidátmi. Zvolený bol jeden: Jozef **Daňo**.

Vo výbore Kresťansko-demokratického hnutia boli:

Jozef Daňo, predseda
Členovia: Marta Daňová,
Ing. Marián Faturík,
Martin Fatura,
Ing. Mária Ježová

SNS, tak ako ostatné strany, venovala najväčšiu pozornosť predvolebnej kampani.

9. septembra 1998 usporiadali stretnutie s poslancami NR SR za SNS Ing. arch. Jaroslavom Paškom, Antonom Vankom, Rastislavom Šeptákom.

13. decembra v Dome kultúry v Ladcoch pripravili Vianočný koncert za účinkovania známej dychovky Nemšovanka. Na koncerte predstavili kandidátov na poslancov do obecného zastupiteľstva.

V roku 1998 mala organizácia 12 členov a výbor:

Július **Šedík**, predseda

Ľubica Šedíková, tajomníčka

Zuzana Habánková, pokladníčka

Revízna komisia: Ľuboš Turza, Roman Cahel.

Strana občianskeho porozumenia

Strana vznikla tri mesiace pred parlamentnými voľbami. Zakladajúcimi členmi boli Miroslav Zajac, Daniel Šotkovský, Marián Justh. Vo voľbách do NR SR získali 90 hlasov a do obecného zastupiteľstva boli zvolení dvaja (J. Letko a M. Justh), z toho Juraj Letko bol absolútne najúspešnejším zo všetkých zvolených poslancov.

ORGANIZÁCIE, SPOLKY

Slovenský zväz chovateľov

Na konci roka 1998 mala základná organizácia Slovenského zväzu chovateľov 21 členov. Jej výbor pracoval v zložení:

Milan **Jung**, predseda

Anton Haršáni, tajomník

Ladislav Nagy, hospodár

Odborná komisia pre chov králikov – V. Kalus

Odborná komisia pre hydinu – Viktor Lihocký

Kontrolná a revízna komisia – Pavol Kalus.

Výbor pracoval pravidelne a riešil otázky organizácie, medziiným:

Účasť členov na VI. národnej výstave mláďat králikov v Letanovciach.

Účasť členov na oblastnej výstave mláďat králikov v Dubnici.

Účasť chovateľov na II. Vážskej výstave drobných zvierat v Beluši.

Zabezpečenie chovných kureniec a jatočných sliepok a kohútov.

Zabezpečenie krmiva pre chovateľov i chovateľskú verejnosť.

Z výstavby to bolo oplotenie chovateľského areálu pri dome chovateľov.

V chovateľskej činnosti venovali pozornosť hlavnému poslaniu organizácie: rozširovanie čistokrvného chovu drobného zvieratstva. V roku 1998 členovia chovali tri plemená hydiny – Oravky (50 kusov), Hemšírky (25), Morávie (215).

V tomto roku chovali členovia organizácie čistokrvné plemená králikov: Novozélandský biely (I. Ďurikovič, Haršáni Anton, Hrehuš Jozef), Činčila veľká (Kalus Pavol, Lihocký Viktor), Belgický obor (Kalus Vladimír), Nemecký obrovitý strakoš (Lihocký Juraj).

Tieto plemená sa značne rozširujú medzi ostatných občanov – mimo členskej základne organizácie.

Ekonomická činnosť bola dôležitá z dôvodu ďalšej životaschopnosti Slovenského zväzu chovateľov v obci. Bolo to obtiažnejšie ako po roky minulé, pretože v najväčšom zdroji príjmov - predaji hydiny - narástla konkurencia v okolitých obciach. I napriek tomu, najmä zásluhou predsedu Milana Junga, zabezpečili pre verejnosť kurence, húsenice, sliepky, brojlery a pod. Rok zakončili ziskom 32 000 Sk.

Organizácia chovateľov sa v roku 1998 zaradila medzi najaktívnejšie v obci.

Slovenský zväz záhradkárov

V roku 1998 mala organizácia záhradkárov 57 členov a viedol ju výbor:

Jozef **Martinák**, predseda
Emil Martinák, podpredseda
Pavol Kalus, tajomník
Juraj Letko, pokladník.

Pozornosť obrátili na ošetrovanie **sadu**, usporiadanie dvoch odborných prednášok a odpredaju nadbytku ovocia (jablk) z ovocného sadu organizácie.

Činnosť organizácie bola už tradične na dobrej úrovni i keď prekonávali najviac problémov počas svojej existencie.

Celá organizácia (obvodná) mala 287 členov, z toho 72 z Ladiec. Riadil ju deväťčlenný výbor, z čoho boli Ján Sloboda - predseda

Libor Kvasnica - hospodár

Bohuš Ištvánik - tajomník

Jozef Fatura - člen výboru, všetci

z Ladiec (už po niekoľko rokov). K celkovému počtu rybárov z Ladiec treba ešte pripočítať 17 mladých v krúžku, ktorý viedol Ing. Jozef Šedík.

Aktivita členov sa v každom roku prejavuje aj v brigádnickej činnosti. V roku 1998 na úprave okolia rybníka a vodných tokov odpracovali 2 856 hodín. Veľké úsilie sa vynaložilo na udržiavanie tunežických rybníkov, ktoré sa využívali nielen na odchov rýb, ale i ako oddychové miesto pre občanov Ladiec a Tunežíc. Zaujímavý je pohľad na konzumáciu rýb, ktorá bola i v roku 1998 pod úrovňou európskeho priemeru, ale v Ladcoch sa zvýšila, čo je vidieť z odchyty rýb – 27 kg na jedného rybára.

V chove pre ďalšie roky urobili členovia SRZ nemálo práce. Okrem iného nasadili 2000 kusov kapra, ale i ďalších druhov rýb.

Výstavba diaľnice nepriaznivo zasiahla do revírov organizácie, najmä však do rybníkov v Tunežiciach, ponad ktoré diaľnica vedie a šesť stĺpov je priamo zasadených do rybníka. I napriek tomu väčšie škody neutrpeli, pretože hlavnú požiadavku - napájanie z ramena - stavbári splnili a tým zachovali život rybných sádok a iného vodného živočíšstva. Rybníky však neboli dané do pôvodného stavu, ako znel príslub zo strany stavbárov.

Tradične usporiadali už XIII. ročník **rybárskych pretekov**. Aby sa mohli 17. mája 1998 uskutočniť, museli brigádnicke upraviť rameno kanála, kde sa preteky za účasti 112 pretekárov konali.

Celkom sa ulovilo 29 kaprov, 9 lieňov, 7 pleskáčov. Odmenení cenami, na ktoré prispeli okrem SRZ aj Obecný úrad Ladce, Odborová organizácia Považskej cementárne a Slovák Košeca, boli desiaty pretekári. Medzi nimi ako prvý Novák Andrej (210 bodov), na druhom mieste Kvasnica Libor ml. a na treťom Kubáň Ján.

Preteky mladých rybárov usporiadali dňa 3. mája 1998 na hornej nádrži Prejta. Zúčastnilo sa ich 60 detí, ktoré ulovili 238 kusov rýb. V pretekoch zvíťazil Timotej Šedík z Ladiec. Odmenili však prvých dvanásť pretekárov.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

V roku 1998 mala organizácia 13 členov. Priemerný vek členov bol 75 rokov a tak volili vo svojej činnosti fyzicky nenáročné aktivity, ako spoluorganizácia a účasť na oslavách oslobodenia Ladiec, pietna spomienka na zavraždených Ladčanov a pod.

Vo výbore organizácie pracovali:

Ing. Karol **Horký**, predseda
Anna Kresáčová, tajomníčka
Jozef Rožník, hospodár
Pavol Janík, člen revíznej skupiny
Gizela Cahelová, členka.

Slovenský zväz zdravotne postihnutých

Organizácia mala v roku 1998 celkom 58 členov. Aktívny výbor pripravoval pre svojich členov mnoho zaujímavých podujatí.

V januári uskutočnili výročnú členskú schôdzu a v tom istom mesiaci sa zúčastnili na spoločenskom posedení u organizácie v Beluši.

Na kultúrnom a spoločenskom podujatí sa členovia z Ladiec zúčastnili v Považskej Bystrici.

Medzi pravidelné aktivity patrí brigádnická činnosť. Tak ako po minulé roky, v apríli upravili trávnik pri kultúrnom dome.

Zaujímavú akciu usporiadali 7. mája 1998, keď do kultúrneho domu pozvali matky s deťmi pri príležitosti Dňa matiek. Na akcii sa zúčastnili aj členky z družobných organizácií.

V máji sa členovia zúčastnili športových súťaží v Ilave (7. mája) a potom - 24. mája aj v Beluši.

Významnou udalosťou bolo zasadanie **okresných výborov** z okresov Považská Bystrica, Ilava a Púchov.

V júni boli členovia organizácie na návšteve – spoločenskom posedení v Domaniži.

30 členov z Ladiec a 15 zo Sverepca sa zúčastnilo v júli na **zájazde** na Kysuce – Vychylovka.

Zo spoločenských a kultúrnych aktivít treba ešte spomenúť účasť na stretnutí vo Sverepci a vydarený večierok na Mikuláša pre 65 zúčastnených detí.

Činnosť tejto organizácie podporili Obecný úrad (4 000 Sk) i Považská cementáreň v Ladcoch (6 000 Sk).

Telovýchovná jednota TATRAN Ladce

V roku 1998 nebola členská základňa registrovaná preukazmi, počet sympatizantov a aktívne športujúcich sa odhadoval na 300.

Výbor TJ: Miroslav **Zajac**, predseda

Ferdinand Gach, tajomník

Marián Hollý, pokladník

členovia výboru: Štefan Zábojník

Jozef Daňo

Dušan Porubčan

Vladimír Chovanec

Roman Šedík.

Vo futbalových **súťažiach** v roku 1998 dosiahli tieto výsledky:

A mužstvo skončilo v **V. lige** na 12. mieste na konci ročníka 1997 – 1998. V jesennej časti nového ročníka na 13. mieste. Vedúcim mužstva bol Vladimír Chovanec, trénerom Pavol Stratený. Najlepším strelcom bol Ján Jamrich. Výsledky boli dosť nevyrovnané, keď pravdepodobne jedny z najvyšších prehíer utrpeli práve v tomto ročníku (s Ilavou 1:9 a s Podmanínom 0:8).

B mužstvo, ktorého vedúcim bol Dušan Porubčan, skončilo v III. triede na 6. mieste.

Dorast zaznamenal najväčší úspech, keď pod vedením trénera Pavla Tichého a vedúceho Kulicha Cyrila, skončil v V. lige na **1. mieste** a postúpil do IV. ligy. Najlepší hráči, ktorí sa o tento úspech zaslúžili boli Dominik Porubčan, Michal Habánek, Dušan Šedík, Vyhníčka Milan, Peter Hudec, Radovan Kuman, Tomáš Košťalik.

Žiaci získali v I. triede **1. miesto** a postúpili do majstrovstiev kraja. Vedúcim družstva bol Jaroslav Koyš, trénerom Pavol Melicher.

Telovýchovná jednota i v roku 1998 zápasila s finančnými ťažkosťami. Vybavenie štyroch družstiev, cestovné a iné výdavky spojené priamo s prevádzkou súťaží stálo nemálo prostriedkov. K tomu treba prirátať veľké výdavky za elektrickú energiu a ostatné technické zariadenia. Sponzormi, ktorí v podstate niesli hlavnú ťarchu výdavkov, boli Obecný úrad a Považská cementáreň v Ladcoch.

Osobitnú pozornosť v roku 1998 (i v predchádzajúcom roku 1997) si zaslúži činnosť **volejbalového oddielu**.

Základ tohto oddielu tvorili zamestnanci Odborného učilišťa v Ladcoch, ktorí sa už pred šiestimi rokmi prihlásili do okresnej súťaže vtedajšieho okresu Považská Bystrica. Vo volejbale zmiešaných družstiev (podmienkou sú dve ženy na ihrisku) v roku 1994 skončili na treťom mieste.

V roku 1996 sa prihlásili aj do súťaže **mužov** v rámci okresov Ilava, Púchov, Považská Bystrica. V súťaži skončili na 4. mieste. Prvé dva roky financovala súťaž Odborová organizácia OU Ladce, v tomto čase už TJ Tatran Ladce.

V súťažnom ročníku 1997 – 1998 sa do volejbalovej súťaže MIX prihlásilo z troch okresov 22 družstiev. V 1. kole (6.11.1997) sa Ladce stretli s V. ZŠ Považská Bystrica a Kamenárstvom Domaniža. Ladce postúpili z 2. miesta. V druhom kole (27.11.1997) hrala v skupine Dubnica C III, Červený Kameň a II. ZŠ Dubnica. V tomto kole Ladce postúpili z 1. miesta. Z 3. kola, ktoré sa hralo **v Ladcoch**, naše družstvo nepostúpilo.

V súťažnom ročníku 1998 – 1999 sa hrala **oblastná súťaž družstiev MIX** za účasti 23 volejbalových oddielov. Prvé kolo sa odohralo 5.11.1998, v ktorom družstvo TJ Tatran Ladce porazilo Klub Lachovec Púchov 3 : 1 a postúpilo do ďalšieho kola. V druhom kole sa stretli s družstvami SPŠ Dubnica a VO Červený Kameň. Z tejto skupiny postúpili Ladce z 2. miesta a stretli sa v treťom kole v skupine s 12 družstvami. To sa hralo však už v roku 1999.

Oblastná volejbalová súťaž – muži sa začala prvým kolom 12. 11. 1998. Súpermi Ladiec v prvom kole boli VO Červený Kameň a SPŠ Dubnica (dorast). Túto skupinu Ladce vyhrali a postúpili do druhého kola z 1. miesta. Druhé kolo bolo 3. decembra 1998 so súpermi RTVŠ Považská Bystrica a SPŠ Dubnica. Po vynikajúcom volejbale Ladce skupinu vyhrali a postúpili medzi najlepšie štyri družstvá okresov Ilava, Púchov, Považská Bystrica.

Treba poznamenať, že toto čisto amatérske družstvo, robilo našej obci česť nielen výsledkami, ale aj prístupom k ich športu. Volejbalové družstvo Ladiec tvorili:

Stanislav Kret, Vladimír Hromek, Vlastimil Filip, Miroslav Sňahničan, Marián Justh, Pavel Mikuláš, Marián Púček, Radoslav Oláh, Daniela Kretová, Zuzana Zajacová, Kristína Gáborová, Monika Hornáčková.

Na tréningy a samotnú súťaž mali volejbalisti TJ Tatran Ladce k dispozícii telocvičňu ZŠ Ladce.

Ďalším oddielom, ktorý fungoval v rámci TJ Tatran Ladce, bolo cvičenie **kalanetika**, ktorého sa pravidelne cez zimné, jarné a jesenné mesiace v telocvični ZŠ Ladce zúčastňovali **ženy** z Ladiec a Tunežíc. Cvičiteľkami boli RNDr. Iveta Liptáková a Zdena Mosoriaková.

Združenie športových a technických činností

V roku 1998 mala táto organizácia v Ladcoch 35 členov. Viedol ju výbor v zložení:

Ing. Jozef **Remo**, predseda

Ing. Ľubomír Ježo, pokladník

členovia výboru: Galanský Ján

Čurík Peter

Lihocký Marián

Hlavatý Cyril

Kvasnica Peter

Mražík Slavomír

Bajza Milan.

Medzi najúspešnejšie aktivity patrila **automotoklub**. V roku 1998 usporiadali motokrosovú súťaž bez rozdielu kubatúry v rámci Slovenska, ktorá sa však do majstrovstiev Slovenska nezapočítavala. Súťaže sa zúčastnilo 9 pretekárov, z toho dvaja z našej obce.

V turistickom oddieli usporiadali dve akcie:

V júni 1998 to bol výstup na Kráľovu holu. Na tejto akcii sa zúčastnilo 45 turistov. Výstup ovplyvnilo zlé počasie.

Druhého podujatia sa zúčastnili 4 členovia turistického oddielu. Uskutočnilo sa v júli 1998 ako pochod Kysucami (Kysuce – Vychylovka).

Finančné problémy týchto akcií riešili tak, že náklady si hradili účastníci sami.

Miestny spolok Slovenského červeného kríža

Spolok červeného kríža v Ladcoch mal v roku 1998 celkom 320 členov, z toho 60 dôchodcov. Výbor MS SČK mal týchto členov:

Anna **Ištvániková**, predsedníčka

Mgr. Gabriela Košťaliková, tajomníčka

Eva Tichá, pokladník

členky výboru: Júlia Belianová

Valika Koišová

Gitka Kantoríková

Anna Mazúrová

Ľudmila Sláviková

Anna Kráľová.

Medzi najvýznamnejšie činnosti patrila starostlivosť o starších občanov odkázaných na pomoc. V Ladcoch sú dve vyškolené opatrovatelky, ktoré sa vzorne starali o pridelené staršie osoby.

1213

Dobrá bola spolupráca červeného kríža s MUDr. Grajciarikom pri organizovaní návštev u bezvládných starých občanov.

Organizácia získala od Obecného úradu v Ladcoch tlakomer, ktorý je dostatočne využívaný (na schôdzach, pri osobitných požiadaniach a pod.).

Pokračovala tradičná spolupráca a výchova **mladých zdravotníkov**. Členovia MS pomáhali pri príprave do okresnej súťaže.

Z kultúrno-výchovnej a osvetovej činnosti sme zaznamenali jednu prednášku „Vzťahy medzi generáciami“, ktorú mala Mgr. G. Košťaliková. Bol to však aj tradičný výlet do prírody, kde nielen opekali špekačky, ale uskutočnili aj zber liečivých rastlín a nezabudli na toto podujatie pozvať aj mladých zdravotníkov.

Medzi ďalšie podujatia zorganizované v roku 1998 patrili:
Zájazd na Arboretum v Nitre,
výstava výtvarného salónu v Trenčíne,
návšteva kúpeľného mesta Trenčianske Teplice.

Okrem spomínaného sa venovali osvetovej činnosti propagovaním rôznych zdravotníckych brožúr, ale najmä zdravotníckych časopisov.

V roku 1998 sa medzi členmi a vo výbore MS SČK veľa diskutovalo o zriadení miestneho klubu dôchodcov.

Matica slovenská

Dňa 13. februára 1998 sa konala v prístavbe kultúrneho domu **členská schôdza** Matice slovenskej v Ladcoch. Príhovor na nej mal predseda organizácie Ferdinand **Bušík**.

Udalosťou v matičiarskom hnutí bolo založenie **Klubu mladých matičiarov** pri Základnej škole v Ladcoch, ktorý má už 22 členov.

Členovia Matice Slovenskej v Ladcoch významnou mierou prispeli pri organizovaní stretnutia a súťaže v slovenskej ľúbostnej poézii pri príležitosti **Koyšových Ladiec**. Členovia účinkovali ako organizátori a poriadatelia tohto podujatia.

TJ Tatran Tunežice

Futbalový oddiel v ročníku 1997 – 1998 bol zaradený v III. triede skupina A – okresná súťaž. V ročníku 1998 – 1999 v tej istej súťaži

sa po jesennej časti umiestnil na 4. mieste v tabuľke so 16 bodmi (prvý Dúlov 22 bodov).

Hráčsky káder bol prakticky nezmenený. Vedúcim mužstva bol Kvasnica Bohumil, trénerom Jozef Mikuška a hospodárom Jozef Rožník.

1214

V hráčskom kádri najviac v roku 1998 figurovali: Vladimír Mikuška, Jozef Letko, Robert Grečný, Ivan Kandráč, Václav Kandráč, Jozef Mikuška, Bugala Ladislav, Vladimír Makas, Darius Kutej, Marián Bajza, Ján Kotris, Stanislav Kotris, Miroslav Bulica.

Vo výbore pracovali prakticky iba traja členovia: dlhoročný predseda Bohumil **Kvasnica**, tajomník Milan Letko a hospodár Jozef Rožník.

Hlavným sponzorom bol Obecný úrad Ladce, bez ktorého by (podľa mienky funkcionárov Tunežíc), nemohla Telovýchovná jednota Tatran jestvovať. Obecný úrad podporoval TJ vo výške 42 000 Sk ročne. Slovák Košeca pomáhal v roku 1998 niektorými technickými prácami pri úprave futbalového ihriska (kosenie, valcovanie a pod.).

Zaujímavé riešenie súčasnej situácie ponúkol výbor TJ Tatran Tunežice: zlúčenie futbalových mužstiev TJ Ladce B s TJ Tunežice. Nenašli však spoločnú reč s funkcionármi TJ Ladce a tak sa fúzia neuskutočnila.

Poľovnícke združenie BUKOVINA

Aj v roku 1998 sa poľovníci zo združenia Bukovina (Ladce, Tunežice, Podhorie, Hloža) na výmere 2 047 hektárov revíru venovali nielen lovu, ale i celoročnej starostlivosti o zver. Odpracovali pritom stovky brigádnických hodín.

Zo spoločenských podujatí treba spomenúť najmä Katarínsku zábavu, ktorá už tradične bola na dobrej kultúrnej a spoločenskej úrovni.

Dobrovoľná požiarna ochrana

V Ladcoch bol na čele organizácie výbor s predsedom Františkom Melišom a veliteľom Štefanom Kumanom.

V roku 1998 sa venovali najmä oprave požiarnej techniky. Inak činnosť nedosiahla úrovne predchádzajúcich rokov a už vôbec nie tradície minulosti.

Rovnako tomu bolo aj v **Tunežiciach**, kde činnosť viac-menej stagnuje už niekoľko rokov.

1215

LESNÉ DRUŽSTVO, URBÁRSKE SPOLOČENSTVO

Urbárske spoločenstvo

Urbárske spoločenstvo vlastní **80 hektárov lesov** v katastrálnom území Považské Podhradie. Celá táto plocha bola v roku 1998 v prenájme Štátnym lesom. Ďalej vlastnili **75 hektárov pasienkov** v prenájme Poľnohospodárskemu družstvu Košeca okrem 10 hektárov, ktoré boli zalesnené a užívalo ich Urbárske spoločenstvo v Ladkoch.

V roku 1998 naďalej pokračovalo majetkovoprávne vysporiadanie, ktoré sa koná u JUDr. Zimanovej a v Pozemkovom úrade.

Z majetku je urbársky dom naďalej v prenájme firme AVP s.r.o., Žilina.

V roku 1998 vyplatili urbárnici **poddiely** a hodnotu odpracovaných hodín.

Výbor urbáriátu sa v roku 1998 nezmenil.

Lesné družstvo

V roku 1998 malo družstvo 220 členov, teda stav sa menil následkom úmrtia a dedičského konania.

Lesné družstvo vlastní **150 ha lesa a 30 ha pasienkov**. Pôvodne to bolo 140 + 40. Všetko nebolo do konca roka upresnené, pretože Štátne lesy ešte všetko nevydali.

V roku 1998 vysadili členovia družstva 4 500 kusov stromkov a vyčistili les po plánovanej ťažbe (porast 168). Ošetrili proti burine (vykášanie kosákom) 8,4 ha jedenkrát a 5,6 ha dvakrát. Proti hmyzu natreli na 6 hektároch a proti lykožrútovi zhotovili 12 m³ lapákov a namontovali 15 lapačov. Čiastočne upravili prístupové cesty do lesa. Ani v družstve sa výbor nezmenil.

VÝSTAVBA DIAĽNICE

10. septembra 1998 sa občania Ladiec a okolitých obcí na hlavnej ceste konečne dočkali. Nevídané stavebné tempo umožnilo, že v tento deň sa na úseku diaľnice pri lľave za účasti asi 3000 občanov konalo slávnostné otvorenie diaľničného úseku **Nemšová – Ladce** (v jednom jazdnom pruhu).

Medzi významnými hosťami boli predseda vlády Slovenskej republiky Vladimír **Mečiar**, podpredseda vlády Sergej Kozlík, minister dopravy a spojov J. Jaslovský, minister sociálnych vecí, práce a rodiny V. Tkáč, minister financií M. Maxon a ďalší hostia. Medzi hosťami bola aj svetoznáma modelka C. Schifferová.

1216

K prítomným sa v mene investora prihovoriť generálny riaditeľ správy ciest Bratislava Mikolaj, ktorý hovoril o vývoji výstavby diaľnice, konkrétne o otváraní nášho úseku. Potom prehovoril predseda vlády Vladimír Mečiar, ktorý medziiným povedal, že výstavba modernej cestnej siete sa pripravuje tak, že do roku 2000 by mala byť daná do prevádzky diaľnica od poľských hraníc až po Bratislavu. Potom slávnostne prestrihli pásku a tak symbolicky otvorili diaľničný úsek Nemšová - Ladce.

V tieto dni vlastne otvárali tri diaľničné úseky: Horná Streda - Nové Mesto nad Váhom, Nové Mesto - Chocholná a náš úsek. Diaľničný úsek Horná Streda - Nové Mesto nad Váhom je dlhý 14 km, úsek do Chocholnej 12,2 kilometra. Náš úsek dlhý 16,6 km si vyžiadal až 21 mostných objektov. Na jeho začiatku je mimoúrovňová križovatka s diaľničným privádzačom do Nemšovej a Dubnice nad Váhom. Pre tento úsek sú plánované dve malé odpočívadlá. Jeden kilometer diaľnice v plnom profile stojí v našich podmienkach priemerne 230 miliónov Sk.

Už niekoľko dní po otvorení diaľnice si občania pochvalovali pokojnú premávku na hlavnej ceste cez obec. Kamióny a všetky vozidlá, ktoré nemajú cieľ na strednom Považí, prestali cez obec jazdiť.

Žiaľ, aj tento rok sme zaznamenali tragickú udalosť. Na výstavbe premostenia pri hydrocentrále zahynuli dvaja robotníci.

Výstavba diaľničného úseku pokračuje dokončovaním druhého jazdného pruhu a niektorými terénnymi prácami. Počet robotníkov sa znížil - odišli na stavbu ďalšieho úseku Ladce - Sverepec a do iných častí Slovenska.

Do tohtoročného zápisu v kronike sme neuviedli podrobnosti z výstavby, technické údaje a iné zaujímavosti. Urobíme tak v zápise za rok 1999, kedy bude diaľnica (na našom úseku) dokončená a otvorená v oboch jazdných pruhoch.

ŽELEZNIČNÁ STANICA V LADCOCH

V roku 1998 nenastali v organizácii Železničnej stanice Ladce nijaké podstatné zmeny. Prednostom bol **Pavol Fatura**, ktorý viedol kolektív 49 zamestnancov (plánovaných 45). Zvýšený stav pracovníkov bol spôsobený tým, že v Ladcoch sa uplatňoval výcvikový systém pre funkciu výpravcu v Železničnej stanici Beluša, ktorá bola pričlenená ako nesamostatná stanica k Železničnej stanici Ladce.

V dopravnej intenzite bola v roku 1998 **nakládka** stabilizovaná. Naložených bolo 350 182 ton v 7 627 vozňoch (Beluša 1 319 ton v 87 vozňoch). **Vykládka** 210 797 ton z 4 056 vozňov (Beluša 13 129 ton z 356 vozňov).

1217

V roku 1998 **prešlo** cez Železničnú stanicu Ladce 16 660 vlakov nákladnej prepravy a rušňov a 21 828 vlakov s prepravou cestujúcich.

Mierny vzostup zaznamenali v tržbe z prepravy cestujúcich. Dosiahli čiastku 494 006 korún v Železničnej stanici Ladce a 312 567 Sk v Beluši.

Tržby z prepravy tovaru dosiahli v Ladcoch 16 168 961 korún, v Beluši 308 149 Sk.

Nehodovosť v železničnej stanici bola nízka. Zaznamenali iba dve nehody menšieho rázu a to bez zavinenia pracovníkov Železničnej stanice Ladce.

Okrem bežnej údržby nevykonávali v roku 1998 v ŽS Ladce nijaké podstatné úpravy stavebného, či technického rázu.

VODNÁ ELEKTRÁREŇ LADCE

Po dlhšom čase sa vo Vodnej elektrárni Ladce podarilo splniť a vysoko prekročiť plán dodávky a **výroby** elektrickej energie na **114%**, vďaka priaznivým vodným pomerom.

Organizácia a personálne pomery boli približne rovnaké ako v rokoch predchádzajúcich. Práce (podľa pracovného a revízneho poriadku) vykonávali 4 pracovníci strojovej údržby a 4 pracovníci elektrickej údržby.

Na čele stáli **Ivan Fedor** a **Pavol Stareček**, majster prevádzky a strojovej údržby.

V roku 1998 realizovali v elektrárni niekoľko pozoruhodných diel. Vybuodovali a dali do prevádzky **čističku** dažďových a zaolejovaných vôd, ktorú postavili dodávateľsky za 2 milióny 700 tisíc Sk.

Významným príspevkom pre prácu elektrárne bol zakúpený a zpojzdený výtokový **žeriav**, slúžiaci na zahradenie sústrojenstva hradiacimi tabuľami zo strany výtoku turbíny počas opravárenských činností.

Počas roka 1998 sa nestala v elektrárni nijaká mimoriadna udalosť a vplyv na prevádzku nemala ani výstavba diaľnice, ktorá sa budovala v blízkosti Vodnej elektrárne Ladce.

V roku 1998 začala príprava na rekonštrukciu výrobného zariadenia TG1 a TG2 (turbíny – generátory), ktorá by mala začať v roku 2000. Ďalšími rekonštrukciami sa sleduje zvýšenie hltnosti strojov zo 150 m³/s na 180 m³/s. Doteraz VE Ladce škrtí prietok vody, čo spôsobovalo, že pre optimálnu výrobu vo VE llava museli v Ladcoch prepúšťať vodu jalovým priepustom (plťovou komorou).

1218

POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s.

Považská cementáreň, a.s., Ladce sa podobne ako iné podniky na Slovensku pohybovala v roku 1998 v ovzduší neistôt. Ako sa ukázalo, zvládla ich dobre a výsledky práce vidieť na mnohých číslach a faktoch. Porovnali sme s Považskou cementárňou niektoré ďalšie cementárne na Slovensku a prišli sme k názoru, že naša vyšla z porovnania najlepšie.

Dve cementárne so ťachtovými pecami (Lietavská Lúčka a Bystré) definitívne prestali vyrábať slinok. Majitelia v Hornom Srní sa rozhodli pre výstavbu rotačnej pece. V Banskej Bystrici obmedzili výrobu slinku a v Lietavskej Lúčke a Turni sa zmenila vlastnícka štruktúra. Rozhodujúci podiel vlastníctva **slovenského subjektu** zostal iba v Ladcoch. Podiel bol po odkúpení akcií od obce Ladce **70,1%**.

Výroba a predaj cementu boli najväčšie v 1. polroku 1998. Po vyčerpaní vlastných zásob slinku sa nakupoval z Cementárne v Turni. Bolo dôležité, že sa podarilo udržať prevádzkyschopnosť hlavných výrobných agregátov.

Orientácia Považskej cementárne na **kvalitu** našla ocenenie v udelení uznání „Certifikát o uplatňovaní SMK podľa ISO 9001“, zlatej medaily „Slovak Gold“ i tretíkrát ocenenie „Najlepší exportér SR“.

Prestížne ocenenie udelené prezídiom Nadácie Slovak Gold prevzali z rúk prezidenta nadácie Jozefa Sitka generálny riaditeľ PC Ing. Anton Barcík a ďalší členovia delegácie. Odovzdanie sa uskutočnilo

v Bratislave v hoteli Bôrik. Ohodnotené boli cementy CEM I 42,5, CEM I 42,5 R a CEM I 52,5 R.

Zástupca nemeckej certifikačnej spoločnosti RWTUV – pracovisko Bratislava, vykonal v decembri 1998 (po roku) v cementárni kontrolný audit. Audit bol pre PC úspešný a tak uplatnenie kvality v súlade s patričnými normami obhájili, čo má značný vplyv nielen na predaj, ale i povest' a dobré meno podniku.

Investície

Pre rok 1998 bolo do investičného rozpočtu uvoľnených 40 miliónov korún. Z nich financovali úlohy rozvoja, ktoré mali byť splnené do konca roka 1998. Ďalších 20 miliónov Sk uvoľnili na rozbeh investičnej úlohy modernizácie linky **rotačná pec**.

Spomínané investičné prostriedky použili v roku 1998 do oblastí:
Zníženie nákladovosti výroby,
ochrana životného prostredia,
stabilizácia kvality,
zvýšenie spoľahlivosti a časového využitia strojov,
rozšírenie vybavenosti,
úpravy sociálnych a pracovných priestorov.

1219

Najúspešnejšou investíciou z oblasti zlepšenia využitia strojov bola inštalácia čerpadla CPAG na linku cementovej mlynice č.3. Takto sa odstránili prestoje v hlavnej odbytovej sezóne, zapríčinené vysokou prácnosťou údržby pôvodného čerpadla. Zrekonštruovali sa cementové silá č.1 a takmer sa dokončila rekonštrukcia sila č.3.

Novými zariadeniami vybavili autodielnu, stavebnú údržbu, kompresorovňu, ekonomický úsek, kúpili nové automobily, autobus a ďalšie potrebné vybavenia do výroby, údržby a administratívy.

Pozornosť venovali zlepšeniu pracovných a sociálnych priestorov zamestnancov. Tak pribudli upravené priestory expedičnej vrátnice, sociálne zariadenia v trafostanici a v autodielni. Upravovali veľiny surovej mlynice, drviča v lome, veľína rotačnej pece a sociálnych priestorov v strojnej a zámočnickej dielni.

Výroba a predaj cementu

Vo výrobe a predaji cementu bol rok 1998 mimoriadne úspešný. Za rok 1998 vyrobili celkom **588 500 ton cementu**.

Z toho 20 000 ton CEM I 52,5 R
75 000 ton CEM I 42,5 R
251 000 ton CEM I 42,5
242 500 ton CEM II. B S 32,5 R.

V roku 1998 sme zaznamenali v Považskej cementárni dva historické rekordy. Za celý rok vyrobili najviac **slinku** za celú históriu cementárne a v mesiaci **október** 1998 vyrobili **47 500 ton slinku**, čo je historický **mesačný rekord**. Rekordy padli však už v mesiacoch máj a jún 1998 (46 500 ton) a v júli 46 000 ton.

Z ďalších výrobkov vyrobili v cementárni v roku 1998 1 500 ton výrobku **LANOVA** a 330 000 ton výrobku **LASUFLEX**.

Úspešný bol i export do krajín Rakúsko, Spolková republika Nemecko, Švajčiarsko a Česká republika. Dovedna **vyviezli 229 600 ton**, čo bolo približne 41% z celkovej výroby. Zvyšok predali na domácom trhu (59%).

Pri vývoze i naďalej najpálčivejším problémom boli ceny dopravy (tarify) v SR, ale najmä na ceste po zahraničných tratiach. Ceny dopravného zvyšovali značne ceny cementu.

1220

Účasť na diaľničnom programe

V roku 1998 dodávala Považská cementáreň pre Hydrostav, a.s., Bratislava a Doprastav, a.s., Bratislava cement na výstavbu diaľničných úsekov Važec – Hybä, Horná Streda – Trenčín, Dubnica – Ladce i na úseku Ladce – Sverepec.

Kvalita ladeckého cementu sa potvrdila aj tu. Za celý rok 1998 nedostali ani jednu reklamáciu.

Celkom od začiatku výstavby diaľnic dodala naša cementáreň 82 tisíc ton cementu v hodnote 132 miliónov korún.

Expedícia cementu na výstavbu diaľnice výrazne ovplyvňovala expedíciu v hlavnej stavebnej sezóne, kedy sa mesačne pohybovala na výške 70 tisíc ton. Takýto predaj výrazne ovplyvňoval ekonomiku Považskej cementárne, a.s.. Až do septembra 1998 odberatelia platili v termínoch – po septembri sa platby takmer zastavili a len postupne sa darilo znižovať pohľadávky od Hydrostavu, a.s. i Doprastavu, a.s., Bratislava.

Už ku koncu roka 1998 sa ukazovalo, že pôjde pravdepodobne k útlmu výstavby diaľnice D1 a tým aj k útlmu odberu cementu z Považskej cementárne, a.s., Ladce.

Zamestnanci a vedenie podniku

Počet pracovníkov v Považskej cementárni, a.s., Ladce je už mnoho rokov stabilizovaný. I tak, každým rokom prirodzeným spôsobom (dôchodky) pracovníkov ubúda. Doteraz nedošlo k prepúšťaniu z dôvodov nadbytočnosti. K 31. decembru 1998 pracovalo v Považskej cementárni a a.s. Portlandcement dovedna **462 pracovníkov** v kategórii robotník a technicko-hospodársky pracovník.

Priemerná mzda u robotníkov sa pohybovala okolo 11 000 Sk a celkove 13 000 Sk.

Vo vedení podniku nenastali nijaké zmeny. Na konci roka 1998 to boli:

Ing. Anton **Barcík**, generálny riaditeľ
Ing. Jozef **Mikušinec**, výrobnotechnický riaditeľ
Ing. P. Martauz, riaditeľ kvality a stratégie
Ing. Peter Šumaj, personálny riaditeľ
Ing. Ľ. Martinka, riaditeľ PORTLANDCEMENT
Ing. M. Kebísková, ekonomická riaditeľka.

—

1221

—

Mimovýrobné aktivity

Aj v roku 1998 sa konali tradičné podujatia organizované pre zamestnancov cementárne.

V júli 1998 to bol **Deň stavbárov** s futbalovým turnajom výrobných stredísk, v tomto roku ako „Memoriál Pavla Petrika“.

Dňa 27. novembra 1998 ožila sála kultúrneho domu účasťou bývalých pracovníkov cementárne – dôchodcov. Na stretnutí – spoločenskom posedení – si vypočuli generálneho riaditeľa Ing. Antona Barcíka a populárneho slovenského speváka Roba Kazíka.

Pracovníci strediska Lom sa stretli v decembri pri príležitosti sviatku sv. Barbory, patrónky baníkov.

Pracovníci cementárne si aj v roku 1998 pochvaľovali **ples cementárov**, ktorý na dobrej úrovni zorganizovali v kultúrnom dome.

POL'NOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO KOŠECA

Rozborová správa hodnotenia hospodárenia v Poľnohospodárskom družstve 1. máj so sídlom v Košeci ukázala niektoré negatívne javy, ktoré pretrvávajú v celom našom poľnohospodárstve. Vyplýva to predovšetkým z nezrovnalostí medzi vstupmi a výrobou.

Úlohy pre rok 1998 stanovila výročná členská schôdza, ktorá sa konala 5. marca 1998 v Košeckom Podhradí.

Rastlinná výroba

Štruktúra rastlinnej výroby vychádzala z využitia celkovej výmery pôdneho fondu, ktorý predstavoval výmeru poľnohospodárskej pôdy **3 124 hektárov**. Na tejto pôde sa zabezpečovali úlohy potrieb živočíšnej výroby, výroba osív a ostatných plodín.

V pestovaní obilovín nedosiahli plánované úlohy ani v jednom druhu obilia, okrem jarného jačmeňa:

- pšenica ozimná na 406 ha výnos 4,12 tony z ha
- raž na 103 ha výnos 2,93 tony z ha
- ozimný jačmeň na 42 ha výnos 2,80 tony z ha
- jačmeň jarný na 101 ha výnos 4,28 tony z ha.

Obiloviny spolu na 664 hektároch priniesli úrodu 3,84 tony z hektára namiesto plánovaných 4,10 tony.

Ani ostatné plodiny nespĺnili očakávanie, s výnimkou miešanky a niektorých ďalších.

1222

Priemerné hektárové výnosy boli u repky ozimnej 2,03 tony z hektára (plánovaných 2,00 tony), horčica 0,74 t (0,80 tony), kukurica na 137 hektároch mala priemerný výnos 29,90 (plánovali 32 tony), miešanky 23,20 tony (12,90), lucerna 6,89 (plán 5,50), ďatelina 4,38 tony (plán 6,10).

Živočíšna výroba

Stavy hospodárskych zvierat k 31. decembru 1998 boli nasledovné:

- Hovädzí dobytok celkom 975 kusov, z toho dojnice 495 kusov. Celkový stav hovädzieho dobytku klesol za rok 1998 o 30 kusov.
- Stav ošípaných bol 1112 kusov, stav prasníc 60 kusov.

- Oviec bolo 329 kusov, čo je mierny nárast.

Priemerná dojivosť sa dosiahla 3 734 litrov, čo je viac ako minulý rok. Najvyššia úžitkovosť dojníc sa dosiahla vo výrobnom stredisku **Ladce** 4 391 litrov, druhé bolo stredisko Ilava (3 760 litrov), najhoršie stredisko Horná Poruba 3 323 litrov. Celková dodávka za podnik PD Košeca bola 1 662 889 litrov mlieka. Všetky strediská oproti roku 1997 zvýšili úžitkovosť dojníc.

Podstatné zlepšenie nastalo v dosiahnutí zatriedenia mlieka. Najväčšie percento zatriedenia mlieka v Q a I. triede dosiahlo stredisko Ilava 97,96%. **Ladce** ako tretie dosiahli 81,05%. Podnik celkom dosiahol zatriedenie v Q a I. triede 88,30% (oproti roku 1997 o 16% lepšie).

Pri hodnotení dosiahnutej realizačnej ceny za 1 liter mlieka, najvyššiu dosiahli v stredisku Ilava 9,01 korún (to je včítane dotácií). Nákladovosť na 1 liter mlieka predstavuje v **Ladcoch** 9,76 Sk a v Ilave 10,08 Sk. Za celý podnik je to 10,50 Sk.

Celkom v PD Košeca odchovali 339 kusov **teliat**, najviac v Ilave 108, v **Ladcoch** 79 kusov. Do predpokladaného zámeru chýbalo odchovať 73 kusov teliat. Tieto sa skutočne narodili, ale nezodpovedný prístup niektorých ošetrovateliek zapríčinil, že uhynuli.

Chov ošípaných zabezpečovali v strediskách Košeca, **Ladce** a K. Podhradie. Priemerný prírastok v Košeci 0,68 kg, v Ladcoch 0,54 kg. Za podnik to bolo 0,57 kg.

1223

Náklady na výrobu

Náklady na výrobu jednotlivých plodín boli mínusové, teda stratové. Táto bilancia, okrem iného ukázala, ktoré plodiny sú v podmienkach družstva rentabilné a ktoré nie. Celkový výsledok z rastlinnej výroby podľa jednotlivých stredísk bol nasledovný:

Košeca	- 434 000 Sk
Ladce	+ 64 000 Sk
Ilava	+ 13 000 Sk
Koš. Podhradie	- 561 000 Sk
Horná Poruba	- 613 000 Sk.

Celková strata v rastlinnej výrobe predstavuje sumu 1 664 209 Sk.

Celý chov hovädzieho dobytku bol v družstve stratový vo výške 7 128 000 Sk, chov ošípaných spolu predstavoval stratu 2 730 000 Sk a chov oviec stratový o 386 000 Sk.

Výsledky hospodárenia v jednotlivých strediskách:

Košeca	- 2 572 000 Sk
Ladce	- 3 186 000 Sk
Ilava	- 1 873 000 Sk
K. Podhradie	- 2 825 000 Sk
H. Poruba	- 2 176 000 Sk
Stavbári	- 419 000 Sk
Služby	- 253 000 Sk
Bitúnok	+ 3 234 000 Sk.

Na nesplnení zámeru v dosiahnutí hospodárskeho výsledku za rok 1998 sa najväčšou mierou pričínilo stredisko **Ladce**, kde sa vyskytol **mor ošípaných**. Na základe rozhodnutia Štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave došlo k likvidácii celého chovu. Z celkového počtu 830 kusov dali 499 na núdzové odporazenie do Mäsokombinátu Zvolen a ostatných 331 skonfiškovali na kafilérne spracovanie. Tým vznikla celková škoda 1 650 000 Sk a následná škoda vo výške 1 850 000 Sk.

Celkový hospodársky výsledok za rok 1998 bola **strata** vo výške **- 4 200 000 Sk.**

Členstvo PD Košeca

Celkový stav členstva bol k 31. decembru 1998 nasledovný: 495 členov, z toho 153 pracujúcich a 270 nepracujúcich. Stav pracujúcich členov a pracovníkov bol 192, z toho 153 členov PD a 39 zamestnanov PD. Mužov bolo 130, žien 62. Podľa vzdelania bolo 8 s vysokoškolským

1224

vzdelaním, 32 s úplným stredoškolským vzdelaním, 119 malo stredné odborné vzdelanie a 33 pracovníkov so základným vzdelaním.

Podľa profesií pracovalo:

Ošetrovatelia dojníc	- 30
Ošetrovatelia hov. dobytku	- 5
Ošetrovatelia ošípaných	- 4
Ošetrovatelia prasníc	- 2
Ošetrovatelia oviec	- 2
Strážna služba	- 24
Traktoristi	- 34

Opravári	- 11
Vodiči	- 15
Mäsovýroba	- 9
Pomocná výroba	- 3
Výstavba	- 7
Závodná kuchyňa	- 3
Skladníci, upratovačky, kurič	- 7
THP na správe	- 18
THP na strediskách	- 18

V roku 1998 prijali celkom 20 pracovníkov, pracovný pomer ukončilo 41 pracovníkov.

Aspoň k čiastočnému vypočítavaniu faktov z činnosti družstva v roku 1998 treba ešte dodať, že v tomto roku zlepšili stav mechanizácie tým, že zakúpili niekoľko nových strojov za sumu 2 451 000 Sk. Medziiným kolesový traktor (1 650 000 Sk), 3-radličný pluh, adaptér na zber silážnej kukurice, autožerjav a iné potrebné stroje.

ÚVOD

Dominujúcou otázkou v živote obce Ladce v roku 1999 boli ekonomické problémy. Týkali sa obecného úradu (veľké pôžičky z predchádzajúceho obdobia), ale i škôl (nízke dotácie), rôznych inštitúcií, organizácií a spolkov.

Finančné otázky trápili aj väčšinu občanov, životná úroveň stagnovala a u mnohých aj poklesla. Stabilizujúcim faktorom bola

Považská cementáreň, a.s., Ladce, najmä jej trvalou zamestnanosťou, ktorá vyplynula z vysokej kvality výrobkov a ich úspešného predaja.

Kladným finančným počínom bol odpredaj akcií Považskej cementárne, a.s., Ladce, vo vlastníctve obce firme Berger Holding. Obec takto získala financie na ďalšie budovanie plynovodu a iných dôležitých akcií. Akcie odpredali aj občania – pracovníci cementárne a tak si značne hospodársky pomohli.

Obecné zastupiteľstvo zasadalo pravidelne a disciplinovane. Riešilo najdôležitejšie obecné záležitosti, ako to podrobne uvádzam ďalej.

Stav obyvateľstva sa takmer nezmenil. Po prvýkrát sa po rokoch narodilo viac detí, ako zomrelo občanov.

Všeobecné sklamanie vyvolala stagnácia na výstavbe diaľnice Nemšová – Ladce, kde sa neplnil ani harmonogram stanovený vládou.

Celoslovenské dianie u občanov sprevádzala skôr apatia ako aktivita. Kritizovali najmä ekonomickú a sociálnu politiku vlády.

Politické strany a hnutia vyvíjali činnosť smerom k členom, ale i občanom. Najmä Hnutie za demokratické Slovensko a Slovenská národná strana organizovali stretnutia s voličmi za účasti poslancov NR SR. V obci sme nezaznamenali nijaké rozpory vyvolané príslušnosťou k niektorej strane.

Zlepšila sa činnosť niektorých organizácií a spolkov. Dobré výsledky vykazovali Slovenský rybársky zväz, Poľovnícke združenie Bukovina, Slovenský zväz chovateľov a Slovenský zväz zdravotne postihnutých.

Z celospoločenských akcií to bola voľba prezidenta SR. V obci získal najviac hlasov kandidát HZDS.

Školy v Ladcoch hospodársky iba prežívali. Po pedagogickej stránke si však úlohy plnili podľa danej situácie. Najmä vďaka obecnému úradu sa zlepšilo životné prostredie v základnej škole a blízkom okolí zavedením plynového kúrenia.

V kultúrnom živote sa prejavili snahy o obnovu niektorých aktivít, predovšetkým však využívanie kultúrneho domu.

Svoju spolupatričnosť prejavili občania stretnutím, ktoré organizoval obecný úrad na prelome rokov 1999 a 2000 na križovatke Ladiec.

Na záver zápisu kroniky za rok 1999 je **dodatok** z novoobjavených dokumentov v Štátnom okresnom archíve Považská Bystrica za roky 1938 – 1945.

OBYVATEĽSTVO

Na konci roka 1998 mala obec Ladce 2 619 obyvateľov. K 31. decembru 1999 bolo v obci **2 613** obyvateľov. Pristáhovalo sa 24 občanov, narodilo 34, zomrelo 30 a odsťahovalo sa 34 občanov.

V časti Tunežice žilo 437 občanov. V celých Ladcoch bola veľmi silne zastúpená skupina dôchodcov – asi 520. Najstaršími obyvateľmi boli Štefan Melicher (narodený 1908), Jozef Uríček (1910), Mária Šedíková (1910) a Jozefína Špániková (1910).

Narodení v roku 1999

Lihocká Adriana	Laskovičová Dominika
Kukuliašová Michaela	Uríčková Nicol
Schvandtner Stanislav	Bednárová Barbora
Šarközy Peter	Jurkechová Vanessa
Šimonová Lenka	Filiačová Dorottya
Kučma Kristián	Roka Daniel
Rolin Michal	Pagáč Martin
Čurik Rastislav	Bielik Pavol
Pikáľková Justína	Bielik Peter
Kurtiš Nikolas	Žieriková Marcela
Gombárová Natália	Kršík Patrik
Sedláčková Vanesa	Košútová Simona
Lipták Samo	Kováčik Ivan
Adamcová Ivana	Češko Lukáš
Prekopová Kristína	Oláhová Michaela
Đurovcová Eva	Cvopa Adam
Čechutyová Jana	Uríček František.

Celkom sa narodilo obyvateľom Ladiec **34 detí**, z toho 16 chlapcov a 18 dievčat.

V roku 1999 zomreli

V zátvorke je uvedený vek, ktorého sa občan dožil.

Vychopeňová Mária (71)	Minárik Ondrej (75)
Martišová Rozália (74)	Kučma Ján (76)
Ruček Marián (45)	Bednárik Valentín (93)
Turzová Anna (72)	Chlebanová Diana (7)
Vrba Gustáv (73)	Habánek Jozef (69)

Kalus Anton (62)	Gábelová Anna (64)
Tincová Emília (90)	Đuriš Ján (68)
Haršáni Jozef (50)	Riecka Anna (87)
Mraffko Vojtech (74)	Vrbová Irena (74)

Maršovský Július (59)	Hollá Katarína (68)
Margušová Alžbeta (78)	Ing. Vrábek Peter (54)
Jakubková Anna (76)	Floriš Jozef (74)
Hrenák František (74)	Cák Štefan (50)
Kacina Radoslav (29)	Kandráč Ivan (30)
Faturík Pavol (85)	Juríček Štefan (62)

Priemerný vek zomrelých bol 66 rokov. Z celkového počtu bolo 11 žien a 19 mužov. Najstarším bol Valentín Bednárík (93 rokov), Emília Tincová (90), Riecka Anna (87), Faturík Pavol (85). Najmladšia bola 7-ročná Diana Chlebanová, ktorá zomrela následkom otravy hubami.

Z celkovej štatistiky vyplýva, že sa narodilo viac dievčat ako chlapcov a zomrelo viac mužov ako žien. Tento trend pozorujeme už niekoľko rokov. Zaujímavé je aj poznanie, že v roku 1999 sa po niekoľkých rokoch prvýkrát narodilo viac detí, ako zomrelo občanov Ladiec.

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO A OBECNÝ ÚRAD

Dňa **15. januára 1999** sa v Ladcoch uskutočnilo **slávnostné zasadanie** obecného zastupiteľstva, na ktorom zložili sľub novozvolené orgány obce, starosta a poslanci obecného zastupiteľstva. Za **zástupcu starostu** obce bol zvolený Juraj **Letko**. Ustanovené boli nové **odborné komisie** ako pomocné orgány obecného zastupiteľstva.

Oficiálne sa začalo naplňovať nové štvorročné volebné obdobie. Nové vedenie obce preberá viacero kladných dedičstiev, ale i značné finančné bremená. K 1. januáru 1999 predstavujú úvery 5 a pol milióna korún, z čoho bolo treba v roku 1999 zaplatiť 2 milióny 300 tisíc Sk a na úrokoch 1 milión 200 tisíc Sk. Ďalšou položkou, ktorá ťažila obecný úrad, bol kultúrny dom (viac ako milión korún strát).

Predsavzatia obecného zastupiteľstva a obecného úradu sa nasmerovali na zvýšenie príjmu z kultúrneho domu, mierne zvýšenie poplatkov za odvoz domového odpadu, úsporné opatrenia v bytovom hospodárstve atď.

Na horespomínanom zasadaní stanovili komisie obecného zastupiteľstva v takomto zložení:

Sociálno-zdravotná a bytová komisia:

Mgr. Gabriela Košťaliková - predsedkyňa
A. Kacinová, M. Kantoríková, V. Koyšová

Obchod, doprava, služby, agroturistika:

Jozef Daňo - predseda
Alena Černotová, V. Lihocký

Stavebná, životného prostredia a územného plánovania:

Jozef Chovanec – predseda
J. Peterka, M. Rafaj, Ing. Ľ. Slávik

Technická údržba obce:

Jozef Fatura – predseda
R. Fedor, J. Stach

Kultúra, školstvo, vzdelávanie a šport:

Marián Justh – predseda
Ľ. Porubčanová, M. Remo, M. Zajac
(od novembra 1999 Branislav Lipták st.)

Ochrana verejného poriadku:

Milan Bajza – predseda
D. Cahelová, M. Kukuliaš, M. Kvasnica

Komisia pre miestnu časť Tunežice:

Peter Pilný – predseda
Z. Miháliková, Fr. Letko, Fr. Kováč, M. Kvasnica

Hlavným bodom zasadania obecného zastupiteľstva dňa **5. februára 1999** bolo prerokovanie a prijatie rozpočtu na rok 1999. Na tomto zasadaní prijali PORIADOK OBECNÉHO ÚRADU, plán zasadaní obecného zastupiteľstva pre rok 1999. Poslanci zvolili **hlavného kontrolóra** obce, ktorým sa stala **Ing. Daniela Kalusová**.

Občanov sa týkalo najmä zvýšenie poplatkov za vývoz domového odpadu pri týždennom odvoze z 13 na 15 Sk a pri odvoze dvakrát do mesiaca z 15 na 17 Sk.

Stanovili podmienky a poplatky pri nájme tržnice.

Poslanci rozhodli o pracovných a úradných hodinách na obecnom úrade a to v oboch budovách.

Úradné dni pre občanov sa stanovili takto:

Pondelok	7.30 – 11.00 hod.
	12.00 – 15.00 hod.
Streda	7.30 – 11.00 hod.
	12.00 – 17.00 hod.
Piatok	7.30 – 11.00 hod.
	12.00 – 13.30 hod.

Časť úradu sa premiestnila opäť aj do prvej budovy (č.p. 150) pri ceste, kde si občania mohli vybaviť poplatky za psov, vývoz komunálneho odpadu, dane z nehnuteľností a evidenciu obyvateľstva, sociálne otázky a veci týkajúce sa správy cintorínov.

3. zasadanie obecného zastupiteľstva bolo **4. marca 1999**.

Poslanci súhlasili s ďalším odpredajom akcií Portlandcement, a.s., na krytie najpotrebnejších výdavkov obce.

Na zasadaní predstavili nového **právneho zástupcu**. Od 1. marca 1999 sa ním stala JUDr. Lýdia Hlavinková.

Veľkú pozornosť venovali rozboru činnosti **požiarnych zborov** v Ladcoch i Tunežiciach, kde stanovili postup riešenia nedobrej situácie v oboch organizáciách.

Dňa **1. apríla 1999** sa konalo **4. zasadanie** obecného zastupiteľstva. Bolo bohaté na množstvo prerokovávaných otázok a vážnych rozhodnutí.

V stručnosti spomeniem niektoré: schválili asanovanie odkúpených domov v Tunežiciach (č. 56 a 63), súhlasili s ustanovením funkcie „správca cintorína“, s usporiadaním akcie Koyšove Ladce a podielu obce na nej, schválili pomenovanie ulice po rodákovi P. Koyšovi, súhlasili s akciami na privítanie roku 2000, s miestnou tlačou atď.

Mimoriadne zaujala otázka vyrovnania dlhov dane z nehnuteľností zo strany Poľnohospodárskeho družstva Košeca tak, že hodnotu cca 1 600 000 Sk vyrovnajú tým, že v Záhorí opraví cesty podľa dohody s obecným úradom. Na aprílovom zasadaní schválilo obecné zastupiteľstvo (na základe rozhodnutia Okresného úradu v Ilave) **Štáb civilnej ochrany:**

Ing. arch. Ján **Remo**, náčelník
Juraj Letko, zástupca náčelníka
členovia: Ing. Jozef Mikušinec,
Miroslav Záhradník,
Miroslav Kvasnica,
Jozef Daňo,
Ján Suchár,
Ladislav Nagy,
Ľubica Šedíková.

Velitelia a členovia jednotiek:

- Poriadková jednotka: Milan Bajza (veliteľ), Ing. Emil Záhradník, Milan Kukuliaš, Miroslav Kvasnica, Bohumil Ištvánik, Marián Justh
- Zdravotnícka jednotka: Mgr. Gabriela Košťaliková (veliteľka), Anna Ištvániková, Júlia Belianová, Anna Mazúrová, Valéria Koišová, Margita Kantoríková, MUDr. Jarmila Martináková
- Požiarňa jednotka: Štefan Kuman (veliteľ), Igor Kalus, Marián Markuš, Jozef Binka, Viliam Petrík, Branislav Král, Juraj Petrík
- Spojovacia jednotka: Milan Záhradník (veliteľ), Jozef Fatura, Juraj Stach, Rudolf Fedor
- Vyslobodzovacia jednotka : Jozef Chovanec (veliteľ), Jozef Suchár, Karol Minárik, Miroslav Zajac

Okrem uvedených bodov prerokovali návrh na vybudovanie čerpacej stanice pohonných hmôt.

5. schôdza obecného zastupiteľstva sa zišla **6. mája 1999**. Komisia životného prostredia predložila poslancom zoznam občanov, ktorí poškodzujú vzhľad obce skladovaním rôzneho stavebného materiálu, vrakov áut, unimobunky a iných vecí na verejných priestranstvách. Občanov vyzvali toto odstrániť do 15. júna 1999.

Obecné zastupiteľstvo schválilo odpredaj bytovky číslo 464 (slobodáreň) s 50%-nou zľavou. Súčasne schválili pôžičku 150 000 Sk pre bytový dom č.454, kde vznikol havarijný stav na žumpe a hrozí nebezpečie znečistenia Lúčkovského potoka. Pôžička sa poskytla na vybudovanie čističky odpadových vôd.

Zastupiteľstvo povolilo začať prieskum záujmu o káblovú televíziu.

Ladislava Hriadela menovali za hospodára cintorína. Bude mať na starosti údržbu cintorína a činnosť hrobárov.

Poslanci schválili odpredaj budov č. 118 a 119 majiteľovi predajne Záhradkárske potreby p. Bublavému.

Ďalším bodom májového zasadania bola správa kontrolórky obce o zistených skutočnostiach pri plynifikácii trasy Ladce – Tunežice, kde sa náklady na 1 bm pohybovali okolo 3000 Sk, hoci niektoré firmy by práce boli vykonali do 1500 Sk za bežný meter.

Na **6. zasadaní** obecného zastupiteľstva dňa **3. júna 1999** schválili poslanci **komisiu pre výberové konanie** dodávateľov na stavby, služby a nákupy pre obec podľa ustanovenia zákona.

Komisia má týchto členov:

Ing. arch. Ján **Remo**, predseda,

členovia: Juraj Letko, Jozef Daňo, Alena Černotová, Ing. Slávik.

Z finančných otázok riešili na zasadaní poskytnutie 1 milióna Sk (získaných z predaja akcií) na dokončenie plynofikácie Základnej školy v Ladcoch. Schválili príspevok 50 000 Sk na opravu Rímsko – katolíckeho kostola v Košeci. Hlavný kontrolór uviedol vo svojej správe, na čo sa použili peniaze získané za prvý odpredaj akcií Považskej cementárne, a.s. Kúpili chladiaci katafalk pre Dom smútku v Tunežiciach, montovanú garáž, zariadenie zasadačky, smetné nádoby, zariadenie do kuchyne v prístavbe kultúrneho domu, kosačku, zakúpili knihy do knižnice, poskytli pôžičku na čističku pre Horné Ladce a niektoré menšie nákupy.

Na tomto zasadaní schválili aj mzdu pre hrobárov. Za kopanie sa stanovili ceny: Obyčajný hrob dospelého 2 230 Sk, z čoho občan zaplatí 2 000 Sk

a obec 230 Sk

Prehĺbený hrob – 1. kopanie 2 780 Sk, (občan 2 500 Sk),

2. kopanie 1 670 Sk, (občan 1 500 Sk).

Hrob dieťaťa 890 Sk, (občan 800 Sk).

Urna 560 Sk, (občan 500 Sk).

Dňa **2. júla 1999** sa obecné zastupiteľstvo zišlo na **mimoriadne zasadanie**. Riešilo dôležitú otázku: **odpredaj akcií** Považskej cementárne, a.s., v počte 8 600 kusov firme BERGER HOLDING v hodnote 50 nemeckých mariek za kus. Obecné zastupiteľstvo predaj jednomyselne schválilo. Rovnako nikto z poslancov nebol proti, keď sa hlasovalo o dokončení **plynofikácie** celej obce, vrátane Tunežíc. Išlo o trasy od Hlože do Horných Ladiec (projekčne pripravené). Pre ostatné časti: celé Horné Ladce a dokončenie Tunežíc sa dala spracovať projektová dokumentácia. Na zasadaní sa rozhodlo do konca roka dokončiť aj časť Záhradnej ulice.

Na 8. zasadanie sa zišli poslanci obecného zastupiteľstva **5. augusta 1999**. Poslanci schválili navrhnutie rozpočtu na základe príjmu za predané akcie firme Berger Holding.

Rovnako schválili aj ďalšie body:

- Odpredaj budovy rozostavanej predajne potravín v Horných Ladcoch Ladislavovi Chovancovi.
- Inštaláciu verejného osvetlenia pred budovu č. 464 .
- Finančnú výpomoc na hlavný rozvod plynu v tej istej budove.
- Zriadenie Klubu seniorov v kultúrnom dome.

Poslanci s uspokojením prijali správu o rozsiahlej **rekonštrukcii lesných komunikácií**, ktorú vykonáva Poľnohospodárske družstvo Košeca ako kompenzáciu za podlžnosti z dane nehnuteľností, ktoré za niekoľko rokov obci neplatili. Práce v čase zasadania úspešne pokračovali.

2. septembra 1999 na zasadaní obecného zastupiteľstva bola hosťom právnička JUDr. Lýdia Hlavinková. Poslanci mali množstvo otázok právneho charakteru.

Na zasadaní poslanci schválili:

- Poskytnúť priestory v kultúrnom dome (zadná časť prístavby) TJ Tatran Ladce, ktoré po adaptácii budú používať ako šatne a sociálne zariadenie.
- Odpočítať z nájomného náklady na rekonštrukciu a opravy na budove bývalej ZŠ v Tunežiciach – dnes hostinec.

Poslanci po prerokovaní správ a informácií vzali na vedomie otázku dofinancovania plynofikácie Základnej školy v Ladcoch, nesúhlas Dobrovoľného požiarného zboru v Tunežiciach spojiť sa s DPZ Ladce. Starosta informoval poslancov o akcii – prieskume záujmu pozostalých po 19 zavraždených (v Ladcoch pochovaných) o opravu – rekonštrukciu hrobov a náhrobkov. Písomne sa k akcii prihlásili iba dvaja pozostalí.

Ďalšie zasadanie obecného zastupiteľstva sa konalo dňa **7. októbra 1999**. Poslanci sa na ňom zaoberali otázkou zriadenia čerpadla pohonných hmôt a poskytnutie pozemku na tento cieľ.

Odobrili návrh organizácií SNS a HZDS vybudovať na Skalke v Horných Ladcoch **pamätník národnej zvrchovanosti** vo forme štátneho znaku.

V bytovej otázke schválili odpredaj bytovky č. 141 v Záhradnej ulici a dom č. 139 ponechať natrvalo vo vlastníctve obce ako nájomný dom.

Poslanci rozhodli rozšíriť rozvody plynu v Záhradnej ulici k bytovým domom č. 144, 146 a 540.

Na základe výberového konania prijali na údržbu obce zamestnanca Miroslava Kurtiša.

Záverečným bodom tohto zasadania bola rozsiahla diskusia o komplexnom využívaní kultúrneho domu.

4. novembra 1999 na riadnom zasadaní obecného zastupiteľstva informoval starosta obce o rokovaní so zástupcom organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov o **premiestnení pomníka** obetiam druhej svetovej vojny. Poslanci konštatovali, že projekt treba prerokovať so zástupcami Pamiatkového úradu a vyčíslieť finančné náklady. V prvom rade však stanoviť miesto, kam pamätník premiestniť.

Starosta obce informoval poslancov o výberovom konaní na realizáciu II. etapy plynofikácie Ladce – Tunežice. Vybrali firmu ARIJA z Ilavy, ktorá bola úspešná pri plynofikácii Základnej školy v Ladcoch.

Na zasadaní vystúpili aj občania M. Daňo a R. Hoffstädter, ktorí kritizovali časté trhy poriadané rôznymi firmami v kultúrnom dome, najmä však ceny a nízku kvalitu tovarov.

Poslanci prijali správu o podujatiach, ktoré sa budú konať na privítanie roku 2000.

30. novembra 1999 sa konalo posledné zasadanie pracovného charakteru v roku 1999. Poslanci na zasadaní upravili rozpočet na rok

2000, schválili uznesenie o dani z nehnuteľností na rok 2000, ktoré zostalo

1235

na úrovni roku 1999. Poslanci súhlasili s darovacou zmluvou plynovodov v Horných Ladkoch a Záhradnej ulici v prospech Slovenského plynárenského podniku.

Na záver porady sa poslanci zaoberali situáciou, ktorá vznikla v Kukučínovej ulici, kde nadmerná preprava násypového materiálu na diaľnicu poškodila životné prostredie. Blato vynášané autami úplne zdevastovalo ulicu. Pri riešení sa starosta obrátil na predstavenstvá firiem Hydrostav v Beluši i Komárne i na Slovenskú správu ciest. Keďže sa odpovede nedočkali – uzavreli jednosmerne Kukučínovú ulicu. Obecné zastupiteľstvo konanie starostu schválilo.

Slávnostné zasadanie obecného zastupiteľstva sa konalo dňa 16. decembra 1999.

Stretnutia s poslancami sa zúčastnili predstavitelia organizácií, politických strán a hnutí, spolkov, riaditelia škôl a inštitúcií a pracovníci obecného úradu. Medzi hosťami privítali aj bývalých predsedov MNV a starostu obce. Slávnostné zasadanie, okrem kultúrneho programu, bolo zamerané na hodnotenie uplynulého roku. V úvodnom prejave zhodnotil starosta obce Ing. arch. Ján Remo klady a zápory v roku 1999 a predstavil prítomným svoje predstavy na rok 2000. Medzi hlavnými cieľmi nevidí iba dokončenie rozpracovaných a plánovaných stavieb, ale i vypracovanie územného plánu a vysporiadanie sa s pripravovanými zmenami v územnej samospráve.

V ďalšom bode zhodnotil činnosť obecného zastupiteľstva ako orgánu zástupca starostu Juraj Letko.

Potom vystúpili v besede bývalí predsedovia Miestneho národného výboru v Ladkoch Ing. Emil Záhradník, Rudolf Galanský, Jozef Rožník a predchádzajúci starosta obce Ferdinand Bušík. Vystúpenia mali charakter spomienok, ale i vecných pripomienok. V rozprave ďalej hovorili riaditelia škôl Mgr. Ľudmila Vráblová, PaedDr. Vladimír Hromek a Irena Gajdošíková, predstavitelia politických strán Július Šedík (SNS) a Ing. Karol Horký (SZPB a KSS).

Starosta obce odovzdal prítomným bývalým predsedom MNV a starostovi spomienkové darčeky.

Na slávnostnom zasadaní panoval názor, že by sa takto - ale v pracovnom duchu - mali stretávať s poslancami častejšie, pravidelne.

Sumárne hodnotenie

Vybraté z úvodného článku v Ladeckých zvestiach č. 6, ktorého autorom je starosta obce Ing. arch. Ján Remo.

Ako to už býva, pri preberaní funkcie sa preberá všetko – dobré i zlé. Prevzal som dobrý kolektív pracovníkov obecného úradu, schopných samostatne a kvalifikovane pracovať. Horšie to bolo s pomerne vysokou zadlženosťou a nedokončenými investíciami, napr. v oblasti plynofikácie,

1236

stratovosti bytového hospodárstva i kultúrneho domu. Našou prvoradou úlohou bolo stabilizovať rozpočet obce tak, aby sme boli schopní uhrádzať spátky vysokého úveru a zároveň udržať v chode základnú prevádzku obce. Súčasne sme rokovali s Považskou cementárňou, a.s., o odkúpení časti akcií, aby sme získali nejaké prostriedky na najnutnejšie potreby obce. Najskôr sa nám podarilo odpredať akcie v hodnote 500 000 Sk. Výraznejší obrat nastal odpredajom zvyšných akcií Považskej cementárne, a.s., firme Berger Holding. Keďže prvoradou úlohou bolo dokončenie plynofikácie obce, okamžite sa rozbehli práce na zavedení plynu do Horných Ladiec, ktoré jediné bolo projekčne pripravené.

Obec prispela nemalou čiastkou na dokončenie plynofikácie Základnej školy v Ladcoch. Z ďalších aktivít treba spomenúť rozšírenie miestneho rozhlasu, opravu miestnej komunikácie na Cementárskej ulici, plynofikáciu obecného úradu, opravu cintorína, zriadenie malej autobusovej zastávky, asanáciu budovy v Tunežiciach, pôžičku na čističku odpadových vôd v Horných Ladcoch, vybavenie kuchyne v kultúrnom dome atď. Za pomoci brigádnikov sme po celý rok udržiavali obec (kosením, vyhrabávaním lístia i likvidáciou čiernych skládok). V Záhorí sa vykonali opravy lesných komunikácií, urobil sa výrez stromov na ceste do Horných Ladiec.

Každodennou činnosťou bola prevádzka obce, kde patrí odvoz odpadu, údržba verejného osvetlenia, miestne komunikácie a pod.

Aj v oblasti kultúrno-spoločenskej sa uskutočnili všetky tradičné oslavy, spomienky, včítane celoslovenskej súťaže Koyšove Ladce. Zachovali sme aj tradíciu stretnutí občanov starších ako 70 rokov i Dňa matiek.

Z plánovaných prác sa nám nepodarilo uskutočniť úpravu cintorína – miesto pre hrobárov a nezískali sme ani budovu bývalého zdravotného strediska, ktorej prevod na obec blokuje Ministerstvo zdravotníctva SR.

Platenie dane z nehnuteľností

Daň z nehnuteľností bola tak ako v roku 1998 i v roku 1999 rozpísaná v troch základných položkách:

- daň z pozemkov, daň zo stavieb, daň z bytov.

Daň z pozemkov

Zapísaných – zdanených – tu bolo spolu 1224,95 ha. Z toho orná pôda 363 hektárov, trvalé trávnaté porasty 309 ha, záhrady 27 ha, lesné pozemky 357 ha, zastavané plochy a nádvoría 71 ha, ostatné plochy 95 ha.

Predpis dane za uvedené pozemky bol 598 553 Sk, daňovníci zaplatili 585 778 Sk.

1237

Daň zo stavieb

Sem patrilo celkom sedem položiek podľa jednotlivých druhov stavieb v počte:

- bytové domy a príslušenstvo k nim	618
- stavby poľnohospodárskej prvovýroby	5
- rekreačné a záhradné chaty	27
- samostatne stojace garáže	214
- stavby priemyslu, energie, stavebníctva	37
- stavby na ostatnú podn. a zárobkovú činnosť	46
- ostatné stavby	6.

Celkom sa zdanilo 953 objektov na výmere 136 153 m². Daňovníkom bola predpísaná daň vo výške 1 036 464 korún. Daňová povinnosť bola zaplatená vo výške 1 015 255 Sk.

Daň z bytov

Daň z bytov bola predpísaná iba na 19 bytov. Celková výmera bytov bola 249 m² a spoločné zariadenie bytového domu v počte 1. Predpis dane bol 349 Sk, čo majitelia bytov aj zaplatili.

Celkom daň z nehnuteľností bola predpísaná vo výške 1 635 365 Sk a zaplatené 1 601 382 Sk.

V roku 1999 sa vymáhali aj nedoplatky za predchádzajúce roky, z čoho Poľnohospodárske družstvo Košeca zaplatilo kompenzáciou vo forme uskutočnených stavebných prác na lesných komunikáciách, o čom píšem na inom mieste kroniky.

Bytové hospodárstvo

Na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva sa časť bytoviek patriacich pod správu obecného úradu v roku 1999 odpredala. Odpredajom

bytoviek sa značne znížili náklady na bytový fond, ktorý bol v minulosti vysoko stratový.

K 31. decembru 1999 vo vlastníctve obecného úradu zostali:

- bytovka p.č. 139 - 12 bytov
- bytovka p.č. 141 - 4 byty
- byt č. 177 (pošta) - 2 byty.

1238

Zbor pre občianske záležitosti

Zbor pre občianske záležitosti organizoval, resp. pomáhal organizovať, občianske obrady a akcie. O niektorých z nich píšem na inom mieste, najmä v rubrike „kultúra“.

Obecné zastupiteľstvo schválilo plán ZPOZ-u a zloženie jednotlivých činností a odborností.

Výbor: Anna **Peterková** (vedúca)

Mária Liptáková

Irena Gajdošíková

Ľubomíra Porubčanová.

Ako sobášiaci boli určení: Ing. arch. Ján Remo, starosta

Juraj Letko, zástupca starostu

Marián Justh, poslanec.

Matrikárkou bola aj v roku 1999 Ľubomíra Porubčanová a Pamätnú knihu, jej výtvarné spracovanie robila Irena Gajdošíková. Hudbu, hru na varhany zabezpečoval Peter Lachký, foto a video Miroslav Remo. Ako recitátori boli pre rok 1999 určení Anna Peterková, Daniela Hudecová a Anna Kováčiková. Príhovory v obradnej miestnosti robila Anna Kováčiková, na cintoríne - pri občianskych pohreboch - Peter Vacula.

Z činnosti ZPOZ-u

Občianske sobáše a pohreby organizoval ZPOZ podľa požiadavky občanov za účinkovania speváckej skupiny žien a pohreby aj s dychovkou Ladčanka.

V júni 1999 v spolupráci s Odborným učilišťom v Ladcoch pripravili už tradičné Odovzdávanie výučných listov absolventom učilišťa.

V septembri sa za prítomnosti starostu obce uskutočnilo Víťanie prvkov na Základnej škole.

12. novembra 1999 v priestoroch kultúrneho domu bolo **Stretnutie starších občanov**, ktorí sa dožili viac ako 70 rokov. Obecný úrad a jeho

ZPOZ za výdatnej pomoci sponzorov pripravili zaujímavé podujatie. V bohatom programe sa takmer k 150 prítomným prihovoral starosta obce Ing. arch. Ján Remo. V ďalšej časti vystúpil súbor Mladosť z Považskej Bystrice a žiaci miestnych škôl. Účastníci stretnutia prevzali darčeky a pri občerstvení a hudbe sa zabavili a zaspomínali. Sponzormi podujatia boli Potraviny AMV (Ing. M. Matuška), BEPOS Beluša (Jozef Chovanec), Potraviny Ladce (R. Hoffstädter).

Medzi mimoriadne vydarené podujatie ZPOZ-u patrili **jubilejné sobáše**. 50-te výročie sobáša oslávili v obradnej miestnosti obecného úradu Vladimír Cahel s manželkou Irenou, 55. výročie sobáša si pripomenuli Viktor Pražienka s manželkou Máriou. Jozefa Krála a jeho manželku Antóniu pri príležitosti 50. výročia sobáša navštívili členovia ZPOZ-u doma.

1239

Osem občanov, ktorí sa dožili 80, 85 a 90 rokov navštívili členovia ZPOZ-u doma a priniesli im darčeky venované obecným úradom.

Dňa 10. decembra 1999 v obradnej miestnosti obecného úradu **privítali do života deti**, ktoré sa narodili v roku 1999. Prítomní rodičia a príbuzní sa neubránili dojatiu pri príhovoroch a programe, v ktorom vystúpil spevácky krúžok žien a deti Materskej školy v Ladcoch.

Zbor pre občianske záležitosti počas roku 1999 spolupracoval pri organizovaní Dňa matiek, akcii Večer poézie Pavla Koyša a pri ďalších akciách poriadaných obecným úradom, resp. jeho kultúrnou komisiou.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

O životnom prostredí, starostlivosti obecného zastupiteľstva o ekologické otázky píšem v časti „Obecné zastupiteľstvo, obecný úrad“. V doslovnom znení podávam ďalej informáciu o vplyve cementárne na životné prostredie v Ladcoch a okolí.

Informácia je na základe § 14 zákona číslo 171/1998 Z.z., podľa ktorého je znečisťovateľ ovzdušia povinný podávať občanom správu.

Ovzdušie

V roku 1999 bolo do ovzdušia z jednotlivých výrobných zariadení Považskej cementárne, a.s., Ladce, vypustených spolu 247 ton tuhých znečisťujúcich látok a 934 ton plyných znečisťujúcich látok. Za tieto

cementáreň odviedla do Štátneho fondu životného prostredia 1 580 000 Sk.

Pritom koncentrácie tuhých znečisťujúcich látok vo vypúšťaných spalinách a vzduchu z komínov a technologických výduchov sa pohybovali v hodnotách od 3,7 mg/m³ do 43 mg/m³, pričom zákonný limit je 50 mg/m³. Limitné koncentrácie 250 mg/m³ boli prekročené v spalinách z kotolne. Stav sa zmení po rekonštrukcii – plynofikácii v roku 2000.

Zákon č. 309/1991 Zb. o ovzduší stanovuje, že na 1 tonu vyrobeného slinku je možné vypustiť do ovzdušia 1,5 kg prachu. Považská cementáreň, a.s., vypustila v roku 1999 iba 0,32 kg prachu na 1 tonu vyrobeného slinku.

Koncentrácie plyných látok ako SO₂, CO a NO_x neprekročili.

1240

Vodné hospodárstvo

Odpadové vody, vznikajúce v prevádzke, sú čistené v mechanicko-biologickej čistiarni odpadových vôd, z ktorej sa vypúšťajú do Lúčkovského potoka.

V roku 1999 vypustili 251 000 m³ vôd s priemerným znečistením BSK 6 mg/l, pričom povolená koncentrácia znečistenia vo vypúšťaných vodách je 20 mg/l.

Odpadové hospodárstvo

Považská cementáreň sa aj v roku 1999 významne podieľala na likvidácii odpadkov tým, že znižovala zaťaženie prírody prirodzenými postupmi nezlíkovateľných odpadov. V cementárskej peci v roku 1999 spálili okolo 3000 ton gumového odpadu, najmä pneumatík, ktoré by inak skončili na skládke.

Vlastné odpady, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na prírodu (žiarivky s obsahom ortuti, olovené akumulátory), likvidujú cez externé organizácie, ktoré zabezpečia ich neškodnú likvidáciu.

Komunálny odpad skladujú na riadenej skládke Luštek.

Otázky životného prostredia v závode sleduje a riadi Ing. Vladimír Ivanka, vedúci oddelenia životného prostredia, ktorý dal podklady – hodnotenie o činnosti v ekologickej oblasti za rok 1999.

Cementáreň za posledných asi 6 rokov urobila veľa aj pre prostredie, v ktorom zamestnanci pracujú a to v interiéroch i na nádvoriach cementárne, kde pribudli stromy, kríky a trávniky.

VOĽBA PREZIDENTA SR

Zákon Národnej rady SR stanovil pravidlá voľby prezidenta SR prvýkrát voleného občanmi. Dátum bol určený na 15. mája 1999 od 7.00 do 22.00 hodiny. Ak ani jeden z kandidátov nezíska nadpolovičnú väčšinu platných hlasov oprávnených voličov, druhé kolo sa koná v sobotu 29. mája 1999 opäť od 7.00 do 22.00 hodiny.

V Ladcoch bol okrskok č.1 v kultúrnom dome (volili občania z Hviezdoslavovej ulice, Záhradnej, Cementárskej ulice a ulice Janka Kráľa). Okrskok č.2 bol v Základnej škole Ladce pre občanov z ulice Ľ. Štúra, Vážskej, Janka Kráľa a Kukučínovej. Okrskok č.3 bol umiestnený v Osvetovej besede Tunežice a bol určený pre občanov miestnej časti Tunežice.

Voľby riadila miestna volebná komisia a okrskové komisie – pre každý okrskok osobitná.

1241

Voľba prezidenta SR sa konala **v dvoch kolách**, keďže ani jeden z kandidátov nedosiahol nadpolovičnú väčšinu. **Prezidentom sa stal Rudolf Schuster**, kandidát vládnej koalície.

Voľby v Ladcoch

1. kolo (15. máj 1999):

Počet oprávnených voličov zapísaných do zoznamov bol 1 964. Počet odovzdaných hlasov za všetkých kandidátov bol 1 503, čo znamená 76,53%. Jednotliví kandidáti v Ladcoch dosiahli tieto výsledky:

V. Mečiar (1030), Rudolf Schuster (289), Ivan Mjartan (63), M. Vašáryiová (59), J. Šlota (37), B. Zala (10) atď.

Do druhého kola postúpili V. Mečiar a R. Schuster.

2. kolo (29. máj 1999):

Počet voličov zapísaných do zoznamov bol 1 953, platných hlasov 1 053 (77,98%). V. Mečiar dostal 1 182 a R. Schuster 341 hlasov.

ŠKOLSTVO V OBCI

Materská škola

V školskom roku 1998 – 1999 mali v prevádzke 4 triedy s 94 deťmi. Dve triedy navštevovali tzv. predškoláci (deti 5 – 6 ročné), jedna trieda stredná skupina (4 – 5 ročné deti), jedna trieda najmladšie deti.

V škole pôsobilo okrem riaditeľky - Irena **Gajdošíková**, 7 učiteliek a 5 správnych zamestnancov. Sem sa nezarátavali pracovníčky prádelne, ktorá prala aj pre zariadenia: Obecný úrad v Ladcoch (kultúrny dom), MŠ Slávnica, Tuchyňa, Bolešov, Košeca, Horná Poruba a pre chatu Vršatec.

Aj v tomto roku riešili mnohé hospodárske otázky. Školská správa hradila elektrickú energiu, teplo a vodu. Ďalšie výdavky – údržbu, modernizáciu a estetizáciu robili svojpomocne a za pomoci sponzorov. Takto opravili strechu na kočiárni (20 000 Sk hradila kozmetička Denisa Gregorová, ktorá má prevádzku v bývalom oddelení jaslí). Vybavenie kuchyne zaplatil Obecný úrad v Ladcoch (12 500 Sk). Považská cementáreň platila prestieradlá, ďalší sponzori hračky. Aj bežné opravy zabezpečovalo vedenie MŠ cez rodičov a Považskú cementáreň.

Poplatok – školné 100 Sk na dieťa odvádzali Trenčianskemu kraju a poplatok 50 Sk použili na nákup pomôcok.

Medzi **hlavné aktivity**, okrem celkového výchovného a vzdelávacieho zamerania patrili mnohé podujatia, ktoré sa v MŠ stali

už tradičnými. Medzi najkrajšie patrili „Mikulášske besiedky“, pripravené

spolu s rodičmi v každej triede osobitne. Pri slávnostnom zápise do prvej triedy dostali deti pamätné listy a darčeky. Vo februári v každej triede pripravili detský karneval, v marci navštívili obecnú knižnicu. Tradičná je už účasť na Dni matiek, pri akciách Zboru pre občianske záležitosti atď.

Za najvydarenejšiu však považujú akciu „Stretnutie s rozprávkami“. Učiteľky školy sa prezliekli za rozprávkové bytosti s množstvom svojpomocne zhotovených rekvizít. Školský dvor sa na veľkú radosť detí premenil na dvor rozprávkový.

Zaznamenali sme aktivitu (ako každý rok) učiteliek MŠ pri výrobe učebných pomôcok a metodických podujatiach na skvalitnenie výchovy. Z týchto akcií vyniklo metodické stretnutie zástupcov škôl okresu, uskutočnené v MŠ Ladce na tému „Netradičné výtvarné techniky“, kde lektorkou bola riaditeľka školy I. Gajdošíková.

Dobrú spoluprácu zaznamenali so Základnou školou v Ladcoch v rámci kontinuity výchovného a vyučovacieho procesu. Na prvé miesto však kládli spoluprácu s Obecným úradom v Ladcoch, Považskou cementárňou, a.s., Združením rodičov i Odborným učilišťom Ladce.

V školskom roku 1999 – 2000 bolo na dochádzku prihlásených 90 detí. Otvorili 2 triedy predškolákov, jednu triedu detí 4 – 5 ročných a jednu triedu 3 – 4 ročných detí.

K otvoreniu školského roka za pomoci sponzorov zestetizovali triedy i celý areál školy. Ako sponzori k tomu prispeli opäť Obecný úrad a Považská cementáreň, a.s. Ruku k dielu priložili učiteľky a zamestnanci školy a rodičia.

Základná škola

V školskom roku 1998 – 1999 vedenie školy bolo v tomto zložení:

Mgr. Ľudmila **Vrāblová**, riaditeľka

Mgr. Monika Fábryová, zástupkyňa

Mgr. Mária Bednāriková, výchovná poradkyňa.

Ako administratívna pracovníčka pracovala v školstve Ľubica Záhradníková, ako vedúca školskej jedálne Marta Daňová a nový školník Jaroslav Belko.

V školskom roku 1998 – 1999 sa začala realizovať nová koncepcia vyučovania v 2. a 3. ročníku a v 5. a 6. ročníku. V 7. a 8. ročníku podľa inovovaných učebných osnov a v 9. ročníku podľa rámcových osnov. V spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradňou a s lekármi rozvíjali v 8. a 9. ročníku výchovu k rodičovstvu.

Pri príležitosti Svetového dňa boja proti drogám (26. jún) organizovali rôzne aktivity.

1243

Do výchovno-vzdelávacej činnosti bol zahrnutý program „Čisté ruky“, ktorý má za úlohu napomôcť tvoriť osobnosť detí.

Rovnako venovali pozornosť realizácii koncepcie enviromentálnej výchovy.

V škole pracovalo 7 metodických združení a predmetových komisií, ktoré zjednocovali úsilie učiteľov v jednotlivých vyučovacích predmetoch.

V škole učitelia úspešne viedli **záujmové krúžky**: šachový, spevácky, športový, strelecký, prírodovedný, „Tvorivý človek“, nemecký jazyk, anglický jazyk.

V lyžiarskom stredisku Mojšín pod vedením M. Bednārikovej a L. Gallovej absolvovalo 30 žiakov 7. a 8. ročníka lyžiarsky výcvik. Plavecký výcvik usporiadali v máji a júni 1999 v krytej plavárni Dubnica nad Váhom pre 37 žiakov 3. ročníka.

Žiaci 4. a 7. ročníka (72 detí) boli od 25. mája do 11. júna 1999 v škole v prírode v rekreačnom zariadení „Skaličan“ v Skalici.

V mimovyučovacom čase mali žiaci možnosť navštevovať **Školský klub**, ktorý viedli vychovávateľky Jarmila Gabková a Beata Magicová. Celkom 50 žiakov vytvorilo 2 oddelenia. Do športových a záujmových krúžkov sa mohli prihlásiť aj žiaci, ktorí klub nenavštevovali.

Žiakom a rodičom sa darilo v zbere druhotných surovín. Ich zásluhou sa nazbieralo a odovzdalo za 12 300 korún papiera, železného šrotu a gaštanov.

Žiaci školy získali mnohé ocenenia a umiestnenia v rôznych **súťažiach** poriadaných v rámci okresu, kraja i v rámci Slovenska. Spomeniem iba niektoré (ďalšie sú zachytené v kronike školy): Poznaj a chráň (1. miesto v Trenčianskom kraji), šachy (1. miesto v okrese), PUZZLE (1. miesto v okrese), O zlaté jablko (1. miesto), Dom, v ktorom chcem bývať (1. miesto). Ďalej niekoľko prvých, druhých a tretích miest v ľahkej atletike a dobré umiestnenia v ďalších športoch.

Školskí pracovníci oslávili Deň učiteľov 18. marca 1999 na spoločnom posedení v Trenčianskych Tepliciach.

Najväčším **prispievateľom** v roku 1999 bol Obecný úrad v Ladcoch, ktorý zabezpečil väčšinu financovania **plynofikácie školy** (o čom píšem v časti „Obecný úrad“), ale poskytol aj ďalšiu materiálnu podporu. Považská cementáreň poskytla počítač, peňažné príspevky, rozmnožovacie práce, drobné údržbárske práce a pod. Finančne prispeli i podnikatelia Škuta, Jendrol, Kubáňová, Doprastav a ďalší.

Na začiatku školského roka 1999 – 2000 mala škola 324 žiakov, z toho v ročníkoch 1. – 4. bol počet žiakov 149, v 5. – 9. ročníku 175. Začali sa vyučovať v 16 triedach. Vedenie školy sa nezmenilo, zmena nastala v školskej jedálni, kde sa vedúcou stala Renáta Mikušková.

Odborné učilište

Vedenie školy bolo tak, ako v roku predchádzajúcom, v zložení:

PaedDr. Vladimír **Hromek**, riaditeľ

Mgr. Miroslav Sňahničan, zástupca pre teoretické vyučovanie

Ing. Stanislav Turček, zástupca pre praktické vyučovanie

Mgr. Stanislav Kret, zástupca pre mimoškolskú výchovu

Ing. Eva Daňová, zástupca pre ekonomicko-technickú činnosť.

Hlavní majstri:

Ján Filo (murári)

Miroslav Záhradník (zámočníci a stolári)

Anna Orihelová (krajčírky)

Júlia Hromková (záhradníci).

Vedúcou školskej jedálne bola Mária Horváthová.

Vyradňovanie absolventov v školskom roku 1998 – 1999 sa uskutočnilo písomnými skúškami (17. júna), praktickou časťou (18. – 19. júna), ústnymi

skúškami (22. – 23. júna). Celkom OU Ladce ukončilo 84 žiakov s výučnými listami v odboroch murár, maliar, stolár, zámočník, inštalatér, krajčírka, záhradníčka – záhradník.

Slávnostné odovzdanie výučných listov bolo 23. júna 1999.

Prijímacie konanie bolo 4. mája 1999. Dovedna prijali 82 prvákov do všetkých odborov, ktoré škola mala v predchádzajúcom školskom roku.

Škola mala spolu 24 tried s 274 žiakmi. Internátne ubytovanie využívalo 102 žiakov (69 chlapcov a 33 dievčat). V škole a internáte mali 36 žiakov s nariadenou ústavnou výchovou.

V mimoškolskej výchove prevládali športové aktivity, ale nezanedbali sa ani ostatné výchovné akcie, ktoré majú na škole už tradíciu a prispievajú k celkovému vývoju osobnosti žiakov. Zo športových súťaží mimoriadne vynikli medzinárodné súťaže, ktoré stoja za podrobnejšiu zmienku.

Ešte v roku 1998 sa žiaci zúčastnili na atletickej súťaži v Španielsku (Sevilla). Účasť organizovalo Slovenské hnutie špeciálnych olympiád. Radoslav Oláh získal 1. miesto v päťboji (najcennejšia medaila), Kristína Gáborová 1. miesto v skoku do diaľky a v behu na 100 metrov, Monika Horňáčková 1. miesto vo vrhu guľou.

V dňoch 26. júna – 4. júla 1999 odišli žiaci OU do Spojených štátov amerických (mestá Raeligh, Durham, Chapel Hill a Cary v Severnej Karolíne). Zúčastnili sa 10. Svetovej letnej špeciálnej olympiády pre športovcov s mentálnym postihom. Kristína Gáborová získala striebornú medailu v behu na 400 metrov a chlapci bronzovú v unifikovanom futbale (Radoslav Oláh, Martin Kuchár, Zdeno Balog).

__1245

Žiaci sa zúčastňujú každoročne Celoslovenských športových hier učňovských škôl. 20. ročník týchto hier pre dievčatá sa uskutočnil 27. – 29. mája 1999 v Ladcoch. Odborné učilište Ladce bolo na týchto hrách najúspešnejšie v celej histórii týchto hier. V celkovom hodnotení (ľahká atletika a volejbal) skončili s 59 bodmi na prvom mieste (Prakovce na 2. mieste mali 31 bodov). Rovnako sa stali víťazkami aj turnaja vo volejbale.

Chlapci mali svoje celoslovenské hry v Starej Ľubovni. Získali 2. miesto vo volejbale, 3. miesto vo futbale a celkove skončili štvrtí.

26. mája 1999 poriadali ľahkoatletickú súťaž, ako akési otvorenie sezóny, Pohár riaditeľa OU.

Významné miesto v procese odbornej výchovy zaujíma **Celoslovenská súťaž zručnosti**. V odvetviach záhradníci (Nová Ves nad Žitavou), zámočníci (Kysucké Nové Mesto), služby a domáce práce (Prievidza), maliari (Beňadiková), murári (Liptovský Ján), súťažia žiaci odborných učilíšť z celého Slovenska. Žiaci Odborného učilišťa Ladce

sa na horeuvedených súťažiach v roku 1999 umiestnili na popredných miestach. Najlepšie sa však darilo dievčatám v odbore krajčírka. Tento odbor mal súťaž v Ladcoch. OU Ladce získalo prvé miesto ako družstvo a prvá bola aj Jana Kurejová.

Žiačky učilišťa so svojimi módnymi výrobkami sa uviedli v hoteli Sidia vo Veľkom Újezde (ČR), kde módnou prehliadku organizovali české školy.

V Odbornom učilišti Ladce vychádzal vynikajúci školský časopis, ktorý znesie akékoľvek porovnanie s podobnými školskými publikáciami.

KULTÚRNY ŽIVOT

Koyšove Ladce

Najviac sledovaným podujatím v roku 1999 bola opäť súťaž Koyšove Ladce, usporiadaná v umeleckom prednese pôvodnej slovenskej ľúbostnej poézie, dňa 22. októbra 1999.

Celé podujatie usporiadal Obecný úrad v Ladcoch, Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici, Klub priateľov poézie Pavla Koyša a Spolok slovenských spisovateľov v Bratislave. Súťaž bola pod patronáciou Ministerstva školstva v Bratislave.

V tomto roku sa súťaž poriadala pre mládež z Trenčianskeho a Žilinského kraja tak, že sa jej mohli zúčastniť maximálne dvaja recitátori z jednej ZŠ, ZUŠ, SŠ a SOU. Vypísali ju pre:

III. kategóriu – žiaci 8. a 9. ročníkov ZŠ

IV. kategóriu – študenti SŠ a SOU

V. kategóriu – dospelí občania.

1246

V porote III. a V. kategórie zasadali Rudolf Čižmárik (Klub priateľov poézie Pavla Koyša), Lýdia Gallová (ZŠ Ladce), Monika Ulická (PX centrum Považská Bystrica).

V porote IV. kategórie boli Vojtech Kondrót (Klub priateľov poézie Pavla Koyša), Anton Baláž, Elena Kukurová (Považská Bystrica), Beata Kvaššayová (ZUŠ Dubnica nad Váhom).

Výsledky súťaže:

III. kategória: 1. Mária Kmeťková

2. Jana Dudoňová

3. Zuzana Gašparíková

- IV. kategória: 1. Váňová Michaela
2. Abíková Zuzana
Labudíková Petra
3. Sunegová Lucia
Botka Ivan

- V. kategória: 1. Jana Vidová
2. Alena Ondrejmišková
3. Ľudmila Šuvadová

V podvečer, za pomerne veľkej účasti občanov a hostí, položila kyticu kvetov k buste básnika Pavla Koyša jeho manželka JUDr. Koyšová spolu so starostom obce Ing. arch. Jánom Remom. Potom sa konal v prístavbe kultúrneho domu **spomienkový večer**. Tu s uvítacím prejavom vystúpil starosta obce, recitačnú súťaž zhodnotil spisovateľ Vojtech Kondrôt. Po odovzdaní cien si prítomní vypočuli víťazné básne.

V ďalšom programe recitovali umelci z Bratislavy Mária Kráľovičová, M. Dacejová a Anton Baláž. Rovnako sa páčilo vystúpenie spevákov Antona Baláža a J. Bachratého. V programe účinkovala hudobná skupina z Bratislavy a tradične aj dychovka Ladčanka. Moderátorkou bola Alžbeta Bušíková.

Rôzne kultúrne a spoločenské podujatia

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a Základná organizácia KSS v súčinnosti s obecným úradom, usporiadali 30. apríla oslavu 54. výročia oslobodenia obce. Slávnosť začala pred kultúrnym domom a skončila sa kladením vencov k pomníku padlých v druhej svetovej vojne.

1247

Deň matiek

Organizátorom oslavy Dňa matiek bol 8. mája 1999 Obecný úrad Ladce. Sálu kultúrneho domu zaplnili matky, ale i deti, ktoré pripravili bohatý kultúrny program. V programe vystúpili deti z Materskej školy, Základnej školy, Odborného učilišťa Ladce a deti Základnej umeleckej školy v Považskej Bystrici. O zdarný priebeh slávnosti sa pričínili sponzori – miestne predajne potravín AMV, J. Daňo, R. Hoffstädter.

Deň zvrchovanosti

Slovenska

Tradičnú slávnosť pri príležitosti Dňa zvrchovanosti Slovenska usporiadali Slovenská národná strana a Hnutie za demokratické Slovensko v priestoroch „Pod gaštanmi“. Dňa 17. júla sa tu zišiel značný počet občanov, funkcionárov obecného zastupiteľstva, politických strán a hnutí. Hostom bol aj náš rodák – poslanec NR SR za SNS Ing. Rastislav Šepták. Pri vatre a občerstvení vyhrávala dychová hudba Ladčanka.

Výročie SNP

55. výročie Slovenského národného povstania si občania pripomenuli 27. augusta 1999 na spomienkovej oslave, ktorú usporiadal Obecný úrad v Ladcoch, organizácia Zväzu protifašistických bojovníkov a miestna organizácia KSS. Účastníci si vypočuli prejav a položili vence k pamätnej tabuli na kultúrnom dome a k pamätníku padlých v druhej svetovej vojne.

Vítanie roku 2000

Obecný úrad a kultúrna komisia obecného zastupiteľstva usporiadali na záver roku 1999 a začiatok roku 2000 v noci pred pohostinstvom Kopyto stretnutie občanov. Stretnutie sa mimoriadne vydarilo nielen pre pestrý program – ohňostrojom, koncert dychovej hudby, podávanie vareného vína, ale najmä pre veľkú účasť občanov (vystriedalo sa okolo 600 – 700 ľudí). Občania si navzájom blahoželali, priali zdravie a úspech v roku 2000. Stretnutie občanov zblížilo a prispelo k upevneniu občianskej spolupatričnosti.

1248

Ďalšie podujatia

Mnohé ďalšie podujatia sa konali v rámci miestnych škôl (Medzinárodný deň detí, Mikulášske besiedky, karnevaly a pod.) sa uvádzajú v rubrikách „školy“. Rovnako aj podujatia organizácií, spolkov, politických strán a hnutí sú uvedené v patričných rubrikách týchto organizácií.

Kultúrny dom

V kultúrnom dome pracovali na úväzok vedúca Zdena Hriadelová, údržbár Július Šedík a dve upratovačky.

V roku 1999 sa začali riešiť otázky **využívania** kultúrneho domu, jednotlivých priestorov. Na konci roku sa dala do užívania časť priestorov novej prístavby Telovýchovnej jednoty Tatran cementáreň Ladce, ktorá však potrebuje stavebnú úpravu.

Permanentne sa využívala knižnica (2x týždenne) a časť starej prístavby je permanentne prenajatá firme PALIVEX.

V novej prístavbe bola časť roka zasadačka obecného zastupiteľstva, časť prenajatá Cestným stavbám. Horná časť s kuchyňou sa prenajímala na rôzne schôdze, oslavy verejného a súkromného charakteru a na kultúrne podujatia.

V starej prístavbe – v jednej miestnosti – bola inštalovaná stála výstava z histórie Ladiec. Obecný úrad sa v roku 1999 zaoberal otázkou zriadenia expozície v podobe pamätnej siene obce s doplnením trojrozmerných exponátov a priestorovej úpravy.

Veľká sála a vestibul kultúrneho domu boli na kultúrne účely využívané najmenej. Okrem osláv a väčších schôdzí využívali tieto priestory rôzne firmy na obchodné účely (jarmoky, predajné dni), celkom devätnásťkrát. Iné organizácie poriadali vo veľkej sále zábavy a diskotéky (jedenásťkrát). Iných podujatí bolo osemnásť.

V priestoroch DK sa každú druhú nedeľu schádza „Mariánska družina“.

Kino domu kultúry

V roku 1999 sa do čiastočnej prevádzky dalo opäť **kino domu kultúry**. V tomto roku premietli 12 filmov, všetko atraktívne, u ktorých bol predpoklad návštevnosti. Všetky filmy videlo dovedna 1 308 divákov, čo je o niečo viac ako 100 divákov na jedno predstavenie.

1249

Obecná knižnica

V roku 1999 mala obecná knižnica 264 čitateľov, z toho 100 vo veku do 14 rokov a 69 čitateľov do 19 rokov.

V tomto roku zaznamenali 4 574 návštev, ktoré si vypožičali 12 401 kníh.

Knižný fond knižnice patrí medzi najväčšie v okrese, ale skladba nie je najvhodnejšia – chýbajú najmä nové diela, diela z populárnej

literatúry. Cena kníh na trhu stúpila aj v roku 1999 a tak pomerne vysoká suma, 15 233 Sk, ktorú na nákup kníh venoval Obecný úrad v Ladcoch nie je dostatočná i keď pripočítame 3 000 Sk, ktorými prispela Považská cementáreň, a.s., Ladce.

Túto otázku zrejme nevyrieši ani zvýšenie ročného čitateľského poplatku, pretože cena kníh porastie aj v ďalších rokoch.

Obecná kronika

Obecná kronika sa píše súbežne, vždy do konca februára v nasledujúci kalendárny rok. V roku 1999 sa zadal **prepis kroniky** (na počítači) za roky 1992 – 1999.

Ladecké zvesti

Hlavným cieľom znovuvydávaných Ladeckých zvestí, informačného spravodajcu Obecného zastupiteľstva v Ladcoch bolo oboznamovať občanov s miestnymi udalosťami, zasadaniami obecného zastupiteľstva, organizácií, spolkov, škôl, miestnych závodov atď.

Ťažiskovými článkami boli príhovory starostu obce, kde informoval o tom, čo sa vykonalo a čo sa plánuje vykonať v nasledujúcich mesiacoch. Vychádzal pritom zo zasadaní a uznesení obecného zastupiteľstva. Dost' priestoru sa venovalo histórii obce v rubrike „Stalo sa pred rokmi“, jubileám občanov, úmrtiam a narodeniam v rubrike „Z matriky obce“, osobnostiam z histórie obce, pozoruhodným uplatneniam žijúcich občanov (športovci, vynikajúci študenti) a otázkam telovýchovy.

V roku 1999 vyšlo 6 čísiel, posledné v roku ako dvojčíslo s prehľadom historických udalostí za posledných 500 rokov.

Redaktorom bol Branislav Lipták st., grafická úprava firma BEEL z Púchova a tlačiareň ASSA, s.r.o., Púchov.

Miestny rozhlas

Miestny rozhlas prešiel čiastočnou rekonštrukciou, takže v roku 1999 bola veľmi dobrá počuteľnosť vo všetkých častiach obce. Rozhlas vysielal iba správy obecného charakteru, rôzne pokyny, reklamu predajcom zeleniny a iným obchodníkom (za poplatok), smútočné oznámenia,

blahoželania k životným jubileám na požiadanie príbuzných, propagáciu kultúrnych, spoločenských a politických podujatí. Hlásateľkami boli pracovníčky obecného úradu.

Klub seniorov

8. októbra 1999 založili z podnetu kultúrneho domu **Klub seniorov**. V tento deň sa zišlo okolo dvadsať záujemcov o túto činnosť. Účastníci tohto prvého stretnutia poverili skupinu: Rudolf Galanský, Július Šedík, Lýdia Haršániová, Júlia Belianová, Rudolf Fedor, Ferdinand Bušík a Zdena Hriadelová, aby vypracovali podrobný program, zámery a pravidlá činnosti Klubu seniorov. Pre klub určili osobitnú činnosť, ktorú treba vybaviť potrebným zariadením.

Mladí divadelníci

Pri Odbornom učilišti v Ladcoch v roku 1999 založili divadelný súbor. Pod vedením vychovávateľa Vaculu nacvičili divadelné predstavenie Tri prasiatka. S hrou vystúpili na viacerých miestach, najmä však na divadelnej prehliadke „Tvorba detí nepoznaných“ v Liptovskom Mikuláši.

Zábavné odpoľudnie

V rámci osláv víťania roku 2000 pripravil kultúrny dom, kultúrna komisia OZ a miestne školy zábavné odpoľudnie pre najmenšie deti, žiakov ZŠ a pre študentov stredných škôl. Diskotéku z Dubnického rozhlasu striedali rôzne zábavné hry o ceny venované obecným úradom. V programe vystúpili s úspechom tri tanečné súbory detí a mládeže pod vedením choreografky Bohunky Fabovej.

Spevácky krúžok žien

Krúžok žien účinkoval na požiadanie pri rôznych občianskych akciách. Najviac vystúpení mali pri občianskych pohreboch, privítaní do života, jubilejných sobášoch a pod. Oživenie a skvalitnenie znamenalo zapojenie mladého organistu Petra Lachkého.

Dychová hudba

Dychová hudba **Ladčanka** účinkovala pri všetkých celoobecných podujatiach: pri oslavách, pri podujatí Koyšove Ladce, na záver roku 1999

a pod. Podobne účinkovali na podujatiach SNS, HZDS, na oslavách 110. výročia cementárne, na stretnutí dôchodcov atď. Dychovka spolupôsobila takmer na všetkých pohreboch a to nielen v Ladcoch, ale aj v Košeci, Podhorí, Hloží a inde. V roku 1999 vystúpili takmer 50 krát.

Detská dychovka zaznamenala pokles, takmer nevystupovali.

Tanečné súbory

Aktívna choreografka Bohunka Fabová pripravila počas roka 1999 **tri tanečné súbory**, rozdelené podľa veku detí: najmenšie, žiačky základnej školy a staršie, mládež stredných škôl.

Veku bola prispôsobená choreografia a hudba. Súbory s úspechom vystúpili na zábavnom popoludní mládeže v Ladcoch 29. decembra 1999. Tieto tanečné súbory boli v Ladcoch jedinou **tvorivou** kultúrnou aktivitou.

POLITICKÉ STRANY A HNUTIA

Pred parlamentnými voľbami v roku 1998 boli v obci aktívne Hnutie za demokratické Slovensko, Komunistická strana Slovenska, Slovenská národná strana, Kresťanskodemokratické hnutie a Strana občianskeho porozumenia. V roku 1999 aktívne zostali iba tri skôr menované, KDH vyvíjalo skôr náboženskú činnosť a Strana občianskeho porozumenia takmer nijakú. Členovia oboch strán – zvolení poslanci – boli v obecnom zastupiteľstve aktívni ako predsedovia komisíí.

Hnutie za demokratické Slovensko

Obecná organizácia v Ladcoch mala nasledovné vedenie:

Bc. Miroslav **Záhradník**, predseda
Ing. arch. Ján Remo, podpredseda
Daniela Cahelová, pokladník
a členovia: Mgr. Ľudmila Vráblová
Ing. Ladislav Luhový.

Organizácia v roku 1999 pracovala a politicky vplývala na dianie v obci najmä prostredníctvom starostu obce a členov obecného zastupiteľstva – poslancov za HZDS.

Na popularizovanie myšlienok hnutia využívala organizácia stretnutia s poslancami NR SR (za HZDS). Prvé stretnutie sa konalo s Miroslavom Maxonom a Imrichom Andrejčákom.

Ďalšie stretnutie bolo 12. novembra 1999 s poslancami za HZDS Katarínou Tótovou, Vojtechom Tkáčom a Jozefom Zlochom, ktorí odpovedali na otázky účastníkov stretnutia, oboznámili ich so súčasnou politickou situáciou na Slovensku, o nasmerovaní politiky HZDS a budúcnosti hnutia. Občania boli spokojní s takýmto bezprostredným spôsobom informácie.

Na **okresnom sneme HZDS** v Dubnici nad Váhom sa zúčastnili Ing. arch. Ján Remo, Bc. Miroslav Záhradník, Ing. Emil Záhradník, Mgr. Ľudmila Vráblová a Ing. Ladislav Luhový.

Na **krajskom sneme HZDS** bol za obecnú organizáciu a okres Bc. Miroslav Záhradník.

Obecná organizácia bola v roku 1999 spoluorganizátorom osláv zvrchovanosti Slovenska, vzniku SR a ďalších.

Sila a vplyv organizácie HZDS v Ladcoch sa prejavila pri voľbe prezidenta SR, kde v druhom kole Vladimír Mečiar, predseda HZDS, získal 1182 hlasov oproti terajšiemu prezidentovi SR Rudolfovi Schusterovi 341 hlasov.

Komunistická strana Slovenska

Základná organizácia Komunistickej strany Slovenska v Ladcoch mala v roku 1999 spolu 24 členov. Na čele organizácie bol tento výbor:

Ing. Karol **Horký**, predseda ZO KSS
Jozef Kováč, podpredseda
Anton Haršáni, tajomník
Rudolf Galanský, hospodár
Ján Čemeš st., člen výboru
Ladislav Černota, vedúci revíznej skupiny.

Činnosť v roku 1999 organizácia zamerala na analyzovanie výsledkov parlamentných volieb a komunálnych volieb v roku 1998. Organizácia bola spoluorganizátorom osláv oslobodenia obce, osláv 1. mája a oslavy výročia Slovenského národného povstania.

Členovia sa zúčastňovali na protestných mítingoch na okresnej úrovni i na celoslovenskom protestnom zhromaždení 16. novembra 1999 v Bratislave.

Dňa 27. februára 1999 sa v **Ladcoch** konala **Okresná konferencia** Slovenskej národnej strany. Host'ami tejto konferencie boli aj Ing. Rastislav Šepták – poslanec NR SR, Ing. Paška - poslanec NR SR, MUDr. Zelník, Július Šedík a Jozef Švihel.

Na Krajskej konferencii v Trenčíne 27. marca 1999 bol za organizáciu SNS v Ladcoch Jozef Švihel.

Dňa 25. septembra 1999 bol v Žiline **Snem SNS**, kde bol delegátom za organizáciu v Ladcoch Július Šedík. Tento snem prerušili a ukončili.

Po dohode s delegátmi snem pokračoval vo svojom programe v Nitre, kde sa delegát z Ladiec, Július Šedík, tiež zúčastnil.

Na základe pokynu výboru SNS z Bratislavy sa v organizácii Ladce ako aj v ostatných na Slovensku konali **voľby nového výboru**:

Július **Šedík**, predseda

Jozef Švihel, podpredseda

Ľ. Šedíková, tajomníčka

Z. Habánková, hospodárka

členovia: D. Čemeš, Ľ. Turza, R. Šedík, P. Habánek.

Organizácia SNS v Ladcoch pripravila v spolupráci s ďalšími organizáciami slávnosť na výročie vyhlásenia Zvrchovanosti Slovenska. Zúčastnili sa jej aj poslanec NR SR za SNS Ing. Rastislav Šepták a starosta obce Ing. arch. Ján Remo a značný počet občanov. Na slávnosti koncertovala dychovka Ladčanka.

Kresťansko-demokratické hnutie

Počas roku 1999 usporiadali štyri výborové a dve členské schôdze. Svoju činnosť zamerali viac na cirkevné – náboženské aktivity. Prejavovali to v podobe upratovania a výzdoby náboženských objektov, osobitne zariadenia a postupnej úpravy modlitebne v Tunežiciach (píšem o tom na inom mieste).

Výbor pracoval v zložení:

Jozef **Daňo**, predseda

Marta Daňová

Ing. Marián Faturík

Martin Fatura

Ing. Mária Ježová.

Svoj politický vplyv na riadenie obce uplatňovali cez poslanca (Jozef Daňo) obecného zastupiteľstva a cez členov komisíí.

ORGANIZÁCIE A SPOLKY

V Ladkoch pracovalo v roku 1999 celkom 13 organizácií a spolkov. Najviac sa darilo **záujmovým organizáciám** (Poľovnícke združenie, telovýchovné organizácie, Slovenský rybársky zväz), menej ostatným. U niektorých sme zaznamenali očividný úpadok.

Poľovnícke združenie „BUKOVINA“

K 31. decembru 1999 malo združenie dovedna 29 členov. Na čele organizácie bol výbor v zložení:

Ján **Prekop**, predseda

Ing. Jozef Orihel, podpredseda

Vladimír Češko, poľovnícky hospodár

Ján Bednárík, tajomník

Ľuboš Lachký, finančný referent

Alojz Slávik, kynologický referent

Ján Kukuliaš, strelecký referent.

V revíznej komisii boli Dušan Peterka (predseda) a členovia: Anton Haršáni a Sváďa Peter.

Hlavným cieľom a úlohou združenia bola starostlivosť o zver. K tomu bolo treba **zabezpečiť krmivo** na zimné obdobie. V roku 1999 to bolo 80 q objemového, 60 q dužinatého a 80 q jadrového krmiva. Okrem toho poskytli 4 q soli a 3 q gaštanov.

V revíri združenia Bukovina je 32 krmelcov a zásobníkov na objemové krmivo, 39 slanísk a jedna krmná linka pre muflóny. Objemové krmivo si združenie zabezpečuje svojpomocne kosením lúk, sušením sena a d'ateliny, ostatné nakupovali.

Pravidelne každý rok sa robí preliečovanie raticovej zveri liečivami, ktoré sa dávajú do krmných válovcov vo forme granulátov. Tak to bolo aj v roku 1999, rovnako ako orálna vakcinácia líšok (proti besnote).

Členovia poľovníckeho združenia pomohli PD v Ladkoch a Beluši pri jarých a letných poľnohospodárskych prácach, čím čiastočne kompenzovali škody, ktoré spôsobuje diviacia zver.

V roku 1999 za jednu z hlavných úloh pokladali údržbu poľovníckych zariadení. Posedy, krmelce, zásobníky, slaniská, úpravu studničiek, chodníkov a pod.

V závere roku 1999, keď vrcholila poľovnícka sezóna sa členovia zamerali na **lov zveri**. Ročne (aj v roku 1999) to bolo 80 kusov všetkých druhov raticovej zveri. Drobná zver – zajace, bažanty a iné sa vzhľadom na veľmi nízky stav neloví.

Súčasný stav zveri je nasledovný:

jelenia zver - 28 kusov

srnčia zver - 42

diviачia zver - 32

muflónia zver - 56 kusov.

V novembri 1999 a v roku predchádzajúcom obnovili členovia Poľovníckeho združenia Bukovina v Ladcoch tradičné Katarínske zábavy s bohatou tombolou a pravým poľovníckym gulášom.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Ladcoch mala v roku 1999 spolu 15 členov (troch v roku 1999 prijali).

Činnosť organizácie usmerňoval výbor v zložení:

Ing. Karol **Horký**, predseda

Anna Kresáčová, tajomníčka

Jozef Rožník, pokladník

Pavol Janík a Gizela Cahelová, členovia revíznej komisie.

Priemerný vek členov bol 74,8 roka. Táto skutočnosť ovplyvňovala obsah i rozsah činnosti organizácie, ktorá bola zameraná na fyzicky nenáročné akcie, ako bola starostlivosť o úpravu priestranstiev pri pomníku, spoluorganizácia osláv oslobodenia obce, výročia SNP a zabezpečenie pietnej spomienky na zavraždených občanov Ladiec.

V roku 1999 organizácia SZPB iniciovala preloženie pomníka padlým v druhej svetovej vojne na iné, dôstojnejšie miesto.

Matica slovenská

Miestny odbor Matice slovenskej v Ladcoch v roku 1999 nevyvíjal okrem spoluúčasti na akcii Koyšove Ladce nijakú mimoriadnu činnosť. V decembri 1999 sa konala hodnotiaca schôdza, na ktorej zostavili plán, ktorý predpokladá zvýšenú aktivitu v ďalšom období. Na schôdzi zvolili výbor v zložení:

Mgr. Mária **Letková**, predsedníčka

členovia výboru: Anna Kacinová, Alena Suchárová, Alžbeta Bušíková,
Ján Sloboda

revízna komisia: Ing. K. Horký, M. Kantoríková, Irena Kučerová.

**Slovenský rybársky zväz
(obvodná organizácia č. 3)**

Výbor organizácie pracoval v roku 1999 v zložení:

Ján **Sloboda**, predseda
Ladislav Novosad, podpredseda
Jozef Fatura, tajomník
Libor Kvasnica, hospodár
Anton Opát, vedúci rybárskej stráže

členovia: Július Čepela, Vojtech Belian, Jakub Vrábel, Bohumir Ištvánik.

Celkový počet členov bol 304, z toho bolo 24 mládežníkov a 47 žiakov.

Dôležitou súčasťou činnosti bola brigádnická činnosť zameraná na ochranu vôd. V ročnom pláne mali odpracovať 2 140 brigádnických bezplatných hodín – odpracovali 2 412 hodín. Boli to najmä práce na úprave a čistení rybníkov a potokov, na príprave pretekov v rybolove a v Ladcoch na čistení Lúčkovského potoka od železnice po križovatku.

Medzi základné povinnosti v roku 1999 patrili **násady** do revírov obvodnej organizácie. Celkom nasadili 19 q kaprov, 200 kg lieňa, 356 kusov šťúk, 120 kg úhora, 1 270 kusov pstruha a 10 000 kusov plôdika kaprov.

V roku 1999 ukončilo prípravu na výkon rybárskeho práva skúškami z teoretickej časti 47 žiakov. Dňa 2. mája 1999 na hornej nádrži Prejta skúšky dokončili pretekmi v love rýb udicou. Vydarený pretek pripravili členovia Slovenského rybárskeho zväzu. Celkom odmenili 15 žiakov hodnotnými cenami, na dotovaní ktorých sa podieľal aj Obecný úrad v Ladcoch sumou 1 000 Sk. Žiaci za tri hodiny preteku ulovili 37 kusov kaprov, 2 liene, 11 pleskáčov a 166 kusov ostatných druhov rýb. Na prvých troch miestach skončili Matej Hučala, Kristián Mražík a Daniel Hajduch. Najlepšie dievča bolo Martina Gajdošová.

Tradičné **preteky v love rýb udicou** sa konali v máji na Tunežických rybníkoch. Aj v tomto roku boli nielen dobre obsadené pretekármi, ale aj občanmi, ktorí sa o rybolov zaujímajú, alebo chceli stráviť príjemný deň v prírode. Počasie nebolo príliš priaznivé, ale i tak sa pretekov zúčastnilo 147 závodníkov a okolo 300 občanov. Pre záujemcov sa podávali smažené ryby, guláš a sudové víno. Bohatá tombola mala okrem vecných cien i živé ryby – najťažší bol 9 kilogramový kapor. Sponzormi boli Slovlak Košeca, Považská cementáreň, a.s. a Obecný úrad Ladce, Obecný úrad Košeca a menší podnikatelia J. Rafaj a R. Hoffstädter.

Na pretekoch ulovili 129 kusov rýb. Poradie najlepších pretekárov: Peter Babečka, František Gajdošík, Jozef Zápalka, Juraj Belian, Radoslav Palček, Ondrej Novák, Vladimír Ďurič. Najlepšia zo žien bola Helena Rajtarová.

Treba poznamenať, že v rámci obvodnej organizácie č.3 Slovenského rybárskeho zväzu sú najaktívnejší rybári v Ladcoch a to činnosťou vo výbore, brigádami i vo výsledkoch rôznych pretekov.

1257

Slovenský zväz zdravotne postihnutých

Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Ladcoch mala ku 31. decembru 1999 spolu 60 členov. Výbor pracoval v zložení:

Štefan **Kováčik**, predseda

Ján Košťalik, podpredseda

členovia: Mária Sláviková, Margita Zacková, Zdenka Chlebanová,
Pavol Maršovský, Milan Rafaj.

Výbor pripravoval pre členov okrem poradenskej činnosti kultúrno – spoločenské podujatia doma i zájazdové u družobných organizácií. Vo februári 1999 v Považskej Bystrici, v októbri vo Sverepci a v júni v Domaniži.

V máji usporiadali posedenie pri príležitosti Dňa matiek a v decembri Mikulášsky večierok.

V roku 1999 usporiadali pre členov a ich deti zájazd do Bojníc a Chalmovej.

Z brigádnickej činnosti treba spomenúť údržbu trávnikov pri kultúrnom dome.

Na celoročnú činnosť mali k dispozícii sumu 8 000 Sk (Obecný úrad Ladce 2 000 Sk, Považská cementáreň, a.s., Ladce 5 000 Sk a súkromný podnikateľ 1 000 Sk).

Slovenský zväz záhradkárov

V roku 1999 evidovali 55 členov. Vo výbore pracovali:

Jozef **Martinák**, predseda

Emil Martinák, podpredseda

Pavol Kalus, tajomník

Juraj Letko, hospodár – pokladník

členovia: Štefan Češko

Štefan Novosad

Ervín Kalus

Predseda revíznej skupiny: Marián Kováčik.

Organizácia uskutočnila v roku 1999 celkom 8 výborových a 1 členskú schôdzu. Stredom pozornosti boli práce v sade: kosenie trávy, strihanie stromkov a zber ovocia. V roku 1999 bola v sade najslabšia úroda za posledných desať rokov.

Tradične členovia výboru vplývali na svojich členov a ostatných občanov pri úprave záhrad a predzáhradok.

1258

Združenie technických a športových činností

Z činnosti organizácie vynechali motocyklový šport, pretože je stále finančne náročnejší a združenie nie je schopné ho hospodársky udržať.

V roku 1999 usporiadali pre svojich členov, resp. rodinných príslušníkov vlastivedný zájazd na Bradlo k mohyle M. R. Štefánika a na hrad Beckov a Čachtice. Zájazd sa konal 27. augusta 1999 a patril medzi doteraz najvydarenejšie.

Výbor združenia:

Ing. Jozef **Remo**, predseda

Milan Bajza, tajomník

Ing. Ľubomír Ježo, pokladník

členovia: Cyril Hlavatý, Ján Galanský, Peter Čurík, Marián Lihocký

Peter Kvasnica, Slavomír Mražík.

Slovenský červený kríž

Miestny spolok Slovenského červeného kríža Ladce – Tunežice má evidovaných 300 členov. Väčšina z nich bola aj v roku 1999 pasívna.

Výbor spolku mal tieto členky:

Anna **Ištvániková**, predsedníčka

Mgr. Gabriela Košťaliková, tajomníčka

Eva Tichá, pokladníčka

členky: Juliana Belianová, Valéria Koišová, Margita Kantoríková

Anna Mazúrová, Ľudmila Sláviková, Anna Králová.

Činnosť zamerali na starostlivosť o starších občanov odkázaných na pomoc. Vyškolené ošetrovatelky sa starali o zverené osoby.

Miestny spolok spolupracoval pri príprave Dňa matiek, pri organizovaní darcovstva krvi a niekoľkých humánných aktivitách.

Pre členstvo a rodinných príslušníkov organizovali autobusový zájazd po strednom a severnom Slovensku.

Dobrovoľná požiarna ochrana

V organizácii DPO Ladce sa v roku 1999 činnosť požiarnikov značne zintenzívnila. Zásľuhu (pod vedením predsedu Františka Meliša) mali najmä mladí požiarnici – odchovanci žiackeho družstva požiarnikov pri miestnej ZŠ, ktorých v minulosti vychovali členovia DPO Ladce.

Po absolvovaní viacerých cvičení sa v roku 1999 zúčastnili na 5 súťažiach okresného charakteru. V jednej z nich zo 14 družstiev skončili na 5. mieste.

1259

Veľa urobili v materiálno-technickej činnosti. Upravili vnútorné priestory v požiarnej zbrojnici (výmena dlážky, oprava a nátery okien, maľovanie, úprava dvora a pod.). Upravili klubovňu, kde sú vystavené dokumenty z histórie požiarnictva v Ladcoch, najmä fotografie, diplomy i staré, voľakedy používané náradie.

Do života sa dostala aj dohoda, ktorú urobili s obecným úradom o pomoci, financovaní a materiálnom zabezpečení požiarnikov tak, aby boli akcieschopní. Medzi najaktívnejších požiarnikov v roku 1999 patrili: Branislav Blaško, Daniel Blaško, Dominik Košťalik, Viliam Petrík, Jozef Binka, Bohuš Král, J. Pastierik, Zdeno Koleno, Jaroslav Ďuriš, Štefan Kuman.

Organizácia Dobrovoľnej požiarnej ochrany v Ladcoch nadviazala spoluprácu s Miestnym spolkom Slovenského červeného kríža Ladce – Tunežice v oblasti vyškolenia na prípravu v poskytovaní prvej pomoci.

Dobrovoľná požiar ochrana Tunežice

Ani ďalší rok sa nepodarilo aktivizovať činnosť organizácie požiarnikov v Tunežiciach. V priebehu roka 1999 sa otázky požiarnictva v Tunežiciach prerokovávali na úrovni obecného zastupiteľstva i v styku DPO Ladce – DPO Tunežice. Predložil sa návrh na spojenie oboch organizácií, k dohode však nedošlo, keď organizácia v Ladcoch súhlasila, ale v Tunežiciach návrh odmietli.

I napriek týmto skutočnostiam, časť členstva sa stará o techniku a udržiava ju v dobrom stave. S organizáciou v Ladcoch spolupracovali pri organizovaní účasti na súťažiach.

Slovenský zväz chovateľov

Činnosť tejto organizácie sa v Ladcoch zamerala do oblasti chovu čistokrvných domácich zvierat a do oblasti pomoci obyvateľstvu v zaobstarávaní chovnej hydiny a jatočných zvierat.

V snahe zadovážiť si dostatok finančných prostriedkov venovali sa **obchodnej činnosti** tak, že nakupovali a predávali hydinu občanom Ladiec i okolia. V roku 1999 takto poskytli:

14 200 kureniec (na chov)
80 húseniec
60 sliepok chovných
4 760 sliepok konzumných
90 moriek chovných
240 moriek konzumných.

Pre organizáciu takto získali 25 000 Sk čistého zisku.

1260

V chovateľskej činnosti bol záujem rozšíriť chov drobného zvieratstva nielen medzi členmi, ale i ostatnou verejnosťou. V organizácii sa však dlhodobo prejavuje nezáujem o túto prácu. Okruh chovateľov čistokrvných zvierat sa nerozšíril ani v roku 1999.

Na čele organizácie bol **výbor**, zvolený na členskej schôdzi 13. februára 1999:

Milan **Jung**, predseda
Anton Haršáni, tajomník
Ladislav Nagy, hospodár
Vladimír Kalus, predseda komisie králikov
Viktor Lihocký, predseda komisie hydiny.

V závere roka 1999 konštatoval výbor SZCH v Ladcoch, že sa nedarilo aktivizovať členstvo v chove čistokrvných zvierat, v brigádnickej – pracovnej činnosti. To bolo aj dôvodom na zredukovanie počtu členstva.

Tradičnou bola vždy činnosť v oblasti výstavníctva. V roku 1999 neorganizovali nijakú výstavu (nebola v pláne), ale i na výstavách v okolí sa zúčastnili iba minimálne.

Prvý krok k zlepšeniu ušľachtilých chovov urobila organizácia tým, že pre niektorých členov kúpili chovné králiky na skvalitnenie chovu.

Veľkú pozornosť venovali údržbe **chovateľského areálu**. Dokončili rekonštrukciu oplotenia a iné stavebno – údržbárske práce.

**Telovýchovná jednota
Tatran cementáreň Ladce**

Od júla 1999 stál na čele organizácie TJ Tatran cementáreň Ladce **nový výbor**:
Marián **Justh**, predseda

Ing. Ferdinand Gach, tajomník
Mgr. Miroslav Sňahničan, pokladník
členovia výboru: Vladimír Chovanec, Jozef Chovanec, Dušan Porubčan,
Štefan Zábajník.

Pod vedením tohto výboru a za pomoci ďalších telovýchovných aktivistov, trénerov, cvičiteľov sa pomery v TJ konsolidovali a v mnohých oblastiach podstatne zlepšili. Bolo to najmä v **rozšírení druhov športu**, kde okrem futbalu zaktivizovali aj volejbal, stolný tenis a cvičenie žien. Výsledky ani v jednom zo športov neboli vynikajúce, ale veľké množstvo podujatí na doterajšie pomery dalo možnosť mládeži zapojiť sa do niektorej telovýchovnej aktivity.

1261

Futbal – ročník 1998/1999

Pred otvorením jarnej časti futbalových súťaží sa uskutočnili niektoré zmeny v obsadení vedenia jednotlivých oddielov. Hospodárom sa stal Milan Juríček a člen výboru Marián Justh dostal na starosť propagáciu.

Muži dohrávali jarnú časť v V. lige. Mužstvo viedol Vladimír Chovanec, trénerom bol Pavol Tichý, asistentom Milan Bajza. Koniec ročníka bol súčasne aj koniec účinkovania tohto oddielu v V. lige. Skončili na poslednom – 16. mieste a zo súťaže vypadli do I. triedy.

Vedúcim oddielu **dorastencov** bol Cyril Kulich, trénerom Ing. Ferdinand Gach a jeho asistentom Dušan Porubčan. Dorastenci hrali v IV. lige, kde skončili úspešne na 6. mieste.

Starší žiaci hrali v majstrovstve kraja pod vedením trénera R. Melichera, asistenta Štefana Zábajníka a vedúceho oddielu Jaroslava Koyša. Súťaž skončili na 13. predposlednom mieste a zo súťaže vypadli.

V súťaži dohrávalo i **mužstvo** dospelých „B“, ktoré skončilo v súťaži III. A. triedy na 4. mieste. Zo súťaže po jej skončení vystúpili a súťaže 1999/2000 sa už nezúčastnili.

Ročník 1998/1999 možno pre Ladce pokladať za neúspešný.

Futbal – ročník 1999/2000

Po jesennej časti futbalových súťaží boli umiestnenia málo uspokojivé, hoci takmer všetky oddiely hrali o súťaž nižšie ako v ročníku 1998/1999.

Muži hrali v I. triede, kde po jesennej časti skončili zo 16 mužstiev na 6. mieste. Vedúcim bol Vladimír Chovanec, trénerom Jozef Vilímek.

Dorastenci hrali v IV. lige. Predbežne skončili na 11. mieste zo 16. družstiev. Vedúcim bol Cyril Kulich, trénerom Pavol Tichý.

Mladší žiaci hrali súťaž I. triedy. Pod vedením V. Chovanca a trénera Ing. Ferdinanda Gacha skončili na 8. mieste z 10 družstiev.

Starší žiaci mali vedúceho Štefana Zábojníka a trénera Pavla Melichera. Hrali v I. triede, kde medzi 14 družstvami skončili na 8. mieste.

Futbalové turnaje

V roku 1999 usporiadala Telovýchovná jednota Tatran cementáreň Ladce a Odborné učilište v Ladcoch niekoľko futbalových turnajov.

TJ Tatran Ladce, Železnice SR a Považská cementáreň, a.s., Ladce usporiadali 3. júna 1999 na ihrisku TJ Tatran futbalový turnaj, na ktorom sa stretli bývalí hráči Ladiec, Beluše a Košece. Zvítazili hráči Beluše, pred Ladcami a Košecou.

Turnaj cementárov sa uskutočnil 9. júla 1999 ako tradičná súčasť Dňa cementárov. Na turnaji hrali reprezentanti štyroch pracovísk cementárne: výroba, údržba, opravovňa Raj + baliareň a družstvo lomu. Víťazom turnaja sa stalo družstvo Opravovne Raj + baliareň.

1262

17. septembra 1999 usporiadalo Odborné učilište v Ladcoch na ihrisku TJ Tatran Ladce turnaj v **minifutbale**. Za družstvo žiakov mohli nastúpiť aj dvaja pedagogickí pracovníci. Po 6. zápasoch sa na prvom mieste umiestnili študenti zo SOUS Považská Bystrica a na ďalších miestach Gymnázium Púchov, OU Ladce a Gymnázium Považská Bystrica.

Volejbal

Volejbalový oddiel TJ Tatran cementáreň Ladce sa v ročníku 1998/1999 s úspechom zúčastnil na oblastnej súťaži **mužov** a družstiev **MIX**. V oblastnej súťaži hrali volejbalisti z okresov Ilava, Púchov a Považská Bystrica. Naše družstvá postúpili až do 3. kola, do finále sa však nedostali. Rovnako aj v súťaži MIX (muži a ženy) sa dostali do druhého kola, kde svoje zápasy prehrali a do finále sa nedostali.

Stolný tenis

Novozaložený oddiel sa ihneď prihlásil do súťaže 6. ligy, kde hralo 10 družstiev, väčšinou skúsených hráčov z Považskej Bystrice, Púchova a niektorých obcí. V konečnej tabuľke jesennej časti skončili stolní tenisti z Ladiec na predposlednom – 9. mieste.

V rámci Dní športu organizovali 2. októbra 1999 stolnotenisový turnaj o pohár starostu obce. Turnaj pomohla organizovať (ako prvé podujatie novozaloženého oddielu) Považská cementáreň, a.s., Ladce. Na podujatí sa zúčastnilo dovedna 54 hráčov od detských kategórií až po dospelých. Turnaj mal veľký úspech a rozkýbal stolný tenis v obci.

V priebehu, najmä však na sklonku roka 1999, sa spolu s obecným úradom riešili otázky umiestnenia oddielu stolného tenisu – priestorov na tréning a zápasy.

Ženy v telocvični

Na jeseň a v zime 1999 každý týždeň dvakrát cvičili ženy v telocvični ZŠ pod vedením Márie Kalusovej a RNDr. Ivety Liptákovej cvičenia aerobiku a kalanetiky.

TJ Tatran Tunežice

Výbor TJ Tatran Tunežice pracoval v roku 1999 v tomto zložení:

Bohumir **Kvasnica**, predseda

Jozef Rožník, hospodár

Milan Letko, tajomník

členovia: Jozef Letko, Dušan Minárik

Futbalové mužstvo hralo v III. triede skupina A. Po skončení jesennej časti sa umiestnili na 5. mieste v desaťčlennej skupine.

—

1263

—

TJ postihla strata v podobe smrti aktívneho člena a futbalového rozhodcu Štefana Cáka a tragické úmrtie aktívneho hráča i sponzora Ivana Kandráča.

Ďalšia „strata“ postihla futbalový oddiel, keď neznámi páchatelia poškodili na ihrisku lavičky, prenosnú bunku – šatne, ukradli vlnité plechy atď. Celková škoda bola viac ako 15 000 Sk.

Oblasťný futbalový zväz udelil predsedovi TJ Tunežice Bohumirovi Kvasnicovi čestné uznanie za dlhoročnú – takmer štyridsaťročnú činnosť vo funkcii predsedu tejto organizácie.

POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s., LADCE

Rok 1999 bol pre Cementáreň v Ladcoch nielen rokom 110 – teho výročia vzniku, ale aj rokom zásadných zmien vo vlastníckych vzťahoch i významných výrobných a obchodných úspechoch.

Vstup firmy Berger do Považskej cementárne

V roku 1999 sa uskutočnil vstup firmy Berger Holding GmbH a to najskôr do spoločnosti Portlandcement, a.s., Ladce a neskôr aj do Považskej cementárne, a.s., Ladce.

Predstavenstvo a akcionári zamestnaneckej spoločnosti Portlandcement sa rozhodli v záujme ďalšieho upevnenia nezávislosti Cementárne v Ladcoch od cementárskych koncernov vstúpiť do menovanej spoločnosti. Táto firma súčasne zhodnotila akcie, ktoré v roku 1995 získali zamestnanci za 1000 Sk. Teraz získali za jednu akciu 7 555 DM. Tento akt je v rámci Slovenska jedinečný a Ladce sa v tomto čase stali určite najbohatšou obcou v SR. Svoje akcie postúpilo firme Berger okolo 300 akcionárov.

Firma Berger Holding GmbH Passau patrí k renomovaným stavebným podnikom v Nemecku. Podnik bol založený v roku 1905 a sídli v Passau. Zaoberá sa pozemnými a podzemnými prácami, prepravovaním betónových zmesí, výrobou cementu. Skupina vykazuje ročne obrát 500 miliónov DM. S našou cementárňou obchodujú už od roku 1991. Cieľom firmy je vybaviť Cementáreň v Ladcoch najmodernejšou technológiou. Ďalším zvyšovaním a rozširovaním betonárok sa predpokladá aj zvyšovanie výroby cementu v Považskej cementárni, a.s., Ladce.

1264

Účasť na výstave

V dňoch 23. – 26. marca sa v Bratislave, v priestoroch výstavniska Incheba, uskutočnila tradičná výstava CONECO. Svoju expozíciu na výstave mala aj Považská cementáreň, a.s., na rozlohe 60 m². Výstavu obsadilo viac ako tisíc vystavovateľov zo 14 krajín. O značnom záujme o ponúkaný sortiment výrobkov svedčí množstvo uskutočnených rokovaní so zástupcami rôznych firiem zo Slovenska, Českej republiky, Maďarskej republiky a Rakúska.

Grand prix Slovak gold

V dňoch 27. – 30. apríla 1999 sa konala pravidelná výstava zameraná na kvalitu slovenských výrobkov. V Parku kultúry a oddychu v Bratislave vystavovali slovenské podniky výroby **nadštandardnej kvality**. Medzi 33 vystavovateľmi boli aj cementári z Ladiec. Počas otváracieho dňa získali ocenenie „Kandidát Grand prix Slovak gold“. Na záverečnom galavečere medzi tromi nadštandardnými výrobkami boli ocenené aj cementy z Ladiec cenou GRAND PRIX SLOVAK GOLD. Ocenenie malo pre Považskú cementáreň, a.s., Ladce veľkú cenu nielen morálnu a technickú, ale i marketingovú.

Nová dozorná rada

Dňa 29. marca 1999 sa v priestoroch obchodného zastúpenia spoločnosti v Trenčíne konalo mimoriadne zhromaždenie Považskej cementárne, ktoré inicioval akcionár Portlandcement, a.s., za účelom nového zloženia dozornej rady. Po pomerne rušnom zasadaní ustanovili **dozornú radu** takto:

Ing. Pavel **Martauz**, predseda

Peter Vavro, podpredseda

Dipl. ing. Jozef Steindl, Ing. Jozef Matuščin, členovia

Anton Malovec, Dušan Vychopeň, členovia zvolení zamestnancami.

Predstavenstvo spoločnosti tvorili:

Ing. Anton **Barcík**, predseda a generálny riaditeľ

Ing. Jozef Mikušinec, podpredseda a výrobný – technický riaditeľ

členovia: Ing. Mária Kebísková, ekonomická riaditeľka

Ing. Ľubomír Martinka, obchodný riaditeľ

Ing. Pavol Martauz, riaditeľ kvality a stratégie

Ing. Peter Šumaj, personálny riaditeľ

Ing. Pavol Baranec

Ing. Ivan Horvát.

1265

Spoločný podnik

Významným podnikom je **betonárka LADCE BETÓN, s.r.o., v Bratislave**. Je to kapacitne najväčšia betonárka na Slovensku s výkonom 105 m³ betónovej zmesi za hodinu. Betónovú zmes, potery, vodotesné betóny využívajú na viacerých stavbách v Bratislave a okolí.

Výrobky PCLA

Okrem cementov najvyššej kvality sa v roku 1999 na trhu uplatnili:

LANOVA – minerálna prísada do cementov a mált s využitím najmä v betónoch, maltách a omietkach, v zmesných cementoch a v iných výrobkoch, ktoré obsahujú hydraulické spojivá.

LASULFEX a SULFOMIN – sypké a práškové aditívum vhodnej granulometrie. Je určený na ekologickú likvidáciu oxidov síry v spalinách a tepelných elektrárnach.

VÁPENEC – veľmi jemne mletý, je určený na zlepšovanie kvality poľnohospodárskych pôd narušených kyslými dažďami.

Predaj cementu

Rekordné množstvo cementu predali v júni 1999 – 80 000 ton. Predali všetok vyrobený cement a to viac do zahraničia ako na domáci trh. Z ladeckého cementu sa stavala nielen diaľnica, ale aj významné stavby v Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku a inde.

110. výročie vzniku cementárne

Oslavy 110. jubilea cementárskeho priemyslu na Slovensku sa konali v dňoch 16. a 17. septembra 1999.

Prvý deň

Prvý deň osláv organizoval Zväz výrobcov cementu a vápna na Slovensku. Účastníkmi slávnostného zhromaždenia v Kultúrnom dome v Ladcoch boli zástupcovia súčasných vedení i bývalí vedúci pracovníci z podnikov a generálnych riaditeľstiev z celého Slovenska. Slávnostné zasadanie doplnil hodnotný kultúrny program.

1266

Druhý deň

Slávnostné zhromaždenie 17. septembra organizovalo vedenie Považskej cementárne. Pozvaní boli hostia a jej súčasní i bývalí pracovníci. Dôstojný rámec tvorila tematická výzdoba od vstupu až po javisko kultúrneho domu. Celodenný program na vynikajúcej úrovni moderovala Alena Heribanová.

Oficiálny program sa začal príhovorom generálneho riaditeľa. Vystúpenie obsahovalo významné obdobia histórie fabriky, súčasný stav a pohľad do budúcnosti.

Slávnostné zhromaždenie pozdravil prezident Zväzu výrobcov cementu a vápna Ing. Karol Podhora, ktorý pripomenul, že firma Berger je aj významným akcionárom v Hornom Srní. Starosta obce Ing. arch. Ján Remo pripomenul, že cementáreň bola vždy živiteľkou väčšiny občanov Ladiec. Poznamenal, že bolo požehnaním pre obec, že pán Schenk sa rozhodol pre výstavbu cementárne. Nakoniec poďakoval všetkým, ktorí sa zaslúžili o to, že obec sa stala akcionárom cementárne.

Zástupca firmy Berger – Ervin Gessel vo svojom vystúpení, okrem iného, povedal: „Starý pioniersky duch sa nikdy nestratil. Vôľa vyrábať kvalitný cement nebola nikdy zlomená. Ba práve naopak. Portlandský

cement z Ladiec je špičkový európsky produkt. A my od Bergera sme hrdí, že ako spoločníci budeme môcť prispieť k tomu, aby tak tomu bolo aj v budúcnosti. Aspoň dovtedy, kým sa nedozvieme, čo svet v jeho najhlbšej podstate drží pokope. Za betón je táto otázka už dávnejšie zodpovedaná: ladecký cement“.

Ing. R. Lacko, prednosta Okresného úradu v Ilave povedal, že Považská cementáreň, a.s., Ladce je najstabilnejšou firmou v okrese, ktorá trvale poskytuje zamestnanosť.

Na slávnostnom zhromaždení odovzdal Dr. Pavol Dubček (syn Alexandra Dubčeka) striebornú **medailu A. Dubčeka** cementárni za dosiahnuté výsledky a starostlivosť o zamestnancov cementárne.

Potom odovzdali **200 grafických listov** (pamätných) a **medaily** k 110. výročiu vzniku cementárne.

Pri príležitosti výročia vyšla publikácia obrazového materiálu a textov v grafickej úprave akad. maliara J. Oravca. Z doteraz vydaných publikácií pri rôznych výročiach cementárne obsahovo i graficky najhodnotnejšia.

Kultúrny program po oba dni osláv bol na vysokej úrovni. Vystúpili v ňom:

moderátorka Alena Heribanová (Slovenská televízia), sólisti Slovenského národného divadla, Novej scény, ľudový rozprávač, folklórne súbory a umelci. Medzi nimi Simon Somorjan, Marcela Molnárová, Darina Laščiaková, Rudolf Meško z Terchovej, Ander z Košíc, Oľga Szabová, Gréta Švercelová.

Program osláv pokračoval spoločenským posedením a zábavou.

Stretnutie bývalých cementárov

Dňa 2. decembra 1999 pozvalo vedenie Považskej cementárne a odborový zväz do kultúrneho domu bývalých pracovníkov cementárne – **dôchodcov**.

Zišlo sa ich do 300, aby si posedeli pri budbe, vypočuli generálneho riaditeľa Ing. Antona Barčíka, ktorý ich oboznámil s novosťami vo fabrike. Tých bolo dosť, počnúc privatizačnými otázkami, končiac výrobou a predajom cementu. Veľmi dôležitým momentom týchto každoročných stretnutí je pospomínanie na minulé časy i to, čo zažili v súkromnom živote za posledný rok.

Stretnutia mávajú (a tohtoročné nebolo výnimkou), veľmi vysokú kultúrnu úroveň. O to sa v tomto roku starali umelci z Bratislavy Marcela Laiferová a Dušan Grúň, ktorí sú obľúbení aj u staršej generácie.

Na stretnutí vyhrávala dychová hudba Ladčanka a podávalo sa tradičné občerstvenie.

Mimoriadne číslo Ladeckého cementára

Pri príležitosti 110. výročia založenia cementárne vyšlo mimoriadne číslo Ladeckého cementára, ktoré inak v roku 1999 nevyšlo. V prvej časti sa venujú roku 1999, privatizácii, akcionárom, výrobnej a obchodnej činnosti. Predstavujú strategického partnera firmu Berger Holding, jeho výrobnú činnosť a zámery do budúcnosti. Najväčšiu časť venujú ešte oslavám 16. a 17. septembra 1999. Táto časť bola štylizovaná ako fotomontáž s textami, včítane úplných alebo krátených prejavov.

Toto číslo Ladeckého cementára je zaregistrované v dokumentácii kroniky obce.

Tradičný turnaj na Deň stavbárov

V júli sa konal v rámci Dňa stavbárov tradičný futbalový turnaj. Dňa 9. júla nastúpili družstvá: výroba, údržba, opravovne Raj + baliareň, lom. Víťazom celého turnaja sa stalo mužstvo zamestnancov opravovne Raj + baliareň, ktoré zvíťazilo vo finále nad výrobou.

1268

Rekapitulácia výroby a predaja v roku 1999

Vo výrobe a predaji prekonalí pracovníci Považskej cementárne viacero najlepších výkonov a to vo výrobe slinku, výrobe portlandského cementu a najmä v predaji.

Vyrobili:	
slink	486 000 tony
cement	607 200
(z toho portland)	364 900
Expedícia	604 337 tony
z toho export	342 104
(cement + LANOVA)	

Okrem cementu úspešne vyrábali a predávali výrobok LANOVA 3 800 ton a LASULFEX 264 ton.

Úspešný predaj spočíval nielen v expedovaní jednotlivých výrobkov, ale aj v úspešnom inkasovaní finančnej náhrady od zákazníkov.

ŽELEZNIČNÁ STANICA V LADCOCH

V roku 1999 bol prednostom stanice Pavol **Fatura**, ktorý riadil dovedna 47 zamestnancov (plánované 46). Stav pracovníkov bol spôsobený **výcvikovým systémom** pre funkciu **výpravcu** v Železničnej stanici **Beluša**, ktorá bola ako nesamostatná pričlenená k stanici Ladce.

Dopravná intenzita

Nakládka bola v roku 1999 stabilizovaná. Naložené bolo 339 087 ton nákladu v 6 635 vozňoch. V Beluši naložili 630 ton v 24 vozňoch, čo je mierny pokles oproti roku 1998.

Vykládka bola 179 068 ton z 3 911 vozňov, v Beluši 9 497 ton z 263 vozňov.

Cez stanicu **prešlo** 17 202 vlakov nákladnej prepravy a rušňov a 21 418 vlakov s prepravou cestujúcich.

1269

Tržby v stanici Ladce a Beluša

Tržby v stanici Ladce z prepravy cestujúcich dosiahli 578 287 Sk, v Beluši 390 172, čo je mierny vzostup oproti roku 1998.

Tržby z prepravy tovaru dosiahli v Ladcoch čiastku 16 224 479 Sk, v Železničnej stanici Beluša 347 986 Sk.

Nehodovosť

Na úseku Železničnej stanice Ladce (Beluša) bolo dovedna 21 nehôd bez zavinenia pracovníkov stanice Ladce.

VODNÁ ELEKTRÁREŇ LADCE

Vedenie závodu malo v roku 1999 dvoch majstrov:

Ivan **Fedor**, majster prevádzky a elektrickej údržby

Pavol **Stareček**, majster prevádzky a strojnej údržby.

Ako každý rok, aj v roku 1999, uskutočnili niekoľko významných opráv. Počas roka to bola výmena výtokového žeriavu, ktorý slúži na hradenie turbosústrojenstva zo strany výtokov. Výmena stála 1 600 000 Sk, dodávateľom bol podnik KPK Martin.

Okrem toho vykonali všetky plánované revízie podľa plánu údržby.

Celá strojná a elektrická údržba sústreďovala úsilie na plánovanú **rekonštrukciu** sústrojenstva TG1 a TG2. Úlohou rekonštrukcie je zvýšenie prietoku vody cez turbínu z doterajších 75 m³/s na 90 m³/s a zvýšenie inštalovaného výkonu. Táto akcia má pokračovanie v roku 2000, kedy bude aj ukončená.

Výroba sa za rok 1999 splnila na 91% v objeme 82 617 MWh.

Dôležitý obchodný ukazovateľ v roku 1999 bol pohotovú výkon plánovaný 13,62 MW/rok – skutočný bol 14,34 MW/rok. Plnenie na 105,29%.

Stav pracovníkov Vodnej elektrárne v Ladcoch bol k 31. decembru 1999 celkom 20.

1270

OBCHOD A SLUŽBY

Za posledných desať rokov sa v obci Ladce často objavovali podnikateľské subjekty, rovnako často zanikali a menili obsah podnikania. Posledné dva roky, najmä rok 1999, stabilizovali situáciu v obchode a službách natoľko, že sieť obchodov vzhľadom na počet občanov možno pokladať za dostačujúcu. Vznikom kaderníctva a holičstva sa doplnili i služby.

Počet pohostinstiev pokladáme za zbytočne vysoký a pri tom ani v jednom nepodávajú stravu.

V roku 1999 medzi podnikateľov, ktorí poskytovali služby obyvateľom Ladiec a okolia patrili:

POTRAVINY – R. Hoffstädter
POTRAVINY – Klasik – Horečná
POTRAVINY – Jednota Tunežice
POTRAVINY – Daňo Jozef
Pekáreň – Smrčko Tomáš

V priebehu roka 1999 zatvorili predajňu potravín v Horných Ladcoch, otvorili pekáreň po prerobení reštauračnej miestnosti pohostinstva Kopyto.

POTRAVINY AMV boli najväčšou predajňou potravín aj s predajom mäsových výrobkov firmy Kabát.

Pohostinstvá prevádzkovali:

TUNEŽICE (v bývalej škole) – Zbínová
BISTRO VERONIKA
Pohostinstvo KOPYTO – Martin Adamec
Pohostinstvo OMEGA (Pod gaštanmi)
CENTRIK – Viktor Lihocký
SABO – pohostinstvo – Peter Jesenský

Ostatné obchody:

Drogéria – A. Zábojníková
Agrobon – predaj záhradníckej techniky a potrieb – Bublavý
Predajňa textilu LUX – P. Riecky
Predajňa textilu – Vladimír Daňo
Kvetinárstvo – Remšíková

Služby:

Autoopravovňa – Fr. Strážnický
Autoopravovňa – Vladimír Hriančík
Autoopravovňa – Ľ. Fabišík
Autodoprava – Kútny
Kozmetika DENA – Danica Gregorová

Kaderníctvo, holičstvo – Vyskupová Gabriela
Drevovýroba – Škuta
Drevovýroba – A. Jendrol
Kameňosochárstvo – Anton Bialoň
RETUX – kovovýroba – M. Blažíček
Nočný club CICOLINA
Tempo móda – veľkoobchod s textilom
PALIVEX – obchod s palivami – Róbert Kvasnica.

Za obchodnú službu pre občanov možno pokladať aj trhy v kultúrnom dome, kde mali počas roka možnosť kupovať rôzne tovary.

Pre občanov bolo výhodné nakupovať na tržnici, najmä ovocie a zeleninu počas jari, leta a jesene. Obecný úrad predaj na tržnici reguloval.

Každý mesiac mali občania možnosť v určenom čase vymeniť propan-butanové bomby. Kritizovali však nedochvíľnosť a niekedy úplné vynechanie dovozu.

RÔZNE UDALOSTI A OSOBNOSTI V OBCI LADCE

Diaľnica

Na výstavbe diaľnice Nemšová – Ladce bolo badať značný útlm. Len málo pracovníkov plnilo vládou schválenú koncepciu, podľa ktorej tento úsek má byť dokončený v rokoch 1999 – 2002.

Ďalší úsek Ladce – Sverepec bol zaradený až po roku 2002, rovnako ako diaľničný privádzač Púchov. Na privádzači sa však pracovalo pomerne najviac. Stavebné skupiny sa presťahovali do Beluše a tak už iba malá časť stavbárov zostala v Ladcoch. Po zrušení pohostinstva Kopyto sa v Ladcoch už ani nestravovali.

I napriek tomu, že na diaľnici zpojzdnili iba jeden pruh, v doprave cez obec nastala zásadná zmena. Počet áut prechádzajúcich cez obec sa znížil a kamióny, ktoré najviac otravovali ovzdušie a znepríjemňovali život občanov, prechádzali iba po diaľnici.

Stretnutie rehoľných sestier

23. mája 1999 sa v Ladcoch stretli sestry Rádu sv. Vincenta a bratia lazaristi. Sú to tie rády, ktoré pôsobili v Ladcoch, v kaštieli, od roku 1925 do roku 1950, kedy boli kláštory zrušené. Na stretnutí bolo okolo 40 sestier a najstarší účastník páter Krištín. Účastníci mali omšu v ladeckom kostolíku a potom v kultúrnom dome sa stretli s občanmi.

1272

Po kultúrnom programe žiakov miestnych škôl bola beseda, kde na otázky občanov odpovedali páter Slaninka a sestra Cherubína. Organizátorom stretnutia bol dp. Ladislav Vrábek – náš rodák.

Minister vlády SR

Peter Magváši

15. októbra 1999 navštívil našu obec minister práce, sociálnych vecí a rodiny Peter Magváši. Spolu s ďalšími pracovníkmi ministerstva, zástupcom Krajského úradu a prednostom Okresného úradu v Ilave sa stretli na obecnom úrade, kde hovorili o zamestnanosti, sociálnych otázkach, otázkach financovania a iných otázkach samosprávy.

V Odbornom učilišti v Ladcoch sa hovorilo o otázkach detí v ústavnej starostlivosti. Zaoberali sa aj otázkou tzv. chránených dielní. V tom čase sa v učilišti konal Beh Terryho Foxa, na ktorom sa minister Peter Magváši osobne zúčastnil ako bežec.

Modlitebňa v Tunežiciach

Z iniciatívy občanov Tunežíc, za podpory vedenia obce sa podarilo prerobiť od roku 1976 nevyužívanú budovu bývalého Miestneho národného výboru v Tunežiciach.

Občania upratali, prerobili a vhodne upravili budovu i okolie tak, že sa mohla zriadiť modlitebňa. Svojou podporou sa o to pričínili okrem obecného úradu i Lesné družstvo Ladce, Odborné učilište Ladce, občania s peňažnými darmi. Dp. Čiernik daroval obraz – olejomaľbu. Pri obnove sa najviac zúčastnili Margita Kantoríková, Oľga Margušová, Mária Kantoríková, Belková, Mikušková, Kučerová, Rafková, Eliášová, D. Letková, Viktor Kalus, Jozef Rafko a Pavlína Melicherová. Modlitebňu 1. mája 1999 vysvätil košecký farár dp. Petrek. Prvej omše sa zúčastnili občania Tunežíc i Ladiec.

Najvyšší muž západoslovenského regiónu

Noviny Hlas ľudu v júni 1999 uverejnili v rámci súťaže „Regionálna kniha rekordov“ článok o najvyššom mužovi západného Slovenska. Je ním náš občan **Jozef Majerik**, ktorý meria 210 cm. Na základe toho sa Jozef Majerik dostal do regionálnej knihy rekordov. Podnet na tento článok dala naša občianka Viera Remová.

V časopise pre miestnu a štátnu správu a samosprávu „Verejná správa“ číslo 23/99 venovali značnú pozornosť obci Ladce. Na titulnej strane uverejnili farebný pohľad na Ladce a cementáreň, na predposlednej strane obalu texty a fotografie o obci. Zadnú stranu tvoria erb Ladiec a vlajka Ladiec so sprievodným slovom vybratým z encyklopédie Slovenska. V texte bol uverejnený chybný letopočet najstaršej písomnej zmienky 1469, správne má byť 1472. Text bol Historickým ústavom pred 15 rokmi opravený.

Vo vnútornej časti časopisu, na dvojstrane, je príspevok starostu obce Ing. arch. Jána Remu k histórii a súčasnosti obce.

Obecný úrad kúpil 300 exemplárov časopisu, ktorý zdarma dávali občanom.

Úspešní občania

Ladecké zvesti začali uverejňovať mená a činy našich najúspešnejších občanov.

V roku 1999 to boli:

Ján Fabo, úspešný strelec z pištole, reprezentant Slovenska, účastník Olympijských hier, slovenský rekordér.

PaedDr. Vladimír Hromek, riaditeľ Odborného učilišťa v Ladcoch, reprezentant Slovenska v rybolove na udicu (muška), majster Slovenskej republiky, účastník Majstrovstiev sveta v USA a na sklonku roka 1999 v Austrálii.

Juraj Suchár, študent Gymnázia v Dubnici nad Váhom, úspešný účastník Celoslovenskej olympiády vo fyzike a na základe toho účastník Medzinárodnej olympiády v Padove – Taliansko.

Ladecké zvesti uverejňovali aj životopisy občanov, ktorí nejakým spôsobom prispeli k rozvoju i sláve našej obce.

Postupne sa uverejnili mená prof. Jozefa Kvasnicu - fyzika, docenta Mikušku - významného rusistu a dekana fakulty a Pavla Koyša - slovenského básnika. O týchto podrobne píšem v kronike, v časti za rok 1997.

V druhom polroku 1999 boli uverejnené životopisy **Emila Pauera**, správcu Štátnej ľudovej školy v Ladcoch od roku 1919 do roku 1939. Jeho zásluhy spočívajú predovšetkým v zavádzaní nových metód do vyučovania i mimoškolskej výchovy a to, že za jeho účinkovania sa fakticky začalo slovenské vyučovanie.

Ďalej sa verejnosť oboznámila s kňazom, predstaveným lazaristov a riaditeľom Rádu milosrdných sestier sv. Vincenta v Ladcoch, **Jána Hutvru**, ktorý sa do mysle obyvateľov Ladiec zapísal ako ochranca nevinne zavraždených 19 občanov v apríli 1945. Po zrušení kláštorov mal pohnutý život, niekoľkokrát bol väznený. Patrí medzi významných organizátorov cirkevného života na Slovensku.

URBÁRSKE SPOLOČENSTVO A LESNÉ DRUŽSTVO

Činnosť urbáriátu

Významnou udalosťou pre Urbárske spoločenstvo v Ladcoch v roku 1999 bolo **vysporiadanie** vlastníctva spolumajiteľov urbárskych lesov zapísaných vo vlastníckom liste č. 877 k.u. v **Košeckom Podhradí**. Pri tomto vysporiadaní u notára bolo zapísaných 292 spolumajiteľov vlastníctva na 80 hektároch lesa.

Pozemkový fond oznámil, že poskytol náhradu za neodovzdanú pôdu, ktorú už nemohol vrátiť.

Iné zmeny sa v roku 1999 neuskutočnili (oproti roku 1998).

Budova bývalého pohostinstva v držbe urbárskeho spoločenstva bola i naďalej prenajatá firme AMV ako obchod s potravinami. Vo firme sa zmenil majiteľ – teraz Ing. M. Matuška.

Urbárske spoločenstvo i naďalej viedol výbor v zložení:

Jozef **Martinák**, predseda

Margita Kantoríková, pokladníčka

Ing. Emil Záhradník, Ing. Emil Remo, Ondrej Hriadel.

Činnosť Lesného družstva v Ladcoch

Rovnako ako urbáriát aj Lesné družstvo v Ladcoch sa v roku 1999 zaoberalo vysporiadaním majetkovo-právnych otázok – podielmi jednotlivých členov v lesoch Lesného družstva.

V roku 1999 sme zaznamenali pomerne vysokú aktivitu v starostlivosti o les. Členovia družstva vysadili 4 100 sadeníc a vyťažili 520 m³ dreva. Zhotovili 11 m³ lapákov a namontovali 16 lapačov na ochranu proti lykožrútovi. Lapače pravidelne doplňovali. Na ochranu proti burine hlavne v častiach s novou výsadbou v rozlohe 7,36 hektára používali metódu vykásania. Proti ohryzu zverinou robili ochranné nátery.

Rekonštrukcia a oprava lesných ciest, ktorú na objednávku obecného úradu robilo Poľnohospodárske družstvo v Košeci, sa dotýkala aj lesov Lesného družstva. Jeho členovia pomáhali pri presvetľovaní, odstraňovaní porastu okolo ciest.

V roku 1999 bol na čele družstva tento výbor:

Jozef **Martinák**, predseda

Ing. Emil Záhradník, hájnik

Božena Majeríková, pokladníčka

Ing. Emil Remo

Valentín Bednárík (zomrel v roku 1999 vo veku 93 rokov).

Združenie urbárikov a členov lesného družstva Tunežice

Družstvo malo 51 členov – 51 akcií. Obhospodárovali 124 hektárov lesa (počas roku 1999 nezmenené), 42 hektárov lesných pozemkov.

Zmena nastala vo vlastníctve pasienkov, ktorá do konca roka nebola úplne vysporiadaná so stavbármí diaľnice.

Predsedom výboru bol Miroslav **Kvasnica**.

POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO 1. máj so sídlom v Košeci

Poľnohospodárske družstvo v roku 1999

Aj v roku 1999 pretrvávali niektoré negatívne javy, ktoré škodili poľnohospodárstvu a v konečnom dôsledku všetkým občanom.

Nedostatky spočívajú predovšetkým v tzv. roztváraní cenových nožníc medzi vstupmi do poľnohospodárstva a poľnohospodárskymi výrobkami, v nezavinenom zaťažení poľnohospodárskych podnikov starým blokom úverov a v narušenej plynulosti obehu peňazí. Toto všetko zasiahlo v plnej miere aj družstvo v Košeci, výrobné stredisko v Ladcoch nevyvímajúc.

Na výročnej členskej schôdzi, ktorá sa konala 26. februára 1999 v Kultúrnom dome Ladce konštatovali aj to, že za desať rokov nejestvovala vláda, ktorá by poľnohospodárstvu venovala pozornosť, ktorá mu prináleží, skôr sa dočkali nedocenenia. Za toto obdobie sa ceny vstupov zvýšili o 300 %, ale ceny poľnohospodárskych výrobkov iba o 131 %, pričom spotrebiteľské ceny vzrástli o 320 %.

Toto všetko malo vplyv aj na deštrukciu PD v Košeci, kde z roka na rok zaznamenávame pokles vo všetkých ukazovateľoch. Tieto fakty som zaznamenal v kronike obce Ladce a robím tak aj v zápise za rok 1999.

V roku 1999 bola celková výmera pôdy družstva 3 133 hektárov, na ktorej sa zabezpečovali úlohy celej rastlinnej výroby – výroby obilovín, ale i pre potreby živočíšnej výroby.

Poľnohospodárske družstvo Košeca malo v roku 1999 celkom 471 členov, z toho pracujúcich 139, nepracujúcich 72 a 260 dôchodcov. Stav pracujúcich členov a pracovníkov bol k 31. decembru 1999 celkom 178 (124 mužov, 54 žien). Zaujímavá bola skladba podľa vzdelania: 8 s vysokoškolským vzdelaním, 30 s úplným stredným vzdelaním, 113 malo stredné odborné vzdelanie a 29 pracovníkov základné vzdelanie. Uvádzam i niektoré pracoviská s počtom zamestnancov STREDISKO LADCE 13 pracovníkov, mechanizácia – 32, bitúnok – 11, správa – 17, výstavba – 11 atď.

V roku 1999 prijali 13 pracovníkov, z toho jedného v Ladcoch.

Rastlinná výroba

Celé družstvo v jednotlivých plodinách dosiahlo takéto výsledky:

Pšenica ozimná vysiata na 237 hektároch dala úrodu 928 ton (plánovaných 1040 ton), čo je plnenie na 89,2 %. Z hektára to bolo 3,91 tony (plánovaných 4,50 t).

Podobné výsledky boli aj v pestovaní ostatných plodín. Plánované výnosy nedosiahli ani u pšenice jarnej a raži, prekročili však výrobu jačmeňov na 107 %.

Obiloviny spolu v roku 1999 nevyšli. Nedodržali sa ani plánované výmery, ani výnosy.

Úspešnejší boli pri pestovaní **ostatných plodín**. Okrem ľanu, horčice a miešanky výnosy vysoko prekročili, ďateľinu dokonca na 189 %. Treba však povedať aj to, že niektoré z týchto plodín zasiali na väčšej výmere, ako plánovali.

V **Ladcoch** mali zámer dosiahnuť pri pestovaní pšenice ozimnej 4,5 tony z hektára, skutočne vypestovali 3,78 tony, u jačmeňa jarného namiesto 4 ton dosiahli len 3,53 tony z hektára.

Stredisko Ladce splnilo zámer vo výrobe obilia na 90,8 % - chýbalo 56 ton.

Rovnakými dlžníkmi zostali strediská Košeca, Ilava a ďalšie. Pri porovnávaní jednotlivých stredísk vo výrobe obilia najlepšie obstáli v Ladcoch s priemerom 3,69 tony z hektára, potom Košeca 3,51 tony, Ilava 3,19 tony a Koš. Podhradie 3,16 tony z hektára.

K celkovému hodnoteniu treba pripísať ešte fakt, že celé družstvo z plánovaných 507 hektárov pestovalo obilie na ploche o 40 hektárov menšej. Rok 1999 sa však i tak zaradil medzi tie menej úspešné.

Naplnenie produkcie v pestovaní obilia sa prejavil v nedostatku jadra pre živočíšnu výrobu, najmä pre chov dojníc a ošípaných. Jadro sa muselo nakupovať a celkový výpadok produkcie sa prejavil čiastkou 1 284 000 Sk.

Celková strata z rastlinnej výroby sa v družstve počíta na viac ako 2 706 000 Sk. Jednotlivé strediská sa na strate podielali takto: Košeca – 658 000 Sk, LADCE – 455 000 Sk, Ilava – 597 000 Sk, Košecké Podhradie – 816 000 Sk, Horná Poruba – 240 000 Sk.

Z ostatných plodín pestovali vcelku úspešne i finančne efektívne repku ozimnú, kukuricu, lucernu, ďatelinu, ďatelinotrávy.

Neúspešne skončil najmä experiment s pestovaním maku, ktorý začali pestovať ako tržnú plodinu, na zabezpečenie priamych peňažných príjmov. Mak však zle zišiel a tak na 70 % ploche museli zasiať náhradnú plodinu a na ostatnej výmere bol mak pod úrovňou očakávania.

Pri hodnotení rastlinnej výroby, na ktorú má bezprostredný vplyv aj počasie sa konštatovalo, že okrem počasia treba vidieť príčiny aj v príprave pôdy, ktorá ani v roku 1999 pre nedostatok finančných prostriedkov nedostala, čo dostať mala.

Živočíšna výroba

V družstve chovali v roku 1999 podľa stavu z 31. decembra 1999 celkom 1 032 kusov hovädzieho dobytku, čo bolo o 57 viac ako v roku 1998. Z tohto počtu bolo 495 kusov dojníc.

V úžitkovosti dojníc však nastal pokles o 66 litrov na dojnicu, oproti 3 734 litrom v roku 1998 to bolo 3 668 litrov na dojnicu ročne.

Najväčšia úžitkovosť bola v stredisku LADCE 4027 litrov, v Košeci 3838 litrov, v Ilave 3719 litrov.

Celková dodávka za podnik bola 1 641 060 litrov.

V roku 1999 nastalo zhoršenie aj v zatriedení mlieka podľa kvality. Najlepšie obstálo stredisko LADCE, kde dosiahli v Q a v I. triede 96,80 %. Celé družstvo dosiahlo v zatriedení mlieka Q a I. trieda 76 %, čo bolo oproti roku 1998 o 6,54 % menej. V II. triede hodnotili 16,2 % a v triede neštandard 2,02 %.

Pri hodnotení dosiahnutej realizačnej ceny za 1 liter mlieka najvyššiu cenu mlieka dosiahli na stredisku Ilava 7,79 Sk, Ladce 7,76 Sk, Horná Poruba 7,74 Sk, Košeca 7,72 Sk. Nákladovosť na jeden liter mlieka predstavoval v Ladcoch 9,10 Sk. V ostatných strediskách prekročili vysoko 10 Sk. Náklady sa v porovnaní s realizačnou cenou začali vyrovnávať, čo dokazuje, že aj v podmienkach družstva Košeca sa dá vyrábať mlieko bez straty. V roku 1999 bol náklad na výrobu 1 litra mlieka za celé družstvo 10,38 Sk.

Celkom v družstve odchovali 416 **teliat**. V Ilave 151, v Hornej Porube 105, v Ladcoch 89, v Košeci 83 kusov. Pritom natalita na 100 kusov kráv bola najväčšia v LADCOCH – 93 kusov (najmenšia v Ilave – 59 kusov).

Chov **ošípaných** v roku 1999 zabezpečovali strediská Ladce, Košeca a Košecké Podhradie. V Košeci sa chovali prasnice (60 kusov), od ktorých bolo 469 odstavčiat. Najväčšie prírastky zaznamenali v Košeci 0,67 kg, v Ladcoch 0,62 kg a v Košeckom Podhradí 0,53 kg. Priemer za družstvo bol 0,61 kg.

V chove **oviec** sa zámery nepodarilo úplne splniť. Na jednu bahnicu vyrobili 13,10 kg syra (menej ako v roku 1998).

Ostatné činnosti a hospodárenie

Výsledky, ktoré dosiahli na jednotlivých strediskách sa prejavili v konečnom zúčtovaní takto:

Stredisko Košeca	- 2 824 000 Sk
Stredisko LADCE	- 1 577 000 Sk
Stredisko Ilava	- 2 803 000 Sk
Stredisko Koš. Podhradie	- 3 691 000 Sk
Stredisko Hor. Poruba	- 1 810 000 Sk
Stavbári	- 252 000 Sk
Služby	+ 686 000 Sk
Bitúnok	+ 2 589 000 Sk.

Z uvedeného vidieť, že najúspešnejším strediskom je bitúnok, ktorý vyprodukoval pomerne vysoký zisk, ktorý je však v porovnaní s rokom 1998 nižší o viac ako pol milióna korún. Z ostatných stredísk relatívne najlepší výsledok zaznamenali v LADCOCH.

Uvedené straty vo všetkých výrobných strediskách zapríčinilo neplnenie produkcie v rastlinnej výrobe v pestovaní obilovín a krmovín.

Zaujímavý je pohľad na jednotlivé ukazovatele finančných príjmov v roku 1999. Niektoré z nich: tržby z rastlinnej výroby 4 milióny 999 tisíc korún, tržby za výrobky živočíšnej výroby boli 12 953 000 Sk, za zvieratá viac ako 2 milióny Sk, tržby z nepoľnohospodárskej výroby 4 338 000 Sk, tržby z pomocných činností 26 a pol milióna korún. Pravda, podobne vysoké boli aj výdavky, takže **hospodársky výsledok** za rok 1999 bol **2 999 000 Sk schodok**.

Výsledok je síce strata, ale bola o 1 859 000 Sk menšia ako v roku 1998.

31. decembra 1999 končili **nájomné zmluvy** na prenájom pozemkov. Budú sa uzatvárať na 7 rokov. Zmenila sa aj cena nájmu za ornú pôdu. Pre jednotlivé katastre bola stanovená cena ornej pôdy Výskumným ústavom ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva

1279

v Bratislave. Percento sa zvýšilo z 0,3 % na 1 % u ornej pôdy. Výška nákladu vychádza z ceny pôdy stanovenej podľa bonitno-pôdno-ekonomických podmienok jednotlivých katastrov.

Značné zaťaženie pre družstvo bolo nájomné a dane. Ročné nájomné v roku 1999 predstavovalo 380 tisíc korún a daň z nehnuteľností za pozemky a hospodárske budovy (Košeca 370 tisíc Sk, Ladce 276 tisíc Sk, Ilava 288 tisíc Sk, Košecké Podhradie 104 tisíc Sk, Horná Poruba 59 tisíc korún). Všetky dane PD Košeca obciam zaplatilo, respektíve iným spôsobom vysporiadalo.

DODATOK K ROKOM 1938 – 1945 v obecnej kronike str. 118 – 216

Dodatok je spracovaný na základe nového výskumu v Štátnom okresnom archíve v Považskej Bystrici. Vďaka ochote a pomoci pracovníčiek tohto archívu mohol kronikár nahliadnuť do novousporiadaných materiálov z rokov 1938 – 1945, resp. aj ďalších rokov, ak majú historickú kontinuitu.

Sú to väčšinou roky 2. svetovej vojny a roky, ktoré im predchádzali. I napriek politickým, ekonomickým a iným ťažkostiam, ktoré vojna priniesla, je v Ladcoch vidieť snaha obecného úradu urobiť čo najviac pre občanov.

Niet sporu, že aj v obci Ladce bol prítomný fašizmus v rôznych podobách. Bol to predovšetkým rasizmus, ktorý sa snažili vládne kruhy, včítane Župného úradu v Trenčíne a Okresného úradu v Ilave uplatňovať v plnej miere. Ich snahy boli však prefiltrované cez notárov a obecných funkcionárov a tak sa do praxe dostali v miernejšej podobe.

V tomto „dodatku“ je dosť mien z jednej i druhej strany barikády. Boli tu, žili medzi nami a konali tak, ako konali. Takmer všetci už nežijú, ale je isté, že tvorili dejiny našej obce, rovnako ako generácie pred nimi i po nich.

Ešte treba dodať, že v „dodatku ku kronike“ sú uvedené iba fakty a udalosti, ktoré nie sú v normálnom texte (od strany 118 – 216) tejto kroniky. Staré texty sú rozšírené o oblasť vedenia obce, poľnohospodárstva, elektrifikácie, života kláštora a o rasizmus v praxi obce Ladce.

1280

Obecný úrad a jeho problémy

V rokoch 1938 – 1945 obecné zastupiteľstvo v pravom slova zmysle neexistovalo. Na jeseň roku 1938 (po vyhlásení slovenskej autonómie) Okresný úrad v Ilave odvolal z funkcie vtedajšieho starostu Jána Zajaca a celé obecné zastupiteľstvo zvolené vo voľbách. Súčasne 15. októbra 1938 vymenoval tzv. **vládneho komisára** obce – učiteľa Ľudovíta **Stacha**. Ten mal svojich (menovaných) poradcov, ale podľa zákona rozhodoval sám. Poradcov celé nasledovné obdobie doplňoval o rôznych odborníkov a zástupcov rôznych inštitúcií.

Tak na návrh obce, po schválení funkcionármi Hlinkovej gardy a Hlinkovej slovenskej ľudovej strany boli 14. októbra 1941 zaradení do poradného zboru zástupcovia cementárne František Martiš a Jozef Škulek. Druhý menovaný sa po voľbách v roku 1946 stal predsedom Miestneho národného výboru v Ladcoch za Demokratickú stranu.

Medzi najväčšie **stavebné práce** patrilo betónovanie cesty v dedine (od ohybu Lúčkovského potoka po Lippeho), výsadba stromových alejí, stavba rodinných domkov pre robotníkov a ďalšie práce, najmä na komunikáciách.

Rodinné domky (k strane 191 kroniky)

Rodinné domky, ako to zdôvodňujú v žiadosti o finančnú podporu a stavebné povolenie v roku 1941, majú riešiť neutešené bytové pomery v obci. Doslova píše: „... budú ich obývať miestni nemajetní občania – robotníci. Stanú sa ich majetkom a budú ich môcť obývať i v starobe.“

Kolaudácia sa konala 26. augusta 1943. V komisii boli Ing. Vladimír Pokorný, zástupca Všeobecného stavebného družstva v Bratislave, za Župný úrad Ing. J. Češka, staviteľ firmy Dominik Filipp z Trenčína a vládny komisár obce Ladce Ľudovít Stach.

Vládny komisár dal domky do prenájmu, keď ich najskôr obec Ladce kúpila od Všeobecného družstva Bratislava.

V zmluve s jednotlivými nájomníkmi sa hovorí, že majetkom sa stávajú po pozemkovo-knižnom prepísaní. Splácanie bolo rozvrhnuté na 25 rokov, nájomné 150 korún slovenských + úroky.

Celá výstavba rodinných domkov bola sprevádzaná rôznymi, najmä stavebnými problémami. Vybral som aspoň niektoré:

Prvé starosti boli s pozemkami, do ktorých bolo zainteresovaných mnoho majiteľov. Parcely pre 5 domkov dala cementáreň.

V studni (spoločnej pre vodovod) bol nedostatok vody. Museli ju prehlbovať (murársky majster Jozef Faturík).

1281

V roku 1943 (tesne pred obývaním) Ing. Andrašík zo štátnej správy hydrocentrály protestoval proti vyústeniu kanalizácie z obytných domkov do kanála hydrocentrály.

Problémy (kvalita dodávok) boli aj s firmou G. Rumpel, ktorá bola dodávateľom vodovodov a kanalizácie.

Príkazy a zákazy

Už na sklonku roku 1938, ale najmä v roku 1939 a ďalších, vládne úrady – ako to pri zmene režimov býva – chľúlia rôzne zákazy a príkazy. Týkalo sa to rôznych oblastí, hlavne však politickej.

Najviac inštrukcií prichádzalo do obce Ladce a Tunežice cez notára v Košeci k tzv. šuškanej, neskôr šeptanej propagande. 2. mája 1939 ukladajú nariadiť každému štátnemu zamestnancovi povinnosť udať každého rozširovateľa správ na najbližšej četníckej stanici.

Okresný náčelník v Ilave Dr. Pokorný na veľkom plagáte z 26. júna 1939 doslova tvrdí: „..., aby tejto zlomyseľnej a zámernej podvratnej činnosti bol urobený koniec, žiadam občanov, aby každého rozširovateľa oznámili na najbližšej četníckej stanici.“

8. novembra 1939 prichádza do Ladiec a Tunežíc inštrukcia o organizovaní **spravodajstva**. Ukladá sa vybrať vhodné osoby a vyškoliť ich o tom, koho majú hlásiť: osoby rozširujúce myšlienky marxizmu a komunizmu, liberálne myšlienky, najmä protináboženské. A samozrejme židov a z menšín Maďarov a Čechov.

1. apríla 1938 (ešte Československá republika) Ministerstvo vnútra cez Okresný úrad v Ilave, četnícku stanicu a obce zakázalo akékoľvek **verejné schôdze** politického charakteru (ani v uzavretých miestnostiach, ani „pod šírim nebom“), ani verejné sprievody, členské schôdze politických strán. Nariadenie bolo zrejme namierené proti maďarským a nemeckým nacionalistom. Výnimkou z tohto nariadenia bol 1. máj 1938, oslavy ktorého organizovala v Ladcoch Sociálne – demokratická strana za predsedníctva Jána Turzu, za účasti do 200 občanov.

Rovnakého charakteru bol zákaz fotografovania pri hydrocentrále a v čiare spojujúcej kótu 450 – Kalište v chotári obce Tunežice s kótou 319 v blízkosti Lúčkovského potoka. Prekročenie tohto zákazu sa trestalo pokutou až 5000 korún, alebo 14 dní väzenia. Nariadenie bolo vydané v roku 1937 a v roku 1938 ho zrušili.

Na základe jedného nariadenia vlády Slovenskej republiky sa v Ladcoch dňa 17. decembra 1938 rozpustila organizácia **Jednoty katolíckeho skauta**. Rozpustenie a prebratie majetku vykonali: Štefan Saláth - notár z Košec, Jozef Filipp za Hlinkovu gardu na jednej strane a Anton Szomolányi s Antonom Gavlíkom za organizáciu skautingu. Majetok veľký nemali – odovzdali iba dva stany a knihy.

1282

V ten istý deň, na základe toho istého nariadenia zrušili v Ladcoch **Robotnícku telocvičnú jednotu**. Organizáciu rozpúšťali tí istí ako skautov. ZA RTJ sa likvidácie zúčastnili Alojz Steffek, Anton Sedlák, Gustáv Kadlečík. Odovzdali knihy, úradné spisy, legitimácie, členské známky a 431 korún v hotovosti.

Ešte jeden zákaz Okresného úradu v Ilave z 30. júna 1941, v ktorom sa zakazuje na verejných priestranstvách, najviac v hostincoch, počúvať iné rozhlasové stanice ako slovenské.

Hospodárenie obce Ladce a Tunežice

Financovanie obce vo vojnových rokoch bolo veľmi zložitú. Rozpočet Tunežíc sa podstatne líšil od rozpočtu Ladiec. Napr. v roku 1939 v Tunežiciach hospodárili so 17 tisícami korún, v Ladcoch s viac ako 625 000 korunami. To však bol rok veľmi mimoriadny, pretože boli aj roky chudobnejšie. V rokoch 1939 – 1940 nedostala obec Ladce nijaké dotácie a musela hospodáriť iba z vlastných príjmov.

Príjmy oboch obcí vyplývali z daní, príspevkov okresu a župy, z rôznych účelových dotácií i z pôžičiek. Podľa zistení v archívoch žila obec Ladce v podstate od roku 1929 v neustálych dlhoch. Inak nebolo možné obec budovať.

Tunežice sa pohybovali v skromnejších pomeroch. V roku 1942 celý majetok obce bol obecny dom, zvonica a márnica. Na daniach vybrali okolo 3 400 korún a zvyšok, včítane odmien funkcionárom, bol z dotácie. Odmeny neboli nijako vysoké. Starosta mal mesačne 500 Ks, pôrodná asistentka 170, zvonár 20 korún.

Obci Tunežice nezostávalo nič, iba neustále podávať na vyššie inštalácie žiadosti o podporu. V roku 1941 to bola žiadosť na elektrifikáciu obce. Z celkových nákladov žiadali od Župného úradu v Trenčíne 44 000 korún.

Nedostatok financií sa prejavil v brzdení akejkoľvek iniciatívy funkcionárov obce, rovnako Ladec ako Tunežíc. Napr. regulácia Lúčkovského potoka (od štátnej cesty po kanál hydrocentrály) bola plánovaná na rok 1941. Regulácia toho istého potoka realizovaná desať rokov predtým bola nedokončená, pretože chýbalo zábradlie. V tomto čase obec Ladce nedostala nijaké financie od nadriadených orgánov. V roku 1943, keď už nejaké peniaze boli – nebolo na zábradlie železo (zbrojenie) a zábradlie sa robilo až po vojne. Namiesto regulácie ďalšej časti Lúčkovského potoka navrhol vládny komisár prekopať a prehĺbiť potok od štátnej cesty a železobetónový most rozšíriť. To sa aj realizovalo.

1283

Vládny komisár vo svojich sťažnostiach spomína viacero takýchto ťažkostí. Napr. konštatuje, že budova obecného domu klesá, pretože má nedostatočné základy. Peniaze chýbajú na cintorín, miestne komunikácie i na školu.

Kuriózne je, že v roku 1939 pýtajú od obce (i prinútiť ju) príspevok 40 000 korún na „Rozvoj Slovenskej krajiny“.

S rozpočtami mali problémy aj **školy**. Rozpočet Ľudovej školy v Tunežiciach (riaditeľ Ján Retter) v roku 1944 sa pohyboval okolo 20 000 korún. Bolo v tom zarátané kúrenie a ďalšie iba najnutnejšie výdavky (1 m³ tvrdého dreva stál aj s porúbaním 190 korún). Rím. – kat. ľudová škola v Ladcoch (riaditeľ Ján Sivoň) v tom istom roku hospodárila so 40 000 Ks.

V roku 1941 určili pre obec Ladce a Tunežice **cenu** (hodnotu) **pôdy**. Napr. cenu za 1 siahu pôdy pri Rybníkoch určili na 10 Ks, záhrady v Ladcoch tiež na 10 Ks. Na ostatnú pôdu rátali cenu za 1 katastrálne jutro: Dolina 6 000 Ks, Závršie a Podskalie 3 500 Ks, Podprevrat, Podstránie 3 000 Ks, Pod Dubovú horu, Podkopčie, Skalité, Prevrat a ďalšie po 2 500 Ks za katastrálne jutro. Lúky boli ohodnotené na 2 000 Ks, pasienky na 1000 Ks. Podobne to bolo aj v Tunežiciach.

Ďalej spomeniem niektoré ďalšie dôležité, alebo zaujímavé udalosti a fakty týkajúce sa – i keď niekedy nepriamo - vedenia obce.

V roku 1943 vláda nariadila zavedenie **pamätných kníh** (kroniky). Okresný úrad v Ilave inštruuje, ako sa majú písať a uschovávať.

Kronikárom obce bol menovaný vládny komisár obce Ľudovít Stach a to pre obce Ladce i Tunežice (spoločná kronika).

V roku 1941 VESTA - slovenský priemysel minerálnych olejov v Bratislave - žiada o stavebné povolenie pre stavbu čerpacej benzínovej stanice v Ladcoch. Povolenie, ktoré firma od Okresného úradu dostala, obsahovalo 17 technických a bezpečnostných podmienok.

Ešte v novembri 1938 dostal obecný úrad smernicu ako pomáhať **utečencom** zo zabraného územia Maďarmi na južnom Slovensku. V Ladcoch to boli Ján Sivoň - učiteľ, Júlia Sivoňová, Katarína Raková a Pavel Belan - železničiar.

V roku 1942 sa zhoršila situácia v zásobovaní. Vyvolalo to veľký počet reakcií v úradnom styku s obcami, notármi a okresom. Sprísnilo sa kontroly obchodníkov a dodávateľov potravín, najmä múky, cukru a masti. Župný úrad zisťuje prípady šmeliny, zriaďuje sa hospodárska kontrolná služba. Obecné úrady dostávajú smernicu ako spolupracovať s touto službou a zamedzovať nekontrolovanému úniku potravín do miest,

1284

hlavne Bratislavy. Množia sa sťažnosti robotníkov z Ladiec a preto notár žiada o včasné zásobovanie obce, pretože väčšina robotníkov je odkázaná iba na nákup.

V roku 1942 dostal obecný úrad požiadavku vykázat' v obci sa nachádzajúce úzkokoľajné železnice. Keďže železnica od Váhu po pílu, ktorá vozila drevo z plti bola zrušená, zostala iba tá, ktorá vozila surovinu z lomu do cementárne. Dostala takúto charakteristiku: meria 2 200 metrov, pohon parný. Stavebné povolenie vydalo Ministerstvo železníc a verejných prác v Budapešti v roku 1913 a prevádzkové povolenie M. kir. Vásuti es hájzási Föfelügyelőség Budapest 31. októbra 1913.

Spory medzi miestnymi inštitúciami a cementárňou nastali pri **pomenúvaní ulíc** v Ladcoch. Obecný úrad v roku 1940 rozhodol, že ulica v starej obci sa bude volať Ulica Hlinkovej gardy, hlavná ulica ponesie názov Andreja Hlinku a terajšia Cementárska ulica ponesie názov Ulica Adolfa Hitlera. K tomu sa vyjadrili HG, HSL'S i Deutche partei – všetci súhlasili. Odvolala sa cementáreň, ktorá si neželala, aby Hitlerova ulica viedla po vrátnicu fabriky, ale len po železničné závory. Nasledovala výmena listov a nakoniec zjednotenie: ulica Adolfa Hitlera povedie až po cementáreň.

Poľnohospodárstvo

Súkromné poľnohospodárstvo v rokoch 1939 – 1945 (i po vojne) zápasilo s viacerými nedostatkami. V prvom rade to bol veľký tlak na dodávanie potravín, prísne kontroly, ale i nedostatok umelých hnojív, vtedy prístupnej techniky a pod. Aj v Ladcoch a Tunežiciach, hlavne po roku 1941, chýbali muži vo veku, v ktorom sa vtedy muselo narukovať do Slovenskej armády. Samotná obec Ladce i Tunežice boli charakterizované malými roľníkmi a čiastočne i väčšími (Málik, Vrabel a niektorí ďalší). Mnoho bolo robotníkov (cementáreň a Dubnica nad Váhom), ktorí vlastnili menšiu výmeru pôdy a dorobené potraviny použili pre svoju rodinu.

V archívnych dokumentoch upútala zaujímavá správa o **ovocinárstve** v obci Ladce a Tunežice. V júni 1943 sa konal v Ladcoch a Tunežiciach **súpis ovocných stromov**, ktorý pre Slovensko nariadil sám predseda vlády (Vojtech Tuka). Pre zaujímavosť a pre porovnanie predkladám ďalej kompletne výsledky:

1285

	Ladce	Tunežice
Jablone	1 272	419
Hrušky	540	179
Čerešne	103	29
Višne	11	1
Bystrické slivky	549	168
Ostatné slivky	697	181
Marhule	16	7
Broskyne	2	6
Orechy	221	91
Moruše	9	3

Okrem ovocných stromov v Ladcoch narátali 454 ríbezlí (v Tunežiciach iba 12) a 108 egrešov (Tunežice 8).

Elektrifikácia

Rozširovanie priemyslu na konci tridsiatych rokov v oblasti Považia prinieslo rozširovanie vedení elektrickej energie v štyridsiatych rokoch.

Viacero týchto prác bolo spojených s Ladcami, čo prinieslo občanom pracovné príležitosti i nepríjemnosti s narúšaním poľnohospodárskej pôdy.

V roku 1942 výmer Ministerstva dopravy a verejných práv schvaľuje stavbu diaľkového prenosu elektrickej energie – vedenie: spojenie nových hydroelektrární na Váhu a celej oblasti Spojených elektrární severozápadného Slovenska a Západoslovenských elektrární. Bolo to 100 000 V vedenie **Ladce – Beckov**. Začínalo vo Vodnej elektrárni Ladce a viedlo medzi Váhom a železničnou traťou.

Počas stavby sa vyskytlo niekoľko problémov. Jedným z nich bol rozostavaný dom Jozefa Remu (v blízkosti budúceho vedenia). Elektráreň žiadala stavbu rodinného domu zastaviť, ale po splnení určitých podmienok stavbu povolili. 62 občanov Ladiec a Tunežíc dostalo odškodné za spôsobené škody na pôde pri stavbe vedenia.

Dňa 1. júna 1943 stavbu dokončili a 25. júla toho istého roku o 8.00 hodine bolo vedenie pod prúdom.

Ďalšia energetická stavba v roku 1943 bola 22 KV prípojka **Ladce – Škodové závody** Dubnica nad Váhom. Pre intenzívne zbrojenie v tomto závode sa stavbe prikladal mimoriadny význam.

Slovenské vápenné a trasové závody v Ladcoch žiadajú v marci 1942 stavebné povolenie na stavbu primárnej elektrickej prípojky od budovy cementového mlyna ku trafostanici v kameňolome Tunežice. Dostali 18 technických a bezpečnostných podmienok, ktoré pri stavbe dodržali a ku koncu toho istého roku bola prípojka funkčná.

Kláštor v Ladcoch

Spoločnosť dcér kresťanskej lásky (Milosrdné sestry sv. Vincenta) podali v roku 1942 žiadosť a 2. decembra 1942 dostali súhlas Župného úradu v Trenčíne na zriadenie samostatnej **provincie** Spoločnosti dcér kresťanskej lásky na území Slovenskej republiky s materským domom v **Ladcoch**.

Župný úrad si kládol podmienky:

- Provinciálny riaditeľ, provinciálna predstavená, predstavené jednotlivých domov budú slovenskej štátnej príslušnosti a z toho hľadiska spoľahlivé.
- Zriadenie každého ďalšieho rehoľného domu si vyžaduje súhlas.
- Náboženstvo môžu z radov sestier vyučovať iba tie, ktoré sú slovenskej národnosti.
- Nebudú si robiť nároky na verejnú dobročinnosť alebo na verejné prostriedky.

K domu v Ladcoch v tom čase patrili:
Banská Bystrica (Apoštolská škola)

Banská Bystrica (Vincentium)
Belušké Slatiny (penzionát)
Malacky (Rím. – kat. ľudová škola a detský domov)
Moravský svätý Ján (Ľudová škola a detská opatrovňa)
Nitra (Rím. – kat. dievčenská meštianská škola)
Nitra (Dievčenské reálne gymnázium)
Nitra (Učiteľská akadémia)
Nemecké Pravno (detský domov)
Smolenická huta (zotavovňa)
Turčiansky svätý Martin (Domov svätej Lujzy)
Zvolen (Mariánium)
Výčapy – Opatová (detská útulňa).

Okrem toho členky rádu boli zamestnané v rôznych organizáciách a inštitúciách, v nemocniciach a detských charitatívnych ústavoch.

V zimnom období 1942 dostávali žiaci Rím. – kat. ľudovej školy v Ladcoch **obedy** v rámci Zimnej podpory detí. Obedy sa podávali v kláštore a chodilo na ne okolo 20 detí. Obec prispela za 75 dní akcie 5 125 korunami. Stravná jednotka na jeden obed bola 3 koruny.

Dňa 16. septembra 1943 na žiadosť Ústrednej správy Slovenskej provincie Dcér kresťanskej lásky Župný úrad v Trenčíne povolil zriadiť v Ladcoch Rím. – kat. **detskú opatrovňu**. Obec hradila vecné náklady a jednu pomocnú silu. Zriadenie opatrovne zdôvodnili zamestnanosťou matiek počas vojny.

Rasizmus v praxi

Na Slovensku sa rasizmus v plnej miere prejavil už na konci roku 1939, ale oveľa vypuklejšie po vydaní tzv. Židovského kódexu na Slovensku v roku 1941.

Rok za rokom mali miestne orgány v obci menší vplyv na uplatňovanie týchto zákonov.

Ak sme v roku 1939 i 1940 videli vplyv na zmiernenie protižidovských opatrení, v rokoch 1941 – 1942 boli miestni činitelia viac – menej bezmocní. Viac mohla urobiť v prospech svojich pracovníkov cementáreň, ktorá sa najčastejšie odvolávala na nenahraditeľnosť židovských pracovníkov.

Ďalej uvádzam niekoľko **príkladov** rasizmu, ako sa prejavil od roku 1938 v Ladcoch.

Už 5. novembra 1938, teda mesiac po vyhlásení slovenskej autonómie, žiada komisia politickej správy (Dr. Trnka) „výkaz Židov“

s návrhom o premiestnenie do ich domovských obcí. V zozname sa nachádzali:

Július Neumann s manželkou a synom do Varína.

Ing. Erich Winternitz s manželkou a dcérou do Prahy.

Ignác Frayer do Krasňan.

MUDr. Rudolf Neuwirth s manželkou a synom do Žiliny.

Jozef Findel s manželkou, dcérou a synom do Bánoviec.

Ing. Otto Kaufmann s manželkou a dcérou do Senice.

Blanka Goldsteinová (Jirmanová) do Petrovice.

Karol Pláner s manželkou do Bratislavy.

Príkaz znel na okamžité vyst'ahovanie do domovských obcí, byť, prípadne obchod zapečatiť. Každá osoba si mohla zobrať 50 Kč. Príkaz sa neuskutočnil.

V septembri 1939 prišiel príkaz do 48 hodín označiť židovské obchody nápisom „židovský obchod“. V Ladcoch sa to týkalo Alexandra Lippeho a Jakuba Mandla.

13. septembra 1939 žiada Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky **zoznam Čechov**. K nemu sa mala pripojiť poznámka o nahraditeľnosti. V Ladcoch mal zoznam 41 mien a takmer všetci dostali ohodnotenie „nahraditeľný“ a niektorí dokonca „nežiadúci“. Medzi známymi menami boli: rodina Jaromíra Syrového (hydrocentrála), František Doležal, Jozef Moravec (cementáreň), Jaroslav Nemeč (vedúci kameňolomu), Jozef Klvaňa (míner), Anton Poruba (vedúci Budúcnosti), Osvald Adamec (robotník), Bohumil Zalaba (vedúci predajne Baťa), Adolf Ondráček (fotograf), František Dezort (pekár), Karol Gavlík (robotník), Ing. Erich Winternitz (technik), Ján Gach (míner), Karol Horký (robotník), Alois Vrána (robotník) a ďalší aj s manželkami a deťmi.

V roku 1940 si MUDr. Neuwirth podal žiadosť o udelenie **výnimky** zo židovského zákona. Obec mu dala kladný posudok v otázkach: či je postrádateľný, majetkové pomery, postoj k Slovenskému štátu, mravný život, či upísal pôžičku Slovenskému štátu. Výnimku bez určenia konečného termínu dostal.

Zákazy a **obmedzenia** pre židovských občanov sa stupňovali. Niektoré z nich sú pre dnešné chápanie nepochopiteľné. Niektoré uvádzam:

- 9. marca 1940: Židia môžu pri štátnych sviatkoch Slovenského štátu zdobiť príbytky a domy iba štátnou vlajkou – nijakými inými symbolmi.
- 1941: Židia sa môžu na uliciach a iných verejných priestranstvách pohybovať iba do 21. hodiny. Cez Vianoce 1941 nesmeli vychádzať

od 14. hodiny 24. decembra do 5. hodiny rannej 26. decembra 1941. V tom istom čase prišiel zákaz navštevovať „árijské“ rodiny – domácnosti.

- V marci 1941 dali dočasné správy na židovský majetok. Takúto správu prevzal Rudolf Sitzler na majetok Ferdinanda Neuwirtha, Ján Hromka na Alexandra Lippeho, Ondrej Koyš na Jakuba Mandla. Bývalým majiteľom odobrali živnostenské oprávnenie a tým ich definitívne zbavili nielen majetku, ale aj možnosti ďalej podnikáť.
- V auguste 1941 zakázali židovským občanom vlastniť rybolovné náčinie, vlastniť bicykel i jazdiť na ňom, vlastniť a používať telefón.
- Do 1. októbra 1941 prebiehala súťaž medzi obcami „kto sa zbaví židov“. Ako cena pre obec bolo určené umiestnenie pamätnej tabule na obecnom dome a ako dar knižnica pre obec. V okrese Ilava nikto takúto cenu nezískal.
- Protižidovská histéria postúpila do takého štádia, že i košecký notár Štefan Saláth musel pod prísahou prehlásiť, že nie je žid, ani položid.
- 26. mája 1942 prebiehal súpis židovského majetku. Napr. u Alexandra Lippeho sa zapisoval poľnohospodársky majetok, pôda, árenda, živý i mŕtvy inventár. Súpisu sa podľa nariadenia zúčastnil vládny komisár a predseda HSL'S.
- V auguste 1942 spísali „Pamätnú zápisnicu“ (vládny komisár, veliteľ HG a jeden svedok) o prenájme domu po Alexandrovi Lippem pre účely klubovne Hlinkovej mládeže a úradovne Hlinkovej gardy.
- Rasové opatrenia sa týkali aj Cigáňov („občania, ktorí sú pôvodom a rasou Cigáni“). Najviac opatrení prichádza po roku 1943, kedy sa začali organizovať pracovné tábory (koncentračné tábory) aj pre Cigáňov. Ladiac sa opatrenia týkali iba okrajovo.
- V roku 1943 sa Okresný úrad v Ilave sťažuje, že mnohé závody trpia podvratnú činnosť cudzincov. Žiadajú zoznam Čechov, Židov, Maďarov a iných s uvedením národnosti a roku, odkedy v továrni pracuje.

__1289

Z Cementárne Ladce odoslali zoznam, v ktorom boli uvedení títo pracovníci:

Július Bergmann	- Nemecko – 1920
Jozef Moravec	- Protektorát – 1934
Ján Tomay	- Nemecko – 1931
Bedrich Novák	- Protektorát – 1920
Ján Motyka	- Poľsko – 1908
Ján Sopilník	- Ukrajina – 1919
Ing. Erich Kant	- Protektorát – 1923

Z týchto rokov zostala v pamäti občanov Ladiec a okolia ešte jedna udalosť. Bol to **kurz veliteľov** Hlinkovej gardy z okresu Ilava, ktorý sa uskutočnil v dňoch 21. – 23. marca 1941 v **Ladcoch**.

Kurzu, najmä jeho záveru, predchádzali široké opatrenia politického a organizačného charakteru. Opatrenia úradov mali zabezpečiť veľkú účasť občanov na konečnú **slávnosť** na ihrisku v Ladcoch. Predtým obchádzali podniky a miestne úrady na zabezpečenie finančných prostriedkov na slávnosť. Obecný úrad Košeca dal 500 Ks, Tunežice 100 Ks atď. Obecný úrad v Ladcoch znášal niektoré vecné náklady. Zaistil osobný vlak na prepravu účastníkov, vychádzajúci zo Železničnej stanice Trenčianska Teplá do Ladiec. To všetko sa dialo preto, lebo na záverečnej oslave sa zúčastnil hlavný veliteľ Hlinkovej gardy a minister vnútra Slovenskej republiky Alexander Mach.

V archíve sa zachoval **program** záveru kurzu – 23. marca 1941:

- 9.00 - sv. omša (celebroval poslanec Slovenského snemu Karol Körper).
- 10.00 - privítanie Alexandra Macha
- 10.30 - Prísaha frekventantov kurzu
- 11.00 - Zhromaždenie robotníkov
 - prejav Alexandra Macha
 - defilé
 - spoločný obed (v kláštore).

Podľa úradných záznamov sa na slávnosti zúčastnilo do 600 robotníkov z Ladiec a okolia. Podľa žijúcich občanov ich však bolo oveľa menej. Isté je, že vlak z Trenčianskej Teplej do Ladiec bol poloprázdny.

V roku **1875** bol richtárom v **Ladcoch** Jozef **Kello**. Obecné zastupiteľstvo odhlasovalo (čo potvrdil aj Okresný úrad v Ilave) odmeny jednotlivým obecným činiteľom. Richtár dostal ročnú odmenu 40 zlatých, jeho zástupca – podrichtár Solomon Knöpfelmacher 25 zlatých. Tzv. úradní Jozef Král a Ondrej Koyš mali odmenu 8 zlatých každý. Obecní sluhovia Pavel Šedík a Ondrej Peterka po 15 zlatých ročne. Deti vyučoval v roku 1875 vybratý – najzbehlejší gazda, ktorý dostával od okresu 25 zlatých ročne.

Berný úrad v Púchove vyrúbil v tomto roku obciam vysoké dane, na čo sa sťažovali richtári z Ladiec, Tunežíc, ale i z Košece a Beluše. Obec Ladce za svoj majetok zaplatila daň 71,43 zlatého, z toho napr. za lesy „Pod hradiskom“ 14,84 zlatého.

V rokoch **1877, 1878, 1879** v Ladcoch nastalo dosť zmien v obecnom zastupiteľstve, v systéme tvorby obecných rozpočtov i daní.

Od roku **1878** bol **richtárom** v Ladcoch Jozef **Koyš**. V obecnom zastupiteľstve boli Jozef Kováčik, Pavel Záhradník, Jozef Pagáč, Marek Stiglitz (prenájomca pánskej pálenice), Adolf Wilhelm a ďalší.

V tom čase pre množiace sa poľné krádeže dôležitou funkciou bol tzv. poľný hájnik. V roku 1876 vykonával stráženie poľností Jozef Kukuliaš a od roku 1879 Pavel Šedík, obaja za 20 zlatých ročne.

V Uhorsku sa zaviedla tzv. krajinská daň – teda akési odvody štátu. Z toho si obec tzv. obecnou prirážkou strhla určité percento. Percento sa každý rok menilo, obec sa nemohla na výšku takéhoto príjmu spoliehať. I tak to neboli malé sumy. V roku 1879 zo sumy 1783 zlatých krajinskej dane pripadlo obci okolo 550 zlatých. Medzi obecné príjmy v týchto rokoch patrila aj pasienková daň (99 zl.), árenda z obecnej pôdy (4 zl.). Potom boli vlastné – obecné dane: na pozemkovej dani, všeobecne dôchodkovej a osobnej dani vyinkasovali v roku 1879 takmer 100 zlatých. Krajinskú daň v roku 1879 platil aj prenájomca pálenice Stiglitz (23,5 zl.), ktorú mu však župan z neznámych dôvodov odpustil. Ale prvá štátna učiteľka v Ladcoch Oľga Janecová 3 zlatky zaplatiť musela.

Obec a cirkev

Obec Ladce a Tunežice prispievali na cirkevné výdavky pomerne značnými sumami. V sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch prispievali na plat organistu 20 zlatými, na drevo a vykurovanie dávali 20 – 25 zlatých, prispievali tiež na rôzne opravy bytu organistu, kostola, zvonice atď. V roku 1881 dosiahla táto suma takmer 100 zlatých.

Obecné zastupiteľstvo v Tunežiciach

V osemdesiatych rokoch bol richtárom v Tunežiciach **Ján Češko**. Odmeny obecným činiteľom v Tunežiciach boli nižšie ako v Ladcoch. Richtár dostával 25 zlatých ročne, podrichtár 8 zl., úradník 8 zl., obecný sluha 4 zl., noční strážnici 20 zlatých. Okrem toho notárovi prispievali 45 zlatými. V tom čase v obecnom zastupiteľstve v Tunežiciach zasadali Adam Marguš, Andrej Letko, Solomon Marer, Ján Kvasnica, Jakub Biel a ďalší.

Rozpočet obce sa v Tunežiciach pohyboval okolo sumy 300 zlatých príjmov i výdavkov.

O desať rokov neskoršie bol richtárom stále Ján Češko, v obecnom zastupiteľstve sa však objavili aj nové tváre: Jozef Eliáš, Anton Kvasnica, Jozef Mikuška a Jozef Vičanský.

Osemdesiate a deväťdesiate roky v Ladcoch

V roku 1883 (až do roku 1888) stál na čele obce ako richtár **Jozef Kováčik**. Zasadania obecného zastupiteľstva sa konali obyčajne v dome richtára. V roku 1887 sa ladecký rozpočet blížil k 1 000 zlatým vo výdavkoch i príjmoch. Z krajinskej dane si ponechala obec z 1 zlatého 47 grajciarov (1 zlatý = 100 grajciarov). Oproti predchádzajúcemu rozpočtu pribudli niektoré nové výdavky – na doručiteľa (18 zl.) a na zvonára (12 zl. ročne).

Pri vyrubovaní daní boli v zoznamoch občanov aj poznámky „bez majetku“ a k menám občanov Biela, J. Krála, Alojza Čitela a ďalších bola dokonca poznámka „schudobnel“.

V roku 1885 boli členmi obecného zastupiteľstva Pavel Záhradník, Jozef Martinák, Ján Habánek, Juraj Faturík, Michal Hriadel, Juraj Hriadel, Augustín Winkler. Notárom v Košeci bol v tom čase Štefan Korínek.

V roku **1888** sa richtárom v Ladcoch stal **Pavel Záhradník**. On sprevádzal Adolfa Schenka, keď s odborníkmi posudzovali budúci lom Butkov a bol i pri začatí prác v roku 1888.

V roku 1889, teda v čase výstavby cementárne, malo obecné zastupiteľstvo týchto členov:

Jozef Kováčik (bývalý richtár – teraz podrichtár), Mikuláš Kušnier, Pavol Habánek, Jozef Košťalik, Andrej Faturík, Mikuláš Košťalik, Šimon Stiglitz, Juraj Fatura. Rozpočet v tomto roku mali veľmi nízky – iba 557 korún (1 zlatý = 2 koruny) v príjmoch a výdavky 748 korún. Obecná prirážka v krajinskej dani bola iba 35 grajciarov z 1 zlatého.

Z roku 1891 vyberám časť pozvánky na zasadanie obecného zastupiteľstva ako ukážku dobového vyjadrovania a úradnej formulácie. Členov obecného zastupiteľstva obišiel obecný sluha (neskôr „doručiteľ“). Pozvaní obežník podpísali a na schôdzu sa veľmi disciplinovane dostavili (čo vidieť z prezenčných listín). Na záver pozvánky bolo napísané:

„Na toto zhromaždenie nižepodpísané predstavenstvo s úctou povoláva všetkých ctených pp. údov zastupiteľského zboru“.

V tom istom roku sme zaznamenali žiadosť hasičského zboru o finančnú podporu „Prosba hasičského spolku v obci Ladce straniva udržania hasičskej spoločnosti“. Požiadavka sa rovnala polovici obecného rozpočtu na rok 1891. Išlo o nákup hadíc, lopát, rebríkov a ďalších súčastí hasičského výstroja. V tom čase sa po prvýkrát prejavila existencia cementárne, ktorá prispela 200 zlatými, čo spolu s príspevkom obce znamenalo takmer celú požadovanú sumu 336 zlatých.

Rok 1897 bo v znamení veľkých zmien v obecnom zastupiteľskom zbore. Richtárom bol i naďalej Pavel Záhradník, ale medzi členmi sa objavilo viacero nových mien.

Dňa 9. januára 1897 schvalovali obecný rozpočet (836 zlatých príjmy – 786 výdavky) títo členovia: Róbert Schenk, Stiglitz Šimon, Neuwirth Jakub, Lippe Jozef, Barényi August, Ján Zelík, Jozef Riecky, Michal Koyš, Michal Kvasnica, Jozef Blaško, Andrej Košťál, Vincent Šimíček. Všetci sa dostavili, iba Róbert Schenk sa nechal zastupovať. Nebol členom zastupiteľstva, ale zaviedol sa úzus, že sa na každom zasadaní zastupiteľstva zúčastní niekto z cementárne.

1996

ÚVOD	1091
OBYVATEĽSTVO OBCE	1092
Počet obyvateľov. V roku 1996 sa narodili. V roku 1996 zomreli. Občianske podujatia.	
OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO V ROKU 1996	1094
Zasadania. Všeobecne záväzné nariadenia.	
PRÍJMY Z DANÍ	1097
Daň z pozemkov. Daň zo stavieb.	
NAJDŔLEŽITEJŠIE STAVBY V ROKU 1996	1098
Plynofikácia. Obecný vodovod. Modernizácia telefónnej siete. Výstavba diaľnice Nemšová – Ladce.	
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	1100
„Divoké skládky“. Vývoz odpadu. Zrušenie skládky a jej rekultivácia. Separovaný zber odpadu. Ochrana prírody.	
OBCHOD A SLUŽBY PRE OBČANOV	1102
ŠKOLY V ROKU 1996	1103
Materská škola v Ladcoch. Základná škola. Odborné učilište.	
KULTÚRNY ŽIVOT V LADCOCH	1108
Centrum voľného času. Klub „Repete“. Odhalenie pamätnej tabule Pavlovi Koyšovi. Kino obecného úradu. Knižnica. Ostatné podujatia.	
ORGANIZÁCIE A SPOLKY OBČANOV	1112
Dobrovoľná požiarna ochrana v Ladcoch. Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. Slovenský zväz zdravotne postihnutých. Slovenský rybársky zväz. Územný spolok Slovenského červeného kríža. Slovenský záhradkársky zväz. Združenie technických a športových činností. Telovýchovná jednota Tatran Ladce. TJ Tatran Tunežice. Slovenský zväz chovateľov. Matica slovenská. Dobrovoľný požiarny zbor v Tunežiciach.	
LESNÉ DRUŽSTVO A URBÁRSKE SPOLOČENSTVO	1120
Lesné družstvo v Ladcoch. Urbárske spoločenstvo v Ladcoch. Lesné družstvo a urbárske spoločenstvo v Tunežiciach.	
POLITICKÉ STRANY A HNUZIA	1121
HZDS, SNS, KSS, KDĽ.	
POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s.	1123
Zmeny v akciovej spoločnosti. Výsledky v roku 1996. Technika, rekonštrukcie a opravy. Ekologické opatrenia a výsledky. Kolektívna zmluva. Dlhopisy v prospech zamestnancov. Rôzne udalosti.	
ŽELEZNIČNÁ STANICA V LADCOCH	1127
Dopravná intenzita. Tržby z prepravy. Nehodovosť.	

—

—

VODNÁ ELEKTRÁREŇ	1128
POL'NOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO	1129
Rastlinná výroba. Živočíšna výroba. Celková úroveň hospodárenia. Predstavenstvo.	

1997

ÚVOD	1134
OBYVATEĽSTVO V ROKU 1997	1135
Narodené deti. Občania, ktorí zomreli. Zbor pre občianske záležitosti.	
OBCENÉ ZASTUPITEĽSTVO V ROKU 1997	1137
Zasadania. Volebné obvody. Orgány štátnej správy a ostatné inštitúcie.	
RÔZNE PODUJATIA A AKTIVITY OBČANOV	1141
Referendum o vstupe do NATO. Zvonica v Horných Ladcoch.	
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	1142
Problémy so skládkami domového odpadu. Všeobecne záväzné nariadenie. Separovaný zber odpadu. Park v Ladcoch. Bociany v roku 1997.	
DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ	1143
Daň z pozemkov. Daň zo stavieb.	
OBCHOD A SLUŽBY	1144
VÝZNAMNÉ VÝROČIA A UDALOSTI	1145
525. výročie prvej písomnej zmienky o obci Ladce. 600. výročie prvej písomnej zmienky o Tunežiciach. Iné spomienkové oslavy a stretnutia.	
ŠKOLY V LADCOCH	1148
Materská škola. Základná škola. Odborné učilište.	
KULTÚRNY ŽIVOT V OBCI	1152
Kultúrne súbory. Klub Repete. Koyšove Ladce 1997. Kino kultúrneho domu. Obecná knižnica. Významnejšie podujatia.	
POLITICKÉ STRANY A HNUZIA V ROKU 1997	1155
HZDS, KDĽ, SNS, KSS.	
ORGANIZÁCIE A SPOLKY	1157
TJ Tatran Ladce. TJ Tatran Tunežice. Združenie technických a športových činností. Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. Slovenský zväz zdravotne postihnutých. Dobrovoľný požiarny zbor. Slovenský zväz záhradkárov. Slovenský červený kríž. Slovenský rybársky zväz. Poľovnícke združenie Bukovina. Organizácia žien. Slovenský zväz chovateľov. Matica Slovenská.	

LESNÉ DRUŽSTVO A URBARIÁTY	1165
Lesné družstvo Ladce. Urbárske spoločenstvo Ladce. Združenie urbárníkov a členov lesného družstva v Tunežiciach.	
POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s.	1167
Celková situácia v roku 1997. Majetkové zastúpenie akcionárov. Organizačné zmeny. Mimoriadne valné zhromaždenie. Zasadanie predstavenstva a dozornej rady. Výroba a technické opatrenia. Predaj cementu v roku 1997. Prvý spoločný podnik. Niektoré mimovýrobné aktivity.	
ŽELEZNIČNÁ STANICA V LADCOCH	1172
VODNÁ ELEKTRÁREŇ LADCE	1172
Povodeň 1997	
DIAĽNICA NEMŠOVÁ – LADCE	1173
VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI	1176
POĽNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO KOŠECA	1178
Rastlinná výroba. Živočíšna výroba. Náklady na výrobu. Správa družstva.	

1998

ÚVOD	1183
OBYVATEĽSTVO	1184
Narodené deti. Zomrelí občania. Komentár.	
OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO	1185
Zasadania obecného zastupiteľstva. Volebný program – hodnotenie.	
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	1187
DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ	1188
Daň z pozemkov. Daň zo stavieb.	
OBCHOD A SLUŽBY V ROKU 1998	1189
VOĽBY DO NR SR	1190
Predvolebná kampaň. Organizácia volieb. Priebeh volieb, komisie. Výsledky volieb.	
VOĽBY DO OBEC. ZASTUPITEĽSTVA A STAROSTU OBCE	1194
Organizácia volieb. Obvody, okrsky, volebné komisie. Kandidátky. Výsledky volieb.	
CELOŠTÁTNE REFERENDUM	1197
ŠKOLSTVO V OBCI	1198
Materská škola. Základná škola. Odborné učilište.	
KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT V OBCI	1201
Celková charakteristika. Využívanie kultúrneho domu. Kultúrno-spoločenské aktivity. Koyšove Ladce. Obecná knižnica. Zbor pre občianske záležitosti.	

ZAÚJÍMAVÉ UDALOSTI V OBCI V ROKU 1998	1204
Kláštorný zvon. Cvičenie CO. Návšteva Prof. Antona Hlinku. Televízne „Smiechoty“.	
POLITICKÉ STRANY A HNUZIA	1205
Hnutie za demokratické Slovensko. Komunistická strana Slovenska. Kresťansko-demokratické hnutie. Slovenská národná strana. Strana občianskeho porozumenia.	
ORGANIZÁCIE A SPOLKY	1207
Slovenský zväz chovateľov. Slovenský zväz záhradkárov. Slovenský rybársky zväz. Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. Slovenský zväz zdravotne postihnutých. TJ Tatran Ladce. Združenie športových a technických činností. Miestny spolok Slovenského červeného kríža. Matica slovenská. TJ Tatran Tunežice. Poľovnícke združenie Bukovina. Dobrovoľná požiarna ochrana Ladce a Tunežice.	
LESNÉ DRUŽSTVO, URBÁRSKE SPOLOČENSTVO	1216
VÝSTAVBA DIAĽNICE	1216
ŽELEZNIČNÁ STANICA V LADCOCH	1217
VODNÁ ELEKTRÁREŇ LADCE	1218
POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s.	1219
Postavenie cementárov na Slovensku. Investície. Výroba a predaj cementu. Účasť na diaľničnom programe. Zamestnanci a vedenie podniku. Mimovýrobné aktivity.	
POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO KOŠECA	1222
Rastlinná výroba. Živočíšna výroba. Náklady na výrobu. Členstvo Poľnohospodárskeho družstva .	
 1999	
ÚVOD	1228
OBYVATEĽSTVO	1229
Stav obyvateľstva. Narodení v roku 1999. V roku 1999 zomreli.	
OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO A OBECNÝ ÚRAD	1230
Prvé zasadanie. Komisie obecného zastupiteľstva. Zasadania: 5. február, 4. marec, 1. apríl, 6. máj, 3. jún, 2. júl – mimoriadne zasadanie, 3. august, 2. september, 7. október, 4. november a slávnostné zasadanie 16. decembra 1999. Sumárne hodnotenie. Daň z nehnuteľností. Bytové hospodárstvo. Zbor pre občianske záležitosti.	
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	1240
Ovzdušie. Vodné hospodárstvo. Odpadové hospodárstvo.	
VOĽBA PREZIDENTA SR	1241
Voľby v Ladcoch.	

ŠKOLSTVO V OBCI	1242
Materská škola. Základná škola. Odborné učilište.	
KULTÚRNY ŽIVOT	1246
Koyšove Ladce. Rôzne kultúrne a spoločenské podujatia. Deň matiek. Deň zvrchovanosti Slovenska. Výročie SNP. Víťanie roku 2000. Ďalšie podujatia. Kultúrny dom. Kino domu kultúry. Obecná knižnica. Obecná kronika. Ladecké zvesti. Miestny rozhlas. Klub seniorov. Mladí divadelníci. Zábavné odopoludnie. Spevácky krúžok žien. Dychová hudba. Tanečné súbory.	
POLITICKÉ STRANY A HNUTIA	1252
Hnutie za demokratické Slovensko, Komunistická strana Slovenska, Slovenská národná strana, Kresťansko-demokratické hnutie.	
ORGANIZÁCIE A SPOLKY	1255
Poľovnícke združenie Bukovina. Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. Matica slovenská. Slovenský rybársky zväz. Slovenský zväz zdravotne postihnutých. Slovenský zväz záhradkárov. Združenie technických a športových činností. Slovenský červený kríž. Dobrovoľná požiarna ochrana Tunežice. Slovenský zväz chovateľov. Telovýchovná jednota Tatran cementáreň Ladce. Telovýchovná jednota Tatran Tunežice.	
POVAŽSKÁ CEMENTÁREŇ, a.s.,	1264
Vstup firmy Berger do Považskej cementárne. Účasť na výstave. Grand prix Slovak gold. Nová dozorná rada. Spoločný podnik. Výrobky PCLA. Predaj cementu. 110. Výročie založenia Cementárne v Ladcoch. Stretnutie bývalých cementárov. Mimoriadne číslo "Ladeckého cementára". Tradičný turnaj na Deň stavbárov. Rekapitulácia výroby a predaja v roku 1999.	
ŽELEZNIČNÁ STANICA	1269
Dopravná intenzita Železničnej stanice. Tržby v stanici Ladce a v Beluši. Nehodovosť.	
VODNÁ ELEKTRÁREŇ	1270
OBCHOD A SLUŽBY	1271
RÔZNE UDALOSTI A OSOBNOSTI V OBCI LADCE	1272
Diaľnica. Stretnutie rehoľných sestier. Minister vlády SR Peter Magváši. Modlitebňa v Tunežiciach. Najvyšší muž západoslovenského regiónu. O Ladcoch v časopise „Verejná správa“. Úspešní občania Ladiec.	
URBÁRSKE SPOLOČENSTVO A LESNÉ DRUŽSTVO	1275
Činnosť Lesného družstva. Činnosť Urbariátu v Ladcoch. Združenie urbárikov a členov lesného družstva Tunežice.	
POL'NOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO KOŠECA	1276
Poľnohospodárske družstvo Košeca v roku 1999. Rastlinná výroba. Živočíšna výroba. Ostatné činnosti a hospodárenie.	

DODATOK KU KRONIKE (str. 118 – 216)	1280
1938 – 1945 úvod. Obecný úrad a jeho problémy. Rodinné domky. Príkazy a zákazy. Hospodárenie obce Ladce a Tunežice. Poľnohospodárstvo. Elektrifikácia. Kláštor v Ladcoch. Rasizmus v praxi.	
DODATOK KU KRONIKE (str. 46 – 49)	1291
Obecné zastupiteľstvo v Ladcoch a Tunežiciach v rokoch 1875 – 1899. Obec a cirkev. Obecné zastupiteľstvo v Tunežiciach. Osemdesiate a deväťdesiate roky v Ladcoch.	
